

Special Book Collection
Brandeis University Library

"The search for truth even unto its innermost parts"

In Honor of
Julius Marcus

In Recognition of
Mother's Day and Father's Day
1954

*The National Women's Committee
of Brandeis University*

בְּכוֹרֵי הָעֵתִים

מנחת בכורים

לראשית שנת

תקפ"ו

דבור כולל דברי חכמים וחירותם, ועניני מדה ותועלת,
לדעת חכמה ומוסר. להבין אמרי בינה.

ועוד כלזה אליהם

מבחר המאסף

אלו

סיאיהרסגעשענק

צור בעלעהרונג אונד אונטערהאלטונג

5 יר

gebürtig

געבילדעטע איזראעליטען

zur Gemeinde Berlin.

Jüd. Gemeinde Berlin.

1819

(Bikure haitim)

(Erste Früchte der Zeit.)

ו'ו'

געדרוקט ביא אנטאָן שמיד, ק. ק. פרווילעגירטעם בוכדרוקער.

WIEN, gedruckt bey ANTON SCHMID, 1825.

לכבוד כותבים על ספר בכורי העתים

לְעֶטּוֹף בָּרָעַב

אִם יוֹשֵׁט זָהָב

וְאַבְנֵי אֶקְדָּח לוֹ יָבִיאוּ

הַיְבִיט לָמוֹ?

לֶחֶם אֵינָמוּ!

וְנֶפֶשׁ רַעְבָּה לֹא יִשְׁבִּיעוּ.

אֲמָנָם, מִזֶּזֶן

לְנֶפֶשׁ רָזֹזֶן

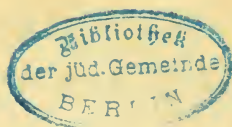
מִיד מִשְׁבִּיר יִגִּיעַ.

יִמְהַר קַחַת

לְמִצּוֹא נַחַת

תָּרוֹן לְשׁוֹנוֹ, תּוֹדָה יִשְׁמִיעַ.

U5107
B5
V.6

שיחה בארצות החיים

אם חדרך

(בצעות מור ולבנה והרי קמחן נשם יגבילך את פני הכנר מזה, וחל
העצר מזה חללי משכנות מצטחים כאצני כדוד שמסוהיהם ינוללו,
ואצני נזר מתנוססות על אדמת חם הדרך).

שפה עבריה (יושנת תחת אלון צנות ופנים לא היו לה נעטפה
צלעיה ותתכס, ראשה צין צרכיה, וידיה דפו שכרו
צצין חלוד דשא הארץ, והיא מדברת על לצה) מר לי
מר! כנפול לפני צני עולה משמים ארץ נפלת! פלאים
יודתי ואין חולה עלי, ואין מנחם משיב נפשי. אורצי
וריעי מנגדי יעמודו ואנכי מתנכרה, מוזרה הייתי לצני
צטני, כל יכירני עוד מקומי, מעצוני שלמותי וכל
מיודעי מקדם מחשך. — מדוע קדמוני שפתים, וזה
סדיך, צן אדם, כי ינקתי. מרורת פתנים מין אפעה
ולפעוני עתה תוך קרציהמיון. לריק הדימותני נפתלי!
מעדמות עפר לשום צין כוכבים קני, לשוא הלצחתי
מחללות להושיצי עם נדיצי עמים. תפארתני חוללה!
מגזבי שחק אלי תהתיות ארץ, אלי ירנתי צור פלאים
יודתי. הו! כי נדמיתי! על בן הרחקתי כדוד נבדתי
מעלי חלק נמשכנות צתי חומר. אל ארץ תחתית שמת
מגמת פני, שם קטון עם גדול יחד הכמו. הו! אך
פאדור ויקהת צאה צמים פני קצו, לכן עם חללים
כמו שוכני קצר שאלו דפידתי, הו! לצן המותה נדמיתי
להם. (נחלדמעות מעיניה) ואולם, עוד לא הכיף עלי
חרמישו, עוד לא קוטפתי צאצי, אך עדיו הוסר מעלי,
ומעטה ערפל חתולתי.

יָקָר מֵהוֹן אָבִין! בְּעֵינֵינוּ יִקְרָתֶם
 בְּסִפְרָכֶם אֲהוּבֵי! זֹאת חִבְרָתֶם
 וְכִבְדִּי נִכְבְּדָכֶם בְּאוֹרִים
 לְנִעוּרֵינוּ הַצָּמְאִים לְפִרְחֵי הָעֵתִים
 טָנָא מָלֵא פִנָּג (*) וְחֲטִים
 בְּרִצּוֹנְכֶם הַטּוֹב תִּבְיֵאוּ בְּכוּרִים

ממכבדכם הצעיר

שלמה פערנאמענטער :

(*) יחזקאל כ"ז י"ז, והוא לסענ"ד שס נבזר מן פעל מופנק מווער עזרו, משלי
 כ"ט, וקרוצ לזה צארו התרגום, וגם יוסיפון צן גוריון, הביאו הרד"ק
 נשרש סוג

אִישׁ וְלֹא יִהְיֶה בְּכֹר, עֵתָּה גַם הוּא פָּנִיךְ לֹא נִשָּׂא, וַיִּסַּע עַן
בְּזַעַךְ. אֲתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל אֲשֶׁר אֵין הִתְאַזְלָתִי, כִּאֲזָל אִם קוֹרֵר
שְׁחוּתִי מֵאַנְתִּי הַנֶּחֱס, כִּי אֲנִי אִישׁ יָמִינִי אֲשֶׁר זָרְעוּ סִמְכָתִי,
וְעַלִּי צִמְתִּי אֲדָן הַעֲמִידָנִי לִקְרוֹא לַעֲוֹזֵי אֲדֹרָה הַכְּלוּיִם צִמְעָנִים —
וְעֵתָּה אֲנִי אֲנִי מִן הָאֲדָן. מוֹת! הִנֵּה מוֹת! גַּם אֲוֹתִי עֲשָׂתָה לָּוֹת,
גַּם עַלִּי הַעֲצַרְתָּ כּוֹס חֲמַתְךָ, שְׁמַתִּי יִתּוֹס וְאִין עוֹזֵר. לֹוִי הוֹתַרְתָּ
לִי אֵין שְׂרִיד כְּמַעַט, חֲצַרְתָּ רִיעִים מַשְׁכִּילִים צַעֲלִי אֲסוּפּוֹת, עַל
לִתּוֹתִי יוֹם יוֹם שְׁקָדוֹ, וְכֹאֲשֶׁר תִּמְיֵד יִשְׁחַדּוּנִי עֲמָדִי גַם הַעוֹז
וְהַאֲשֶׁר דָּרְשׁוּ — כְּמִאֲוֹהַ עֲלִימוֹ מִפִּיךָ, כִּזּוֹן לֹחַ! —

נח"ו, הִמָּה הִפִּיאוּ כְּכּוֹכָבִי נֶסֶף שִׁלּוֹ זִהְרִימוֹ מַעֲרִיפִי הַחֹדֶס, קִרְבִּי אֲדֹרֶךְ
אֲשֶׁר עֲלִימוֹ הוֹפַעַת, וְהִמָּה כָּלְלוּ יִפְיִיךְ צִלָּצֵר נַעֲרִי צִבִּי עֲמִי.

ש"ע, וְאוֹלֵם הָלֹא שְׁמַעַת אִם לֹא יָדַעְתָּ, צַנּוּךְ יָמִים לֹא כְּצִיר מִשְׁכָּה
שֶׁצֶרֶן הַשְּׁצַרְתִּי, כִּי פִתְאוֹם עֲקָד לֹאן מַדְעִיתִי נִפְּוֹלָה, וְאִין דּוּעָה
כֹּאֲמֵן יִקְצֹא־ס מִן הַהָרִים שְׁמָה נִפְּוֹשׁוּ, וְכַעֲבָלִי מִדְּצֵק מִצְלִי סִיס
עֲנִי וְדוּעַ מַעֲמָדִי עַל לָצ צִמּוֹ דְּצֹא־ס יִפְּוֹשׁוּ. אֵין כְּדָרְדְּרוֹ יִחְדְּרוּ יִדְּאִי
שְׁמִי, וְשְׂרִידִי מֵאַהֲבִי הַחֲדִידִים עַל דְּצִדִּי, כִּתְּצוּ צִסְפֵּר קִיִּים וְהִגֵּה
וְהִי, גַּם קִדְּצ כְּלִיּוֹתֶם לִי כַחֲלִילִים יִהְיוּ (*), אֲךְ אִין מִי יִחוּס,
מִי יִקְשִׁיז וַיִּשְׁמַע. הֵאֱמַת אֲבִיד וְצֹל אֲנִיחִידָה תַּחַת לִשְׁוִנִי, כִּי
צִמְעָלִם אֲשֶׁר מַעֲלֹ זֹאת לֹהֶס, סִרוּ מִהֵד מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הַתּוֹיִת
לְמוֹ. (* *) צִיִּיִּים הֵבֵס אִין דּוֹרֵשׁ וְאִין מִצְקָס, הַחֲדַלְתִּי אֵת מַתְקִי
וְאֵת תְּנוּצָתִי הַעוֹזָה, וְאֲנִי יוֹשֵׁנָה וְשׁוֹמֵמָה.

נח"ו, צַעַת הִבִּיאוּ גַם נִפְשֵׁי צִמְסִתִּים תִּצְבָּה, חֲזוֹת הַקֶּסֶה הוֹגֵדָה לִי
מֵאֵת מִתִּי תִצֹּל הַעוֹזִדִים אֶל עֲמַק הַצֶּכֶל, נַעֲוִיתִי מַשְׁוּוֹעַ, נִצְהַלְתִּי
מִדְּאוֹת! — — — אֲמָנָה, זִכְרָתִי לַעַת כֹּזֶאֶת וְאֲנִי יוֹשֵׁז צִפְתָּה
עֵינִים לִשְׁמוֹעַ חֲדָשׁוֹת מִפִּי חֲלָלִי יוֹם יוֹם, צֶסֶר צוֹשֶׁר לִי כִי חֲדָשׁוֹ
מִמְלַכְתְּךָ, צֹאן צִצְרִית יִחַד רִיעִים מַשְׁכִּילִים בְּרִאשׁוֹנִים, כְּמוֹהֶם
יִאֲזָרוּ חֵיל לִשְׁכַּנְךָ יִדְרוֹשׁוּ, וְלִקְרוֹךְ צַעֲקָצִי כֵף רִגְלִיהֶם גַּם הִמָּה —
ש"ע

(*) הֵלֵךְ תִּרְוֹהֶם צִסְפֵּר כִּתְּצוּ יוֹשֶׁר ח"צ הוּא קִצְוֹת חֲגִרָתָה לְהַמְלִין הַמִּסְתָּאֵר ר"ס
הַבֶּהֱן, שֶׁסֶּ נִמְלִאוּ, חֲגִרָתוֹ אֲשֶׁר כִּתְּצוּ חֵל ר"ח חֵיכֵל וְתִשְׁוֹצָתוֹ הַנַּעֲוִימָה. אֲשֶׁר
צֶסֶ הַשְׁתַּפְּכֵרוֹ נִפְשֵׁס אִישׁ חֵל חִיק דְּעִהוּ.

(*) הַרְוֹהֶה יִרְוֹה צִמְסִצְרָתָה הַאֲדוֹרֵז ד' שְׁאֲלֻנְיוֹקָה, אֵת אֲשֶׁר כִּתְּצוּ צִהְעֵרָה עַל חוֹדוֹת
תְּכּוֹנוֹת מִלִּיּוֹתֶם וְהַתַּעֲרָצֵס צִרִיז לֹא לֹהֶס.

נ"ה וויזל. (זאל מנאָס צאלר די חיים לעומת מקום מושגה, ויהי לא תכירו עדי הגיעו עדיה) מה לך צתי כי תצני? (מצני צפניה) הכי רמוני עיני? — לא! לא! לא! אז דאָ! אַת צת אלחי! האַינך עוד? — איך נהפכת לי גפן אדרת לשורק נכריה, איך היית לשמה צת עדיה מבלכות ללמות! צת עיניך חודרת כדרך חן שנון צלצ מציטך קדרה מצני, ונעין המים עוד הקרה דמעה מאין הפוגות! מי הנה לחייך אדמו עלם מפנימים מי מדע קוולות תלתליך? מי נתן גוון למכיס ולנוף כאגמון ראשך? מי נתשך מעל אדמתך כי תשגני עם חללים כמו שונכי קצר? גדעי לא צדיחי הדומיה, ומוסדות דל שפתיך נתקי אל תתניי הוילא כל דוחי, פן חמה תסיתני צספק ונכחל אמרי ישטפו — גצתני! הגידי לא לי ואמרי והשיצו.

ש"ע.

רוח חן יזל כעל מעלי שפתיך נשני כל עמלי ועיני, נשני לשית באון גלי מדצריך כי נאזה, לספר כל אודותי צטרם תשאל, טרם תוילא כל דעיוני נפסך והבות לצך אלי. שור נא! מעט דצס כי טעמתי מנוף אמדותיך ותאורנה עיני! סלח נא! אס מהוד אמריך כי דצה שנחתי הודך והדרך ואינק משור תנחומיך צטרם תדע צשלמי הדעה הזאת לי, ומה היתה נסצה.

נה"ו.

אמנה! קומי לא דעיתי יפתי מתחת האלון הצכות, נשענה נא יחד תחת עלי ערן, שס תתני דודיך לי, ושס ספרי לי מולאותיך וקודותיך.

ש"ע.

נחפך אזי כן נעשה.

(יושנים צלל תסוכת שושנים סצוכים צתלתלי זמורות הגפנים אשר ישתדגו עלו עלימו וענפי עץ עצות יתמכו צמעוזם ענצו אשכלותימו).

ש"ע.

ידעת גם ידעת, ידידי! אַת יוס לוקחת מעל פני תצל, יוס מלא המות גם צגוש דגצי גוון כועס דצריך אשר שרת עליהו, וגם אמרת צאזני:

נחל שוטף מות עלי חלך

מדי עצרו יקה שצ וילך!

לאיש דמים נתתיהו לצן צליעל, שצט עצרתו לא ישא פני

איש

נר"ו. הכני יוסף להפליא הפלא ופלא! הלא אנכי שחלתי לנחתי נטעך
צדקם אלהים, ומי ישרשם צנמו ימים לא כצירים, ואחרי העוצ
המה נטעו שתילי למחיק צלצות אנשי המדע ועד ארביעה יסל
זיתומו?

ש"ע. עוד שארו אז אנשים מתי מעט, ועוד זה עשירים ממעשרי
ומשוקדי ללתותי, אך מי יצין למו? — חכמי חרשים המה,
ואך צסתד אהלימו ישחרונני, וכמו עלם לולק ממי אהבה, כי ימלא
רעיתו כסויה צלויי סחצות היא צפתח עינים נצבה, וכשלאו אלילי
זרועותיו למען חצקה למען נשקה מנשיקות פיהו, הלא יבלס? —
חיה יציאה אל צית אמו חדר הודתו, שם צבדיה האואים יסיר
מעליה ומחלצות ילציתה; גם ככה הציאני חדריומו, אל צתי
נכאתימו ויאספוני הצייתה. אך המה מנת גודלי וחלקי צחיים,
והיותד החדיתוני, באשת נעורים כי תמאס ציתי נדת דוותה,
ונכה תעצוני שלמותי צעיניהם, לא! לא! אמרו לי.

נר"ו. אל נא תאצל כפסך ולצך אל ידוה לזאת, כי עוד לא נכרת לך —
כאשר אזני לקח שמן מנהו — שם ושארית מן הארץ, ועוד לא
אוסף לך ניץ וכנך מעל פני חוץ, כי גדול שמך צגויי הארץ, לאוס
מלאוס יאמץ ולרעמו יאמרו חזקו ונעצודה, לנו וכלכה לאורם
אל נכני ים הקדמוני, שם תאיר נתיצות לשצת. גם חכמת חכמיהם
גם צינת נצוניהם עליך יחרשו האריכו למעניהם יום יום אחריך
ידרושו, גם צלילה לא שכז לצם עד כי הגדילו לעשות. גם הכה
כמו נד לימינך עמדו, ועם כל צוץ לריו יתיצרו.

ש"ע. אך הצל תנחמני! כי מה לי ולהם? הכי עמי הם צני ואחוזת
נחלתי? הכי אומר הצו לי ומכה שפתיכם עוד שחרו צעדי? —
ועמי עצובני וילכו אחרי ההצל ויהצלו.

נר"ו. ואת שדודה! מה עשית אחרי כי מאסו צך עובדי עמך, צנים
סבלים ולא נצונים, עתה לשוא תתיפחי תפרשי כפוך, לשוא תקדעי
צפור עיניך, סלון ממאיר קוץ מנאיו צעינימו היית, אך אחרי
גיוס ישליכוך והיית למדמם.

ש"ע. לו יהי כדצריך, יקירי! לו כמחשצותיך לי אז היתה. כי עתה
עד מהרה אחרי עמי וצית אציהתנחמתי, כאשר נחמתי אחרי אצור
מטה עוזי, אחרי אצרך המלצשני שני עם עדכים, המעלה עדי
זהב עלי לצושי! כי אמנה זה משפטי אנכי חלצתי במ הנה
אמרת:

ש"ע, אהה! המה, אך המה היו צעונדי, מהריקי ומחדיצי מהם יאלו! — שוחרי הטוב והתושיה כפוטמו, וזאי אחריונו מוזמרי שירי עגבים ואורבי אשישי ענבים, כדוד חשנו להם כלי שירי המה לא הפינו מעינות המדע החולה, ונגה בוכי אור האמת לא הזריחו מתוך משנאות ספיר; המה לא דקחו סנוי מדפא צנורקת שמן ודגש למען חגש מחלת בני עמי אשר צהם פשתה, ולא דככו צממן מכה טדיה אשר הוכו צית מאהבי לטונות המערצ, אך העתיקו מהם מליס מצלי דעת נכונים, ויהפכו כמו לזוש, ועל צגדים חזולים יטו ואל יחשכו, אהה! צגד צוגדים צגדו! — עד גם המה אנשי צדיתי ושלומי באדם עזרו צדית הפדו חוק, ויפנו אלה לברמיהם ואלה לזימיהם, איש לאוהליו ישראל!

נה"ו, גם לזאת נפשי לך מאוד עגמה, רעיתי! וכאזך כנאצי ידעת — — אך אמנה, ויהי מה! ידצר לא ענדך דצר צאזיך, ותהי אולי זאת נחמתך, כאשר היה לרי ורפאות לשצר רוחי. כי אמנס, הכל היום יחדוש האכר לזדוע? ונושא משך הזדע הכל היום יפין צד ודגן יזרוק? הלא אם יטוב פני אדמתו, וצמו צטן הארץ שם חטה ושעורה, יאסוף ידיו וצללחת יעמינס, עד אם יצוא ימיה השילוס, וכשא צדנה תצואת אלומותיו — ככה חלק המטדדים ההם אקונת צית ישראל פתחו, וככה מנת כוסס. כי הנה שלג וכפור נמסו, הגשם חלק הלך לו, שמש התצונה ואציב הציונה ילא על הארץ למען שמח כל חי, וגם המה גם כל מחזיק דרצן, נדו להם ניד גם זדעו לזדקה, רוח לא שמדו וצעצים לא דלו. זאת המנוחה עתה הביחו להם וזאת המרגעה! כי עד מהרה וזדע הזדקה למוח ילמח, ועתה — ומי יודע אם לא לעת כזאת — מעיד בעשב השדה ילין ופדח על תלמי שקי. ומה זה עוד תתעלצו? —

ש"ע, גם אנכי אז לקול תנחומות אלה העיתי אזן, גם אנכי לצ' הותל פני התקוה הטני, אמדתי אך טוב וחסד ירדפוני, ואך שוארדצר בזב היה תמודתי. כי עוד נסנו ירחיס, וחגיס נקפו, וכל שיח וכל עשב טרם יהיה צאדן, ויצול השדה טרם ילמח, גלה כל חניר ונאספו עשצות הרים. — תדקמה גדולה, אפלת מזדים עלי אז כפלה, אשר אם תמוז ליל חשכת הערצ, פאת קדמה ידלו יציעו יקוו לאור ואין, בוכני הנשף ההוא חשנו ועפעפי שחר לא דלו.

המתנים האלה עמל נתנו . — על כל שפיים צמד צאו
משורדים, נחו שכרו צבין חזיר, מושלים ומליצים יתכדו כילק
יתכדו כדי ארצה לרוב, כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו,
אל דמי להם . מקול על חלוקי הנחל ישפכו את רוחי, וצין חרולים
ושיחים על עצי נדן ינהקו, על כזה צד ורצן לאן לטבח הכדעו
מכאן לצ יעקו ומשדר רוח ילילו, על פי ככל מלא יין מטוב לצ
ידונו, והיה כנור דוד ונבל יין משתיהם! אלה ישפכו סוללות
שירים וקסת סופר צמתניהם, ואלה עלה חוח צידם ומשל צפיהם,
ויין ידליקם הנית צם אש, ולהצת שלהצת תוקד צם עד עולם
לא תכבה .

נר"ו, אי שמים! אם כל עם ה' נביאים מתנבאים צמחה, ועם כל עמך
מליצים צקדך, למי יטיפון כל אלה? ועל מי ישפכו את רוחם? —
אמנם איך נהיתה הדעה הגדולה הזאת? מי הסג את לצ העם
הזה, עשר מעלות אחרות צמעלות אשר עלו?

ש"ע, זה פרי חטאתם ופשע דרנס, כי פרי מעלליהם יאכלו, הוי חכמים
ומליצים צעיניהם, ונגד פניהם מושלים! צטרם ידע הכער מלום
צדע וצחור צטוב, טרם ילמד כלכל דצרו צמשפט, מליציו רעיו
יאמרו לו ועליו יתהללו "תורי זה צעשה לך עם נקודות כסף
אשר ספורות נשים לו, גם מלון נחצירה צמאזנים יעלו יחל"
והוא גם הוא צקנאו להם, צמתכונתם יעשה, יכציר מלין אין הצין
למו, ישא מ של ציום ההוא ומליצה חידות לו . הו! מספר צניך
היו מליצין יהודה! (*)

נר"ו, אל כא יחד אפך, היפה צלשונות! ואל עלי תקנופי, אם אמרי
אליך, אשר דצים מעמי הארץ יעלילו עלילות צדשע, ויחפאו עליך
דצרים אשר לא כן, צאומדס, כי דועה את, שפת דועי לאן
היית עוד היוחק על אדמתך, שפת יושצי אהל ומקנה אשר עם
אדם דצד אין למו, ועד עת כזאת לא הגעת למלוכה על עמים
כצדי כעמי הארץ, ורק כזאת אחותיך הצעירות למלוכה הצלוחו,
ואם צסיר וצמדת"יה יתר שאת ויתר עז צנחק, יען קצרו מליך,
וצמותיך יורדים חדרי צטן, הלא נופלת את מאחותך הערצית,
אם לשון למודים תשאו עלי פוך, כי דצות שמות אשר צה עשתה
חיל

(*) עיין צמאסף תק"ץ .

אמרתי, לעזבה את ביתי, אטוש מעט האלון אשר על ידי, אשא כנפי שחר וארחיק כדור, ציער צערצ אלון סלה. אכן לשון רכה תשצר גרם איש, ואנכי אשה מרת נפש אך לא קשת רוח, מה כחי כי איחלה? — שמעה לי ואחוך, והט אזנך לנצדתי. מיום הוא יום עקן ועדפל יום צדד וגלמוד הושצתי, מן היום ההוא והלאה, אנכי תחת מסכות הזמן מתהפכת, ויסב עלי אופן גלגל עגלתו, מיום אל יום אדגה אשוח, ואס אמרתי אשוב לצלרון, צעלומי נפלתי.

נה"ו, ספני נא מרי שיחק בחיק מוקידך, ימי עניך ומדודך ספדי נא לי ועל פני העצירי, ומי יתן ותנחומות אלוה נפשי תקד אלי דוחך הנכאה.

ש"ע, יתר מאהבי המעטים שצו אז והחזיקו צננף מעילי, קדלו אחרי מלא, זית דענן! יפה פרי תואר קדלו שמי, גם הכה השאוכי יכלו לי אנשי שלומי, ריעים רבים צחקל כועס חללומי שחתועלתי, צוססו מחשצות נפשי פתומי ואפת. פחד פחדתי ויאתיני פתאום, ואשר יגורתי זה שצתי אחרך פתע יצא לי. כי חכמות שדותי אז צחון תדוכה, וצחוצות יתנו קולן: צולו חסו צלל אמכס תקצת צור נוקדתס ושחו ציין מסכה וצללה נחמד לשצת, ופדיה מתוק לחככס. אז פדחתי נעיתי ידי להס, הרחצתי מקוס אהלי הארצתי מיתרי יריעותי, כי הדיתי חלתי גם ילדתי צנים יוקקיס משוד נעימותי ומתענגיס תציו כצוקי. פתאום — ואדא ויהיה לר לי המקוס, כי צני מרחוק ידלו כנשר חס לאכול ויילצו מעיד בעשצ השדה, וישימו כללון משפחות למיניהס, פרו וישללו וירצו למאוד מאוד!

נה"ו, אמכס כן דצר החוזה צדוח שפתיו, וכנה הזה לך נכוחות צאמרו: דציס צני שוממה מצני צעולה! "הטי נא יריעות משכנותיך, הטי ואל תחשובי!

ש"ע, אל תחמוד המוכס צלצנך ואל יקחוך צעפעפימו, כי כדונס כן חטלו לי, הכה הצעתי להס דוחי, הופעתי על עלתס, גם הודעתי דצדי אתהס, והמה כל עלתי יפדעו, ואנכי אפדס ועלימו חטוף חלתי, והמה — צחרפה הכו לחיי. כי נכוס עיר כפרד איין הצין, קוכהו לא ידע ואצוס צר לא יכיר, מתגו ודסנו יכתק וישליך ענו עצותיהו וצלות נפשיהו ישאף דוח, כן חיל המכתציס

אשר בכלי נשק צמו קרצ ינשאו
לא נסה ללכת יסידם מעליהו;
אשר צדקור עלי ארץ או צבא הקלע
לא ידע כחוט שערם לקלע ולא יחטיו
לא יערצ לבשת למען לא יהי לצו
ושחוק ולעב להפזן רעיו הדואים
ואשר לא למד עשות נגינות השיר
יחדף נפשו וצנפו ישא לחרות חרוזים?

ש"ע, אך עלי מאור כצדה אנהתי, ומשדר אחותי עוד שדרי גדל מאור, יען
אין מי יעמוד צמדן להחזיק פליטי, ותועים צדרכי עלי נתיצות
לנכלי. הזאת ידעת מני עד מני שים ספר ומליצה על פני תצל,
חוק הוסס ולא ינצור, איש איש כי יצד צדרי שיר או אמרי נועם,
אמרו צין והשכל משפט ומישרים וצא דעבו וחקרו ויצין לאשורו,
צמגילת ספר כתוב עליו יצא לצקרו, ילפין אהבה מסותדת צתוכחת
מגולה, ורעו גם הוא ישיצ גמולו והציט אליו אשר דקרו, וכתב
אליו רצ שלומים ותודות אלה ישיצ לו.

נח"ו, הלא ככה נעשה ציקר צמחצרות המאסף מאנשי אסופות צעלי
צקורת, ספרים חדשים לצקדים יעצרו תחת שצטם אימתו תצעת
כל מושך צצצט סופר, לא ישאו פני איש, ולא יהדרו בצד. את
ידעת את כל התללה אשר מלאתני גם אני, כי גם שירי לא נמלטו
מפח המצקד ידירי המחקר, חי נפשי! אם לא על שכמי אשאנו
על פניו אודנו ועטרות לראשו אענכנו.

ש"ע, אך עתה הו! ההפך עלי צלהות, כדמי קויתי לעשות ענבים
לנגדי צאושים יעם, צאין מצין צאין איש שם על לצ, כל איש צעל
דנדים יגם, כי מי יורנו דעת, מי יצינהו עזה ותחצולה? את
מי נוען ויצינהו? — הם מלהזכיר! מי יוכיחנו על פניו הלא
מעשהו נקי מכל מוס ודופי, חף הוא מפשע, לא ימלאו לו עון
אשר חטא.

נח"ו, או טוב מזה, איש אל ירצ ואל יונח, ואיש אל יגם אל המערכה
ליסרו למשפט, צידאו חרפות איש הצינים אשר יכה צטוט לשונו,
ואולי אם ספר יכתוב איש ריצ ההוא ישוצ גמולו צדלשו וחרפתו
עליהו תשוב.

ש"ע, ומה תאמר נפשך כי אספר לך נפלאות לא שערם, ולא עליה על
לצך, מרום לצצ משוררי עמי אותו לא אוכל, וגצה עיני מליו
אותו

חיל צארן לך יחסרון, יען לא נטשו חנליך עד ים רחוקים, ולא שלחת צים לירידים אל מים רצים. ואס כנה שפטו צדעתס וירשיעוך הלל הטיצו אשר עשו, כי רקחו ממך אך מרקחת מליצות, וסמי שאריתך אך צדש השיר ינעלו!

ש"ע, אל תדצרו בזה, שפתי חלקות! ואל ילא עתק מפיכס, משוט לשונכס צל אירא, ומקול המונכס צל אחת. איך תאמרו, שפת בעורים אכני, לשון מדצרת אך לעינים ולא ללצ, לשון תהלך צשמים ממעל, ולא צארן מתחת, ומי זה אס כן יטיף לעס אשר צרבלי? — הלל צי כצדות מדוצר עורני על אקמתי מוסד השכל משפט ומשרים, ואצ לצנים חקקו לצ יודיע דעת ותצונה, *) וחכמי חדשים את צניהס ילמדון דצרי קשט אמרי אמת, כדצונות וגמסמרות נטועים, גס יראי ה' כדצרו יחדיו צשפת אללס את אשר השכילו הישרים צלצותס, יודעי ה' צאמת וצתמים, ומכירי נפסס אשר נלח תשאר. יאמרו נא אכני ריצו, האת כל אלה דצצרי זמדה וחרווי השיר כדצרו? — ואך המה, אכני ריצ ומדון לכל הארץ, הדחיצו כשאל כפשי, פערו פי לצלי חוק, מסוכתי הסירו למען היות מדמס, כעיר פדולה אין חומס גדרי הסירו והייתי לצער.

נה"ן, אס גדול כיס שצרך יורחצ מארץ מרו, אל תאמרו, כאשר עולל לנפשי אין על עפר משלו, מכל צנות ירושלים, שאלי נא לדור ראשון, הן צזה לך אורח כנשים שאננות אשר כבילך. אני דאיתי אולת זאת משרישה גס צנוה דעיותיך, גס נפסס ידעה להס עלי מליציהן משלחי רגל השור והחמור, אשר ישמחו יחלקו שלל לצעי רקמתים, כלצים אלמים לא יוכלו לצנוח, והמה עזי נפש אל ירח ואל כוכבים ישאו קולס, אך מה לנו ולהס? את כולס ישא רוח יקח הצל. הישאג אריה ציער מכעס נהמת חמור אשר תחת מכסה כפירים יתנשא לסאוג לטרף? היאספו כוכבים גבהס, וירח יקר הולך לא יאהל אור למען לא יחרץ כלצ לשונהו למולס? — שמע נא את אשר התמרמר צחמת דוחו אחד מליצי העמים צשפטו צו על מליצי שפתו אשר ציקו אך לא צידס נכונה, וכה דצצרו: **)

אשר

(* f. Jerusalem 2. Theil.

(** Horat. de art. poetica v. 379 sqq. 414 sqq. nach Wieland's Übersehung.

סירו צעיכיו, אם אך צעיכיו צדו ייטיב, כי מי יחוש יותר ממנו?
עליהם ישא אז את משלו (*):

ימים כצידים נדס ינלח צסיר
פורט צנל ומזמר צנכוד ועוג
ינסה גם יתדגל למען הטיצ כגן
כי יירא חתת שפתי דאש המנלחים;
לא כן מעשה משודרי עמי ומושליו
איש הישר צעיכיו צמו שפתיו יצטא.

אמנה הלא תגידו לי ואל תגחיקו מני דבר! הכי כולם אז ככה
השחיתו התעיצו וכל זהם איך עושה מעשה נעים וטוב, איך
גם אחד? —

ש"ע

כאשר צין החוחים שושנת הענקים תפיק תחן ריח, וצין עלי
היער עץ תפוח יונוט גם יפריח, ככה צין הצנים האלה טוב זמחו
מעטי משכילים בארזים צלצון יסבו, אל עליס צגן אלהים בצהי
קומה ויפי ענף דמו ציפוס, אל צדושים דמו צסעפותימו, ותאדכנה
פאדותם ותדצינה, ונתמד עשו פרי תנוצה משמח לצב. שאריתם
עוד לעת כזאת צאדלות ים וקדם כפולו אל כפון ותימן נטשו
שלוותימו, אל כנפות הארץ נטשו, צתוך כוד סבים — כסף
היו. אך גם אלה דאש יניקותי קטפו, עד כי טרפי למר ייצשו,
אם היא עד אצדי תאכל, ותולעתי לנלח לא תמות. כי היטצחדה
לי אם צחירי מאהצי אשר להם נתתי תכאדת המליה למנה,
חוקי דצדי שמתי צפיהם נתוכים נתונים להם מאתי, צאמדם ללצצם
כי צבר נכונה המלאכה צידם, יקור לעוף צכמו דגע אל הד
מדום הדים, אל צמתי שחק, ויאמרו צלצם, מי יודיקנו איך? —
אמנם כנער קטן יכהו צזה, אשר מלאכתו לו אך ששועים יום
יום, ולו ישנה וישנה צששוע אחד פעמים ושלש, הלא יגעל צו
ויזנחנו? — ככה יעשו אך צמהירות מלאכתמו מצלי שים על לצ
כי כדוצ חלוק הזמן צששותה, ויותר אשר יעצור עליה צשכלו ללרף
סיגיה ודנסייה כפלירה פים עלי דרצן, ככה תיעיב מאוד ותזהיר
כזהר הדקיע. מה דצו חוקי השיר, אם יפה קול מטיצ כגן יהי,
ולא ילא משפט מעוקל מפיו המליץ אם גזר אומר: (**)

גד"ו.

מעשה

*) Horat. daselbst.

**) Ebendaselbst.

אותו אלמית לזקרים, כי נטוץ לזם ציין גאותם גם כך אל
 יאמינו לעולם, גם התנשא להדפך ממלצין, כי כזר אמרו לכבד
 השמש הזאת, כי יצאו אחרים למלא דצריך, והמה מיטב שידך
 ישלימו וכי יתנו עלי ראשם האזן הראשה, השיר האחרון הכי
 נכדו עניינו, אשר מירי הזמן האכזר נאדו ולא יפולו החולה.
נה"ו, הכי השלימו ענת נפסם? — נכספתי לקעת ההלליה דרכם
 זה אם לא!

ש"ע, ענותך ושח עיניך עוד חרצך צעיני, ולולא מלז ידעתיה עתה
 הכרתיה, יודע אני ואתה כי השיצו אחר ימינס, כי צגדולות
 הלכו סלה. ותבי דרכם זה עוד לך לתפארת, ומהלל זר לא
 מלזם אותו הקריצו, עתה יתנו עידיהם — ויזקרו. זכר אני מה
 כתב איש אל דעבו צפתו תודה לא כדרכי מליני אליל מני מעמקי
 לצו, על שירי דעו הנעימים אשר קרא, שמע נא דצדיו: "אם
 אנסה צקנאי לך ליגשות כמתכונת שידך, אז — דק אז אמלא
 מה יפו המה מה נעמו" כי כליר אמונים אשר יותר עליו בעבודה
 קשתה, אם תוי תואר התמונה אשר יאצה למשוח צשער רנים
 הם וכן שלימים, ככה גם מאוויי חעלי מני דחקו. ועוד על אלה
 אשחרך, להרצות עוד חרוזי שידך, אשר כל קוראם ירלה לעשות
 "כתצניתם, ואין מי ידמה לך, אין מי יסור לך (*)." לו השכילו
 נא הפתים האלה את זאת, יצינו לאחריתם, אז חלנו מצער את
 אשר צשדו.

נה"ו, אחת היא על כן אחרתי, החוח צלצנון כי יתנשא למלך, יאמר
 אך טוב אלי, נחמד לשצנע, ופריי ימתק לחיך, ופניו יסתדמהציט
 אל כל ההדים ואל צמרת הארז אשר צלצנון, פן גם צעיניו
 לצו יהי. וידמה צזה אלו תוכיים לצועי כולה צנע דקמתים
 אשר צהדר אך אצרת כולתו, כל ישלח מצטו עלי דגליו הנקודים
 ועלואים, כי מי זה ירלה עיני צחינתו על מומי נפשהו? —
 אכן גם כנון לחש אחד מליני העמים, שפך מדרתו על המסורדים
 אשר כהאמער ופירגיל יחסצו להם כלי שירותימו, וכל איש יצטח
 צלצו כי יגיה פיהו דצדי כועס, וצשדירות לצו יסית צטוחות
 חרוזיו חכמות דמות, ומה לו לשאל את איש צד לצו, ההטיב
 שירו

*) Plinius der Jüngere in seinen Briefen.

ומצולקות, אשר לא כדך למו ונחמדס, ולא תואר ונתאו
אליו (*).

ש"ע, עוד זו דעה חולה נהייתי ונחליתי, אשר אין כהה לשנדה, נחלה
מכתה! הן דכו מכתני עמל כמו דכו, אך מהס מאור עממו
החוקקים חוקי מוסדי לשוני, חוקי נקודות ואותות לצית חזותם,
אשר הדכו לדכו זדע כנוכזים לעולם ועד. גם המה לא נופלים
מהס, כי חזרו ספרים להב הדנה ויגיעת צער, ויהיו עקורים
נקידים ועליזים.

נח"ו, ידעתי כי לא על היורדים אל עמקי לשונך כזו תשפוכי, ועל
מחזני ספרים מועילים לשוחדיך דפית מוזה אחיקי מדגך, כי
המה צמטה ידס שלחו ונגעו צקזה יעדת דצס המליצה ויאורו
עיני העזרים העורים. ואולם אם אל זעירי האן אשר ידפו
אחרי דגש קל הוא על פני מים, ואחרי הקורא צהדים קול או
צפלה, אם לאלה את הרית עמל, ונעס לנגך תציתי למען
הדעימך, אז הצל אנהנך, לשוא אדכר אלי לצך, כי גם נפשי
ידעה לי עד מאור, כי גם דפס אחריך, ותפסס צכפך חטאת
מדי הוא, כי אך על לצוסך גורל יפילו, ואותך אחרי גווס
ישליכו, ותחת יפי יין כי יתאדס יחקרו אך ממסך ויתנו צכוס
עיניהם.

ש"ע אך המה קיקלון על כצורי, והמה מחזני נפשי אשר אותי יקלו,
כי אם לדויה ישמו מי צאר תורתי, כוצעת משפטי מלותי,
תורתם וחוקתם, ושמדיהם ימלו ישמו סלה, הלא ישצו ויקיאו,
ימלאו חדרי צטנס, ירוס לצצס וישכחוני כי מה להם ולי, אם
אך כצר הכידו ללס דמות תצניתו? — שס צחזרותי יעמודו, אל
פני היכלי ישתחוו, יאמרו אך זה היום שקויכוהו, היכל כצורך
צעיינו ראינו, אלמיו, חלוניו, ושערי מצואיו גם יליעיו,
כאשר

(*) לחות ולמופת אעתיק פה מלים מעטים מן התפלה הנערכת ללשון עזרי
צמכתז ידידיה סנה ראשונה, כך ח' מלשון גערמאניען מהודרת למחד אל
לשון עלגים כאשר תראה: לך יורו טצעי ויאוריס את מציאותם את מקורס
וחת עלמותם וחת עמדם: מטונחך אלהים פלגת לגלתי בצול — לו דייטס:
פאן דיינען געטעליכען הייגענשאפטען טהיילעסט דוה דעס ענדליכען מוט-
פערנער: כי אך להטבע אין דעת למו אתה תמשול ברב כח —
מיט לוויגענדער בעוואלט רעגירסט דוה דוה וויללענלזע נאטור.

מעשה שיר יפה מראה יהי עלי כתם ורופי
 דנה וגדלה עמל אנוש צואת — ועדן לא שלמה;
 למען מלוא חן צעיני קודל — גם נעים יהי.

ואולם המה יאמינו כי לדיק ייעמו והצל ייגעו, ואך אחיהם כפלים
 לתושיה יקחו צעמלינו, פרי פיהם יאכלו, ובמול ידיהם
 ישזב להם.

ש"ע, הן צעללתי ימך המקרה, וצפלות ידים ידלוף בית אצנים, אך
 כי שפה נכריה אשר מרחוק תצא, ואך כזמורת זר תזדע כמוני
 היום. חמסי עליכם, אוכלי לחם עללות! ישפוט' ציני וציניכם.
 כי אם אלה מיראת העמל אחור נזדר, צעמק החרוץ לא ישכנו
 רגליהם וצעמל ידיהם לא יזעו, הלא רוח יזעו וסופתה יקלדו.
 עד ארביעה ההפך עלי צלחות ללמות, מעי חמדמרו ולצי נהפך
 צקצני, כי שרשי על גל יסוצכו כמעט היו צבל דע, ומעפר אחד
 יאמחו. כי לא רצים יחמרו להרים נס המליצה ורגל השיר עלי
 ראשם, יאמרו ללצם אך ימים ידברו ורוצ שנים חכמה יודיעו,
 וצפיהם ירלו: מה לנו וללחם העלצים? — על כן אך צילי
 נכריה יספיקו אשר מקדם קדמתה מלאו, ויעתיקו מלים אשר
 עיניהם לכוונ יצטו, ומידות צננפות הארץ אשר עפעפיהם
 יישירו לנגדם, יתנוס צלליהם ויאמרו לנו המים, כלצוס יחליפוס
 ויחלופו, כי אם צעלם לשון נכריה עצודתו, ימירו אך שפת עם
 לונו צשפת יהודית, המירו עוז דרני ורע צעוצ.

נר"ו, עד מאור נדקת צדצנד, תזני צשפטך! מעשיהם אלה דעים
 וזרים המה צעיני, חרה אפי צם, לא אוכל אותם! כי אם מעשלי
 משלים צלאומים העיצו אשר דצרו צשפת ארלם, וצא העצרי
 והשחית יצול ארלו ובצולות נחלתו, הלא יסג בצול בצלו אנשי סם
 אשר מעולם. כי גם אחרי נעתק מן הלשון ההוא, ואחרי הודק
 מכלי אל כלי עוד שאר כצראשונה צמעטה מלות עצדיות אך לשון
 עם זר, ותהי עצודתו נכריה עצודתו. כי מה נקל לו לתור
 ולחפש צספר מדרש מלים, ויפתר ציום ההוא חזון דעהו והכה
 הוא חלוס, ומחזרתו וספרו ללא הועיל, כי תשחתו צו מומו
 כמות על פניו, אין קונה ואין נוכד. איש נכרי כי אותותיו
 עצדיות יראהו, והעצרי אמרי מליצות נעתקות, צוקות ומצוקות
 ומצולקות

אשר למעלה למשכיל ילמד להועיל אנשים בני גילו, או כי נדבט
 ידם תאמננו לגשת אל המלאכה *), ח"ש יקריבנו ללבונו אל תזנח
 המכנס, ויוחקו מליו נעט צדל ועופרת, וילעד נספר יכתזון
 למען יפולו החולה ושם לו על פני תצל. אהביו ורעיו אז
 לבגדו יהללוהו, ומליציו רעיו צין כוכבים קנו ישימו, הילל צן
 שחר ינבואו, ידביצוהו על צמתי עב הר מועד ידבתי נפון. אלה
 יעבדוהו עטדות חרוזים מעשה ידימו — להתפאר ואלה כאז
 חדש יצקעו נור צעם ויוצו — מים. אלה אמנה אל דבריו כאל
 מטר ייחלו כי לא ידעו עד מה, ואלה ליום מועד יוחילו יוני
 השילום כי יצאו כי אז שצעתים אל חיקם ישיצ. זה ישא משלו
 מארץ מלחה ערצה ושוחה, ישימוני כמדבר ישימוני בארץ ליה,
 ואותו כמו פולח וצוקע — פזר עלמי, וזה ללוד נחלים ידמני
 ממני צמטה זעמו הוא הוליא נחלי מים, לבגד נחלים אופיר
 אשר מני תחתיות הרים דלו מאנום נעו. שפתי האחד אל יסוד
 צית אכנים ידמני ואסוה, עוד צשרי צן סיני — ואני צפי אחר
 כפתור על פנת בג, זה יבציה למעלה וזה יעמק שאלה.

צה"ו, הוי כצעים מדעת! הוי עם לא יצין!

ש"ע, ומה אהדיך עוד כפשי לספר לך כל דמיונות תמונות שונות
 נדמיתי צם, כי ירהצו צי כנער כוקן כנקלה כנכנך, ועלי יתפארו
 לאמר: המה העמידוני על תלי — אם אספרה לך כמו, לא
 אדע ספורות למו. חדשים לצקדים ילד כי יולד צן כי ינתן למו,
 ישימו את מחצרו לאצ יגדלני, אשר על פני אחותי יכירני פי שנים
 להנחילני, ועל צמתי ארץ יעמידני, כאלה רבות יכניצו וכחשם
 צפני יענו. זה האיש, יקראו, צגזה אפר דלתי שמים פתח,
 ומעינות תהום לו כצקעו, יגלה עמוקות מני חושך, ותעלומה
 יוליא לאור. ואני אמרתי, ואל חוק ספרתי, אך צני אתה,
 צימיך תסעדני כאשר עם מלכים ויועלי ארץ כנר הושבתני, והמה
 חצרי גנבים מגנני דברי איש מאת רעהו צמותך, ידידי! לקחוני
 להם לבת.

צה"ו, מה נמלנו אמרי מליך יוסר דצדו: חלק לנס עתה יאשמו!
 דליתי והכה עמך נשים צקדך, על שתי סעיפים יפסחו, אלה
 אחרי נהרי נחלי דצב המליצה ינהרו, מצלי דים יאכלו, יחד מדי
 שצעם

*) f. Anmerkung g. d. Vorrede v. I. Flavius v. P. BEER.

כאשר עמלו צונו! אך מה להם לצוא פנימה? ויפנו שבתם וילכו.

נה"ו, לו אלה לפני שנים כנז כולדו, לו הקמחי אשר מכלול לבשך לאחרית, אלה השכיל צתלונתו, עתה תחת שפנו צו על צווי חוקי משפטיך, כגדה נא לכל אלה יהפוך את דברו ומלתו אשר על לשונו, וכה יאמר:

אשר למד יסוד דקדוק גם צן צנינים
מצלי למד תורה והיא לא לו לקנין
כמו יוסד יסוד צגזרות ספיר; ואצנים
לו חין לבלות תפארת הצנין.

ש"ע, גם אנכי אז אענה אחרי שירתו, ואמלא דבריו, כי צינה אשכילך, לקעת כי חנמת אלה מלאכת חרש וחושב היה להם, מעשה חדשים כולם, כך ירצו מחירים, כסף ירצו להם וזהב, שגדס אתם ופעולתם לפניהם כסף ישקולו וחכמה יתמודו, ומה להם לבקש עוד? על אלה אשר את משלי:

יוסד יסוד צגזרות חין ספיר
ואצן חין לבלות הצנין
הלא יעזב עשה למען קנות קנין
ואותמו ישבן — צנתם אופיר.

נה"ו, אך אלה עשן צאפי, אם יוקדת צקדצי תלבה! המעט חנם צני ישראל הלאות אנשים חמי אז צקדצי מהתלות לאמר זה הדרך לכה צו! ואשר כתב על לוח אתם יאמרו לא הצין; המעט חנם כי חליכם שנונים וקשתותיכם דרוכות לקדחת כל איש צינים, כי עתה תלאו גם שחתי הזכה? השמן לב העם הזה, ללאתי כשוא!

ש"ע, הדף מאף, יקירי! ועוז חמה! כי עדן לא שחיתי מליתי את קוצעת כוס התדעלה עד תומו. עוד נשארו צאחרית כוס החמה לי חוויצה טפסי שמדים מדים פורים ראש ולענה עלי שממות המד ועל תלמי שדי. הלי שדי צמו הדעלו נחתו צי, מחצו כליות צעני, ומדדתי לאדן שפנו.

נה"ו, תמכו מלאתי! שמה החזיקתני! — היאכל תפל מצלי תלח, אם יגדס איש צחץ שיניו? ועמד ישקוד אך מי ראש, ויתנו צצדותך לחם קלוקל וימלאו פיה חלץ.

ש"ע, שמה נא והשתאה, השתעשעה ושועה! איש איש כי יפתח פיהו לרצד צשפתי, דברי שיר, אז אמרי משירים, אם מצדנת דוחו הנכון אשר

לנחמתי, ובתפי מדעו וישימוהו כדואי, עדי לארץ תפארתו חללו,
 עוד לצו היית צענייהם ונחמיהם הכו לחיי, ויחשצו קלוגי זה
 אשר קלותי למוס כפשי, אחרי כי שמו צי דופי יקראו אחרי מלא:
 "צואי צלור והטמני צעפר כולך פלעים וחנורות ומנה טדיה, מכף
 רגלך ועד קדקדך חין כך מתוס!" וכפשי עלי תאצל, ועלי לצי דוי.
 נה"ו, חדלי לך מן האדם האדם הזה, כי צמה נחשצ הוא צעיני וצעיניך.
 ידעתי את העם הזה כי צדע הוא, כי פדוע הוא. אף שמן דופי
 צל ימלא צלצצו, ולשמנה צקמיהם אף עדי אלה לא יספיקו. הן
 חזיתי כאלה רצות השמש ממדום נתיצה ישלח אורהו עדי ים
 רחוקים, כי יסול הירח עליה דרכה, "לרם נהפכה ותמש חושך"
 ככה יאמרו צני חלוק, צאין מצין צאין משים על לצ כי היא
 כצור תשים עלי אורח נתיצה, ואך אל הסהר לרגעים מפניו
 תכסה, אנהנו קודר הלכנו והיא מופעת.

ש"ע, לזאת דאבה מלאתי, ופללות צעתני, יראתי אס כמוה אחרי
 עצור החין עוד אסוצ אופיע, אס עוד משכילים צי יזהירו כוזה
 דקיע. ואלי דצר יבונז ותמונת אחותי צת לאטינאל לכגד עיני,
 אשר גם היא כצר מתה עלי וכרצ לה צנות למשפחותיהן כן
 לבזדים הוצקעה, צנותיה, לשונות החיות אשר צאדן יתהלכו
 למו מנהגות צקול יוניס מקומה צערו, ואמותן בולתה הועלתה
 עלמותיה כמעט לסיד נשדפו, ואך חכמי חדשים וכצוני לחש צמעוזה
 תמנו. דעדה אחותני, צעותי אלוה יעדכוני אס לא גורל אחד
 נפל לשנינו, אס לא כמוה כלל הייתי אהיה.

נה"ו, דעיתי חמתי! אל נא למאוד תתעצצי, להט החדצ המחפפת עלי
 דאשך לא תלהט מוסדותיך, וכאחותך ההפוכה צמו דבע חלו צה ידי
 אויב אל תתהפכי. התנחתי, ידידתי! צטחי ואל תפחדי! כי שאלי
 נא לרוד דאשון ימי שני דוד ודוד עצרו וחלפו, גם אז צצני עמד
 תפארתך עדי ארץ הורדה, גם אז על זהך חשכה גדולה מעלפת
 ספידים נפלה, ומני צא שמך מיום אל יום כבה מדאיתך עד
 שקמתי כפתלי שקמתי אז ציטדאל. ולא היום החילותי למוד לך
 ולרוע מצנך ומעמדך, כי גם מאז התאוננתי צאזני צני עמי,
 ואבלה אונס למוסד למען לקח יוסיפו, שמתי נא והטי אונך לקול
 דצרי אשר דצדתי*: "יום צעיר הקדש ילא ילאנו, נסתם הוון

שנעם, עדי מצלי מקום קיא מלאו, ואלה ציער צערצ יליו
צארן תלאוצות, אין אשכול לאכול ואין נעף מים להשקות למאון
ברון לחה מלמא.

ש"ע, הן לרקת אענך ודעת שפתיך צדור מללו, כי עתה מדוצ עשותם
המזממה אשמו ולא נקשו פני עוד וכדוצ לי המצחות תחת אלון
ולבנה כי עוצ ללס, אלה עתה צסנך עץ קדומות יצואו, ונאצני
ביר מנופלות אצני מוצחותי הסירו התזי. הן עוד שארו שארית
לצאי כשנים שלשה בגדים צראש אמיר, כלקט שצלים כעוללות
צצר, ואולם שאריתם — כלה לועג לי, לשחוק הייתי להם (*),
כי אחרי היו לי כמו אכוצ מים לא נאמנו, ויכשלו צדכיהם,
ויפלסו נתיב לא מפעמי דגלי סלולה, תעצוני דחקו ממני ומפני
לא חשנו צצר לסונס צחקם: דדנו לא כצוא עוד אליך, קרצי אליך
אל תבעי צנו.

נה"ו, שומו שנים לצאת, וראשוני הדורות מראש אחזו שער! כמו שער
צנפשי כן הוא, לשמע ארון תללכה שפתי, ולצי וקרצי לך, אהוצתי!
מאוד יהמו. מה נחת, שפה עצריה! צעודי ציתי עלומי,
כאשר שס צתצל הופעתי עלי ענתך, צרחון הליכי צחמאת חלצך,
ולוד ילוק עמדי פלגי דצס ושמן תחת לשונך. שס זרחת נגהך
לישרי לצצ, שס הפילות ענני סבלות צני עמי עלו/מני קצוות
אדן פזוריהו, שס עין לאומים עלי הודך פקחת, וישתוממו כ
כעוד קיר מששו, ועד הכה צסנוידים הוכו מהציע אל נגה זהדך,
אשר כל עצי רוח כהה תטהר ומננה נגדה תעופה כצקר תהיה
מלאו צצריך ונאכלס ויהיו לנו לששון ולשמחת לצציו" ככה אות
יפארו חכמיהם, וממלכות אצירי מליציהם דעשה כל האדן, ושצנ
המושלים דודה צאף ושיט עצדה עתה מננף האדן צמירות השמיע
שצת נוגש שצתה מדהצה. ועתה הו! כל עוצר עליך ידוד ממך
ויאמרו: „הצאת לכס עליזה מקדס קדמתה, כלילת יופי משו
לכל האדן!"

ש"ע, אהה ליוס! עתה כי התפלשתי צאפר, צתהם אפר על עיני
עתה כי גזו צורי והשליכו, הקריחו קוולות ראשי שגלשו מצע
ללמתי

(*) מה נעמו חמדות ידירי הנצון מר"ה שמחון צלאך ל' צספר צצולי עולם, אש
הפחון צאצני אהוצו על שפתינו הנוה והמעוננה כי פלאים ירדה ומנדי
יילנה, קראתי — וסלבי מים עיני תרדנה.

קול שמועה ערצה מארץ מרחקים, אשר במים קדים עתה אל קרנך מצא, וכשמן תורק בעלמותיך. מני אז שמעתיך מתלוננת, צמד כפסך שיחך צחיקי שפנת, וכל תלונותיך עלי קשי יומך אזני שמעה ותצן, בקרב לבי זמותי כל תעצר פי הצעורה הנעימה, ויהיו חדרי צמני עד הכה לה קצר, ומאז אלי גיל שמחתי אשר אם אזנך אגל תשמחי, וששון תשאני ממעון ישועה לגד עיניך יצקע כזר מאז הקצנתי רצ קצב ואעמוד על מלפה עדי אם כלית כל תלונותיך, כי המה לי מאוד נעמו על דעתי כי כימי עביתך עוד אשמחך.

ש"ע. עד מאוד רחמיך עלי התאפקו, כהפנת לאכזר לי! אך עתה אל תאחר אותי עוד, אם עוצה השמועה צפיק, ונפשי לשונצ אל תמהמה עדי רגע.

נח"ו. הסירי כעת צבדי אלמנותיך וזושת עלומיך אל תזכרי עוד, עלי כל מני עונק הבכא וצין החיים עוד תתהלכי. כי אם עד הכה צניך מישע ריחיקך וידכאוך צשער ואין מליל, עתה עם שדידי חרצ אשר על פני תצל הסתדעו עתה בתודן צראש ההר יחריו יתקצלו, וכאל כס על הבצעה ככה אל ראש אחד מגמת פניהם ישימו. הלא צניך עושיך, אמר ידדנו, צזאת עתה יכופר עונם וזה פרי הסיר חטאתם אשר חטאו צך, כי עוד ישוצו ונרו מיד אדמתך, ישדרו ויפתחו מרומי שדותיך, נטעו נוטעים וחללו מטעי למחך, יעשו פרי תנובה אף יצילו בבוהי עתה'ך. אל מה אדמך, וזה אשור לך, הצת עצריה! אדמך אלי שמש יולא נחתן מחופת מושהו שם נחצא צמו רגעי ליל, ואל הסגר תשו לטעם צעזים אשר מצעד לערפלי נגן יתילצו עלי נתיצה יאהיל נגבה, צאין מעלוד לזוהר אורה לקרוע שחקים ועצי ענן אשר פניה יאפילו. הן אל מקלול ירח יקר הולך אז צימי שחרותו ושחרותך דמית ציפיק, למועד כל חודש תתחדשי צעלי תרופה עלי רמאסך, ציום החודש יפקדו נוח מושצך; אך עתה כגזר אורח תרולי, וכשמש שואף זורח מלי שנה ושנה תסובי צמענליך דשן ידעפון, ואל ליל התקדש חג הכסא נמאלו עדיפי זהרד. כאשר אם אזי הנחל מחורף זרעימו צארץ נזרעו, סגן עצור וחלופ הסתין וימי קדח וקפאון שם ינחו וגיעי כח, עדי צא האניצ ושמש ילא על הארץ יולא לאור למחיתו, וצימי הצליר יצילו מגד תבולותימו

גם חכמה לא מלאנו, ומדבר כלשון קודש חדלנו". גם אמרתי:
 "פסו דוברי נחות יהדיו בלעגו, כמצין בתלמיד דרך שגו". ומי
 מלל גם אז לשארית בניך אשר עוד רדו עמך, הניקה צנים שפה
 עזויה, גם אחרי צלותה עדנה תהיה לה, ומנווגר צדה
 ירועפס". גם עתה עוד תשאי בניך בחולן, ועל לך עוד יאמנו,
 כי לא לך אורח כנשים אחרות, כי חיה כי קרובה את, גם אחרי
 מותך גם אם דיהקוק כל מאהציד, וכל צועליך אם זנו ממך עוד
 יצא יום אל אישך הראשון תשובי, ושלחצתך שלהצת — יה צוערה
 כך עוד תאיר כתיצות דרכך.

ש"ע, "זרע צאדן אם נשחת מראהו, עוד יליץ לין יגמול פריהו, ומריח
 מים עוד יסוג יפריח" (*) כה דמית מעמד צני עמי צאדן לא
 להם, תדמני גם עתה צאדן לא ליי — אתה האיש עושה פלא!
 לו מאז גם עתה עלי הועעת וחוקי למו הודעת, לו כמאז שצטך
 ומשענתך תמיד ינחוני, ועל מי מנוחות צנאות דשא ינהלוגי;
 ולו מליך תמיד היו להם לזהר, כי עתה גם המליצה תטהר נשחק
 לטהר, ונעדי צני עמי לא יתנו כתף סודרת. אך עתה, אהה!
 כפרה סודרה כנצח אלוף צמרצז קדרו. עתה אחרי עצשו מיתדי
 כנודם חמסוה מני ערצים על יצלי ארץ שטער, אחרי התפרדו
 קום מני רוצ זמרת אלצעות מנגנים, עד תהרה שנחוני ולא
 יזכרני עוד.

נח"ו, התחת זאת לא תרגז ארץ ומוסדי הים ירגזו, תחת עצדים כי
 ימלוגו, ושפחות בצרתן כי יידשו? עצדים על קום ירנצו, ושדי
 קודש כעצדים ארץ ולכו? — דאו צגויס, צני ישראל! והציוו,
 וארץ סינים שלחו והתצונכו מאד, הן היתה כזאת צימינס ואם
 צימי אצותינס, ההימיר גוי שפת קדשו? — (***) ויושצי ארץ
 יאפאן ההלכו כתיצות עקלקלות ויזורו אחר מלשונימו? ועמי
 המיר כצודו צאי — כצוד, המירו מתק תנוצתם צונד סלה.

ש"ע, הו! צית אפרים תמורדים הכעיסוני!
נח"ו, אולם אנסה דצר אליך בתלאי? תאוו כהיה תערצ לכפש אף כי
 קול

(*) צאיר הראשון מסיירי הפארת.

(**) סאנקריטעטא צלשונס, הוה לשון מיוחדת אשר צה לא ידבר איש את רעהו
 ולא יכתב צה כל דבר חול, כי קודש הוה להם, וכיושצי ארץ סינים —
 חיינא — גם יושצי ארץ יאפאן צדרך זה ינהגו.

א ג ר ת

כוללת חבדלית שני הלשונות הנרדפים

ת.ר. מרגל

וארבע המליצות משרש אחד

ירא את. ירא מן. ירא מפני. ירא מלפני.

שמואל דוד לידידו... שלום.

רבת שצעה לה נפשי גילה וחדוה צלש אגרותיך הנעימות, אשר כחנת אלי ידירי אשר להנתי, ויהי דרך לי לששון ולשמחה כפולה ומנופלת. הלא ראשונה, נפשך יודעת מאד, צחירי דלתה נפשי, מה מאד אני מתעלם בנועם חזרתך היקרה; ושנה, אחרי אשר האלהים אמר להדחיקך ממקום מושגי, מה זה צל מחמדי תצל יעמוד לי תחתך להשגיגי טובה, אם לא מנחגי יריך הנחמדים מזה?

וואת שנית, צטונתך ידירי אשמח, וצשמחתך אשתער, וכל עצמותי תגלנה, כדלותי מתוך כתצין, כי הליח ה' דרך, וכי מלאת מנוחה צמקום אשר הלכת, כלות נפשך וכלות נפשי וכי הלך לפניך דקה, לתהלה ולשם ולתפארת, צל העם אשר צאת צקדו: יוסף ה' לך כאלה וכללה ועיני דואות!

ועוד זה שלישיה, שמח לצי ויגל כדורי, כדלותי מתוך דרך, כי עוד דמות ידירך חרותה על לוח לנך; לא הפדיקה הפדיקה נפשך מנפשי, לא הלחיק המדחק לנך מלצני, ולא טרדון העדרות, מהסס מדעפיך לאזהנך הנאמן.

אבינם, אם הקד אמן צין נפשך ונפשי, ומיס דמים לא יוכלו לנצות להצתנו, לצי ולנך יודעים על מה אדניה העצמו, כי לא למען צלוע צלע, כדנתו צדית עד מות; ולא להרוש מחשבות און על אלהים ועל אנשים, המתקנו סוד חדר צחיר; ולא לצלע ולהשחית את היקר צמללות, נועדנו יחדו צקר וצדירים; אך לא ללכת צדירי חשך, יודות אל חדרי מות, סנצנו צדירות קדת, צאישון לילה ואפלה: אך זה פרי כל אהנתנו, וואת מגמת כל חזנתנו, להאיר איש אל אחיו צמהלך שצילי הדעת, הפורה והחננה, לחשוש מחשבות ולהעמיק עצה, לנרד וללנן

תצוֹאוֹתֵינוּ מִמֶּנֶּה בְּרַשׁ שָׁמַשׁ תַּעֲשִׂינָה שְׁצִלִים מִלְּאוֹת וְעוֹצוֹת, כִּכָּה
אִם יוֹמִים כְּזִידִים כְּאוֹצ מֵאֶרֶץ קוֹלֶךְ יִלְפֶלֶךְ וּכְדָלִים שׁוֹלְפֵי אֶרֶץ תִּשָּׁח
אֶמְרָתְךָ, עֵתָה תְּדַעֵנִי דַע, וּמִכֵּן הָאֶרֶץ זְמִירוֹת תִּשְׁמִיעֵנִי.

ש"ע. אֲחִי מִחֲמַד רוּחִי! הֲלֹא לְחוּק וְשֹׁקוֹן נִפְשׁ עֲשִׂית לִי! מִיִּם קָדִים
שָׁלַלְתִּי וְחִלַּצְתָּה, וְצִטְרָם יִדְעָתִי צִין יִמְיוֹן וְשִׁמְלֵל דְּצֵם וְחִלַּצ אֹכֵל
שְׁפֹתֶיךָ תִּטּוֹפְנָה. אֲמַנָּה, יִדְיָי! אֵל תִּשְׁלַח אֹתִי בְּתַקִּיָּה כּוֹזֶנֶת,
יֵן צִעוֹר יוֹמִים אֹכִיחַ לִנְבֹּךְ וּנְכֹזֶנֶת! הֵן יִדְעָתִי דֶרֶךְ כְּתִצִּי מוֹעֵד
אֲשֶׁר צִטְרָם יִרְאֶה הַדּוֹאֵה אֹתָהּ, צִעוֹרָם צִנְפוֹ וִיקוּ לַעֲשׂוֹת
עֲנִיִּים — יִצְלָעִים. וְאִלּוּ צִטְרָם לֶדֶת חוּק, עֹרֶם צֹא יוֹם
הַכֶּסֶף, תִּקְוֹתֵי זֹאת גַּם הִיָּה כִּזְר אֲצִדָּה, וְתַקוֹתִי — מִי יִשׁוּדְנָה.
גה"ו. שִׁישִׁי וְעֵלְזִי, הִצַּת עֲנִיָּה! לֹהֲלִי וְדוּגִי! גַּם פִּחְדֶּךָ זֶה לֹאֵל יִהְיֶה,
וּמִוֹדָאֶךָ וְחֲתָךְ מֵאִפְסָ, צִשְׁמַעְךָ כִּי כִזְר חֲמַשׁ פַּעֲמִים הִכִּיפוֹ עֵקֶל
צִבוּרֶיךָ, וְעֲנִי אֲשֶׁנְּלוֹתֶיךָ מִגִּפֶּן שׁוֹרֵק עוֹצָה פַּעַם חֲזִישִׁי הַצִּלְוִי,
וַיִּגְדּוּ נֹזֶה יוֹן חֲמַד דָּם עֲנִי יִמְתַּק לַחִיךְ שׁוֹתִיָּהוּ. כִּנְהָדִים פִּלְגִי
מִיִּם אֲשֶׁר צִמּוּ כִּהֵר אִיתָן יִתְאֲחֲדוּ, וּכְנַחֲלִים הוֹלְכִים אֵלַי יוֹם
וּנְמַנּוּ לִלְכַּת יִשׁוּצוּ, כִּכָּה אֲנִשִּׁי צִדִּיתְךָ שֶׁנָּה צִנְנָה אֵלַי צִלְדֶּךָ יִכְהַדוּ,
יַעֲזֻקוּ כְּדַמְךָ צִקְרָן צֵן שִׁמּוֹן נִטְעוּ וַיִּסְקָלוּהוּ, וְגַם יִקְצֻ צוֹ חֲלָצוֹ מִמֶּנּוּ
יִשְׁתּוּ יוֹן כְּסִינִם וְלִצֵּם יִיעִצּוּ.

ש"ע. אֲתָה עֵתָה צִדּוֹךְ ה'! מִה מֵאֹד שִׁמְחָתִנִּי כַּעַל כֹּל שִׁלֵּל וְהוֹן דָּע
יִתְצוּרֶךָ מֵאֲנָשִׁים יִדְיָי הַמְּנַסֵּר, אֶךְ צִשׁוּרָה הַיּוֹם הַזֶּה. צִלְפִּיתִי
אֲלָפָה עֵתָה אֵל יוֹם יִשׁוּצוּ וַיִּשְׁצוּ צִלְוִי צִנִּים בְּדִלְתִי וְדוּמַמְתִּי,
יִחִיו דָּגָן וַיִּפְרְחוּ כִּגְפֶן, שִׁרְשִׁי כִּלְצִנוֹן יִכּוּ וְלִמְרָתִי עַד שְׁחָקִים. אֲלָצֵר
כֵּךְ וְצִיעֶךָ אֲעוֹפָה, אֲדָא עַל כִּנְפֵי רוּחַ אֲעֵלֶה עַל צִמְתִּי תִצֵּל עַל
גִּפִּי מִדְּמוֹת קֶרֶת, שֶׁס לִמְצַקְשִׁי פִּנִּי אֲדַרֵּשׁ, שֶׁס אֹהֲבִי אֶבֶץ וּמִשְׁחָדִי
יִתְלַאֲוֹנִנִי.

(אֵל חֲדָרִי מִנוּחֹת שִׁאֲנֹת יִחְדִּיו יִלְכוּ).

מֵאִיר הַלּוֹי אֶלְטָאָר.

גדולות, מור ואהלות, צמחות וצפעלים וצמלות, הנעולות ונצולות, צמחשכים צמולות, צמערות לורים וצמחילות, מיוס גלות.

וראשונה, הנה חקירת הצללת הלשונות הנודפים, הנראים כמודים על דבר אחד צעירו, למלא החלוקים הדקים המנדילים צין ענין תצה אחת לענין דעותה, הוא יס גדול דחצ ידים, דאורו הראשונים, וייראו מגשת אליו; וזה חמשים שנה צלצד אשר מלא לצ צמי האדם, לצלול צמימיו האדירים ולהעלות פנינים צידם.

דנה זה חמש מלות שנה ועוד, כצד כתצ רצנו צחיי (פרשת עקב): יס הפרש גדול צין המלות, ויס צחלוקי הלשונות ידיעה מופלאת, חנמה מפוארה.

וגם מלא ומקדם, חנני המסנה והתלמוד גם המה, לא חדלו לפעמים להצדיל צין הלשונות הנודפים, ולצאר איך המלות השונות על ענינים שונים תודיעה, וכצד מלאנו להם אשר הצדילו צין כשך לתרצית (פרק איזבו נשך), צין נדר לנרצה (עגלה נקדחת), צין מורא לכיצוד (קדושין דף ל"א), צין חליפה לתמורה (פרק התורה היתה צאה), צין אחד לאחרי (צמדרשים), צין דקיע, שחקים, עדנות, וחצריהם (חגיגה י"ז), צין שוא לשקר (שזועות פרק שלישי), וצין רמה צים לירה צים (מכילתא).

גם אחריהם גדולי חכמי ישראל, ואף מלאש לא היתה חנמת הלשון מלאכת עבודתם, רוצם, אם מעט ואם הרבה, שמו לצם להביל את הנדף ולצלתי הזכיר המאורות הגדולים, אשר מקהל עדת חכמי הלשון, נדש"י, ראצ"ע, דד"ק, ואחות מדעייהם, הנה לנו רצנו חננאל (הביאו רצנו צחיי) אשר הצדיל צין יי ליימי; וחכמי התוספות (שצת ל"ו) הצדילו צין קש לתצן; ורמב"ן, צפירושו על התורה, חילק צין ריב ותלוה, מקניהם ובהמתם, מהדומתן, מות ואסון; צעל העקדים (מאמר צ' פרק כ"ז) הצדיל צין שקר לכוז; רצנו נסים, צעל הדרשות, צין צגלל ללמען (דרש נו'), וצין לו ואליו (צסוף הספר); הרצ החזקוני הצדיל צין צממים וסמים, וצין יוס ויומם; דון יצחק אצוצאל, צפרוש התורה, הצדיל צין גוע מת וכאסף אל עניו, האמין לו והאמין צו; רצי עוצדיה ספורכו, צין גוי ולארס, אפוא ואיפה; וצעל מעשי ה' צין צועח לחוסה.

ועוד כאלה תמצאנה צגנני המפרשים והחכמים כלם, דרישות וחקירות צהצללת הנודפים, רק לא הרצה צמספר, ולא אחד צהם אזר מתניו לצקש את נדף צכל מקום שהוא, ולא אחד צהם ייחד על הדברים האלה ספר מיוחד; מלצד כי רצים מן הקדמונים קיימו וקצלו צדעתם ענין

וללצן אמת נעדרת, לחשוף יערות דגש דגרי נצילי ה', להעמיד טעם
 צם, כעסם לשד השמן, ולגלות מטמוני מסתרים צמעמקי לשון אצותינו,
 אשר כסתה השכחה את פניהם, צהתפזר בני יהודל מעל אדמתם.

א'ים אחוא ימי צרכה, צהתפלס יחדו נפשי ונפשך? צשוטטנו צשוקים
 וצרחוצות, חושצי מחצות, דמות ונסגרות; דגרי לשומנו, וצהקשיצי
 ליודע, צהיותי דצ ריצי, עם איש כלצצי, לא חנף ולא מחרף, וכל דעיוני
 צכור צינה מלדף; צהיותי מואל נחת, צקצלי תוכחת, וצהיותי מלושר,
 צקחתי מוסר, וצהיותי שצע נעימות, כשמעי תעלומות.

ועתה לשוני לחני תדצק, אחריש אתאפק, דדד לשצ מחוץ למחנה,
 אינ קול ואין עונה; דמיתי לקאת מדצד, כי מי אשר יחוצר?
 וצמי אשתעשע, וצמי אועץ? העם האצן, או עם העץ? על זאת
 אספדה ואיליל, כי מלאה ארצי חכמי איליל, לא נתן ה' להם לצ לדעת,
 ועין דואה ואצן שומעת, ולשונם מדצרת גדולות, וקולם יחולל אילות,
 הנליהם אשמע ואותך אגור, ונכרון אצדתך לצי יעבור, והמר עליך כהמר
 על הנכור: אנה פנה דודי? אנה הלך? — אני שלך, וחלומותי שלך.

ועתה, מדוע אכחנו מחשים? ומדוע לא נחלץ חושים, ונשלח ספנים
 ציד הרצים, להעיד ולעודר את הארצה? נקומה כל ונסוצצה,
 צחצרות ה', לפנים ולפני; נחתור צמחתת, אחרי אמת נהדרת, וכל
 דגרינו צספר נכתצים, ורחוקים נעשו קרוצים, ונתעלסה צאהבים, ותעלונה
 כליותי צנחצי ידך, ותעלינה לפניך לדון אגרות ידיך.

וברוך ה' אשר יעץ עליך הנסיעה, (מפי עליון לא תלא דעה), ויאמר
 להפדיק צינינו, למען החיות דעיונינו, כל יהיו עוד אך דצד
 שפתים, מחר יסופו, ונחלוס יעופו, מקץ ימים או שנתיים; כי הלא
 מעתה צספר נכתצון, יאריכו ימים ולא ירקצון, עיד צשיצה ינוצון, ולעפד
 מות לא ינוצון.

הבה נא אצוא אליך, אערנה לפניך דצרים אחרים אשר צאו לידי עתה
 מקדוצ, צהיותי מחפש כפעם צפעם צמכמי לשוננו, ויורד לתחתית
 צארותיה, לשאוצ תשם מים חיים.

הלשון הזאת היפפיה האמה העצריה, מקץ שנים שמונה מאות אשר
 שמו גדולי החכמים עיניהם ולצם עליה, ויתודו אותה ויתאו
 בצוליה, יעלו דיה, ידדו צקעותיה, פסגו אדמוניותה, גם לללו צמתק
 מימיה, לסקל מסלותיה, להאיר מהשכיה, לגלות סתדיה, ולחשוף
 תעלומותיה; הנם צכל זאת, המנוסה מתנה וטמונפלא, דצ מאד עוד
 היום מהנודע והנגלה: וצאמת הנגלות צעלות צחצילות חצילות סגלות
 גדולות

והנה לפניך אחי שתי מלות תָּר . מְרַגֵּל , הנראות כשתי אחיות תאומות , ואף גם זאת, הנה עניניהן זה הפך זה מתש ; כאשר ראיתי צעיני הסצוע החולף , וכאשר תראה צעיניך גם אתה ידידי ועתה אתה אחי , ראה גם ראה , כי האיש אשר יתור הוא מצקש העוז , כאשר תראה : לתור להם מנוחה , לתור להם מקום לחנותכם , אל ארץ אשר תדתי להם , וכן ולא תתורו אחרי לנצנם ואחרי עיניכם , לדרוף אחרי התענוגים ; והלשון הזה תָּר נבזר מן אתא ראה (צא לראות ולנחור העוז) , וכן מלאנו דרך האתרים צאל"ף ; ובהפך , המרגל יצקש את הדע , כמו מרגלים אתם לראות את עדות הארץ צאתם , וכן הלל צעזור לחקור ולהפוך ולרגל הארץ צאו עצדיו אליך , וכן וירגל צעזך אל אדוני המלך , לא רגל על לשוני , כלם ענינם גלוי בגנות והדע , והלשון נבזר מן דע גלה .

והנה משה רבנו , צלחו שנים עשר אנשים לראות את ארץ כנען , ידוע הדבר כי לא לצורך שלח אותם , כי היתה ארץ זאת חלב ודבש , פי' דבר , והיות העם היושב עליה חזק או רפה , מה מעלה ומה מוריד , וה' ילחם להם ; אך שלחם לתור את הארץ , למען יראו את טובה , ויגידו כבודה אל עם הארץ , ויחזקו ידיהם ללכת אחרי ה' ; והמה השחיתו התעיצו עליה , והפכו מהשצת טולחם , על כן אנהו קוראים להם צס מרגלים , גם כי צפרשת שליחותם לא כדלו כי אם צס תדים .

ואולם צמסנה תורה כתוב לאמר : ויצאו עד נחל אשכול וירגלו אותה , כי צאתם כן היה הדבר , כי מעשה מרגלים עשו , ולא מעשה תדים , גם כי לתור צלחו ולא לרגל , על כן כתוב שם אחר הדברים האלה : ויחקו צידם עופרי הארץ ויורידו אלינו ויסיצו אותנו דבר ויאמרו טובה הארץ אשר ה' אלהינו נותן לנו ולא אציתם לעלות : והנה למראה עינים העקר חסד ; כי זה שלא אצו לעלות , לא היה על אודות טובה הארץ אשר אמרו המרגלים , כי אם צעזור אמדם אפס כי עז העם והנה על פי דרכנו אין המקרא חסד דבר , כי צאמרו וירגלו אותה , כד הודיע כי הוויאו עליה שם דע , והנה לא נשאל לו להביד רק את העוז שאמרו , על כן הוסיף ואמר ויאצרו טובה הארץ , להזכירם כי גם כי הוויאו עליה דבה , הנה לא יכלו להנחיק תחת לשונם את יקר תפארתה .

אמנם לא סוף דבר כי כל שדש ושדש חלוק ונצקיל צעמנו מכל שדש אחר , כי גם פעל אחד צעינו יורה לפעמים הוראות שונות כפי השתנות מלות הטעם או אותיות השמוש , אשר הוא נקשר בהן עם השמות . וגם לדבר הזה לך ואראך אות ומופת בהצדלה אשר החליתי מאז ומקדם , ואחרי אשר התרפיתי ממנה ימים דנים שצתי אליה עתה מקדוצ והשלנתי .

בארבעה

עמין כפל לשון צמלות שונות, ונעלם מהם דבר אשר כל האחרונים מודים
 בו, צעקנות אציר המליצים Blair, כי לא תמצאנה בלשון מן הלשונות
 (ואף כי בלשון הקדש) שתיים מלות, תהיינו שוות צטעמן אשה אל אחותה,
 שווי שלם. והראשון צין חכמי ישראל, אשר מלאו לבו לבזור המשפט הזה,
 הכה הוא אחד ממדקדקי אשכנז, דני ראובן בן אהרן הלוי שמו, אשר
 נלחם במדקדק היקר דני שלמה זלמן הענא, בספר אשר קרא לו בשם
 עצמות אהבה (הוחק צפיוורא שנת התק"ד), ושם דף ת"א בדברים
 האלה כתב: לא אאמין לעולם שיהיו שני שרשים או שני משקלים יורו על
 דבר אחד צעינו.

ואולם האיש אשר שם נפשו על החקירות האלה, ואשר החל לכתוב עליהן
 ספרים מיוחדים, גלוי וידוע היותו החכם הנודע בשערים, דני נפתלי
 הירץ וויזל ז"ל, איש אשר דוח צו, דוח דעת ויראת ה', ותצונה עמוקה ודעת
 רחבה, וחריפות אשר אין עמה מרפה, והשתדלות אשר לא תסוג מפני כל. הוא
 פתח לנו הפתח הגדול הזה: ואם נאמנם לפעמים (כמשפט כל חקרי לב, הכוזבים
 דרך חדשה) נעו אשוריו מקר האמת, הלך בדרך מדחוק; תהלתו עומדת
 לעד, על אשר זָכָה ונאלץ ספריו פה אל פה חכמה ומוסר, יראת ה' ואהבת
 האדם, ועל אשר זָכָה את אחרים אשר הלכו צעקנותיו, ויזריחו אור גדול
 גם לספרי הקדש גם ללשון הקדש.

ובי לא ידע את יקר תפארת המלאכות הנכבדות אשר יאלו לאור אחרי
 קום הנדקיק ההוא? נתיצות השלוש, מנחה חדשה,
 פנאס, אור הסרשים, וזולתם, מה יקרו ומה נעמו, בנאור
 הכתובים ובגלוי תעלומות הלשון! לא יסולו צבתם אופיה, צבהם יקרוספיר.
וגם אחרי כל אלה, אם צעיניך יפלא, יקדי אשר אצתי, הלא גם צעיני
 יפלא, איך אפוא כי נקח צדינו ספר אהל מועד, או ספר דברים
 אחרים, נמצא בלשונות הנדפסים דברים ועלומים כחול ימים, ועל כרחו
 נאמר, כי החנמים האלה כלם, צהצללות אשר חדשו צחנמתם, לא חסרו
 מהן עד היום, כי אם ככלצ המלקק מן היס.

גם חנני נתתי את לבי על החקירות האלה, ותמצא הולאכה חן צעיני,
 ואעצור זה בלצ שלם וצנפס חפלה, עם היותה מלאכת עבודת פרך,
 ויהי ה' אתי, ואשים בצול לשתים או שלש מאות לשונות, ולא אוכל לבחור
 מחת לשוני, כמה ימצא בחקירות האלה מן הנועם והתענוב, צהבלות
 לבב עינינו כמעט בכל מקרה מן המקראות דבר חדש לא שערובו הדאשונים,
 וכנאותנו עולם מעלת הלשון הזאת הרומזת על ידי מלה אחת, ופעמים
 על ידי אות אחת, על כמה ענינים פעינים שונים.

והנה

נפשו קטורה נפשו, כמו לא תירא לציתה משלב כי כל ציתה לצו שנים, ציתה כאמר על נפש בני ציתה, צעלה וצניה, וכן ויירא מאד לנפשותינו, כי בן דרך העצרים לדר צנפס כאשר יקוצר צעלם כפרד מן החי אשר היא צו, כמו שכם בני חסקה נפשו. והנה היראה הזאת הנקשרת בלמ"ד, היא יראת האלהים, וצ"ל ספר הצדית (חלק שני מאמר דביעי) חש צמחשנה חדשה, לאמר כי היא היא יראת האלהים, אשר לווינו זה, והיא לירא ממיד מעשות דבר אשר יהיה דע צעיני ה'; ואולם מלמד כי אשר הוא דע צעיני ה' איננו חלילה דע המופל עליו ומכאיבו, כי אם חטאנו מה נפעל צו? הכך רואה, ידידי, כי אותו תיראו אמרה תורה, ולא לו תיראו. והנה כל היראות האלה, אשר לא תקשרנה לא עם הפעול ולא בלמ"ס, דבר אין להם עם ההצלה אשר שמתו פני אליה; על כן אלך ששורה אל מקומי.

שנים המה הליודים אשר יצטיירו צמיונו, למען הולך התבעשות היראה: האחד ליוד העלם הנורא, כי נדמה בלבו עולם ודב ממנו, אשר לא יצטר ממנו להדע לנו אם יקרה שיפגע בו; והליוד השני ליוד המקרה, כי נשית לבד עינינו כי צאמת כוון העלם ההוא וקדוצ לפול עלינו ולפגוע בנו.

גם כי מן הליודים האלה גם שניהם תולד היראה, הנה בכל יראה אשר יירא, יהיה אחד משני הליודים הוא הבורד צמיונו: פעם כחזון צבולת העלם הנורא, ודב כחו ועזו, ועל כן יירא, צלי שים בלבו המוכן הוא העלם ההוא וקדוצ לפגוע בו, אם אין, אך גדולתו תצעתו, ועצמתו תחדיקו: ופעם נלייד בלבו כי יש דבר הכוון וקדוצ לפגוע בו, ויירא לנפשו, ולא כניא צמיוני משפט כחו ויכלתו כלל.

והנה נא לנו שני מיני יראה, אקרא לאחת יראת הכח, ולשנית יראת הפגע. **הלא** מעתה הנה בלשוננו הוצא לשון יראה עם הפעול להורות על יראת הכח, והוכח לשון יראה עם מ"ס על יראת הפגע. העצד ירא את אדוניו, מדעתו כי כל אשר יחפון יעשה צו; ואם אדוניו קשה ואכזרי, הוא ירא ממנו, מדעתו כי קדוצה חמתו לצא, וצטע עצדתו להכותה. **הלא** תראה, ידידי, דברי ישעיהו לחזו ולאישי יהודה: לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר ואת מוראו לא תיראו ולא תעריצו. לא תיראו את מוראו מתבאר מן האמור אחריו ולא תעריצו, לא תתנו לו חוזק ויכולת לבד עליו, והנה היראה הזאת יראת היכולת. והנה אין צוה מקום ליראת הפגע, כי הנה בדר עלה רצין ופח ירושלים למלחמה עליה, ואיך יאמר הכניא לאיש יהודה: אל תיראו כן. יצאו עליכם? וכבר צאו. ואולם

בארבעה דרגים מלאנו פעל ירא נקשר עם השם: ירא את. ירא מן. ירא מזני. ירא מלפני; וכבר כתב דני נפתלי ואחרים אחריו, כי כל יראה אשר ענינה פחד רעה תהיה נקשרת צמ"ס, וכל אשר אין אחריה מ"ס לא תהיה רק יראת הכבוד והדוממות, כל יתערב בה פחד רעה. והנה מלאנו כי ירא אנכי אותו צעשו, אל תירא אותו צעבו, אל תיראו את עם הארץ צעצעה עממים, וכן לא אירא רע, חרצ יראתם וחרצ אציל עליכם, כל אלה צלא מ"ס, ואין בכל אלה יראת הדוממות, רק יראת הכזק לצדה: וגם כי הוא דני נפתלי מלא לו עוד צדדני האגדה לעוות עלינו פשט הדברים צעשו וצעבו, לאמר כי נמלא צהם דבר טוב, אשר צעצורו ילדק לירוא אותם יראת הכבוד; הנה מה יענה צלא אירא רע, ונחרצ יראתם? מלצד כי גם לו תהיה הצדלתו ישרה ונכונה, הנה איננה שלמה, ועדוקדקת, צאשר לקח לנוצר אחד כל יראה שאחריה מ"ס, צלי להצדיל כלל צין המקומות אשר צאה צהם בת"ס פיומדת לצדה לפני השם, וצין המקומות אשר תצא עמה מלת פָּנֵי, וצין מקומות אחרים אשר תתלוה אליה מלת לְפָנֵי.

ואשר אני אחזה לי, אחור שמע לי.
שרש ירא נגזר משרש ראה, והנה הידאה דרך כלל היא פעלת כח הדמיון, הדואה את הכולל ומצייר לנגד עינינו דעקרו, (וצדצד פזה מצדל הידאה מן הפחד, כי הוא יורה התגעשות הנפש אשר תחרד על דבר אשר לא תוכל לצייר צדמיונו מה הוא).

המדבר הנושא על שפתיו וצדון הידאה, יש אשר יצאד מה היתה המחשצה אשר חשצ הידא, וזה הציור אשר נדשם צדמיונו, אשר ממנו צאה צלצו יראה, ואז תהיה הידאה נקשרת עם הפעול, או עם המ"ס, צאחת הדברים אשר הזכרתי, ועליה תטוף מלתי. ויש אשר לא יצחר המדצד לצאד מה היה הציור אשר יראה ממנו הידאה, ואז תצא הידאה צוקדת, ולא קשורה צדצד אחד, כמו לא נחקתי כי יראה, ויראו את צדורות נספיהם המה ואציהם וייראו. ויש אשר יצאד המדצד סצת הידאה, צלי יצאד הדק היטצ מה היה הציור אשר צייר צלצו האיש הידא' ותצא יראה כזאת קשורה צמלת כי, כמו ואירא כי ערום אנכי, וייראו האנשים כי הוצאו צית יוסף. ויש אשר יצאד המדצד את המסוצצ מן הידאה, ואז אם יהיה המסוצצ ממנה ההונע מעשות דצד מה, תהיה הידאה נקשרת אל הנועשה אשר לא יעשה צאות למ"ד, כמו כי ידא לשצת צלוער, כי ידא לאמר אשתי. ויש אשר יירא אדם, לא צדמותו צלצו רע קרוצ לנפול עליו, כי אם צליור רע קרוצ לנפול על איש זולתו, אשר

הנקשרת עם הפעול; הכני אליך לדבר דברי על היראה השניה, היא יראת הפגע הנקשרת עם מ"ס.

ה'ירא מן, הליור הגובר דמיונו הוא ליור פגיעת הרעה זו; הוא ירא מן יצואהו הדבר הרע, מן ישיגהו, מן יגיע עדיו: הירא מאדם יודע כי כלצו להרע לו, וירא מן יפגע בו. צטט לרות יליך וצטצע לא יגע צך רע, צטוט לשון תחצא ולא תירא משוד כי יצא, לשוד ולכמן תשחק ותחית הארץ אל תירא, כי עם אצני השדה צריתך וחית השדה השלמה לך. הלא תראה, ידידי, הדברים צדודים. לא תירא כאשר יצא שוד צאלנך, מן גם עליך יפול, כי לא יגע צך רע, וכן מחית הארץ לא תירא, כי גם היא השלמה לך, ואליך לא תגש. ולו אמר: ולא תירא שוד כי יצא, ואח מחית הארץ אל תירא, היה הטעם, כי ינלט מן השוד, גם צפגעו בו, וכי לא יירא יכולת החיה, וגם צנפלה עליו יעמוד עליה צרוצ כחו ויכלל; והנה כל זה רחוק מטעם הפרשה ההיא, אשר צראשה צטט לרות, יליך וצטצע לא יגע צך רע. וכן לא תירא מפחד לילה, מחץ יעוף יומם: לא תירא צלילה, מן יצואך פחד; ולא תירא ציום, מן יפגע צך חץ מעופף. וכן תשמועה רעה לא יירא, לא יירא שתצואהו. וכן אני שכנתי ואישינה הקיאותי כי ה' יסמכני, לא אירא מרצנות עם אשר סביב שמו עלי: לא כי לא יירא יכלתם, ויתצדך כלצו לאמר אני אגבר עליהם: לא כן; כי צאמרו אני שכנתי ואישינה הלא הביד לנו כי לא עלו על לצו מחשצות מלחמה, כי אם נחשצות צטחון והסקט: ואולם, אמר, כי לא יירא מן יפלו עליו, וגם אם יחכו סביבותיו, כי ה' יסמכהו, ולא ישיגהו; וכן היה הדבר, כי צדרחו מפני אצלום צנו, לא נתפש, ולא צא צידוי וכן ה' אורי וישעי, ממני אירא? ה' מעוז חיי, ממני אפחד? לא אירא מן ישיגני מצקס דנתי, כי צקרוצ עלי מדעים לאכול את צדרי, צרי ואויצי לי, המה כסלו ונפלו, ואיכנה ישיגוני? וכן אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעים כי תצא, כי עליהם תצא, ולא עליך, לא תירא לציתה משלב, השלב משל על הקור, והקור לא יצא לצית אשת חיל, כי כל ציתה לצוש שנים, וכן לא תירא מן מהם, ה' אלהיכם ההולך לפניכם הוא ילחם לכם, ככל אשר עשה אתכם צמלדים לעיניכם, והנה לא יצאו עליכם ולא ילחמו צכם (*), לא שאל ילחמו

(*) וזה גם כן עומק ענין מלת לעיניכם לאחר: אחס לא פעלתם דבר, רק ה' נלחם לכם, ואחס עומדים ורואים, כאדם הרואה מריצת צרים, ועומד ומצוט, ולא יתעצב על ריב לא לו, וכן צטוצי את שצותכם לעיניכם, הנה לנראה עינים מלת לעיניכם חץ לנותר, כי חץ יקצנו ונחננו לא נראה צקנולני?

ואולם אמר להם: אל תיראו אותם, אל תגדילו צדמיונכם נחם ויכלתם, כי לא יוכלו לכם. וכן יעקב אמר צתפלתו: ה'ילני כל מיד אחי מיד עשו כי ירא חכני אותו פן יצא והכני: ירא היה מיכלתו, ומאדצע מאות איש אשר עמו, ולא היה ירא פן יצא, כי ידע כי יצא, רק ירא פן יצא והכני. יהושע וכלל אמרו אל העם: ואתם אל תיראו את עש הארץ, כי לחמנו הם: אל יהיו צעיניכם גדולים ועזומים מכם, אל תאמרו כי חזק הוא ממנו, כי הלא לחמנו הם. הנה אדוניו ירא את המלך שלמה: היה ירא מיכלתו, כי אחרי שצחו על כסא המלוכה, כל אשר יחפון יעשה; וגם צערם יהיה שלמה משוח למלך, היה לו לירא ממנו, פן יהיה לודה את נפשו, אחרי היותו חורש עליו דעה לגזול הממלכה מידו, אך אם היה ירא ממנו, לא היה ירא אותו. גם כי אלך צביא ללמות לא אירא דע; לא יהיה דבר דע גדול צעיני, ויכול להזיק אותי, כי אתה עמדי; ולא אמר לא אירא מרע, לא אירא פן תמלאני דעה, כי צלכתו צביא ללמות לא ימלט מפגוע צו דבר דע, אך לא היה ירא דע, כי גם אם יפגעהו דע, לא יוכל לו.

ואחרי אשר הצינו לשון ירא את להורות על יראת היכולת, לקחורו על לשונם כמו כן, צדק לשון מושאל, להורות על יראת הגדולה והרוממות; כי אמנם היכולת והגבורה והגדולה והרוממות, דברים קרובים המה, וצעיני הקדמונים היו צאמת דברים אחרים, כאשר ידעת, ידידי, כי הגבור מחסיו היה נכבד, והעדים הנאמנים צאחדיית איוצ. והנה טעם איש אמו ואניו תיראו, יהיו גדולים וחשובים צעיניכם ויהיו כל מעשיכם לאות ולעד אשר אתם דואים בהם יתרון מעלה עליכם, והנה הידאה הזאת קרובה אל הכיבוד, ואולם חלוק יש המפריד ציביהם.

המכבד דעהו, דעהו חשוב צעיניו, והוא חשוב כדבר אשר לא נכון להקל צו, אפס כי אין לורך לו אשר יחשוב את דעהו גדול ממנו, כי גם יוכל לחשוב את דעהו וינצרהו, ויחשוב גם את נפשו יותר מדעהו; ועל פי הדבר הזה, גם הצורא יכבד את צדאיו, אשר נאין וכאפס לעומתו: אמר כי מכדי אכבד: ואולם הירא את הצור, הנה הוא דואה צו יתרון מעלה ורוממות מאשר ידאה צנפשו. והנה כן יראתו את ה', היא צדמתו נגד עיניו גדולתו ועוצם יכולתו, ויהיה גדול צעיניו הדעה יותר מנפשו, ויותר מיתר כל הנמצאים, ויהיו כל מעשינו לאותות ולמופתים על אשר צלצנו.

ואחרי אשר התצאה לפניך, ידידי, הידאה הראשונה, היא יראת היכולת, הנקדחת

נגדו. אל תירא מפניהם, אל תחלל מהתנצלות אליהם, ואם היה נוגע
בנפשו לא היה ירא. וכן וישמעו פלשתים כי התקצרו בני ישראל המצפתה
ויעלו סדמי פלשתים אל ישראל, וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים:
יראו מעמוד שם קהל גדול יחדו, כי הנה לא עלו עליהם פלשתים רק כי
שמעו כי נקצרו, ואם יתפרדו יסודו מעליהם. וכן ויוסף שאל לירא
מפני דוד עוד, צאמת לא היה ירא ממנו, כי ידע תוס לצצו ועולה לא
כמלאו; אפס כי אחרי ראותו כי לא עלתה צידו להפילו ציד פלשתים
צנכלו אשר כל לו צדצר הערלות, וכהפוך הוא, כי צעלס הדצר ההוא
הוסיף לו על תפארתו תפארת, לא ידע עוד מה יעשה צו, ותמיד כל
היום דאגה צלצו, פן צדצר אשר יציק עליו להאזינו, ידנה לו כבוד ושם,
והנה היה כצוך ככל עלותיו, והיה נסוג אחור מכל מחשבותיו, כמשפט
הירא מפני.

ה'ירא מלפני אדם, הוא ירא צעור האיש לגדו, ולא ידע גם הוא על
מה יירא, ועל כרחו יירא כדלותו אותו. ואם הידעה הזאת
מתרחקת מענין היראה בכלל, אשר אמרתי היותה פעולת הדמיון הרואה
את המולד, וציראה האחרונה הזאת אין הדמיון רואה דצר צצירוד;
הנה אמנם גם היא צעס יראה תקדא, צעצור היות שרש ירא נגד
שרש ראה, והיראה הזאת נמשכת יותר מכל יראה ממראה העינים. הנה
לפניך וירא שאל מלפני דוד, ויסידהו שאל מעמו וישימהו לו שר אלק;
ואם ירא ממנו פן ידע לו, איך ישימהו שר אלק, לתת חרצ צידו להרבו?
אך היה ירא מלפניו, כאשר אמרתי, ולא יכול לנעווד לפניו, כי מראה
פניו יפחידהו, על כן הדחיקו מעליו. וכן ידאי האלהים אשר ייראו
מלפניו, הנה האנשים אשר תאחזם דעדה, ככל עת אשר יעלה שם ה'
על לצס.

והנה נשלמה ההצלה, ואולם דקות הענינים אשר לקחתי לי לצדד
וללצן, לא יתנוכי להתצדך צלצצי לאמר: קלעתי אל האמת ולא
חטאתי לכן אליך נשאתי את עיני, ידידי נפשי, ואליך אתחנן, תאזור מתניך
צחמתך, ללדוף את כל דצדי צמלרף צינתך, עשה זאת אפוא ידידי,
וערכת לפני משפט כמשפטך צעורך עמדי, והודעתני החטאת והאשם,
צאשר הוא שם, אז אוסיף גם אני להדין אליך אגדותי, לערוך לפניך פרי
חקירותי; וילו אל את צרכתו, לידידי ולחכמתו, כתשוקת אורב קדום, הוא
הנא על החתום.

ש. ד. ל.

ילחמו צבם לא יהיו צבם נח להדע לכם ; וכן לא תירא מהם, זכור תזכור את אשר עשה ה' אליהם, לפעמי' וכן ידמי' היה אומר אל הפלטה הנשאלת מן הגלות : אל תיראו מעבדי הנשדים, אל תיראו פן יצאו עליכם, כי לא יצאו ; לא אל תיראו אותם, אל תיראו יכלתם, כי צלמת אם יצאו עליכם לא תעמדו לפניהם ; והנה כל ויראת מאלהים, היא הזכרה לחוטא : דע כי הדבר הזה דע צעמי ה', ואם תעשהו, ידו תגע צד ; על כן תירא מפניו, פן תפול עליך ידו : וזאת יראת הפגע, אשר לא תכון כי אם צמחא, לא יראת היכולת והגדולה, המפוארה והמהוללה.

ואולם מלמד שני מיני יראה אלה, יראת היכולת ויראת הפגע, הנה עוד שתי יראות אחרות דאו העצמים להציל בלשונם, וזה צמי הלשונות אשר נשאלו לי לצד לפניה : ירא מפני, וירא מולפני.

הירא מפני, איננו ירא צלמת : הוא נמנע מעשות דבר, צעזור דבר דע אשר הוא רואה נמשך ומעשהו, וראה ונשמד. כי יראתם מפני האש ולא עליותם דבר, יראתם מהתקדש אל ההר, צעזור האש אשר ראיתם ; והנה צמחם צמחום לא היתה להם יראה. ואתה ועצדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני ה' אלהים, ידעתי כי עד כה לא לקחתם מוסד להשמד מהמדות נכדו, כי עוד צסור המדה תוסיפו לחטא ; לא סכל זאת לא צאה בלצם יראת האלהים אשר מוננה תולד העבודה השלונה, דק כי עד כה לא נוסדו לשמוע צקולו גם דצד אחר, גם כאשר העד יעיד צהם לאמר אם תעשון כזאת כה אעשה לכם. וכן דבר ה' אל יהושע : אל תירא מפניהם, אל תמנע מהלחם צהם מיראה. וכן ויירא מאד מפני אהים, נמנע מעמוד שם, וצחר ללכת צארן אחרת, מיראתו. וכן ויירא מפני המלך כי דאו כי חכמת אלהים צקדו לעשות משפט : ולמה ייראו ממנו להיותו חכם ? הלא ישנחו יעלצו ; דק העעם, יראו ונמנעו מעשות אשר לא עוז, גם צחדרי משגיתם, כי צחנמתו יבלה נסתרות. וכן דר אותו אל תירא מפניו, אל תמנע מידת אותו, מיראה. אל תירא מפני סדדים אשר שמעת, גם שם אם היה חזקיהו מעה סכמו לסכול להיות למס עוצד, לא היה ירא, והנה הנציא אומר לו : אל תחל מיראה להתחזק

נגדו

וצא ולא נראהו ? אך הטעם צלמת, כי ישו צצותו ויקצנו, ולא תושע לנו זרענו, ולא ידים חים ממנו את ידו ואת רגלו, דק נעמוד ונראה. והוא יעשה. וכן צצרגים ההפלה אשר לי הצגמתי חלת לציניכם (*restando voi semplici spettatori*). וה יסוד גדול, ראוי להודיע ולהודע, כי הקצון אשר חנחנו מקיים, לא צחיל ולא צנח יהיה, כי אם צנוח ה', כימי לחננו מחזק יגרים יראו נפלאות.

פירוש שורש בורות צננין פיעל.

פועל מות צננין הקל הוא תמיד עומד, ואם ידלו הכתובים לסמן
 זו פעולה יוצאת ישתמשו על הדוג צננין הפעיל, כמו והמית איש,
 אתם המיתם, להמיתנו, אני אמית, וכו' ונמזהם דנים, מעתה אם
 ההפעיל יוצא לפני על מה יורה עוד הפיעל שגורש הזה? ומהו ההצדל
 צין המית למות? לזאת חשנתי כי פועל מות צהפעיל תורה על
 הריגת אדם חי וצדקו שאילו לא הרגוהו היה יכול לחיות עוד, אלל הפיעל
 נופל על הריגת אדם חולה או מסוכן שאף צלי הריגה היה מת מטעמו
 מחמת חליו, אלל שההורג ממחר מיתתו. והנה להוכיח אמתת הכלל הזה
 צדקיה נלחת הצט ימין ודאה כי צכל התכ"ך לא נמצא שורש מות צפיעל
 רק תשעה פעמים צלצד, וכולם מסכימים עם הכלל שהנחנו, אלה הם
 המקומות אחד לאחר למציא חשבון עט פירושם כפי הנחתנו: אצימלך אחד
 לנפול כליו שלוף חרצך ומותתני (שופטים ט' כ"ד), וכצד היתה גלגלתו
 דלולה ולא היה יכול לחיות עוד; יונתן היה מכה צפלשטים הנה ופלוע
 ונפול כליו ממותת אחריו (ש"א י"ד י"ג), כלומר אותם שהיו צין
 החיים והמות; כשקלע דוד אצן צמלח בלית אחד הכתוב ויך את הפלשתי
 וימיתו (ש"א י"ז כ'), לפי שצצ מיתת לאדם צדק, אך עדיין לא
 מת, אלל כשכרת את ראשו כתוצ וימותתו (שם שם כ"א), לפי שאף צלי
 כריתת ראשו לא היה חי זמן דב; שאל אחד לעמלקי עמוד כל עלי
 מותתני (ש"צ א' ט'), לפי שכצד היה נשען על חיותו, ואע"פי שלל
 עלה צידו להרוג את עצמו עכ"פ לא היה אפשר שיחיה עוד כמו שמעיד
 העמלקי ואמותתו כי ידעתי כי לא יחיה אחריו נפלו (שם), ומעטם זה
 כתוצ אנני מותתי את משיח ה' (שם) צפיעל; וכן תפרש פסוק תמותת
 דשע דעה (תהלים ל"ד כ"צ), הדשע צצד מת מיתת הנפש כי עונותיו
 ילכדו וחייתו לא תדאה צלור פני מלך חיים, אכן לפעמים גם הדשע
 יושע צלור צע"הז, אלל זה אינו כ"א למדאה עינים וצווא עליו דעה
 או סנכה ואין צו זכות להנלל ממנה, הנה הדעה היתה תמותתו, לא כן
 הצדיק כי שבע יפול וקם צהיות זכויותיו מדונין, וזו כונת הכתוב שאמר
 דצות דעות לדיק צל דצים, תמותת דשע דעה צל יחיד; וכן פירוש
 ונכאה לצצ למותת (שם ק"ט י"ו), כי איש עני ואציון ונכאה לצצ נחש
 צצד נמת כי חייו אינן חיים, אולם האכזרי ידפחו עוד עד שימותתו;
 וצדק הזה ידעיהו הנציא צהיותו מתאונן על יום לידתו כי טוב מותו
 מחייו אמר אשר לא מותתני מרחם (ירמיה כ' י"ז), שהרי הוא חשע
 עצמו בעת אף קודם לידתו, וכל זה צדק מלל. — והנה על פי הדברים
 האלה

פתרון איזה פסוקים קשי ההבנה.

וישתחו ישראל על ראש המטה (צנאשית ע"ז ל"א).

המפרשים ציטרו השתחוויה זו על אחד משני אומנים, קנתס אמרו שיעקב השתחוה ליוסף להורות לו על שהצטיחו למלאות נצונו, אך מלמד שאין דרך האז להשתחוות לפני ה' אע"פ שהצנן מושל, שהדי צמחך מלינו שיוסף עלמו עם היותו מושל השתחוה אפיס אלה לאציו, הנה העיקר חסד מן הספר, כי הכתוב לא הודיענו למי היתה השתחוויה זו, ועוד יקשה מלינת על ראש המטה, כי אם היא כפידוש הדשצ"ס ממקום שהיה על המטה, אין צורך להודעה זו, כי צידוע שהשתחוה ממקום שהיה. ולמפרשים שכתבו שיעקב השתחוה לאל ית' על שחננו להשיג זה מאת צנו יקשה ג"כ חסדון ההודעה הזאת צכתוצ, וגם לפידושם לא צל על כנון מלינת על ראש המטה. והנה צציאורי הכדפס בגרדתי גם אני אחרי הדעת הזאת השנית, אך עתה מנאיתי דרך יותר נאות לפשע הכתוב, והוא:

יש הנצל צלשוננו צין השתחוויה שאחריה למ"ד וצין השתחוויה שאחריה על, כי העצם הקשור עם למ"ד הוא המקצל הכצוד, כגון וישתחו שס לה' (ש"א א' כ"ח), ותשתחו למלך (ת"א א' י"ו), וישתחו למסכה (תהלים ק"ו י"ט), וכן כולם, אצל העצם הקשור עם על הוא השטח שעליו יטה אדם את גופו, ואין השטח ההוא מקצל הכצוד, כמו שיורו כל הכתובים, וצנין אצל כולם ואת העשתחווים על הגבות לצלז השמים (לפניה א' ה'), כי היו נותנים כצוד לצלז השמים ולתכלית זו השתטחו עצמן על הגבות, וכל זה פשוט, מזה למדנו שפועל ההשתחוויה לא יורה תמיד על נתינת הכצוד ועל העצודה, אלא לפעמים הוראתו רק כפיפת הקומה ונטיית הגוף או לצורך השכיבה או לתכלית אחר הדומה לו, ועל פי הודעה זו נפדש הפסוק שלפנינו. צפעס השנית כשצא יוסף אל יעקב הודיענו הכתוב ויתחזק ישראל וישב על המטה, ומסתמא עשה כן גם צפעס הראשונה כשקרא לצנו ליוסף. אע"פ שלא כתפרש צכתוצ, כי הדעת כותנת שלהיותו קרצ למות בצרה עליו החולשה והיה שוכצ תמיד על מטתו כדרך הזקנים, וכשקרא ליוסף לצר עמו לזה לצדו צהדים ראשו ממדאשותיו, כמו שצצדו צפעס השנית, וצצד עמו צהיותו יושב על המטה לא שוכצ לבדיו, והנה היה אז ראש המטה פנוי, אצל כשכילה לצד עמו הצנין ראשו על מדאשותיו והשתטח צל גופו על המטה, והיו וישתחו ישראל על ראש המטה.

י"ש"ר

(מלכים א' כ"א י"ג), ודברים עוד, כי כלל זה לא יוצן ממנו שימות, אם לא שהענין מוכיח עליו שמדבר צמיתה, והנה צהיות פועל סקל בופל רק על הזריקה כמו שאמרנו, לכן השתמשו בו הכתובים להורות גם על הסרת האזנים, כמו סקלומאנן (ישעי' ס"ז י'), כי סוף סוף עיקר הנחת הפועל הזה על הנעת האזנים ממקום למקום. אעפ"כ שורש רגם יורה על התכלית הנמשך מזריקת האזנים שהיא המיתה ע"י הפלעים וההנאה צם, ולכן איך יורד להזכיר אללו פועל המיתה (ואם תמלאנו רק צמי פסוקים אולי הוא לתוספת ציחור) דוק ותשכח. וצהיות עיקר שורש רגם מורה על הפולרה הנמשכת מן הזריקה, לכן יצא הפועל גם ציחם טנו, אמר: רגום ירגמו צו (ויקרא כ"ד), וירגמו כל ישראל אצן וישפרו אותם צאש, יתכן בפועל סקל, כי מעולם לא תאמר ויסקלו צו, והצן צכתוצ צענין עכן, כי שם אמר תחילה וירגמו אותם כל ישראל אצן וישפרו אותם צאש, כלו' המיתוהו צאצנים ואח"כ שפרו גם אותם גם כל אשר לו, אשר זה הוסיף ויסקלו אותם צאצנים, וזה צודאי לא יורה על ההמחה, רק פירושו שלתכלית הציון זרקו ב"כאצנים על פגרו ועל אפרו אחרי המיתה והשפחה. ואפשר עוד לומר כי צחיות הפליעה וצחיות הגוף הצאה מכה הרביעה ידמה שורש רגם לשורש גרם צהיפוך האותיות, כי גם הוא יורה על שצחית העלמות, כמו ועלמותיהם יגרם (צמד צ"ד), ואת חדשים תגרמי (יחזקאל כ"ג).

י"ע י"ר.

הנדל צין פועל תכן לפועל תקן.

שני' השדשים האלה דומים זה לזה בצחיות אחת מצטרפת לשניהם, והיינו ששניהם יורו על מעשה שעל ידו יהיה הדבר יותר שלם ממה שהיה קודם לכן, אך מוצדלים הם זה מזה בצחיות האופן שעל ידו יושלם הדבר ההוא, כי הנה לכל עמס יש כחות הדצה ותנאים הדצה שצבה הוא מגיע אל השלמות, אולם להשלמת העמס יצטרכו צ' דברים: הא' שיהיו צו כל הכחות וההכנות הנריכות להשלמתו ולא תחסר צו אפילו אחת מהן שאם הוא חסר אחת מהן תהייה גם הכחות האחרות ללא תועלת, ד"מ אילו לא היה צאדס נח הזכר לשוא יעמול להשלים עצמו, או אילו יחסר מן האילן נח המושך שעל ידו ימשיך אליו לחלוחית האדמה הנה לעולם לא יגיע אל שלמותו לעשות פרי, וכן צכל דצר, ושמות כזאת תקרא צכמות הכחות, והענין השני המצטרך להשלמת העמס הוא שיהיו כחותיו

האלה עלה צדעתי להצדיל ג"כ צין שתי המליצות הללו בן תמותה, בן מות הגם כי שם תמותה אינו נגזר מן הפיעל, וזה כי כל בני אדם נקראים בני תמותה לפי שסופם למות ואין איש פודה את נפשו ממות, אך יכולים הם לחיות שנים רבות, ועכ"ז נקראים תמיד בני תמותה, כלומר מעותקים למות, אבל בן מות לא יקרא אלא מי שנגזר למיתה, ולא יחיה עוד.

י"ש"ר

וביהודה הירדן מזרח השמש (יהושע י"ט ל"ד).

נתחבטו המפרטים צפידוש המקרא הזה, כי ידענו שנחלת יהודה לא הביעה עד הירדן, ואין אמר וציהודה הירדן? ועוד צהיות הכתוב מדבר מצולי נפתלי, איך יאמר שנחלת נפתלי תפגע נחלת יהודה והם רחוקים זה מזה הרבה, כי נפתלי צלפון ויהודה צדורס? והלא יש ציניהם נחלת צנימין ונחלת צני יוסף ונחלת יששכר! לכן אינו אומר שנחלת וביהודה שצפסוק זה אינו שם השצט ולא שם הנחלה שנפלה לצני יהודה צפרט, אלא הוא שם כללי לכל ארץ ישראל, ויתורגם (Judaea), כי ידוע שכל א"י נקראת לפעמים יהודה סתם, כמו ולא נדאו כהם לפנים צארץ יהודה (ד"ה צ' ט' י"א) שפירושו צכל ארץ כנען, שהרי צמלכים א' י"צ אמר על זה צדרך כללי ולא נדאה עד היום הזה, וצא זה וליעד על זה. אמנם לפי שצני ישראל נחלו צעצר הירדן ימה וגם צעצר הירדן מזרחה, הצדילו הכתובים צין שתי הארצות הללו צמה שקראו לחלק המערצי צס יהודה (Judaea) סתם, ולחלק מזרחי דהיינו ארץ הגלעד קראו צס יהודה הירדן (Judaea Jordanis), א"כ כוונת הכתוב כאן להודיענו שנחלת נפתלי פגעה לצד מזרח צלותו המחצו הנקרא יהודה הירדן, והוא החלק שנפל לצני מנשה.

י"ש"ר.

הצד צין פועל סקל לפועל רגם.

שורש סקל הונח על זריקת האצנים בידא מצלי הצנחת התולדה היוצאת מן הפעולה ההיא, ולפעמים לא תמשך המיתה מכא הזריקה ההיא, כי כן כתוב ויסקל צאצנים את דוד (ס"צ י"ו), והמלך לא מת, ולכן כשציוותה התורה להמית ע"י הסקילה הוסיפה על הדבר פועל המיתה, כגון וסקלתו צאצנים ומת (דברים י"ג) ויסקלוהו צאצנים וימותו (מלכים)

ורגלי (תהלים כ"ז, י"ז) שויתי עד צק בְּאֶרֶץ (ישעי' ל"ח)
 ואשתומם על המדלח מה יהיה צין זה לזה? אומנם מדלח
 לי, כי בארץ צינע' יש לו הודלח אחרת: הודלח שרש
 ארה הוכח על הפדל' חלקי הגוף זה מזה, כמו ואלדוה
 כל עוצרי דרך; אריתי עורי עם צמיוממנו נבזר אֶרֶץ,
 כמו חֲצִי מן חצה ויתורגס א"כ:

אם מאַרגען וואר איך טריממערן גלייך,
 זאָ צערשמעטטערטע ער מיר דאו געביין.

יוסף בערגעל

פריוואטלעהרער אין פראַסניטש.

תִּיקוֹן נוסחת תפלה

שמעה ה' צדק, הקשיבה רנתי;
 חאוונה תפלתי, בלא שפתי מדמה.

(תהלים י"ג ח')

ב'ה"ר אשר אומנו צני אשכנז ופולין מתפללים צחול צימי צ' וה' הנוסחא
 הכהונה עתה צסקדי תפלה החדשים: אחינו כל בני
 ישראל העומדים בין בים ובין ביבשה: והוא לדעתי
 טעות גדול, כי הקיסור הזה אין לו שחר צלשון, והוא צלי הצנה
 — non sens ועכ"פ זרות צמצט — Barbarisme — ואזנה צנין
 דעתי על עמודי יכון וצועז ואומר:

השימוש צמוצן זה הנדלח צמלות בין — בין, וצ"ל (זאָ וואָהל —
 אלם) איננו ע"פ דרכי לשון עזרית הנמלאים צכתצי קודש.
 ורק צעלי אסופות חמנינו צעלי משנה ז"ל שמשו צו; אולם כל איש מציין
 יודע, שאם האומר מוצן זה לדרך לקסוד פעל עם שמוש זה, אז יכפול
 הפעל עם כל הצל פרטי, ומקום הפעל הוא צין המלה בין וצין מלה
 כתכליתית (דאו צוועקווארט) כמו: בין שנטמא באב הטומאה,
 בין שנטמא בולד הטומאה (מעשר שני פ"ב מ"ט): בין שהורמו מאמש
 בין שהורמו מהיום (צינה פ"א מ"ו), ונמכוו דנות. ואף כי מלאנו פעמים

דנות

נחותיו נחונות זו צשיעור הראוי עלי גרעון ועודף, שאם יהיה ד"מ נח אחד יותר חזק מחצירו ויכניע שאר הנחות תחתיו, אז יצועל היחס ועודף השווי ציניהם ולא יגיע עוד העלם אל שלמותו, כגון אילו יגדל מאד נח המעכל צאדם, האלץ ונקד ישחט לו ומלא לו? ושלמות נזאת היא צא יכרת הנחות, וכל זה צדוד - מעתה אם הפועל נותן צעלם כל הנחות והתנאים הצריכים להשלמתו אחד מהם לא נעדר, ומשתכל להשלימו צכמות נחותיו נאמר עליו שהוא תתן את העלם ההוא, כמו ותוכן לצות ה' (משלי כ"א י"ז) - פי' שנתן צלצ האדם כל הנחות הצריכות להשלמתו, ועשה הלצ שלם צכמות, והראיה על זהו שמים צזרת תכן (ישעי' מ' י"ז) שמדצד צכמות עלי ספק, כי השמים גופניים - אולם אם הפועל יערח להשלים את העלם צאיכות נחותיו נאמר עליו שהוא תתן את העלם, וידוע שימוש השורש הזה צדצדי חז"ל, וזה פירוש הכתוב מעות לא יוכל לתקין (קהלת א' ט"ו), כי הצדד נקדל מעות אם אין יחס השווי צין נחותיו, ונתינת השווי ההוא נקדל תיקון.

י"ע"ד

משלי כ"ז
במים הפנים לפנים, כן לב האדם לאדם: פירוש הפסוק קשה ההצנה הזה, נראה לי ככה שרש פון הנחתו הראשונה על התנועת והתנועת הצדד ממקום למקום עלי השקט ונחת, והושאל אח"כ על הפגת הלצ ע"י שמחה ועלצ, פחד ודאגה, ויהי' א"כ פי' הפסוק: במים הפנים (צינוני מן פון) ומתנועעים, לפנים ר"ל אל פני המים; כי ע"י התנועה נשתנה תמיד פני המים, כן לצ האדם משנה תמיד את האדם ע"י תנועותיו ויתורגם א"כ:

וואז אונרוהיגעס וואססער זיינער אָבערדֿלאָכע איזט,
דאז איזט דאז הערץ דעז מענשען, דעם מענשען.

ישעי' ל"ח י"ג שויתי ער בקר בארי, כן ישבר כל עצמותי: כל המפרשים נלאו צפי' הפסוק הזה ועודנו נתמול שלשם סתום ונעלם, לכן אחיה דעתי בס אפי:

מלאתי צמסורה גדולה צמערנת, א"צ מן מלות שונות,
סאות צמצעלן, וסאות צהורלאתן, וצתוכן צארי ידי
ורגלי

צמחיות בין השני צו"ו מוכל לומר שהוא מטעות המגיבים, או שכל יצוא זה רק צדדני החולק על אחד שלפניו, כמו: והנמים לוועדים בין הפי עזמו ובין מפי אחרים. (שזועות פ"ד ע"א).

וראיתי צלילה סידורי תפלה כתוב בים וביבשה והנוסחא הזאת טובה מהראשונה: **אנן** פן השמיעוהו החדשים מקדוץ מספק דר' יאשי' דנעינן או לחלק האף כי אין הלכה במותו והראי' מגמ' (צ"מ ל"ה ע"ג) שמציא אצוי סדר לה כר"י ודצא סדר לה כר' יונתן והלכתא כדצא לבני דאצוי דר מיע"ל קנ"ס; ואף שאחד מהאחרונים הניא שהכלל הוא רק אי פליגי מסדרא דנפשייהו ולא נשיעת התנאים אולם למיחש מיהי צעי אי לא מצינו הכיפוך ועיין צס' תורת חסד כלל מיע"ל קנ"ס. ועיין (צנסהדרין פ"ה ע"ג) (וצ"מ ל"א ע"ב ד"ע"ג) וצתום' דר"ה אלל למ"ד, וצמנה למלך הלכות עומדים פ"ה ה"א וצמקומות אחרים שעל הדוץ לא אמדינן ד"ת כלשון צ"א. אך זאת יוכלו לתקן אם העמידו בים או ביבשה; אמנם משפט הנכונה לנוסחא: בין העומדים בים, בין העומדים ביבשה כי אז שמענו נשימות הראוי לבין — בין עם הפעל, והודענו השיווי מכל דך צאודות אלה העומדים צים להעומדים ציצסה, אשר צזה דומה למאוד לשימוש שני גמ' הדמיון: כמוך כפרעה, כעם ככהן, כעמי כעמך. אולם הנוסחא: בין צים ובין ציצסה: צלתי מוצן רק אלל הצדל, כמו: ויצדל אלהים בין האור ובין החושך (ראשית א' ד'), ויוכל להוצין שהאנשים עומדים בַּתִּנְךָ, ולימינס היס, ולשמאלס היצסה, וזה טעות גמור. והנה כל מציני משפט השון יודעים שצלשון העמים נקדא השימוש הזה של בין — בין צסס (גראמאטיקאלישע קאניוקטציאן) והוא משמות החיזור המלרפים והמחזרים (קאנטראקטיב = רעלאטיב — צוואממענציאהענד = בעציהענד). ועיין צספר — Peut להמלומד Th. I. Heinsius. **והמשיג** עלי צאמת ואמונה, ומודיע לי כי שגיתי, דצדיו יהיו עטרות לראשי, ואנסקבו מנשיקות פי.

יששכר בער שלעזינגער

דנות שמושי בין — בין צתוך המשניות שלי פעל כלל, הטעם, או שכל ילודף שם השמוש על פעל כלל רק על הנשוא, או על הנשוא, או על שם לדדי לזר, או שנחסד דצור המליאות היה (וצתוכו נכללים מלות הבוף הוא היה אהם הן) כמו: בין שוגג בין מזיד: והכוונה בין שהוא שוגג בין שהוא מזיד, כי דצ"ה נחסד על הדוד צקיסורי נאמדי לשון עצרית כידוע: אולם גם צפן האחרון כל יתכן שיצוא דצ"ה פעם אחד לפני שימוש בין — בין; רק או שיחסד כלל וכלל, או שיצוא צפידוס צ' פעמים, כמו: בין שהיא עניה, בין שהיא עשירה (צצא מליעא פ"ט מ"י), ואל ישיצני המשיצ (מס:הדרין פ"ד מ"א) ד"מ מחוירין בין לזכות בין לחובה! כי גם שם חסד דצור המליאות שהוא; ואף גם זאת, שהשמוש ילודף שם על נשוא הנאמר מחוירין; וכמוהו: חייב עליה משום כלתו ומשום א"ל בין צחוי צנו בין לאחר נעיתת אציו: (שם פ"ז מ"ד) אולם פה צנידון דידן ילודף הכל על תיצת אחינו והוא נוסף המאמר, כי הנשוא הכללי הוא: המקום ירחם עליהם.

ומצאנו כלשון חז"ל שמוש אחד על כוונת ננוצן זה, והוא אחד — אחר. כמו אחד הנכנס לעזרה ואחד הנכנס לתוספת העזרה (שזועות פ"ז מ"ו). וגם שם מצאנו הכלל אשר הנחנו אמתו ציסוד מולק, כי נכפל הפעל הנכנס עם כל שיווי והמאמר: ואחר ד"מ, ואחר ד"נ (סנהדרין פ"ד מ"א) כל יתעה אףתנו, כי שם הולך השימוש הזה רק על שני הנושאים ואינו מלדף עמו פעל כלל.

ואל יטעון עלי הטוען מן: המכה את חצירו בין צלצן בין צאגדוף (שם פ"ט מ"א), כי נוכל לומר ששם הטעם צאשר שמוצן הפעל המכה צלתי נשאל כי אם צשאל תיצות, המכה את חבירו, וקשה להכפיל זאת צכל פעט. אולם אם חז"ל סמכו על המצין, צלתי נאות זאת צתפלה, כי היא לדיכה להיות צדודה צלי שום פקפוק. ומה מאלד עמלו הקדושים צפוסקים להסיר כל ספק שיצוש מסידור התפלה! —

והנה השימוש בין — בין צמצטא חז"ל הוא צמקום גם — גם כלשון מקרא: גם תצן גם מספוא דצ עמנו (ראשית כ"ד כ"ה), גם מתמול גם משלשום (שמות ד' י'), גם לי גם לך לא יהיה (מלכים א' ב' כו'), וגם שם ילודפו על נשוא המאמר. והשתלשות הדצרים כלמוד ב"ב שהנכון שצין השני צלתי יחונד עם וי"ו העטף צראשיתו, ולא כאשר התעו המסדרים החדשים, כי ראינו שאף המלה גם, אשר כלשון חז"ל יצוא בין צמקומו, צלתי יחונד צפעס השני עם וי"ו העטף; ואם נמלא לפעמים

רגשות נכה רוח בעלות השחר.

בעתוני החלומות — אהה! — חזיוני ליל נגעוני — רבו משערות ראשי, ילדי מחהה, אשר סבבוני, — חרדה הקפתני — משמאלי חזיתי בלהה — מימיני פלצות — מה רמות בעתתני? דוי! רוחי מרחפת בין פחד — ותוגה — רוחי! רוחי! שאול ותפתה פערו לועס לבלעוני, — מה נוראה את החגא! ופחדך מה קשתה — צל מִנֶּה צֶלָה, ורוחך קטב — אך לילית תשכון בתוכך, ורפאים ישכנו באהלך — מלאתי רֶהֱת, וחלחלה בעצמי — הוי! ואבוי! — מה זה תסמרו שערות בשרי? מה לכם ברכים כי הפיקו? מה לכם ידי, כי תלכנה מים? — ואת נפשי יחירתי! למה כהמות ים תהמי? הוי! — הנקל לך להנפיל אותי תוך תהום רפחד, כיגם לבי בקרבי תעיקי? — הבליגי — אנא! הרפי ממני! —

(עומד מושתאה)

אל תרהי עוד רוחי! ואל תפחד, נסו מדעירך עם חשבת ליל, נסו, ספוחמו בלהות צלמות — נסו הצללים, חזיונות עלטה הלפו, השחרות והקדרות נפוצה, ואור צח ובהיר, כסה פני הארץ — האח! השמש יצא ממקומו בנועם והדרת אורו, אורם יפעת השחר, התפשט על נאות דשא, ונול תלמי שושנים, כפרים עם נדרים, ברכסי לילה ציצים, ופרחים התכסו, כמשבצות זהב לבושיהם — ריח ניחוח שושנים יפיתו, יפיתו גיל וחרוה תוך היכלי לבי. יפיות נאות דשא, נעמת לי מאור, נעמת לי ביפעת המונתיך — רעי נפשי שוחחה! רעי בשושנים, קטפי פרחים ותעדי ראשך ככלה — קראי לתוגה דרור, והרפה מפניך, לא עת מספר היא, לא — עת הזמיר הגיע, שמעי והטי אזניך לקול רננת צפרים עפות, ושכחי עצבונך, האזוני! כל עוף השמים משמיעים נעים זמיר ויארוגו שיר יחדיו במקהלים, הן כלם התאחדו, יעופו לקראת הייל בן שחר, לברכהו, ולהללהו בשיר ירירות —

(רואה אֶלָה מנגרו)

החתיך אֶלָה עבתה אשב, פה תחת צמרתך תחת פארתך, הצמודים יחדיו, אט אהלי, פה נפשי שוחחה, תמצא מנוחה

חמדת הלילה

הנה עבר היום, כלה האור בלוי, אברוצעיפי החרס, אופל וחשכת ליל, כסו פני תבל, השמש נסתה ממעונה, ומעינינו היא נסתרה, הלילה הנה באה, דממה ישקט סביבה, להבי השמש ברחו, מחרדת עלטת הליל, ומאישון לילה ואפילה, ירח יקר הולך, הציץ מאשנבי שמים, כספיר ויהלום מראיהו, נחמד למראה עינים, נאווה לעפעפי אנשים, ישחק לכל רואיהו, ישמח גילה ורנן, וישיש רנה וצהלה, עבדיו יסורו למשמעתו, ויכדעו לו ברכים, בהקאותו פה בארץ, יבואו כלמו יחד, יברקו כאבני נזר, כוכבי בקר וערב, ילכו פנים ואחור, ובתוכם הוא מלכם, יצנוף צניף מלוכה, ישים עטרה בראשו, ויחדם יאידו אוהנו, אימה חשיכה ואפילה, הלוחים בתבל אדצה, יאידו מעט מעט, יזרחו כנגה צדקה, מרפא בכנפי אודם — העם יפרעו ממעשיהם, קול גוגש יאסף, תאלמנה שפתי רשע, ידמו רחים ודכב, וקול דממה דקה, ישמע בכנפות הארץ, קטן וגדול ינוחו, יסרחו עלי ערשותם, ישנו ולא ידעו, בהנומות עלי משכב, יחזו משאות שוא, דמיונות כוזבות ומריחות, יעופו בכנפי רגנים, עבר אסור בזקים, ילכד בחבלי עוני, ישב בכסא ממלכתו, ירין לאומים במישרים, ישפוט עניי עם, ועושי זדון וישע, ידבא תחת רגליו —

אהבתיך לילה נחמדת, אותך מאז בחרתי, סערת היום והמָרְתוּ, מאסתי מאז ומקדם, סאונו סואן ברשע, און ופשע סביבו, ממאכולת אש קנאה, ויאכלו עיר ויושביה, איש באחיו ידבק, להכין רשת לפעמיו, להפילו במכמוורת נצח, לדם דעיהו יארוב, ושחת את רחמיו, לבצוע בצע רע, טורף נפש באפו, וינאץ בזעמו עשיר ודל — לילה נחמדת אהבתיך, בבואיך יאבד רשע, זעקת הנדכאים שמעת, וחסיתים בסתר כנפיק, בואי הנה אהובתי, בואי ואל תתאחרי, עיפה נפשי לקראתך, הפיצי נגה ורחך, אתך אשב לעולמים, כי אותך אויתי, מאור השמש יאבד, צהדים יהפך לנשף, נגה החרס יאסף, ביום יהי חשך, אופל ועלטה בבקר, אז — אחיה בנעימים, ונחלת שלומים גודלי, אשבע שבע שמחות, ואשב בשלוה והשקט, לעד ולנצח נצחים.

הרשל דושאק מטריטש

רגשות

4

כל כח וכח מתגדל ומתדבב ע"י ההרגל והחינוך, ומתמעט ע"י המנוחה
לצד; אין השקט צתנועות הטבע!

5

הוצאות הכח אל הפועל המה מתגלות — בעדינות — ע"י מדות
ומשקל הכחות עצמם. להוביל הכחות ולהטריחם יותר מדי
מדתם, זאת כמית או לכל הפחות מחליש אותם.

6

כל עשיה ועשייה המתנועעית ע"י כח מה, מתמדת צתנוותה אשר
קנתה ע"י התנועה הזאת. ומזאת תסתעף שיעור ההנחקה לאחריה
מתנוותה ע"י כח אחר הגדול מכח המניע אותה, היא הולכת צתנוותה
מתגדלת לראשונה. ומזאת כצין מדוע בני אדם עוזרים על הדוץ מקצה
אל קצה, ורק ע"י התקרבות שתי הקצוות צומן אחר צומן יתאלו רחוב
התיכון של האמת המליוח לכל צאיו.

7

לשנות תכונת איזה כח הוצילו פעמים רבות אמצעות קטנות לתכלית
המצוקה, אם אמצעות חזקות וגדולות מרחיקות ממנו. קנה וסוף
מחזקות יותר את האדן על שפת היס, ממעשי שגר.

8

אין דבר עלי תכל אשר יאבד לאדם, אין דבר צלי תועלת; אם כלו שני
עצותיו צתמינתו הנוקעת עד הכה, אז יתחלף וישתנה ויועיל
להולדת דברים אחרים.

9

הטבע פועלת מעלליה צלי דגש והמולה, רק צהצח וצללע, ואיננה
דולה שאים ילחוש אותה — זיא בעלוישע — רק אם כדר
עשתה וגלתה פעולותיה אז תציג מלאתה לעיני כל צחולות.

10

חוק התמידות מושל צכל אלוות הטבע. לכל פעולה יש סבה קרונה
אליה, וצמעללי הטבע אין ללוג וקפינה.

11

כל מאל מוציא כחות מתגדלים אשר על ידם נפתח מחולל לו; אולם
לפי משקל המדות אשר נולד אללו ע"י התחדדותם צו. הולאה זאת
תנול

מנוחה ומרגוע. נטישותיו תהינה מחסה משר: לגוריו, לצל יומם מחורב, הרחק מעיר הומיה. השואות מלאה אדור, הרחק מהמון בוערים. שואותרמית בלשונם, אשב, ברד אשב, עם לב שמיח — פה אשכבה ואישן לבטח, בשלום איקץ, פה ליל יבעתוני חלומות, ולא חזיוני ליל, כל כנף בנגינתם יתנו שינה על עיני, רוח צח ורממה יביא על אברתו תנומה לי, וישוף נחת עלי נפשי. אל השתוחח נפשי עור, ואל תהמי, נפל גורלך בנעימים מקום שלוח נשקט, השליכי אחרי גוך דמות דאגות שחורות, אל תראי, שבי רומם, כי פה אין מוח עוד.

מרדכי גאלדמאן מטורנוי

ח ק י ה ט ב ע י *

1

בכל מקום פמה לופות עינינו, שם נצטע פעולת שני כחות מתנגדים; וע"י פעולה זאת נעשה, גם מתקיים, כל יס. כח הכוזב וכח התנועה מניפים כדורי שחק צמדולת אופניהם; דחיקה והמשכה מליירים כל הגופות; מות והולדה מציאים החיים; חושיות ושכל, לחילה וחפשיות, עוז ורע מולידים את הלדק.

2

בכל מחזות העצב נשקף מהלך עיבול תמידי; יום ולילה קיץ וחורף, חיים ומות מתחלפים לעולם, וסנתם איננה החילוף הזה כלל דק גם לקיים דבר המתחלף ע"י החילוף הזה, ולתת לו אומץ וכח להוליד תמיד כמוכו.

3

הטבע משתמש צאמלעות קטנות רבות ושונות להביע לתכלית אחד והאמלעות האלה אף כי שונות כנה צלתי פועלות הדבר הנראה דק ע"י פעולותיהן יחד. אחרות צתוך וע"י הדנוי המשתנה, היא העיקר הענני של היפות — דער שאנחייטי —

כל

חיי בשרים לב מרפא, ורקב עצמות קנאה:
קנאה תעורר שנאה, בל תחמול ביום נקם:
השמר ממדת הקנאה כי היא אם כל און:
פורע מוסר מואס נפשו ושומע תוכחת קונה לב:

2

בן מקשיב

בן אהוב ה' יחזק לאציו, דך ויחיד לאמו, מנעורו הקשיב לתורתם
ואצנו הטה לקולם. ויורכו אצרהם אציו ויאמר לו: בני! דד נדרי!
יחמך דדרי לנך ושמע אמרי פי. דע כי גם אתה גם אנחנו גם התנצל
ומלוסה, האדמה וכל ילדיה מתחת, השמים וכל נצאם ממעל, לא היו
מאז; אולם אל חי וקיס, הטוב והמטיב, הוא נצאם מאפס, הוא ארון
הכל. ואהבת אותו ככל לנצך וכל נפשך! הדדריס אשר ינך, בני, על
פי אנשים ישרים דרי לך, תשמור ועשית; כל תשען על צינתך, דק תנעח
עליו ככל דרכיך, אז תשכיל ואז תלליח. ויאמר הנער: אכל אציו! מתי
יגיע התור יורה לי האל הטוב דד? אף אם יבקש נפשי אשמח להפיק
דלונו! ויהי היום וישנם אצרהם צדוקד ויקח מאכלת ואש ועצים וישם על
צנו וילך אתו אל אחד ההרים. צהיותם דדך וישאל הנער את אציו
לשמור: הנה האש והעצים ואיה הטה לעולה? ויען אצרהם ויאמר:
אלהים יראה אותך בני לעולתו תחת הטה! וישמח יחזק על מלות אלהיו
ולא חשך את אציו מלעשות אתו ככל משפט העולה. ויצאוו ההרה ויצן
אצרהם מוצח ויערוך העצים והאש ויעקד את יחזק צנו וישימבו על
המוצח וירם את המאכלת לשחטו "השמר!" קדא אליו מלאך
"אלהים מן השמים אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה! יען
"אשר שמעת צקולי הנה דך אצדנך ואת צך הטוב והנאקשיב למלותי אשים
לגוי גדול והתצדכו צו כל גוי אדך!"

גיל יגיל אבי צדיק ויולד חכם ישמח בו:

עקב ענוה יראת ה', עושר ובבור וחיים:

שמע כבי מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך:

גול אל ה' מעשיך. ויבנו מחשבותיך:

יששכר בער שלעזינגער.

תנול תמיד נתכונות מתנגדות, והמקומות אשר מתכנס תכונה התכונות
האלה, נקראים צירים פאָלע. —

12

הצירים השווים ז"ל נהדצרים הדומים ז"ל, דוחק אחד את חצירו
הדחק ממנו, והלירים המתנגדים ימשיכו אחד את חצירו אליו.
יששבר בער שלעוונגער.

שעשועי מוסר *

צ א צ א י מ ק ר א י ק ד ש

להורות לנערי ישרון להקשיב למוסר אונם כי ילמדו לקחי
חזוי שרי.

1

אח קנא

קין והצל היו שני אחים, ויהי הראשון עוצד אדמה והשני דועה לאן.
הצל היה נדיב, טוב עין, לא קנא צאיש, כִּד את אצותיו וידא
אלהים; וקין היה איש אכזר ורע עין, קנול ונוקס. ויהי יום לידת אציהם
אדם הקדמון ויצא הצל צלל שמח וצנפס תודה מצנורות לאנו ומחלצהן
מנחה לה' להודות ולצדק שמו על טובותיו אשר במל אתו; וקין צקנא
את אחיו גם הוא הציל מנחה, אמנס לא ממגדי תצולותו, כאשר יאות
לאל מרום מקור כל העוצ, רק מפרי האדמה הצלתי מעוליה. ויפן ה'
אל מנחת הצל ואל קין ואל מנחתו לא שעה. ויחר לקין מאוד וישטוס את
אחיו. ויהי צהיותם צעה ויקס קין על הצל אחיו ויהדגהו. וידע הדצד
צעניו אלהים עד מאוד ויאמר אל קין: מה עשית? ראה יד יך מגוללות
צדמי אחיך אשר שפכת! אדור אתה מן האדמה, אשר עליה רצחת את
אחיך ולא חמלת על שאינד! שוצז ופרוע נע ונד תהיה צארץ, כל יהי
לך השקט ומדגוע; צכלמקס אשר תדרוך תנוס מפני תמונת אחיך הנהדב,
ולצנץ יקח נקמתו מידך! —

חיי

(*) ווען פֿאלגענדע ביבלישע טאראלישע אונטערזאכונגען ביאָאלל פֿינדען, זא
ווערען איינגעזאָגט אין דעם פֿאלגענדען יאהרגאנגען אויסער איינגעריקט ווערען.

(כעת קו מלסון רומי)

1

דיועם איזט דיא וואהרע ווייזהייט! ערווייטערע דיינען פֿערשטאנד
אונד בעסערע דיין הערץ; ליעבע דיינען נאָכסטען, אונד
לייטע איהן צור טוגענד.

2

גליקליך איזט דער, דער דען ענדצוועק זיינער בעשטימונג
קעננט; דער וועג, וועלכען ער געהען מוס, אום זיין
ציעל צו עררייכען, ווירד זיך זיינען אויגען געכאהנט דארשטעללען.
אונגעוויסהייט אונד צווייפל ווערדען פֿאָן איהם ווייכען זאָבאלד ער
דעזען פֿאָר בעטרייט. פֿריערע אונד רוהע ווערדען רָזען אויף
זיינען פֿאָר שטרייען.

3

אבער אונגליקליך איזט דער, דער דיא צווייגע דעם בוימעס פֿיר
וואורצעלן, דיא בלאַטטער פֿיר פֿריכטע דעסזעלכען אַנ-
זיעהט, אונד דען שאטטען פֿיר דאס וועזען האַלט, אונד דיא מיט-
טעל פֿאָן דעם צוועקע ניכט צו אונטערשיידען פֿערשטעהט.

4

דער ווייזע האַלט זיך איממער אס אופֿער; דער טהאָר מיטטען
אין שטראָהמע.

5

דער ווייזע איזט אין דען קליינסטען האנדלונגען גראָס, אונד דער
טהאָר אין זיינען גראָססטען קליין.

6

לערנע דען מענשען אויס דעם מענשען זעלבסט קעננען; אללע
קעננטנים דיא ניכט אויס איהם געשאַפֿט איזט, איזט
פֿאלש אונד אונניטץ.
יוסף בערגעל.

מְשַׁלֵּי קַאנְפוֹטוֹעַ

1

אִיזָה דֶרֶךְ צְדָקָה? הֶרְחַב בִּינְתֶךָ; הִטִּיב לִבְךָ,
אָהֵב רַעַךְ, וְהִדְרִיכָהוּ בַּמַּעֲגָלִי יִשְׂרָאֵל.

2

אֲשֶׁרִי הָאִישׁ הַיּוֹדֵעַ תְּכֵלֶת יַעֲוֶדוּ! הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלֶךְ עָלֶיהָ,
לְהַגִּיעַ אֶל מִטְרַת חֶפְצוֹ, סְלוּלָה בְּלִי מַעֲקָשִׁים,
וּכְמַעַט דֶּרֶכָה כִּף רָגְלוֹ עָלֶיהָ, בֶּל יִבְהִילוּהוּ רַעֲיוֹנָיו,
שְׁלוֹם וְאַמֶּת יִזְוֶרוּ שׁוֹשְׁנִים עַל מַסְלֹתָיו.

3

וְאִי-לֹו, אִם עֲנֹפֵי הָעֵץ בִּשְׂרָשׁוֹ, עֲלָהוּ בִּפְרִיָו יַחְלוֹף;
אִם הַיָּקוֹם בְּצִלּוֹ יִמֵּר, וְלֹא יִבְדִּיל בֵּין סִבָּה
לְתַכְלִיתָהּ.

4

הַחֲכָמִים בְּכָל עֵת עַל־חֹף יִשְׁכֹּן, וְהַכְּסִיל בְּתוֹךְ שֹׁטֶף מַיִם.

5

הַחֲכָמִים גַּם בַּקֶּטָן, גָּדוֹל יִרְאֶה, וְהַכְּסִיל בְּגָדוֹל קֶטָן.

6

דַּע הָאִדָּם מִן הָאִדָּם, לְמַה זֶה הַבֵּל תִּיגַע,
אִם לֹא מִמֶּנּוּ תִשָּׂאֵב הַדַּעַת?

יוֹסֵף בַּעֲרֹגָל

פְּרִיזְאוֹטֶלֶה־רַעַר אֵין פֶּרָסְנִיטִין

4

צפור שמים ודגי הים בידו מסרת.
שמת בידו לויתן זה לצחק יצרת;
עומק ארץ וגובה שמים ימור האדם במדתו;
ישים לרוח משקל במים עזים נתיבה ודרך.
כל בריות בראשית יכרעו לפניך ברך.
לאילי מרום נמשל בגובה שכלו וחכמתו.

5

פעם יגלה ההומות, פעם יעוף שמים,
כנשר ובני שחץ עשה יעשה לו כנפים.
גם יגזול בידו ממעל הברר וחרעם —
להרעים על ראש אויביו ברד ואש מתלקחת;
ומי כמוהו בכל רבבות גרי תחת,
ירוה עונג בפלגי עדן בסדר וטעם?

6

רודה! ביצירי אדמה אין על עפר משלו
כשאנני שחק יעשה נפלאות, נורא מפעלו
לב נבוב ילבב ובעזו תבונתו יחזיק בפרץ
בדעת והשכל יטיף ניבו יביע דברו
יכיר אלוה עשהו יחזה אלוה מבשרו
ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ! —

יששכר בער שלעזינגער

על נער פוחז

I

ראיתם חסר לב הנער,
אויל משוגע איש הרוח?
בן פריץ משלח נעזב ובער.
מתגאה בכסלו כסיר נפוח

בדרכי

מזמור ח' בתהילים

על דרך שיר מרווח

למנצח בגנינותי

I

מה אדיר שמך בכל הארץ ח' אדונינו!
הודך על השמים ותפארתך ממעל לראשינו.
מפי עוללים ויונקים צעירי ימים עוז יסדת.
בם השבת אויב ומתנקם מחרף שמך;
נכלי זדים, רשעי ארץ, צוררי עמך,
בגבורות זרועך לדראון נצח האבדת.

2

אראה שמך מעשה אצבעותיך יומם אור זורח,
ולילה כוננת ברקיע כוכבי מרום ויקר ירח.
נפשי תתפלא ועל שפתי שאלה מעופפת:
מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו?
ילוד אשה מדוע לכבוד זה תיעדנו?
למה רוח קרוץ מחומר עלי כל מרחפת.

3

ממלאכי מעל כרוב ושרף הן מעט תחסרהו.
ביופי והוד בחן וחסד פה תעטרהו.
תמשילהו במעשה ידיך תחת רגלי כל שתה;
צונה ואלפים כלם גם בהמות יער.
שור וסוס חמור ופרד בם ימשול נער.
אימתו ושאתו על ראם ושנהב נתת.

8

מתגולל כבן מביש ומחפיר.
קל באמונתו כקצה על פני מים;
בלי דעת הגות מלין מכביר.
דאבון נפש לאבותיו וכאב עינים

9

השמרו לכם בנים מלכת בדרכיהו!
נצרו מעלליכם מלעשות כמוהו!
מהר יאמרו רואיו: איהו?
כמוץ יסוער ויאבד בתוהו

10

אמנם מכלכל דבריו בהשכל ודעת,
יוסיף לקח תושיה מתק שפתים;
טוב לנער אם לו אוון שומעת!
כי שכל בעליו מקור חיים -
יששכר בער שלעזינגער

ש י ר י ם

א

נגד צחוק הקרטי, שיר חובר מאת המשורר המפואר הר"ר אפרים
לוצאטו בעל בני הנעורים*)

עד אן צחוק ישרש ויפרה נצר?
עד אן בצלו יחסה כל גבר?
בית אב במדין הוא ויורש עצר
אל מחנה ריבות ועל כל שבר

ימיר

(*) השיר הזה לא נח עדין דפוסם וסולח לנו מאחד מקרובי משפחת המחבר.

2

בדרכי חכבוד בל צעד.
בארחות הצניעות בל ארח.
לעשות יושר וצדק קרסולו מעד.
אור החריצות עליו בל זרח.

3

גם למחתה לו שפתיו פושק.
לרוחו אין מעצור כעיר פרוצה.
בקריאת תעתועים תמיד עוסק
איננו שומע לעצה היעוצה.

4

ידו בכל. כי מוסר פורע;
כאיש מזומות ישנא ובכל מרשיע.
מדון וריב כל היום זורע.
כאיש חמה יצריח אף יריע.

5

כלמוד מדבר הוא. כעיר פרא.
כבכרה קלה דרכיה משרכת.
כבנים כחשים. כבני מרי.
בנתיבות עקלקלות רגלו דורכת.

6

כל היום בלי סדר והנהגה.
ילך שובב גם ירעה רוח;
כאיש נרגן ברוחו הקשה הגה.
מעילו עלי ארץ סחוב וסרוח.

7

יראת שדי בל שת על פניו.
תורתו איננח שמורה בלבו.
מבוהל ונפחו בכל עניניו.
סלון ממאיר הוא עודנו באבו.

ימיר הלא זהב בשקלי כסף.
כסף מזוקק יחליף בנחושת.
יתם נחושת זה בשצף קצף
ילבש מצחק אז מעילי בושת.

כל תועבות לבו אני הכרתי
יום בא בצל ביתו כמו אורח
ואחזה כספי כצל פורח.

ואומרה ארור צחוק הקרטי
לב סור ולא תסור זכור אל תפן
כי לא לאיש נוזר קרוב אל גפן.

ב

מזמור לתכבב המשורר כמות"ר משה חיים לוצאטו ו"ל מחבר ס' לישירים
תהלה ובטה ספרים אחרים *)

שיר מזמור להזכיר: לך יי' נכספה נפשי בלתי רוחי יומם ולילה:
קדמתי בנשף ואשיחה בך ועל משכבי קויתיך: אומר לי'י
משגבי צורי ותוחלתי לדור דור: פקחת עיני ואנִדָּה אהללך אלהי
לעולם ועד: הקשבת לרבתי יי' אלהי הכינות לבי ואשמר דבריך:
תעלני משחת חיי ובאורחותיך תדריכני: יודוך יי' כל אפסי ארץ
ישתחוו לפניך כל משפחות עמים: מְהִלֵּל שמך יי' עד מאד בבודך
בקהל קדושים: כי מי אל יערוך לי'י ומי אלוה זולתי אלהינו:
בהיכלך פעלך כבוד ואמונתך סביבותיך: יי' אלהים צבאות שוב
הבט ממרום ראה הושיעה ימינך ותחלצני: תשיב נדחים לפניך
ולנפוצות עמך תכנס: האר פניך יי' השיבני אשירה ואזמרה
בישועתך:

י"ש"ר

(*) ידוע ומפורסם כמה תלחות עצרו על הרצ המהצר הזה אורות ס' תהלים חדש
שחיצר, סלח נדסם מעולם, לכן עתה צדא לפנינו חחד ממזמוריו חשנו ולא
התמהמהנו להדפיסו למען יראה הקורא וישפיע שפוט.

בעתיקי מחלב, לבכות יחלו.
מי ישקיט המיתם לאמור חדלו?
היאזינו לקולו, היבינו לשמוע?
אם הורתם באח, מנפתה תשקם
היא תוכל הסער לדממה הקם
היא תמחה עיניהם, עין דמוע.

אם לא! כמשפטם, נפשי שויתי,
כגמול עלי אמו, אותה דמיתי,
מסכת דומיה עליה רקעתי—
דמיתי לה, לו התחוללתי,
בטחתי בו, מחקור חדלתי,
בסתר לבבי — אליו שועתי.

לו אחי! אביתם עשה כמוני!
יחל לאלהינו לאל ששוני
או תסקלו נתיב לדרכי מרומים,
או ירחש לבכם מתק האושר,
תלמדו היטב, תלמדו יושר,
מעתה ועד עולם תחיו בנעימים.

מורדכי גאלדמאן מוטורנוי.

מליצות ומשלים.

לויתן, ובהמות (*).

אכזריות חמה בשבט עברתה מלא תבל שוררת
כמו גלי מי תהום רבה כאשר עלי יבשת סוררת

אנקת

(*) הסבירו רוב המזכירים על שם זהמות הנמלא חזיון מ' ע"ו שהוא מורה על
החיים הנקראת צמח: נילספערד, וחזונו חזר החכם ליטווער אשר מחזר
העתקתי הנוסח הזה לשמו חזרת הלויתן (קראן-הדילל:) אשר גם הוא
משכנו צדק מ' השיחור צדק מלכים.

מאיד הלוי מיעניקוי.

ה

מ צ ב ה

על קבורת ילד

אם כל כרם תבצור, לך ענבים אין חוסר,
למה, מות אכזר! למה תקטוף הבוסר?

י"ש"ר

ה ב ט ח ו ן

שיר המעלות לדוד, בהזכרו מבטחו באלהיו, להעיר עדת ישורון, להשלך
על ה' יהבמו, וכי לא ירשיעו אותו, אם רע להם —
תהלים קל"ח •

ה'! אם תפת גורלי בחלקי נעימים,
בטוב השבעתנו יוצר עולמים,
האם רמו עיני? האם לבי הגביה?
אם עניים מרודים על פתחי עמדו,
עם צאצאי ברכיהם אשר ילדו,
העזות עניותים, אשר קולם הכניע?
לא! כמוני כמוהם תמיד חשבתי,
אב אחד לכלנו, מצורם חצבתי —
תחנונים עניותים, אליהם הלכתי,
מאהבי! האח! ישועתכם באה
מראות ענייםכם, נפשי שבעה,
אכלו מעדני, ושתו ייני מסכתי!

אם בבריאה חרצבות מצאתי —
הצדק הרשע, ולגשות צדקתי — (*)
הדברתי סרה? הנואש אמרתי?
לא! בגדולות ממני, לא נסיתי לבקר,
חדלתי מחפוש, מהלאה לחקר,
מחשוב במו — נפשי עצרתי •

כעתיקי

(*) מענין רשע וטוב לו לזיק ורע לו •

והנה נא בהמות שת במו צהרים צאלים צללו
הרחק מתשואות קריה באין מתבונן עדיו
ישכון במערה עזובה בודד הוא במועדיו
באין מחריד ינהק עלי דשא יגעה עלי בלילו
לקול הבכי באזניו נגש אל מקום המערכה
ועין התנין תדמע עדנה עוד יילל ועוד בכה.

זאת ידעתי מני עד מני שים תנין עלי חלד
ככה ימלל איש נבר ורוח ככיר אמרי פיהו
כי עוד יאהבך יוצרך עדנה לא יזנחך
אם אתה תשוב אל אל ועוד תתם דרכיך
ועינך תגר מאין הפוגות כל ימי חיך
כי עתה יעיר עליך בארץ אפיהו
ונשא ישא עונך כי רטשת דמי הילד.

מי יתן החרשת ולחכמה לך תהי
אלי מיסרהו התנים בקול מל צורח
אך עיר פרא אני כדברך לו יהי
הלא עלי בשר עלם רזה בלי טעם וריח
עלי בטני כי יחסר ונפשי רעבה ודלה.
לזאת במר אבכה לזאת אספיה ואילדלה.

* * *

תמימי לבב! אל דמעות עול לב אל תשיתו
כי פיהו יודה עלי פשעו
ובלוח לבבו חרות רשעו
בת עינו דמוע תדמע ומזימותיו יהותתו.

אנקת נכאים מהררי טרף גם שועת גיא ויער
 יענה הַד הנהרים מגאון ירדן חית קנה גער
 גם כל חלוצי שריון קשקשת במים שרצו
 הנם נענים נרדפים מיד עושקיהם ירוצצו.
 מני נבכי ימים חקרי תהום יעלה עלה כארי
 תנין גדול מפייץ זעם כעת במרום ימריא.
 כי גיח ידרוך עלי במתי ארץ בני ענק ינוסון
 יסוב לאחור והים יחרד וכסיר ירתיח מצולה
 משאתו יספרו נקרות צורים מפחדו ימסון
 רגבי חול גבול לים הושמו רגע ירדו שאולה.
 העמיק הרחיב כשאול פיהו. קבר פחות גרוניהו
 מקום שם ימצאו דגי יאור קבר גם גבר יבלע בלועיהו.
 ראשית דרכי אל הנהו מעשה ידיו להתפאר
 העושו יגש חרבו למחתת תבל ויושביה
 לויתן נחש בריח חרדת ארץ ושוכניה
 מקום רבצו כגן עדן לפנים שבה והיתה לבער.
 שריון קשקשים סגור כחותם צר עלי כפים
 יצוק עלי גו אכורי שוכן ביאור מצרים.

ויהי היום עת יעשוק נהר על כל גדותיהו
 ומלך בני שחץ ירפד עלי טיט שפת הנחל
 בסתר קנה ובצה עלי חול בוער כמו גחל
 לבוען יבש שלהבת החרס חלאת עוריהו
 ועלם קטן עוד לא ידע בין ימינו לשמאלהו
 עוד לא ידע חמת למו כדמות חמת נחש
 ואלי חוף הנהר לשאוב רגלו תחש
 קרב בבלי דעת אל מקום התנין ואל שכנהו.
 העשוי לבלי-חת עורר לקראתו מרבצו עלה
 ראש ועקב ישופנו הה! עורף ישכהו ואיננו
 ואולם כי יסופר היאומן אם יאמר איש הלא יכולע
 בבלעו נתן בבכי קולהו לא אכורי כי ידמנו.

עוד בהלך נפש גאות נפש הגר דמעוּתִיה התאפקה
מבלי יזרמו בשמץ לפני מדיחה ופצעי רוחה
בלי להראותו. קודרת גם נאלמה ובמו נפשה כאב נעכר
מתנות אברהם מידו לקחה ותחזק ביד הנער
ואל עבר המדבר שמה מגמת פניה אופל צלמות
דמיונים מבהילים מני לבבה ישגשגו גם לא נתונה
צופיה הליכות דרכה. לא נתונה העלות על לבבה אסון
יקרה אם תתע בדרך מוקש טמון לרגלי כל הלך.
מבלי תת מנוח לכף רגלה מהרה לרוץ אורח כל שעל
ושעל כבצע כסף חשבה אשר מבית אברהם ירחיקה

עתה מרכבות הצהרים מזרה שלהבתיה שמש גבור
כבר עלה שואפים לצל כמו ארב ומעון כפירים הסתתרו
חיות השדה וצפעוני מפיץ זעם אלי מאורתו נמלט
והגר מתעוררת מפני חמה. מפני זעקת בנה העיף
הקיצה מני חלום רעיוניה ומני חזון דמיוניה
משתאה מחרישה הביטה סביבה ולא הכירה את כבר
הארץ. ותרא והנה גלמודה נשארה במקום לא ידעה
ולא דרך רגל אנוש נתיב ואורח ולא התוה תו מורה דרך
לפעמו תועה במדבר אל נוות הרועים האמונים מנוער
ואולם גם פיה החריש לבלתי העציב עוד לבב בנה
נמלא מורך

כואץ הפוגות הדמיע ובעצב ילד בכח שילוחי אמו
ולשוב בית הורו מקום שעשוע נעוריו נפשו בחיקו כלתה
בצל תוכר מצל חמדה ושכבה ותחלק עם הנער חלק
כחלק שארית ארוחתה. וחיל אחזתה כזכור כמו מחשבותיה
מה ילד יום אם יום מחר גם אוכל מזער נכרת יהי ועוד
לא השיגו במדבר מלון אורחים מקום יאהל ערבי ימצאו.
והנה בעין עוגמת כאשר אבלים תנחם וכל דאגה תשחה
תנומה מקוטרת מור ירדה בזרועותי יחבקומו
נמו האומללים הנודדים אלה ועצב וכעס עוד כל ידעו.

הגר תועה במדבר (*).

הגר! קומי בואי מני אהלך. ושמעי נא ברוח שוקטת
את אשר כמו פי על דברת האלהים לך אבשר. הן ימים
לא מעט

ירגיו רוח קנאתך ורוח שרה שלות נוי השאנן
ימים לא מזער תאמרו ברוח צוורת וקרב כליותיכם
נמלא שנאה מתלקחת אשה את אחותה לצרור ואך שוא
היה כל עמלי להשביח משברי לבותיכם הנרעשות
כי עוד בל תשכח גאה וגאון אמתה הרוחצת רגליה
עלי בנה בטרם תלד ילדה גם לנער המתלהלה
קשי ערפו הגברת המולכת כאשר לעד בל ימוט
מני לבבך נמלא הגה עצב תקותך אשר מעל נשארה
ודמיוני ההצלחה אשר ברעיונך לבנך התעתדו.
לכן עתה חתפרדו ככה צוה עליכן אל ממעל
אשר מאוד שנא הכעס ואיבת מדינים כאש לוהטת.
פני נא וסעי לך דרך שור אל אוהביך שמה לפני שנים
בשכבר ימים עברו ברוח תהגה עולה ברחת
למען הסיר מעל שכמך מוטת המשמעת ועול סובלו.
שמה עתה שאי רגליך ולכי עם בנך הנער גם קחי
משאת וחליפות שמלות עוד מידי וחמת זאת מלאה מים
גם הלחם אשר עליו בימי מסעך המעטים תחיי
אם אשורך תתמכי עלי הדרך ולבאר לחי רואי עם קדש
תוליכי צעדיך הנאמנים. עתה לכי קראי לנער
סעי לך בפני לשלום. ואל שדי ינחך בדרך זו תלכי.

אמרים אלה דבר אלי אמתו המצריה אשר בן הראשון
בתת אשתו שרה לו לו ילדה חכם לבב ברוך ה'
אברהם גם ממוכו אחרי כן לה העניק ויחבק לנער
ויעובה בשם ה' הנראה אליהו. נעצבת בקרב
חדרי לבבה נשמעת מני חרב הבשורה אשר לה מוצאת
עוד

(*) נאך דעם דייטשען פ. קאראלינע פובלער גינזאח. פ. גריינער.

וירוב מטה עלי קדקד ההלך חרס לוחט חול הבושר
 עשון עשן ורוח שלהבת נשמת ה' בוערה ממנו.
 בכל מצעדיה ענה כחה בדרך המדבר במרחביה
 מקום לא צמח כל עץ ושיח עלה נובלת פרש צלהו
 הדל והמצער אכן אל סבל החום צופדת עוריומו
 ואל נטל העיפות גם צמאון צחה גרונמו נוספה.
 מים שאל הנער ודמעתו על לחיו התחנן אך אלי
 מר מדלי ותחנוניו קרעו לגורים לבב אמו האומללה.
 עוד מעט וכפות רגליו הנפצעים לא יכלון דרוך עלי
 חול לוחט :

ואמו לקחתהו עלי זרועותיה והיא גם היא בלי כח תהלוך
 באומץ כח נשאתהו עד כי מאוד כבדה עליה המשא
 הנעימה אז פיה פצחה באמרים האלה וככה תיליל:
 לא אוכל עוד בני לא אוכל עוד שאתך עלי שכמי תחת משא
 גוי הולך שחוח יכשלוך ונמסו ברכי אף ימעדו אשורי
 אהה! כל תקוה תתעופף מני רוחי הנכאה ורגש אחרון
 מכחי הסר עתה יעזבני הנה כלה היא ונחרצה
 כי במדבר בחיק ארץ תלאובות העזובה והנדחה הגר
 תמות הה! תמות מות צרה ותוגיון רוח מעוף צוקה ואפלה
 הוי! מות הצמאון ועמה הבן הנער המנודח עמה
 בן אוני! מה רבה תקותך ביום הולדתך ומה נעמה
 ואל מה תקוה אחרי שילוחך? מה איפוא ואיה לך פה אהלי
 אביך? האלה הם פה משכנות העושר והעבודה הרבה?
 הזאת נחלתך מורשת אביך? מדבר מכון צלמות ופחדי
 אבדון החול הלוחט חלזה חרולים נוראים אשר מבעד
 לסעיפימו הנובלים יחדור ברק השמש מהבהב כל יציר
 הה! סביב סביב חדל כל מעין וכל פלג וכל נטף אין
 לשון יונק דבקה אל חכו להרטיב גם נשמת שדי חושבת
 לפרוח מני גיו במו מאסר בשר רגעים מעטים עוד לכלוא
 מצמיח חציר גם לבני עורב מלביש פרחי שדה שני
 עם עדנים יסיר אך מנו אוון שומעת ופניו יסתיר
 מראות עני הנער מראות תוגיון נפש אם אין לו קצה:
 ה (5) הכעת

אל ירכתי ארץ ירדה החרס ועל שדי תרומות צללים כבני
ענק נטיו ומני אמיר התומר הפיח רוח צח
ותקץ האם מרופדת מני השנה במאמצי כח
לשוב בקש מסלול ודרך ינהלה מני ארץ משואה
אך כל נתיב נעלם מעיניה.

מיריעות אהל שמים

לאט לאט ירד הלילה בפנים פאנור קבצו והכוכבים
דרכו מצהירים מני חשכת תכלת גם כל חיתו היער
החלו לנוע בין עיצימו. לטרף שאגו הכפירים
ממעונתם ומאל אכלם להם חוצצה שם בקשו
או נעה לבבה כנוע עצי יער ושקט רוחה הבוטח
עזבתה כרגע גם בכתה מפחד לא למענה אך למען
נער הרך אשר על צדה מפני אימה יאמן וישכב.
בעצלות אין קצה חלף כמו אימות מות ופחד דומיה
הליל ארוך מארץ מדו וישבע נדודים עדי נשף.

ויהי כצאת מני שערי קדם בבקר לא עבות הצפירה
מחדשת פני כל יציר ומשמחת כל חי בקרן זהבה יפרח
ויציץ ציץ אף יעשה פרי. גם האומללה והעניה הגר
זאת התנשאה בנפש עיפה מני משכב שואה ומשואה
שם לבה ער בעתותי ליל אלה שבר המעט ומזעיר
לא לפי רוב נדודים לה נשבר הלחם האחרון הנה נאכל
כבר מאתמול וחמת המים המשקה ממעונו נצמט
ומי יודע מה רחקה העזובה מבני אדם מאהל
שאנן שם ינוחו היעיפים במדבר יגיעי כח ממחסה
בעיתותי צהרים לוהטים אך עדן איפת עמלה אשר ממשפט
אלהים לה נחרצה לא נמלאה לא נשלמה עדנה ולא
שב אפו.

אל גבהי במתי שחק מעלה מעלה חרס חוצב להבות
עלה בצהרים רוח צח ידאה בערבות תכלת וחור
בקצוי רקיע פניו יחורו ערפל יבש נמלא עלטה
נסה עלי חלקות מתאבקים אדי גפרית חצים דולקים יפעל
וירוב

וזהר רב ראו עיניה רב מהדר אור צהרים
 תמונת אור לנגד עיניה מרחפת כאודם שושנת עמקים
 יעמוד והגר תכיר מראהו מראה מלאך האלהים מאז
 כבר נראה אליה ולפני ימים ראתהו בעיני בשרה
 כאשר בימים עברו ברוח ונהגה עולה ברוחה
 למען הסיר מעל שכמה מוטת המשמעת ועול סובלו
 לנסוג אחור ותחת גאה וגאון שרה להתענות אז צוה
 עליה בקול עוז גם הוא עתה נראה אליה אך לא כמלאך
 הזעם בנועם וכן הביט הזהיר מבטו ברוח פיהו
 כי יפיה תדשא הערבה ותחת מדרך כפו ישגשו
 פרחים יעלה עשב צומח רוח צח כאשר מבין שפים
 בהפיחו סביבותם ירפדמו וככה בפתחו את פיהו ידבר:
 הגר! אל תיראי ה' אל שדי הלא שמע את קול הנער
 כאשר הוא שם בבין חציר שוכב שמע כאוב מארץ
 קול קראך

ינטיפי דמעוטיך ספר חטאתיך עתה הלא נכפרו
 וחרון אפו מכל חמת אנוש נעלה עתה שב מעליך.
 עתה הרומי שאי בנך ובורעותיו חזקי לגוי גדול
 אשימנו וזרעו לרוב יפרוץ נאום ה' אלהי שמים וארץ.
 ה' אל שדי עם הנער יהי בארץ תלאובות משכנו
 רובה קשת יהי עשוק מכל וחתת כל עושקיו יד כל תהי בו
 ידו על כל תעוז כה אמר מלאך האלהים. בזהר עלטה
 התעופה מראהו המצהיר ולא נראה עוד אחרי ראוהו
 ואולם במקום עפה ביעף נבקע בקול דממה דקה לוהשת
 מעין מים חיים מני כותרת שיחים צומחים לפתע פתאום
 עיני הגר ראו גליו הנוולים אונה שמעה ותבן
 לה כנועם קול זה הה! גם זמרת אמרי מלאך לא לה מתקו
 עתה כל עצב וכל עצבון כבר נשכח מזכרונה בששון
 שאבה מים ממעין הישועה וצמאון הנער שברה
 ותמצא מהר אורח סלולה מני המדבר ינהלה.

הכעת שב אפך מני הכעת נקמת נקמתך נצח שומרת
את אויבתי הרודפת באף וחימה בוארת שרה אכזרה!
היספוק עניי לך כעת עתה נהיו תאותיך הצוררים
אשר מני רוחך הכהה עלו ובאו דמיוני פחדך
אשר כבר לפני שנים התנכלת עלימו להמיתם הנמו
בעני ברזל מנודחים תועים ועיפים יורדים חדרי מות
ומה פשעם וחטאתם? — על כי לאדונה הזקן באחרית
ימיו בן המבושר לה שרה ילדה וברוח הקנאה
עליה עברה ראתה הבן הבכור כי יגדל אהבת אב
בין שניהם תחלק ונחלת הצעיר בן בטנה כי תצער
על כן נדחת על כן מבית אביך גורשת כהיום הזה
אל מרחבי תבל נודד במדבר שם ירדפך אף ישיגך
מות בלהה ועלי אמך הרכה נחרץ כלה ונחרצה
לראות במות בנה מות אכזרי במות יחידה אהבת
נפש אהבתו.

בל אוכל אראה נלאיתי נשוא מראה מבהיל ומזרה פחד
מות בני! בן אוני! אם רוח והצללה ועזרת בצר בל יעמוד
לנו מות! אך לא לעיני אמך לעיני השכולה מנשים.

ככה בקול ענות תקונן הגר האומללה ודמעתה על לחיה
ותשלך את הילד גרונו צחה מני צמאה ואך בלט
במר יליל כגבר אין אֵיל דבר ועוד מעט גם בכיה בל יכולה
נפשו עלי מצא הדשא הנבל לרגלי תומר השכיבה
והיא מגדהו יושבה כמטחוי קשת ותכסה פניה
וקולה נתנה בבכי ותמס בדמעות אין ספורות למו.

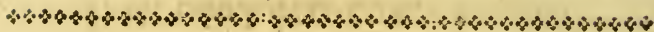
דממה שוקטת חנה על פני המדבר עימה לא השמיע
מעין נוזל המית מימיו עימה לא נשמע קול מצעדי גבר
וקול כלבים הומים מבשר קרבת מושב בני אדם בלישמע
בכל מקום הושלך הס בדד וגלמוד כביב הבודדים במועדס
לפתע פתאום מני דומיה זאת הגר קול קורא שמעה
באזניה כקול כנור ונבל יטיף נועם רב וכן ככה
יצלצל מעפר ארץ התנשאה משתאה ותגיל ברעדה
וזהר

וּמִזֶּרֶם מִטָּר וְסֶעֱר
אֲחֶסֶה תַּחַת הָעֵץ.
אֲךְ תוֹחֲלֹתִי נִכְזָּבָה:
סָגְרָה דָּלֶת אֲהֶלָּה.

הַקִּשְׁתָּ אֲרָאָה בְּעֵינַי
מִמַּעַל לָגַג רַעֲיָתִי.
אֲךְ רַעֲיָתִי לֹא אֲרָאָה;
רְחוֹק לָהּ הָלַכָה!

הָלַכָה לְאֶרֶץ מִרְחָקִים —
עֲקֹבוֹתֶיהָ, הֵהָּ! מִי יָדַע?
עֲבְרוּ לִפְנֵי, צֹאנִי:
כִּי לִבִּי תִשָּׁבֵר בְּקֶרְבִּי! —

חיים בן דוב בער גינצבורג.

מ ל י צ ה

לְאַרְבַּע עֲתוֹת חַיֵּי הָאָדָם
נִעְרְכוֹת מֵאַרְבַּע עֲתוֹת הַשָּׁנָה

ה נ ו ע ר .

א

כְּאֲבִיב אֲשֶׁר בּוֹ דְּשָׁנִים יִפְרָחוּ.
עֲנָפִים רַעֲנָנִים בּוֹ יִצְמָחוּ.
הַתְּאֵנָה תַּחֲנֹט לְתַת פְּגִיָּה
הַשּׁוֹשְׁנָה תִּפְרָח בְּרוֹב הוֹר וְזוֹהַר
הַשָּׁמַיִם יִזְהִירוּ כֶּסֶּפִּיר לְטוֹהַר
הָאֶרֶץ תִּכְיֶן לְגֶרֶשׁ פְּרוֹתֶיהָ

תגמול

ככה מאל שדי חיי ישמעאל נחסיו ועם הנער
 גם דור אחרון בנים לו יולדו רוכבי סוסים אבירים
 העם גבהו כארו אשר לעד חורים ישכנו במרחביה
 במדבר עם חרף למות נפשו הטובה אוהב בנות השיר
 גם אבחת חרבות מפניהם כאשר ברוב חילימו התנשאו
 שלשת מחלקות הארץ נרעדו ואשר במו מהומת מלחמה
 ורעש כידון וחנית הוד היופי והאמת עמם שמרו
 וביליל ישימון כסה עלי הערב *) אור גדול הזריחו.

הַאֲנִית הָרָעָה.

(Nach Göthtes Gedicht : „Schäfers Klage lied“).

יָשָׁם עַל פְּסַגַּת הָהָר,
 לְבָדָד שָׁם אֶעֱמֶדָה;
 עַל מְשַׁעֲנֵתִי שָׁחוּחַ אֲשַׁעֵן.
 וּמֵהָר לְעֵמֶק אֲבִיטָה.

צֹאנִי בְּאָחוּ תִרְעִינָה,
 בְּעֶקְבוֹתֶם הֵלֶךְ אֵלֵכָה;
 לְרֹגֵד הָר יִרְדֵּתִי —
 הוּא, מִי כֹה הוֹלִיבֵנִי?

לְפָנַי, שָׂדֶה וּבְרָמָל
 מְלֵאִים צִיִּים וּפְרָחִים,
 קִטָּף קִטְפֹתֵי הַפְּרָחִים —
 וְלִמִּי אֶתְנֶם כֹּל אֵדַע יָדַע.

ומזרם

עֲשֵׂתֵנוּתִי וְכֹפֹר מִחַשְׁבוֹתַי בָּרוּ
סְעִיפֵי נִקְיוֹ סְרַעְפוֹתַי טָהֲרוּ
כְּבוֹקֵר לֹא עֲבוֹת שֶׁשֶׁשׁ תַּגִּיה
כֵּן נִפְשׁוּ עוֹד לֹא עֲזָנָה
מִעֲבֵי עֲצָב וְרַק שִׁמְחָה לוֹ לְמִנָּה
וּמִקֶּרְנֵי יִשְׁעָה עָלָיו תּוֹפִיעַ

כַּנֶּשֶׁר בְּאַבְרוֹתָיו עָלַי יִלְדִּיו גִּזֵּן
יִנְטִלִם יִנְשָׂאֵם בֶּל יֹאמְנָה לָהֶם רָעָה
כִּן הַשְׁמִיכָהּ תִּשְׁגְּבֶהוּ וּבִצְלָהּ יִתְלוֹנֵן
וְלֹא יָדַע כִּי יָבֹא תִלְאָה

צְבָאוֹת הַיְּגוֹנוֹת עִמּוֹ לֹא גָרוּ
סַעֲרוֹת הַתְּלָאוֹת עָלָיו לֹא עָבְרוּ
יְרוּחַ עֲצָבוֹן לֹא תִבְהֵל אוֹתוֹ
מִי שָׁלוֹ מִמֶּנּוּ מִי שָׁאֲנָן?
יִגַּץ יִפְרַח כְּזִית רֻעֵן
רַק גִּיל גּוֹרְלוֹ שִׂמְחָה מִנֶּת כּוֹסוֹ

❁ ❁ ❁

מ' ה' א' ש'

בקיץ מרפא בכנפיו לכל יושבי הבל.
אדם ובהמה יושיע. ושיח השרח וירק רשא יצמיח

עמקים נעמים

בְּמַכְסָּה פְּנִינִים

יַעֲטֵף אוֹתָמוֹ

בְּמַעֲטָה רַעֲנָנִים

בְּצִעִיה שׁוֹשְׁנִים

חופף פנימו

ב

תִּגְמֹל פִּרְחֵי חֶמֶד נְחֻמֵּי עֵין
אֲנָחָה תָנוּס יָגוֹן אֵין
כֹּה יִפְרָחוּ צִיצִים יְקָרִים
שֵׁם עֲמָקִים חֲצִיר יִתְעַטְפוּ
כָּרִים מִדָּשָׁא וְעֵשֶׁב חוֹפְפוּ
דּוֹרָאִים בְּקַעֲוֹת יֵיפוּ יַעֲדוּ הָרִים

ג

הַפִּרְחִים יַעֲמְדוּ סָבִיב סָבִיב
כְּמֹר וְאַהֲלוֹת יִפְּקוּ רִיחַ
אַשְׁרִיָּה אָבִיב! אַשְׁרִיָּה אָבִיב!
בְּעִבּוֹרָה כָּל עָלוֹז, כָּל שְׂמִיחַ

ד

כֵּן יָמֵי הַחֶפֶץ שָׁנוֹת הַגּוֹעֵר
עוֹד וְךָ רַעֲיוֹן הָעֶלֶם, כְּסָפִיר לְטוֹהַר
חֶפְשִׁי מִיְּגִיעָה נָקִי מִתּוֹגָה
לְבוֹ לֹא יֵדַע אָוֶן וְרָעָה
נִפְשׁוּ כָּל תְּבִין עֲמַל וְתִלְאָה
לְבוֹ שְׂמִיחַ, נָקִי מִדָּאָגָה

ה

מִי שָׁלוֹ מִמֶּנּוּ מִי שְׁאֲנָן!
שְׂמִיחָה מְנַת כּוֹסוֹ גִּיל גּוֹרְלָהּ
יִנֵּץ יִפְרַח כְּזִית רַעֲנָן
וְרוּחַ עֲצָבוֹן כָּל תְּבַהֲלָהּ

גרודים על נפשו יגורו, ואף גם לעתים רחוקים אשר לבו פתוח
אלי גיל ולתענוגות, הן המה כאשר יותן מים על גחלת בוערת,
בעת לא כביר תדעך, כן שמחת האיש ברגע תנוס, התעף עין
בה ואיננה, כי לקחה אותה התנוגה; ורק בימי עלומיו רבות
שמחות וגיל שבעה נפשו כמו יגל ועוד במ לבו שמח.

* * *

האדם בקרבתו אל ימי הזקנה.

פֶּאֶחֱרִי אָבִיב,
אֲחֵרִי קִיץ,
יַעֲרוֹת יַחֲשׁוּפּוּ
יִלְבִּינוּ עֲלֵיהֶם
פְּרָחִים יְבוֹלוּ
צִיצִים יִמּוּלוּ
יָבֹשׁוּ נֶצְנִים
בִּירַח הָאֵיתָנִים

אפס כספיר וגביש, אם בצרור או במרגמה ינתנו, ממרחק
תראה נצתם, ומבית אבנים יחזו, כארמון בהבנותו מרוב
יפיו למלך הוכן, ועתה ידי הורסים בו חלו, יפעתו חלפה הלכה
לה, מחרבותיו יציץ יקרתו, והדרתו משממותיו יראה — כן נועם
הקיץ כסתיו יראה, כי עוד ישיל צרי אל פצעי האדמה, רק בו
ישגה שורק, ה' ואנשים משמח, וגפן אדרת מבחר הצמחים
על פני תבל ארצה, בו תצמח — רק בו יאסוף האכזר דגנו תרושו
ויצהרו די מחיתו בחורף, למען יחיה בנעימים שלו ושאגן — כן
האדם בקרבתו אל הזקנה, אם גם יחלש וכחו מאליו יסיר, נחל
כת עלומיו ישקה עצמותיו היבשות, ואף אם עוד ייגע עתה במעט
כחותיו, עוד תהיה לו ערנה אחרי בלותו, תקותו לא נברתה,
עוד יצלח.

כל לבבות יגילו כל כליות תעלוונה,
כל עין התעלם באהבים תרוה נועם הכרמל.

עֲרִיפֵי הַשֶּׁמֶשׁ לֵאנוֹשׁ מֶה יִקְרוּ
הָאָרֶץ יִבְרְכוּ, פִּירוֹתֶיהָ יִגְרְשׁוּ
כִּי אִם אֱלֹה בְּתַכֵּל נַעֲדָרוּ
הֵלֵא לָרִיק זָרְעוּ, לִשְׂוֹא חֲרָשׁוּ —

אפס קרניה ירוו האדמה דשן, והארץ חלב ישיבועו, ירנינו לב
אנוש, יתנו שכר לפעולת אכר חרוץ, בעת יפלה ויבקע
בארץ, ובזעת אפו אדמתו ישרד ורב עמל וטורח ישא, ומה מאוד
ישמח לכו, וכליותיו תעלוונה, בראותו כי הארץ הוציאה צמחה,
והאדמה זרועיה הצמיחה, נתנה זרע לזרוע ולחם לאוכל, מה
מאוד ישיש בהביטו, כי לא לריק יגע, ולא בדי שוא כוחו כלה,
אלומותיו קמו וגם נצבו, אסמיו יפרוצו בר, וחדריו ימלאו רב
אוכל חלף עבודתו —

אולם כרם ענבי גפן אדרת מהול כיון אשכלות מרורות, כרשב
ונופת צופים, ממולח במרורות פתנים — כן הקיץ: —
כי כאשר ישקה כוס צרי ליושבי תבל, חבלם ישפר, ינעים
גורלמו, כן ישקמו סף רעל, אם עריפי השמש בקצף יופיעו.
ובחימה יזרחו, אשר מהם בני אדם בראש כל חוצות יתעלפו
דוחו לא יוכלו קום, וכמשא כבד יכבדו עליהם, וגם פרחי חמר
ונטעי נעמנים מנת כליון יהיו, הכורם נעצב, האכר בל שמח, ושושנת
משוש על תלמי לב איש פרוח פרח, עתה תבול גם תיבש: —
כן האיש, עיני משפחתו האהובה עליו, בו ישימו כסלתם ועליו
יבטחו, הוא יחיים וכל מחסורם עליו, ואף גם לא נקל לו
לבקש אכלו, ורק בזעת אפו יצור טרפו, יתנודד ללחם עצבו,
ורב עמל יעמול תחת השמש — אך בזכרו על מה ולמי עבר —
ישמח לכו וגם נפשו תגיל.

אפס אם שמש ההצלחה קודרת, ונגתה אוספת, גלי הזמן למולד
ירעשו, ומשברי העת לנגדו יהמו, ימי השעשוע יחלופו ילכו
להם. עתותי השמחה כנשר יעופו, מחשבות גיל ועונג, ימי
עלומיו הנעימו, ספו תמו, הדאגות לצבאות יצבאו עליו, וגדודים
גדודים

כל הארץ, בשמחת לב יזכור עתה עלי ימי נעוריו, בגילת נפש
יפקוד על שנות עלומיו, עתה ישחק לכל פגעי הבל, יען ידע, כי
מהר יבא קצו ובעת לא כביר כאורג יקפר חייו — — —

כחיי הפרחים כן חיי האדם — אפס אף גם האדם סגולת כל
הנבראים על פני תבל ארצה, וכמעט יהי' באחד מצבא
המרום במרום, בכל זאת מותרו מן הפרחים אין — כי המה אחרי
אשר עת כביר יבשו, לציה ולשמה נתנו, עד שערי כליון הגיעו
ישלח האביב דברו וירפאם, יחיים כבראשונה, וכמקדם יפריחם —
לא כן האדם, כי אם יזקין וימים כי ישבע, פור התפוררה גויתו,
כוחותיו ילכו, יחלש וחלה, וישח אדם וישפל איש, ופתע פתאום
יעלה המות בחלונותיו, יגוע — ואין — אין זכר גם שארית לו
היה כמוץ גנבתהו' סופה, וכעפר רוח נשאו, ככה ישקע האדם!
כה ידר אנוש מבחר היצורים! רק נפשו אחרי הפרדה מבית חומר
משכנה, תעלה השמים, ושבה אל בית אביה, רק היא לא תרא
מָוֶת, לא תדע כליון, תשבע צחצחות, תתלונן בצל שרי במדומי
שחקים תשכון, שם תשים קנה, בנוה אבירים תשב לנצח — ולרור
דורים בקהלם יתחך.

ל"ד מפ"ב

חלום דוד

תחת כנפי התנומה	בגדיו מדם אדמו
בני תבל שכנו	גם קווצותיו נטפו דם
יחדיו מעבודת יום	וכרעם בגלגל
כח חלפו.	הרים קולו לאמר:
הירח יקר הלך	הוי מלך ישורון
בין ככבו מעל.	למה כן עכרתני
ודוד עיף ממלחמה	ומארץ חיים אותנו כרת
בחיק המנוחה	הוי ישראל עם קודש
גם הוא שכב	מעי מעי יהמו אליך
והנה בחלומו	מאשריך מתעים
אוריה החתי למולו	לעיף תעה ילכון

ה ש י ב ה

כבימי החורף אשר אחרי ימי השעשוע חלפו הלכו להם

יִקְפְּאוּ נְהָרוֹת,

יִחַשּׁוּ גְלִיָּהֶם,

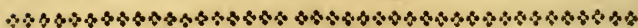
אוּמָלֵל צִיץ

אוּמָלֵל פֶּרֶחַ

וְהַכֹּל לוֹטָה

בְּקָפְאוֹן וְקָרָח

האדמה לבשה שלג, עמקים נעימים ושדי תמר בו יתעטפו פנימו, עצים רעננים עליהם צמחו סעיפיהם פרחו, כלמו יהפוך החורף לבן, הארץ לא תדשא, הפרחים לא יפרחו, מאיזובי הקיר עד ארזי הלבנון עֲדָיִם יִנְצְלוּ וערום יפשיטם. כן זקנת האדם, מבשר עד נפש תכלה, עמודי גוֹיָתוֹ רופפו, ומוסדותיו מטו, חבלי חיתו נתקו, ויתרו נסע, עצמותיו חדלו עשות עבודתם למו הוכנו, מנעו לשאת עול הגוף להם נבראו, עיניו כבדו מזקן, אזניו טחו משמוע, וחכו לא תטעם אוכל לו כמקדם. גם הנפש חלק ה' ממעל, ונחלת שדי נומדומים, בצרתם לה צר, ובתלאותיהם גם לה מר — יען רבות יגון שבעה נפשו, רב עמל וטורח נשא, מה רבו צרותיו אשר מיום צאתו מרחם הורתו, גיחו מבטן יולדתו קמו עליו, ובכל זאת לא יפחד, ולא יחת, יריב עמם וילחם עמהם עדי יכבשם — בעינים פקוחות יתכן עלילותיו פעל ועשה על הארמת אשר יושב עליה, הטובים המה או רעים, הזך אם ישר פעלו, אם לא, יספר לבנו, וגם לבן בנו, כל הקורות אותו בעברו הים הגדול ורחב ידים, שם תלאות אין מספר, קטנות עם גדולות — יורם דרך ילכו יראם ארחות למו יבחרו. כגבור עתיד לכידור, יצא לקראת נשק יעמוד על הר גבוה ותלול, ואם גם אשפה עליו תרנה, ולהב חנית וכדון אליו תתהפכנה, לא ישיב מפני חרב, ישחק לסוס ולרוכבו, ילעג לתרועת מלחמה, נפשו לא יתחת מהמון רבה, על אויביו יתגבר ידע אף יצדיח — כן האיש שבעימים, עתיד לִמְנוֹת הוכן לילך בדרך כל

על התקוה

—

קִשָּׁה יוֹם — מְרוֹכ יָגוֹן, הוֹלֵךְ שְׁחוֹת —
שָׁבַע עָמַר — מְרוֹכ פֶּעַם, יִדְמָה לַחוֹת —
פְּגַעֵי הַזְּמַן — שׁוֹר וְשָׂכָר — מָרְרוּ חַיֵּיהֶם —
בְּמַעַט נִסֵּעַ יִתְרַם בָּם — יָמוּתוּ מִהֲרָה —
עוֹד מְנוּט — וַיִּנּוּחוּ בְּהִיק אֲדַמַּת קָרָה —
לֹא אֹר הַתְּקוּהָ תוֹפֵעַ נִהְרָה עֲלֵיהֶם —

2

מָה גִיעָמָה הַתְּקוּהָ — נָאוּ פְּעוּלוֹתֶיהָ —
שָׁמַשׁ צִדְקָה הִיא — מְרִפָּא בְּכַנְפֶיהָ —
שָׁם מְרִירֵי יוֹם, מַעֲמִיקֵי יָגוֹן דּוֹלִים אֲנָחוֹת —
שָׁם! תַּחַת אֵלּוֹן בְּכוֹת, מִכָּה אֱלֹהִים יִתְפַּלֵּשׁ
וַיִּגְדֵּר יוֹצְרוֹ, כְּתוּלָעַת יִשׁוּחַח הָאָדָם הַחֲלָשׁ
אוֹלָם הִיא תִּנְהַלֵּם לָאֵט עַל מִי מְנוּחוֹת —

3

הִיא מִצּוֹף דְּבָשָׁה תַטִּיף לְחוֹךְ לְבַבֵּיהֶם —
רַפְאוֹת הִיא לְבָשָׂר — שְׁקוֹי לְעֲצָמוֹתֵיהֶם —
אֵלֶּה הַיּוֹם מִשְׁבְּרוֹן רוּחַ יִקְרָחוּ קְרוֹחַ —
אוֹלָם מָהָר שָׁמַשׁ הַתְּקוּהָ תִזְרַח זְרוּחַ —
וּבְאֲרָזִים בְּדָבָנוֹן יִפְרָחוּ פְרוּחַ —
יַעֲלוּ אֲבָר בְּנִשְׁרִים — וַיַּחֲלִיפוּ כַח —

חצות ליל הגיע *
 ורוח צפון
 בגודל עזו נשב
 ומיתרי כנור המלך
 קול נעים
 כפעם בפעם השמיעו —
 ויקץ המלך והנה — חלום!

נשי גבוריך יקחון
 ודמי איתניך
 כמים יזולון •
 ככה אמר אוריה
 וברק משמי גבוה
 לעיני המלך נראה
 ורעם אחר רעם
 אזני המלך שמעו —

2

רעיון

כי אם גם עליך
 יבואו ימי רעה
 גם הוא ממיצר
 למרחב יצילך

בבואו על אחיך
 צרה ומצוקה
 אל תמנע ירך
 מהושיע לו

3

התקווה

זקן ונער
 חכם ובער
 לבל נואש יאמרו
 בריב צרותימו
 הגיעו אלימו

בת אלהים
 ממעון גבוהים
 שלחך קונך
 לשים מעונך
 עלי האדמה
 לנחם שמה

4

רעיון

בן שמחת החיים
 תגילנה
 תשמחנה
 כל לב וכל עין
 רגע — ויהיו אין
 אברהם בן בנימין צבי נאטקיש

כמו גלי המים
 ירעדון
 ירקדון
 כשחקים יטהרו
 רגע יעברו —

(*) על פי מחבר חכמינו ז"ל (זכרות דף ג' ע"ג)

ה א נ י ה

אניה סוערה בלב ים זועף חשבה להשבר, ויושביה נמוגים צעקו
 צעקה גדולה ומרה, כי תמת המות עליהם, עוד מעט ופני
 השמים הטהרו, ועליהם השמש בהדר גאונה, הסער חרל והים
 שתק מועפו, ויהוה האניה מקול רנת המון חוגג, ושמחתם עד
 עד השמים הגיעה, ויען רב החובל ויאמר: אַל נא אחי! אַל נא
 תעברו גבול! בצרה בל ימוג לבנו ובטובה בל ירום, כי צרה
 ושמחה כל אדם!

א ר י ה ז ק נ ח ו ל ה

אריה רובץ תחת משא הזקנה חלה חליו למות; חזיר מיער זכור
 כי הרע לו, וממהר עליו חיש בחמת שָׁנִיו קחת נקמתו
 ממנו, זה הולך ופר אחריו, מתמרמך ונוגח בקרניו נָגַח ופָּצַע.
 עוד מעט והחמור גם הוא רומס בלי לחמלה גופת הארי, עתה
 נאנח הארי לאמור: "מר עלי מאוד רעות הראשונים אפס נחמתי
 עוד: גבורי כח הרעו עמדי, עתה בלאתי הָבֵל, עתה כי הָעֲזוּת
 "מצח, זִלְזֹת הבהמה! הִשְׁכֵּן כבודי לעפר, מר לי מר ממות!"
 בנפול הנכבד תעלוץ הקנאה, ילעג הנקלה אף ירע עמדו.

ח מ ו ר ב ע ו ר ה א ר י

חמור מלֵבֶשׂ בעור ארי נתן חֲתִיתוֹ על אדם ובהמה כי אמרו:
 אריה הוא, פתאום נשבה רוח בו, ועורו מעליו הפשיטה,
 והוא — חמור, עתה התקבצו יחד היראים מפניו מלפנים, ויכו
 אותו במקל ואבן מכה רבה, מתגאה בלבושו ימצא פה דמותו
 ברוך שענפֵּעֶלָד

ה ע ת ק ה מ ש י ר י ק ל א פ ש ט א ק

ש נ י ם

עוֹדָה מֵאַחֵר פְּעָמֶיהָ הַשֶּׁמֶשׁ.

מֵלֶאךָ אֱלֹהִים חַיִּים מְקִיר.

פְּעָמָיו עוֹדְנוּ מֵאַחֵר:

רִיחַ בְּשָׁמִי עֵדֶן מְרַחֵף

4

אם היום אור בוקר תזרח שמש —
 תשפח סער וגשם רעשו אמש —
 אם הטבע עלינו מטה זעמה הנִיפה —
 קרני התקוה יאירו — יפִיצו האנִהה —
 ופתאום נשפח היגון — כי תפרוץ ברֶכה —
 ובמים קרים היא אל נפש עִיפה —

5

אם עובד אדמתו יחרש ויזרע בעצבון ידיו —
 תקות עת הקציר נצבת עדיו —
 תראהו במחזה עתידה חיונות נעימות —
 לבל יבוא לרפיון — למעודת קרסולים —
 מהיר יהיה -- כל ינח ידים —
 כי מאה שערים — ישא אלומות —

6

פתאום יתהפכו ידיו לכנפים —
 ובחזקת היד יתאזר לעבוד כפלים —
 יצע בו מבוקר עדי יאירו פוכבי ליל —
 ידאג בשדהו בכער היונק האומן —
 יסקלהו עד יעשהו לקרן בן שמן —
 התקוה עשתה זאת! עשתה חיל! —

הק' מענדל שטערן מפ"ב

שָׁמָּה בְּרַחֲבֵי עֲרֻבוֹת יְחַגּוּ
עָלַי בְּלִימָה (כִּי אַתָּה צוֹיֵת)
שָׁמַשׁ עַד אֵין מִסְפָּר;
וְאַתָּה בַּל תִּקִּים? לֹא תַחֲיֶיהָ?
בְּכֹל קִצּוֹי עוֹלָמִיךָ
תַּחֲלִיף תִּמְדִּיר וְתִמְרֵי,
וּפָרֵן כָּל חֲלִיפָה תִּשְׁיֶיהָ!

כ ל ם

הִלְלוּהָ, הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתָהּ
עַד פְּנֵי הַשָּׁמַיִם שָׁמָּה
תִּשְׁיֶישׁ עֲתָה אֲרָחָה לְרוּץ!
הִלְלוּהָ, הַשֶּׁמֶשׁ יִצִּיר יָהּ
כְּמוֹנִי, הַתְּעוֹרָרָה לַתַּחֲיָה! —

ברוך שענפֿעלד

ל ב ש מ ח *

לֹא הֵיכְלִי עֲנֹג, מִצָּפֵי שָׁן וְכָתֶם,
לֹא אֲרֻמוֹנֵי שֶׁשׁ, בְּנֵי עֲמוּדֵי אֶרֶז,
לֹא שְׂבִיטוֹת חֲמֻדָּה (מִתַּת הַשֹּׁפָע)
וּסְגֻלוֹת מְלָכִים נְחוֹנוֹתֵי אֲנָכִי;
אֲדָרַת שְׁנָעַר גִּי' בְּגֵאוֹן וְהוֹר
בַּל תִּכְסֶּה, וְגִלּוּמֵי תִכְלָח;
לֵב שָׁמַח חֲלָקִי, וְרוּחַ אֲמוּנָה.

ואותי

*) Non ebur neque aureum etc. etc. Hor. O. 15. L. 2.

עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה הַמִּצְפָּה •
 קְדוֹשׁ! עֲלִיּוֹן! רֹאשׁוֹן!
 הוֹרֶה עַל הַשָּׁמַיִם תָּתִי,
 תֹּאמֶר, וְאוֹרוֹ יִפִּיק,
 מִפִּיק אוֹרוֹ יִגִּיה אֶרֶץ!
 רוּחַ חַן עֲתָה מִתְעוֹרֵר,
 עַל כְּנָפֵי הַשֹּׁחַד רוּחַ חַיִּים!
 הַשֹּׁחַד מִתְנוּסֵם, הִנֵּה בָּא!
 וְנוֹגֵה לוֹ, וְיִפְעֶה לוֹ,
 תַּחֲתֵית הַשֶּׁמֶשׁ הִנֵּה מִבְּשָׁר!
 נָחֲנוּ בְּנֵיהָ גַם אֲנַחְנוּ
 סִגְלָה מִכָּל שֶׁמֶשׁ לָהּ,
 נִרְדָּה יָרֵד אַחֵר גַּעַל! —

כ ל ס

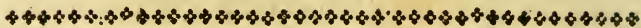
אֵל אֱלֹהִים! רַחוּם וְחַנוּן •
 נָחֲנוּ בְּנֵיהָ גַם אֲנַחְנוּ
 סִגְלָה מִכָּל שֶׁמֶשׁ לָהּ,
 נִרְדָּה יָרֵד אַחֵר גַּעַל!

ש נ י ס

הַלְלוּיָהּ, הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתָהּ
 עַל פְּנֵי הַשָּׁמַיִם שָׁם •
 תְּשִׁישׁ עֲתָה אֲרֻחָה לְרוּץ!
 הַלְלוּיָהּ, הַשֶּׁמֶשׁ יִצִּירָהּ
 כְּמוֹנִי, הַתְעוֹרְרָה לַתְּחִיָּה!
 אֵלִי בִקְדָשׁ, בְּגִבּוֹהֵי שָׁמַיָּה
 שֶׁמֶשׁ אֵין מִסְפָּר תִּלִּית,

גַּם מוֹשֵׁל גַּם עֶבֶד יַחֲתוּ
כִּי יִתֵּן קוֹלוֹ הַמָּוֶת, יְגֹזֹר,
וּשְׂאוֹל עַד מִהֲרָה יִבְלַעְמוּ!

בְּרוּךְ שֶׁנִּפְעַלְד

ה מ נ ו ח ה *

מִנּוּחָה מַעֲתִיר רַב הַחוּבֵל

תַּוְנָה עָלַי יָם סוֹעַר
בְּלִיל סוּפָתָה. שְׁמַיִם
בְּהִתְקַדֵּר חֲשִׁכַת עֵבִים
וְאֵין כּוֹכַב לְנַחֲוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ*
תּוֹפֵשׁ הַקֶּשֶׁת בְּיוֹם קָרֵב,
גַּם נִפְשׁוֹ אֶל הַמִּנּוּחָה
גַּם נִפְשׁוֹ אֵלֶיהָ עוֹדֶגֶת*
לֹא בְּחֵרוֹץ, אָחִי! תִּמְצָאָנָה,
לֹא בְּכַתֵּם אוֹפִיר, אֲבִנֵי חֵן;
לְבוֹשׁ אֲרָגְמָן, חֲבוֹשׁ נֹזֵר,
כֹּזֵי יְהִי לָהּ וּפְנִינִים
רְחוּקָה מִמֶּה הַשְׁלֹוה,
לֹא נִחְלָה לָהּ בְּאֶשֶׁר
כִּי יִזְעַף לָבָד זְעוּף,
קֹן הַדָּאָגָה קֹן הַשְּׁעֵרוּרָה*
חַיִּיהָ נַחַת וְשִׁמְחָה
עַל חִלְקָהּ כִּי תִתְעַנֵּג

(אם)

*) Otium divos rogat etc. etc. Hor. O. 13. L 2.

וְאוֹתֵי עֲנֵי רוֹזְנִים יִדְרוּשׁוֹן.
 סוֹד עָמִי לְהַמְתִּיק, עָמִי הִתְעַדָּם;
 שָׁמַח בְּחִלָּקָה קִטְנָה אַחַת
 סָלַף שְׁנֵאָה נִפְשִׁי וַחֲלָקוֹת;
 וַיּוֹם חֹדֶשׁ וְשָׁנָה חֵישׁ יַחֲלוּפוֹן
 בְּנַעֲמִים לִי, וְרוֹב שְׁלוֹם. —
 אֲתָה, רַחֵב נִפְשִׁי! בְּשַׁעְרֵי מָוֶת
 גְּדוּלוֹת עוֹד תִּבְקֶשׁ אֲתָה;
 תַּחֲצוֹב בְּאַפְסֵי אֶרֶץ שִׁישׁ,
 טִירָה בְּנוֹת וְאַרְמוֹן נֶצַח;
 תִּרְשִׁישׁ תִּשְׁלַח קַחַת אֱלִמוֹג,
 הִבִּיא אֲרוֹ וְשֵׁן מְרַחֲקִים.
 עֲנֵי תִגְזוֹל יְתוֹם דַּבָּאֲתָה,
 דָּם נָקִי תִשְׁפּוֹף כָּרֶם לַעֲשֹׂק.
 אֲרָמוֹן תִּגְיַע בְּאַרְמוֹן פֶּה,
 כָּרֶם שָׁם בְּכָרֶם עַד אֵין קֶצֶה.
 אֲוִיל! הַמָּוֶת לִפְתָּח רוֹבֵץ,
 וְאַתָּה אֵין דִּי לָהּ עִיר וּמְלוּאָה,
 מַעֲוֹן צָר יִשְׁפֹּק דָּהּ מִהֲרָה,
 מַעֲוֹן רָמָה בְּחִשְׁבַּת קָבֵר.
 נִפְשָׁה, אֲוִיל! בַּל תִּשְׁבַּע?
 כְּסִיל! בְּטִנָּה יַחֲסֹר תִּמְיֵד?
 פִּיהוּ עַד אֲרִגְיָעָה יִפְצָה
 הַקָּבֵר, וְאַתָּה לֹא הָיִיתִי! —
 שְׁקֵר הַזֶּהֱב הַבֵּל הַפּוֹ,
 חָנָם! מִמָּוֶת לֹא יִמָּדֵט!

בל סָגְלָה יְהִי לָךְ וַיָּקָר,
 לְבָבִי בַל וַתֵּנִיָּה הַקְּנָאָה.
 הִבֵּט צָר; בְּאַשְׁרִי!
 שְׁפָרָה נַחֲלָתִי, מַה נָּעֲמָה!
 דְּמִיָּה לִי שְׁלוֹה וְשִׁקֵּט,
 רוּחַ אֲמוּנָה וְשִׁירָה עָמִי.
 רוּחַ שָׁלוֹם עָלֵי צִלְהָה.

ברוך שענף־עלד.

ה א ד ס .

האדם לברו נברא בצלם אלהים, הוא לברו מחוֹזֵן בנפש מכינה
 ומשכלת להבדיל בין טוב ובין רע בין אמת ובין שקר;
 נפש האדם לברוה תרחק ותקרב, תבחר ותמאס, תאבה ותמאן
 כפי אשר תגזור בחירתו בת התבונה, בה נשגב האדם לברו על
 כל אשר הוא על פני האדמה, ונקדש כמעשיו קדש הלולים
 לאלהיו.

לא ברוחו לבר נברל האדם ונעלה עד מאור, גם בגויתו הוא
 מתנכר, וכל רואיו, עד מהרה יכירו, כי אצבע אלהים, ראשית
 כל יצירי האדמה, הוא. נעימות תאר פניו בכל צִיּוּביו למקטן ועד
 גדול, עד מהרה תגלה רוממות נפשו וגדולת תעודתו; קומתו
 והנפלאה וכל איבריו בתבניתם תבונתם ותכליתם גם המה
 יבשרו תהלתו לאמור: מותר האדם מן הבהמה גדול עד להפליא!
 האדם לברו יש לאל ידו להבין מלבוש מעון ומחיה כפי אשר
 ידרוש הצֶדֶךְ הזמן והמקום, ולכן יש לאל ידו להטות
 אהלו בכל אשר תֵּאוּה נפשו, בגליל שמש לוהט כבגליל קרח
 נורא. בכל גלילות הארץ ובכל פאותיה מושבו וממשלתו, עד
 אפס מקום בים ויבשה לא שם תמצאנו.

(אם רב אם מעט)
 ולבך יהוה מושל ברוחו *
 עלי אבנים תנוח אז,
 מערנות בעל משי תישן *
 ראה, טפחות פה ימינו
 וגדולות נאכה עד אין חקר?
 ארצנו געזוב ובית אבינו,
 עד קצוי אדמה גלכה,
 ומה יוסיף? ארצנו עזבנו
 נפשנו הלא עפנו הוא
 רדה הימה, הדאגה אחריה,
 רתום המרכבה, עמה תעל,
 באשר אמה שם הנה;
 חיש תדבקך, עד מהרה!
 שמח אחי! באשר מצאת,
 ומה אחריה גדול משאול!
 גם המרה ראה להמתיק!
 מבורך בכל אין כל מאוס!
 עתה יחטוף המות בחור
 פרח אתמול בתמר;
 עתה יאחר עד בש,
 ימאן ולא יקח זקן,
 רובץ תחת משא השיבה;
 יהי לה פרס וזית, טירה
 יהי לה וכל המדה,
 עשירות צאן ועדרי בקר.

מבלי עשות פרי מוסר השכל, צמת צדק מטע להתפאר, כאדמה פוריה אשר תעלה כלה קמשונים באין פולח ובוקע, המשרד תלמיה, ובאין שמש צדקה וגשם נרכות. והיה כי יאבה האדם וכל סביביו יאותו לו, ישביל לחנך כשדוניו ולתקן כחותיו, והוא עולה דרך החכמה במעלות בני האלהים; ואם נדרם הוא וטומן ידו בצלחת, מבלי עשות כל מאומה לתקן נפשו, או אם ימנעוהו מסבותיו החצונות תרדמה תפול על כל כחותיו, והמה כלא היו, ונמשל כבהמה נרמה, משולל כל מדה ומעלה, ודרכו שובבה ופרועה. וכאיש כעם משפט אחד לשניהם בדבר הזה: יש עם מפואר בכל מדה הגונה, והוא ברום המעלות, וההצלחה שוחקת לו, ידו בכל משלה, ועמים רבים למס עובד לו בתחבולותיו וחכמותיו, ותורה יבקשו מפיהו בכל חכמה ומדע, כי הגדיל לעשות. ויש עם נבער וערל לב, פרא כחיתו ביער ומוהרו מן הבהמה אין. ערום מבלי לבוש, מכסהו עור חיה או עלי עין. במחלות עפר ישכון או תחת סכת ענפים, זרם ומטר ורוח סערה ישא, קור וחום באין מחסה ומנוס, חציר כבקר יאכל, יצור ציר ויאכל נא או חי, בחסרון כל כלי להכינו כמשפט. ויש אשר יאכלו למעדנים בשר אויביהם, ודמם כעסים ישתו. זה גורל העם אשר לא זרחה עליו שמש המוסר והתבונה, ובאין עינים לו יגשש כעור באפלה. ועד היום הזה רבים עוד עמי האיים הרחוקים בני בלי תבונה ומוסר, חרלי כל אורח סלולה וישרה, חרלי כל מנהג אדם בעל דעת ומוסר, בהמה המה להם, ורכב אין להם עם אדם מתקן. נבערים ולא ידעו בושה, והצנע לכת, עד אשר ישלח להם עזרה מרחוק, ועלו משכילים ויסקיחו עיניהם וידעו כי ערומים הם בגוף ונפש, ויתבוששו. או אז יחדלו ללכה שובב ויחלו ללכת בדרך האדם המתקן במנהגי הבינה והמוסר, ותורת אדם להם, וחיו חיי מוסר במועצות הדעת והתורה.

ברוך שענפֿעלד

חיי האדם בכל מקום חיי הרעות. אבות ובנים ישתרגו בסעיף משפחה אחת; משפחה ומשפחה יסתפחו לבית אב אחד; בתי אבות לשבט אחד, ושבטים לגם. ואף כי יצאו כלם חטא אחד מגזע אדם וחוה, בכל זאת המה נבדלים במאור פנימי וחיצון, ומשם יפרדו והיו לחמשה ראשים בחצונם המשנה בקומה תאר וצבע.

שפע הנוף והרוח אשר בו יתגדל האדם משתרע עד מאור עלי קומתו תארו וצבעו. קומת הגוף, ציורי הפנים, העין השפה הלחי המצח והשאר הבדל יבדילו בין אדם לאדם עם לעם הפלא ופלא, ובכל אשר נכדל אדם מאדם מקצה מזה. בכל זאת יש לכל משפחה ומשפחה, שבט ושבט עם ועם מקצה מזה השתוות כללית, מורשה קהלת המשפחה ההיא או העם ההוא. מראשית הוסדו עד היום הזה.

(א) הפושי (עטיאפישע ראסע) צבעו שחור, שפתותיו שושנים וגבורות. שניו לגבי חלב, אפו שקערור, שערותיו תלתלים ושחורות.

(ב) המונגולי (מאנגאלישע ראסע) צבעו כדונג נוטה לשחור, שערו מעט ועומד, ופניו שקערורים.

(ג) הקוקוי (קויקאזיש ראסא) ועמו יושב האירופי, צבעו צח ואדום, שערו ארוך ורך, ומראהו ערמון הלוך ונגה הלוך ואפול ותמונת ראשו מהדרה ויפה.

(ד) האמידקני (אמערקאנישע ראסע), צבע נחשת לו.

(ה) האוסטרלי (אויסטרלישע ראסע) יושב איי הדרום.

משך ימי חיי האדם, אם מעט אם הרבה, בריאותיו וגבורתיו, יסודתם במחיהו ומעשיו; איש יגע ועובד, האוכל במדה ומשורה, ושם מתג ורסן בפי כל תשוקותיו, יפרח כתמר עד זקנה ושיבה, יאריך ימים ולא ידע כל חולי ומכאוב. ואדם אשר פנק מנוער גופו ובאין עבודה הוא יושב עצל ואוכל ושותה, מקצר ימיו אשר המה תמיד מכאובים, וכצין השדה יבול מהרה, כל דוח יהרפנו, וכחצי המחלה הוא המטרה.

נפש האדם מלאה לה כחות, וכשרונים מכשרונים שונים נתונים לה בחמלת יוצרה עליה; אך באן תקון וחנוך ישאו שממה, מבל.

תִּדְרוֹךְ כָּל חֲמֻדָּה
בְּנֶפֶשׁ צַדִּיק וְיִשָּׁר

בְּרוּאִים טוֹבִים וְנַחֲמָדִים !
בָּנוּ אֶל תִּקְנָאוּ ;
אִם לָנוּ הַשִּׁכָּל .

וּמֵאוּמָה לֹא תִדְעֶהוּ ,
לְמַעַן אֶל תִּקְנֶאוּנוּ
מִתַּנֵּת הַכֵּל הוּא
הוֹמָה בְּרוֹב גִּאוּנוּ
כְּשׁוֹפֵט בְּאֵין כֹּחַ
כְּמוֹשֵׁל בְּאֵין עֲצָמָה ,
הַשִּׁכָּל מִבִּקֵּר כָּל
וְלִשְׂוֹא מִצֻּתָּיו יִשְׁמִיעַ ,
מִזֹּר לֹא יִמְצִיא ,
לְאִישׁ פָּצוּעַ מִתְּאוּתָּיו ;
מֵעַט יֵין יִבְלֶעֱהוּ ,
יֶלֶד קָטָן יִתְעֶהוּ ,
וְאֵת נֶפֶשׁ הַמְּבוּכָה
עֹזְרָה מִמֶּנּוּ מִנְּקֻשָּׁת
בְּאַנְחָה אֶךְ יִמְלֹא
וְהוֹשֵׁעַ לֹא יוֹשִׁיעַ .

מִזֹּאבִים לְהִמָּכֵס צְמִיאִים
וּמִכָּל הֵיתוּ יָעַר
הַכֶּלֶב הַשּׂוֹמֵר הַנֶּאֱמָן
יִגִּין עַל הָעֶדֶר ;

ה ש י ו ת (*)

הָיִי שִׁוּת תְּמִימוֹת!
 מִה נָעִים גּוֹרְלָכֶם;
 בְּלִי עֶצֶב וְגֹזֶן,
 תָּרְעוּ עַל שְׂדֵמוֹתֵינוּ.

אוֹהֲבִים וְאוֹהוּבִים פֶּאֱהָדִי!
 הָאֶהְבָּה הָעֶזָּה בְּמֹות
 תִּיךְ מִשְׁכִּיּוֹת לְבִבְכֶם
 בַּל תִּצְעַד בְּזַעַם
 וּבַל תִּיזַל בְּגִלְלָה
 נִטְפִי דָמַע מִעֵינֶיכֶם;
 לָכֶם אֶךְ נְעִימוֹתֶיהָ
 וּמְרוֹרֶתֶיהָ לֹא תִטְעֲמוּ *
 כִּי לֹא בְּהִמּוּלָה
 אָבִן בְּנִעִימַת חֵן

תדרוך

(*) החידולה הזאת, היא מוצאת האשה המפוארת מאוד צעירה, דיסולועד
 הלרפסית, ושיר זה נודע בין העמים זשס: Les moutons. ואני המעתיק
 מוסר מודעה: שכל הדעות המעופקים צעיר זה, אינם דעותי, והלגתים, רק
 למען הכחול לצחירי צני עמי הרעיונות של משוררים נכרים; כי אך על ידי זה יחודד
 כור הצחינה, למצקקים יופי ולחות על שדמות המליצה * וכל מכירי יודעים, שאני
 צוה את צווי החכמה, ולכרז אהפתי את המצנה הטובה הזאת, כמה מרובה
 שצפתי מימות נעורי, שהנחמתי לנפוש אל פרוזודר של היכל המדעים, ואף צגוף
 הענין, הוא שטות גדול לחדון משפט על דעות המסורד, תשיריו, כמו שאין לשפוט
 על מלייך שהוא גזלן ורולח, צליירו צחדט חונת דמות חנשים הדגים את ריעיהם.
 ואחרי שהלעתי דבר זה אם עוד יואמדו צחזני, צנים מחכמה שכולים, שלא
 את היוסר כתצתי, אז אשזר להם: גנות של כסילים הוא שצח והילולים * —
 יעקב שמואל ציק צראדי חסון תקס"ה * —

ובידי המזל העור
חמדת הארץ נסגרו.
יגול ויהן בשגעון
משפיל אף מרומם
ממהלמותיו אין סתרה.
לא בצל החכמה
ולא בצל הגבורה •

הוי שיות תמימות!
כלי עצב וגון,
כלי דעת וחכמה
רעו על שדותינו!

לא בחשכת השכל.
לנונה האמת אשפוט;
כי אתכם החכמה
ורק אתכם ההצלחה •

יעקב שמואל ביק

התענוג והחכמה. *)

למשרתיו צוה, השוכן בשחקים
לנחות בני האדם, בשבילי החיים.
גם את המלך, המחוקק חקים,
וגם את הנער, מאחר הרחיים.
בימי קדם, מאלה טובים,
גלוי לכל, אלינו התחברו;
ומעת החלנו, היות שובבים,
מנהיגינו ממרום, רק מעין נסתרו.
לפני

*) כפי התלום להחלק והלעור הלדפתי, ונקרא אלנו סס Sesostris.

אָבן שׁוֹא וְשָׁקֶר
מִבֶּטֶח הָאָדָם בְּחִבָּתוֹ
לֹא תוּכַל הֲצִילָהוּ
מִחֲטָאת עָלָיו יֵאָרֹז.
הֲלֹא טוֹב לְהִסְתֵּר
בְּמִכְס בְּצֵל הַתְּמִינּוֹת?
(צֵל שְׁאֵנָן וּמִצְלִיחַ
תַּחֲתָיו שָׁקֵט וּמִרְגּוּעַ!)
מִרְדּוּף בְּמוֹנוֹ בְּרַעַשׁ
עוֹשֶׁר, עוֹגֵג, וִיוֹפִי
גִּאָוָה, מִמָּשָׁל, וְכָבוֹד,
אֱלֹהֵי הַנְּחֻמִּים לְדַמְיוֹן
הִמָּה יִסְגִּירוֹנוּ תָמִיד,
בְּיָדֵי רָשָׁע וְעוֹלָה,
בְּיָדֵי נִבְלָה וְאָוֶן,
הִמָּה יִשְׁכְּנוּ בְלִבָּנוּ,
הַעֲצָב יִלֵּד הַזְדוּן,
הִמָּה יִסִּיתוּנוּ לְהֶאֱמִין:
כִּי חַיֵּינוּ לְנֶצַח
וְהַמְדֵּיתֵנוּ לְדוֹר דּוֹרִים.
אֲהֵה! בְּדָשָׁא יְבוֹלֹן
שׁוֹכְנֵי תֵבֶל הַזֹּאת,
וּבְצֵל עוֹף מְעוֹפֵף
הַכֵּל יְעוֹף וְאֵינוּ.
וּמָה אֲדַמָּה בְּמִרוּצוֹתָי
לְקַל כִּירוּצַת הַשָּׁנִים?

אכן פה היכל הכבוד, משכן ישרים,
 החכמה הנעימה, פתחו שומרת,
 המון הכסילים, ועדת הנבערים,
 האשה הזאת, ימירו באחרת,
 ויען המלך: עצתך ברוכה;
 שמרת נפשי ועמי, מפגע,
 באהבת החכמה, תצלה מלזכה,
 ועם עדן ועונג, אצלה כרגע.

בראדי כסליו תקש"ה

יעקב שמואל ב"ק

תְּהִלַּת הָאָבִיב

I

הִנֵּה בָּא הָאָבִיב כְּאוֹר זֹרֵחַ,
 מְמַרְמֵם כּוֹכָבִים זְהָרֵי פֹרֵחַ,
 הַמִּזֵּן הַחֲמֻדָּה יִרְקֵר כְּבוֹאוֹ לְפָנָיו,
 הַגִּיל וְהַשִּׁשׁוֹן יִשְׁעֵשׂוּהוּ בְּנִעִימִים,
 עֹנֵג וּמִשּׁוֹשׁ יִסְבּוּהוּ מִתְאִימִים,
 וְכָל צִפּוֹר וְכָנָף יִשְׁחַרְוּהוּ בְּרִנָּתוֹ *

2

עַת מְדֻגֵּעַ יִפְרִיחַ בֵּין הַחַיִּים,
 מְקוֹם דֶּרֶךְ רִגְלוֹ יִצְבֵּעַ רִקְמָתִים,
 שְׂדֵה אָחוּ וַיַּעַר יִזְלוּ מַעַדְנִים,
 כָּל גֵּיא וְכָל בִּקְעָה יִצְמִיחוּ רֵב נַחַת,
 בָּהָר וּבְשִׁפְלָה חֲדוּה פֹרֶחַת
 גַּם בְּעִמְקֵי שַׁחַת יִרְאוּ שׁוֹשְׁנִים *

רוח

לפני ירושלים, מחוץ לשער,
 על חוף הנחל, מפריח נצנים,
 הלך שלמה, בעודו נער,
 למצוא לנפשו, עונג ועדנים,
 הרחק מרשעת בני היכלו.
 — כי בזה ושקץ עצת הנערים —
 חלה את פני השרף מנהלו:
 לחורות לו, דרך המישרים.
 ויוליכחו בכבך עצים רעננים,
 המלך התפלא, בראיתו שמה,
 אשה יושבת, באוהל שושנים,
 יפיה כלבנה, ברה כחמה,
 ובצדה עומדים, שלשה אנשים,
 חשך תארם, עחור פניהם,
 מראיהם רע, דלים וכחשים,
 ויוסף המלך, לתמוה עליהם.
 ואשה אחרת, נראתה לעינים,
 חן וענוה, ערו הוד פניה,
 בידה, שרביט, חרב, ומאזנים.
 וספרים רבים, פתוחים לפניו;
 ולקולה נפתח היכל תפארה,
 על פתחו חקוק: לֹא לִמְנוֹת דָּרָךְ!
 ושרים, וגבורים, ועוטרי עטרה,
 על סף ההיכל, כרעו ברך.

ויאמר המלאך: עתה הכר החבל!
 מראה התענוג, הראתיך ראשונה,
 התענוג, האהוב לכל יושבי תבל,
 בתמונת האשה, היפה והעדינה.
 כי עתה ילכו, אחריה יסעו,
 העונש, הצער, ואנחת הצרה,
 ממנה יולדו, מבטנה יצאו,
 בנים נבזים, לאם מפוארה —

עַלֶּם כִּילָד אֶתָּה תִּרְגֵּן, אָבִיב!
זָקֵן בִּנְעָר אֶתָּה תִּקֵּים סְבִיב*
מִנִּיחוּתָה יִנְקוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תִּבְלִי,
דוֹדֶיךָ יִרְווּ בַּחֲוָרִים וּבַתּוֹלוֹת,
אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ קִטְנוֹת עִם גְּדֻלוֹת,
כִּי אֶתָּה תִּנְיִים כָּל יָגוֹן וְאֶכָּל*
8

בֵּין פֹּארוֹת רַעֲנוֹת נִכְבְּדִי יוֹן,
בֵּין עֲרוּגוֹת שׁוֹשְׁנִים חֲשֵׁקֶת עֵין,
שְׁפוּנֵי סְגוּלוֹתֶיךָ נִתְּגְלוּ עִתָּה*
תַּחַת בְּרוֹשׁ וְאַלּוֹן תַּחַת צִלְּי תֹאמַר,
שִׁפְעַת יוֹפִי מְעוֹלָפוֹת חֵן כָּלִי אֹמַר,
גַּם שֶׁחַר גַּם נֶשֶׁף לְהֶאֱדִיר יִגְעַת*
9

גִּלִּי הִתְשׁוּקָה יָנוּחוּ לְפָנֶיךָ
דְּכִי הִתְאַוָּה יְשׁוּחוּ לְעֵינֶיךָ*
וּמִי לֹא יִכְנַע נֶגֶד הַיּוֹפִי?
מִי יִשְׁתַּעַר לְהִנִּיף מִסּוּה פָּנֶיךָ
אִם עֵת צִלְחָה קָרְבָּהּ אֵלֶיךָ?
מִי זֶה יִכִּיר עֲדֶיךָ וַיֹּאמֶר דּוֹפִי? —

מִרְדְּכִי לִיב לִישְׁנָעַר

ה' ת ק ו ה

1
בַּת הַשָּׁמַיִם! תִּקּוּה נְעִימָה!
מִמְרוֹם יִרְדֵּת לְיוֹשְׁבֵי אֲדָמָה
מְעוֹלָם נִסְכַּת שְׂרָתִי בָאָרֶץ;
עַת הָרִים הִטְבְּעוּ גִבְעוֹת חָלְלוּ,
כִּכְבֵּי שָׁמַיִם לְאוֹר הִחְלּוּ,
הַמִּים שֶׁרָצוּ נִפְשׁ שְׂרָץ,

רוח

3

רוח הן וְחַיִּים יָפִיתָ עַל הַכֹּל.
מִרְפָּא אַמוּנָה יִקְרִיב חַיֵּשׁ מִהֵר לַכֹּל,
יִשְׁנִי חוֹרֶף יַעִיר לְהִרְבּוֹת הָרִינָה,
בְּכֹל עֶבֶר בְּכֹל פִּינָה יֵרֶן תְּהִלָּה,
שִׁירִים נִשְׁגָּבִים בְּכֹל אֹמֶר בְּכֹל מְלָה,
מִהוֹר הָאָבִיב וּמַעַת הָעֲדִינָה.

4

עַל עֵין הַמַּיִם תוֹף חֲשֵׁרֶת רַעֲנָנָה,
עַל תַּעֲלַת הַשָּׁרוֹן בֵּין שׁוֹכֵי לְכוּנָה,
פִּתְחָהּ תְּהוֹמוֹת שֹׁפָר אֵין חֶקֶר *
עֵין כָּל שֶׁם נִטְבָּעוּ בְּעַמְּקֵי הַדְּרִיָּה,
בִּינָת אִישׁ תִּשְׁטוֹף עִם מִי תִפְאַרְתִּיהָ,
מִהַשְׁפִּיל בְּדַעוֹת עָרֵב וּבֶקֶר *.

5

מִה יִרְבוּן מִשְׁעוּלֵי עֶקְלָתוֹן בְּנֵאוֹת
דָּשָׁא מְעַרְבוֹת פְּרָחִים שׁוֹנִים, מִלְאוֹת
רֵיחַ עָרֵב, קֶסֶם מִי תִשׁוּקוֹתֶיהָ!
הָרִים מְכַתְּרִים עִם שִׁדֵּי תְרוּמוֹת,
כֹּר נִרְחֵב עִם עֲדָרֵי רִחְלִים מִתְאַיְמוֹת,
יַחוּוֹ אֶהְבֵּת הַתּוֹלָדָה לְגִדְלָהּ *.

6

גַּם בַּסֶּכֶךְ יִצִּיץ בְּחִבּוֹן מְרֻגָּע,
שֶׁם יִחַעֲלֶם יַחַד עֲנִי רֶשֶׁת וְשׁוֹעַ,
שֶׁם יָנוּב בְּרִפְתֵּי אֱלֹהִים בְּכוֹר וְהוֹד,
שֶׁם יִמָּצֵא הָעֵיף לְנִפְשׁוֹ מְנוּחַ,
שֶׁם יִשְׁבָּעוּ שׁוֹאֲפֵי צֶל מְכַמְנֵי כַח,
שֶׁם יִרְוִיחַ צִמְאֵי עֲדָנָה נוֹעֵם מְאֹד מְאֹד *
עֵלֶם

8

מי ימשוך לבב אדם ללמוד ,
מי יאמר לחכם , ויחכם עוד ,
לתור שפוני טמוני החכמה ;
מי יניחהו על מסילות הדעת ,
דעה ובינה בלבבו לטעת ,
הלא את היא תקוה עצומה .

7

מי יחגור חרב במדי הגבור ,
מי ירהיבהו עוז בקרב לעבור ,
לשום נפשו בכפו בל יחת ;
הלא את תלבישהו שריון ,
לבבתהו בעיניך בנועם חויון ,
יחרף נפשו למות חייתו לשחת .

8

בארחות ים כי ישים פעמיו
מסער לא ירא מהמית מימיו
יורדי אניות דרום וצפון ;
מי העיר רוחם , רוח התשוקה ,
לשוט במי אדירים תהום עמוקה
להוביל פנינים וזהב הספון ?

9

את היא תקוה המעשירה ,
את תוליכם ארץ אופירה ,
זהב ושכיות החמדה יניקו ;
תכלת וארגמן מאיי אלישה ,
אניות מלאות באים תרשישה
שלל צבעים ורקמה יחלוקו .

2

רוח אלהים עלי תבל מרחפת,
תקוה עצומה משמים נשקפת,
ויאמר אלהים נעשה בצלמנו;
ויפח באדם נשמת חיים.
ונתן מהודו פי שנים,
נפש, ותקוה נטע בלבבנו.

3

בלעדיו מותר אדם איהו?
במה יפאר, במה יתארחו,
נדמה כבהמות וחיתו יער;
שתים אלה עדוהו בעידים,
הנם תפארתו מידם קרנים.
הנם יתרונו מחייתי בער.

4

שוט כי יעבור בארץ,
אסון באסון יפרצו פרץ,
את תקוה תחיה רוחנו,
תקימי מעפר דל אפיון מאשפה.
תרוממי נפש מתוגה דלפה,
ותהי לדל תקוה תוחלת לנפשנו.

5

הן עת הזמיר זמרת אשרנו,
חלפה הלכה משוש חיינו
אז כנפי אהבתך עלינו סכות;
עצב חבשת בשמן רכבת.
מכתינו רפאת אבלנו הפכת,
מזור למריה מעולם הבינות.

רעיון על הר וועזוף

1

אשא עיני אל הרים הרמים,
הרים גבנונים הררי אימים,
אראך וועזוף מול איי אלישה,
עוברי ים אמצעי ישאו עינים,
ישתוממו לראותך עד השמים,
על גדלך יתפלאו עוברי תרשישה.

2

מאחיק הפרדת מיתר ההרים,
תצב לבדך לחרדת הדרים,
הן לרגליך דגן יפרוצו;
תרוש ויצהר לרוב יגדלו
זיתים ושמונים כל יחדלו
אמנם — אש וגפרית ממעיק יפוצו.

3

אחה ליום תפתח גרוניך,
תשפוך בועה, תשפוך חרוניך,
מנחיריך יצא עשן, מפיק לפידים;
אש אוכלה אש מתלקחת,
קולות וברקים פחד ופחת
שכיניך יחרדו פחד פוחדים.

4

יושבי פארטיצא מרעד נאחזו
עת קוליך ישמעו עשנך יחזו
ירעדו רעדה בעצמותם רצח;
המלט על נפשך יחד יקראו,
נרדה שאול ענו פעו,
אל תעמודו פן־תאבדו נצח.

10

כל עשר בני חלד ממך יצאו.
משכיות לבבם בעזריך מצאו.
את תפנה דרכם, תפלס מעגלתמו;
והיה הרכסים לבקעת שושנים
יער וסלע דשנים ורעננים
ומנקרת צור דבש הנקתמו.

11

קווי ה' אליך פונים.
על שפת קברם עליך נשענים.
בטח ושאנן יביטו שמים;
כי שם מבוא שמש חיינו.
בגיא צלמות תגיה חשכנו,
שם תופיע באור שבעתים.

12

עוזבי ה' יכלו באפס תקוה,
חיתם מרה ומותם הוה,
לקראת בואם יעוררו רפאים;
צדיקים בחיקך יאספו
רוחם למעלה רחף ירחפו,
בגנוי מרומים לעד נחבאים.

13

לכן, תקוה נעימה אל תרחק ממני.
אם יומים תעזבני, בשלישי תקימני.
בלעדך לא ארום ידי ורגלי;
את תמתיק תלאות חלדי.
כוס הרעל תקח מידי,
את אהובה! תנוח בגורלי!
י"ט שפיץ

לעהרער דעם העברעאישען אונד דייטשען פֿאכעס.

9

אבל מי הצית אש בלבבך.
מי שם גפרית ומלח בקרבך.
מי צוה: ויעשנו ההרים!
המעתיק הרים ולא ידעו.
מוסדיו ירגזו כעצים יניעו.
הוא צוה — וכתנור בוערים: —

10

עת הרים הטבעו, וגבעות יולדו.
עת צוה: "שמים עמודו".
הן מאז מוסדות התוך מידו יסדו.
קול ה' חוצב להבות
הוא הצית בלבבך שלהבות
גפרית ומלח ממעוך יפרדו.

מ כ ת ם

על משורר אחר אשר העלים שמו משער ספרו:

הן את שמך מעל שער ספרך העלמת
עשות השכלת מאד חכמת —
לו את שמך על שער ספרך חתמת
"לפתח חטאת רובץ" קים קימת

י"ט שפון

לעהרנר דעם העברעאישען אונד דייטשען פֿאכעס.

5

אם הרכה בנה דורשת,
אשת נעורים בעלה בקשת,
אבות על בנים יעופו;
מהרה חושו מהרה נוסו,
עוד מעט, ומעפר תקסו,
אל תעמודו פן תספו.

6

בגפם ינוסו להמלט על נפשם,
יעובו ביתם ישכחו רכושם,
יביטו אחוריהם והנה בלהות;
עמל ידיהם נהי' לשמה.
יגיע כפם תוהו ושממה,
ערו עד יסוד טירות הגבוהות.

7

איה הערים בנו לתלפיות
הרס הרסת שמת שאיות
אבד זכרם שמם נמחו;
שפך דשן על פאמפעיא שפכת,
הערקולאנוס כסדום הפך הפכת,
ברגע קטן לתל נהפכו.

8

אָטנא והעקלא גם הם ירעו
אכן לרגעים ואז ירגיעו
ואשך תוקד תמיד כתנור בוערה
כאש יוקדת תעשן עולמים,
הלנצח תאנה עד אחרית הימים?
למקום הזה אקרא תבערה!

התקוה

נִבְּתָהּ, מִזֶּרֶם, וּבֹשֶׁם הַחַיִּים.
אֶהְבֶּת עֲצָמוֹ וְאוֹר עֵינַיִם;
שׁוֹחֲדֵי תַאֲוָה אֶל הַחֲלָד הַמָּה • — *

יּוֹם לַיּוֹם נִבְּעַ: תִּקְוָה וְתוֹחֶלֶת
שָׁמֹר נִשְׁמֹר אוֹתָן בְּשָׁמַיִם תִּכְלֹת
וְחִרְסָה וּכְבָבִים, לְהָאִיר הָאֲדָמָה;
בָּכָה יִכְלוּ כְלִיּוֹת אָדָם בְּחִיקוֹ,
אֶף אִין אֶחָד יִמָּאן לְטָעוֹם בְּחִבּוֹ,
אֵת נֹעֵם חֲלָד הַזֶּה — הַתִּקְוָה;
אֶךְ — לְסִפּוֹת הָרֹוֹה אֵת הַצִּמְמָה
פֶּה בְּחַיִּינוֹ, לְאוֹשֶׁר מִחֵר נִכּוּאָה —
נָטַע ה' בְּלִבֵּנוֹ חֶפֶץ בְּעֵצִים הַתִּקְוָה (**).

מֵאֵת לָזִי בּוֹיַעֲרָן נֶהֱ"ל מִרְדְּבִי
בּוֹנֵאֲקַע עֵק"ק סַעֲנִיטָן •

למה

(*) חֲמַתָּ חַיִּי הַחֲלָד רַק לְחַבּוֹת חַת עֲלָמוֹ בְּחֵשֶׁךְ הַמּוֹצָן מֵאֲהַבֶּת זֹלָתוֹ, וּלְנִכְתָּ בְּדִרְכּוֹ
הַבְּזוּיָה חֲשֵׁר מִסְ חֲלָהִי לְפָנֵינוּ; וְאֶךְ חֲלָה הַמֵּם הַשְׁמֹחֶת לַחַיִּי הַחֲדָמָה וּמַחֲרִים
עַל הַתִּקְוָה צִעֲרָן רַב מֵאֶד; וְלֹא כֹחַשׁ פִּשְׁתָּהּ הַנֶּגַע הַזֹּאת צִחִיק הַחֲנוּשִׁית
וְעַל הַרֹוֹג צִנְרָפִים מִצְנוֹ עֲמִינוֹ כִּי הַמֵּם יִשְׁלִיכּוּ כֹל יִהְיֶה עַל הַתִּקְוָה וּדְיוּחֵם מֵאִנּוֹ
לְעִשְׂתָּ חַת חֲשֵׁר יִצְיָחֵם חֵל מִחֲזוֹ חֶפֶס, יַעַן כִּי יִחַמְדוּ לְלַצֵּס: „תִּקְוָתְךָ לֹא תִכְרַת!“
זֶה חֲכָמוֹ וְיִשְׁכִּילוֹ וְיִקְרוּ לְחֲשֵׁר לְעֹמֶתָם צִעֲרִיד צָרוֹ הַיִּשָּׁר חֲשֵׁר הוּא הַתּוֹלֵדֶה מֵהַחֲמַת
הַעֲוֹמֶדֶת לִנְגַדוֹ בָּרוֹ הַיִּשָּׁר כִּי זֶה עֵינֵן הַתִּקְוָה. מִלִּשׁוֹן קִסּוֹף, וְהַצִּין!

(**) מִשְׁפַּט מְלִיזִי הַזֶּה רָלוֹנוֹ לְחַמֵּד עַל חֲשֵׁר הַחֲמַתִּי וְעַל חֲשֵׁר הַמְדוּמָה בְּחֵשֶׁךְ הַחַיִּים;
כִּי כֹל חֲשֵׁר מִקְרוֹם, מִדְּמָה חַת הַדָּד לְחֲשֵׁר יִקְוָה כְּטוֹב יִשׁוּפִי וְהַשְׁיִיגֵהוּ יִתְחַרֵּם
לְאַחֵר עַד כִּי הַרְחִשׁוֹן לֹא נִחְשַׁז יוֹתֵר צִעִינוֹ. וְלִמָּה? יַעַן כִּי טַעַם בְּדָד עַל חֲשֵׁר
חֲמֵד

יֵד הָאֵמֶת.

הָאֵמֶת יִשְׁדֹּד עֲמָקִים אַחֲרֵי הַבִּינָה,
 בְּתֵלֶם עֲבָחוּ תִקְשֹׁר תְּכֵלֵי הָאֱמוּנָה;
 אִזּוּ תִבְטַח בּוֹ פִּי רַב כָּחוֹ גַם אֲמָצוּ;
 אִזּוּ בִכְנָף רִנָּנִים תִּרְקִיעַ לְכָל עוֹנֵג,
 אֶף רָגַע כָּל דֹּאגָה יָמָס בְּדוֹנֵג,
 תַּעֲלֶעֶה שֶׁמֶן הַשֶּׁקֶט וְחֹלֵב מִיצוֹ.

מִנִּי סֶעֱרַת פִּגְעֵי תִשׁוּאוֹת הַתֵּבֵל
 יוֹרִידוּהָ לְתֵהוֹם עֶצְבוֹן וְאֵבֶל,
 עֲנִי הַשֶּׁפֶק מִקְדָּרֵי רֶגֶשׁ מְנוּחָה;
 מַעֲשֵׂתוֹנוֹת עוֹכְרוֹת עֶצֶם הַתְּקוּהָ,
 עוֹשִׁקוֹת יַפְעֵת נִדְהוֹת מִשֶּׁשׁ אַחֲוָה
 לְבַל נִחְוָה נוֹעַם בְּהִלָּד רַק אֲנִיחָה;

אֲמִנָּם יִצְלֶלָה הָאֵמֶת וּמִנְחוֹתֶיהָ,
 אֶל יִתֵּן תִּהְיֶה דְבָר מְבָרְכוֹתֶיהָ.
 אֶךְ פָּמִים הַפָּגִים מִמָּקוֹר אַחֵד,
 יִזּוּבוּ, יָשׁוּבוּ, אֶל מִחְצָב נוֹעַד,
 כָּכָה בַּל נִדְבָר גַּם דְּבָר לֹאט —
 מֵאֵמֶת — אֲשֶׁר בְּתִבְנוּנָה וּבְלֵכ לֹא תִחַד.

מֵאֵת לְזִי בּוֹיַעַר צֶן מִרְדָּכִי הַזֹּחֵקֵת מִסְעִיטֵן צִפְלִךְ
 כִּיטֵרֵל וּצְמִינֵת לוֹנְגֵלֵדן. אֲבַעֲרֵלְעֵהֲרַעַר אֵין דַּעַר
 קֶאֱנִיגֵלִי דִיטִשְׁעֵן = אֲוֹנֵגֵאֲרִישְׁעֵן נַעֲבִסֵט דַּעַר דֹּאמִיט
 פֶּעֲרֵאִינִיגֵטֵן הַעֲבֵרֵעֵאִישְׁעֵן שׁוֹלַע דַּעַר אִיזֵרֵאֵעֵלִי =
 מִישְׁעֵן גַּעֲמִינֵדַע אִין מֵאֲקָוֵוּוּ.

שיר משכיל לראשית השנה.

1

בַּחוּג הַשָּׁמַיִם הַשֶּׁמֶשׁ רָחֵב יָדָיו
עַל מִסְבָּתָה הַתְּהַפָּכָה *
לִפְנֵי הָרָקִיעַ תִּמוּנָתָם מֵאֲזֵנִים
הִלְכָה. צִעְרֶיהָ תִּמְכָּה *

2

שׁוֹר בְּיַחְלוּף! לִפְנֵי רָקִיעַ,
אֵיכָה תִּהְיֶה הַשֶּׁמֶשׁ וְתוֹפִיעַ,
שׁוֹר לְתִמוּנָתָהּ אֲשֶׁר עָשָׂתָה לָּהּ!
אַחֵר יִגָּעַה וּמִפְעָלָהּ פָּעָלָה,
וְתִנְהַל כּוֹכְבֶיהָ בְּלִתִּי תִהְלָה,
אִם צָרָק אִם יוֹשֵׁר תִּדַּע מַעֲלָלָה.

3

כִּפְיָהּ תִּזְמַכּוֹת מֵאֲזֵנִים *
לְשִׁקּוֹל חֲטָאתָהּ בְּשָׁמַיִם
הַמַּעֲוֹת מִיָּדֶיהָ לְתִקּוֹן *
אֲמָנָם מֵעַתָּה הָאֲבִיב לֹא הִסְרָה
חוּם, וְתִדָּ וְתִעֲוֹר עֵין בְּנִהְרָה
אֶךְ בּוֹא יְבוֹא הַסֶּתִּיז הַכֹּל לְתִקּוֹן *

היצור

* ענינו כי זאת צלילת מחזאים לעשות שווי בין ימים ולילות כדוע לחכמי
התכונה.

.למה יתן לעמל אור, וחיים למרי נפש" (איוב ג' י"ט).

הן ראות לבנו שמח מכל עמלו.
מוציא אור, מופיע, השמש מאהלו.
במר נפשי לולא לי תוחלת החיים
לא, אחרית תוגה שמחה, תחת שמים.

למה יתן וגו'.

מוקש אדם בהלכו נתיב חושך ואפילה. —
מורדי אור העמל הידעו שמחה וגילה?
היבואו ברנה ויקצרו חדוה בניר עמלם?
שור! אשרם ינום מפני המרד, לעולם! —

למה יתן וגו'.

הנה העמל בחושך כל נפשו מרה,
העמל חייו הנם, ולאורם חרה;
העמל באור, נפשו חיה, האור חיים,
כל תוגה, יגון, יעשו למו כנפים;
עלימו חיש חיש ידאה לעונג המנוחה. —
אשרי לאדם עמל! אשר לעמל ככה!

מלח לזי בויער צן כה"ר מררבי
בוצחקע מסעניטן.

שיר

חמר: זה הדבר שקויותיו מפאת עיני צהר אשר לנפשו. — ח"כ כח התקום יהי' לשוא צקדצנו? חכן לא לתהי צדחו חלסי' צ"ח חצל! לתכלית מה צדחו, ותכליתו לחוסר השמים, ר"ל כי נשדל ונהי' לחיש הספן ציקר חלסי' לחזות צניעמו ולצקר צהיכלו. — אך יען כי כח הזה לא ינוח ולא יסקוט כל ימי חלדנו ואנחנו כלנו לא נדע מה נעשה צו לטובתנו לכן נצאום עמו, לדברי הצל הסוככים צצטן העתיד, חו צצטן הנמנעים אשר חז צהכח הוא כי לא נחפון צדצר המושג חת אשר קייניו כי חז הוא צומן העתה וצחשדות ולא צעתיד וצומנעים.

— 117 —

יִתְרוֹן הַחֲכָמָה

בִּישָׁחַל כָּל־בֵּיא אָהֶבּוּ הָרַע
וְנִמַּר בְּנִמַּר בַּד יִשְׁהִית לְהָרַע
נִפְשָׁם יִשְׁמְרוּ יַחַד זֶאֱבִי עָרֵב
לְמִינֵיהֶם יִתְחַכְּרוּ טוֹרֵפֵי טָרֶף
אֶךְ הָאָדָם אִם נִפְגַּשׁ בָּאָדָם כְּמָהוּ
כַּמֵּיִם יִשְׁפּוֹף אֶת דָּמּוֹ לְתַהוֹ *
עָלָיו בַּל יִחְמּוֹל , גַּם יִפְרֹץ פְּרִץ
לְמַעַן יִהְיֶה כְּמָהוּ אֵין גִּבּוֹר בְּאֶרֶץ *
י. ל. בַּעֲהֶם

ה ג ב

בְּנִשְׁפָּף בְּעָרֵב יוֹם עֵיף מִעֲבֹדָתּוֹ ,
שָׁכַב אֶלְדָּר נָפַל עַל מִטָּתּוֹ ,
וְהִגִּה זֶה גָּנֵב עָלָה בְּעַד חִלְנּוֹ ,
לְחַפֵּשׂ אֶת בֵּיתּוֹ , לְקַחַת אֶת חֲנוּ *
וַיִּקֶּץ אֶלְדָּר בְּשִׁמְעוֹ קוֹל מְהוּמָה
וַיֹּאמֶר : הִנֵּה בָּא לְבַקֵּשׁ טָרֶף
הֵן בָּיוֹם בְּהִיר לֹא תִמָּצָא אֹתִי מְאוּמָה
אֶךְ בִּי עָתָה , עַת גָּטוֹ צִלְלִי עָרֵב *
י. ל. בַּעֲהֶם

(* כְּמוֹ לֹא לְתוֹכּוֹ זִרְחָה יִשְׁעִי * מ"ה שְׁעִירָיו לְחֹסֶם *

4

הַיָּצוֹר הַמִּפְּהָ בְּשֶׁכֶּט הַחוּם
עָתָה יִתְעַנֵּג בְּקוֹר וְטוֹבוֹ יִלְחוּם •
רְאֵה! זֹאת פְּעוּלַת שְׁמִשְׁנו
יְדִיָּה תַחֲבוֹשָׁנָה
יְדִיָּה תִרְפָּאנָה
וְכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה, טוֹב תִּמְצָאנוּ •

5

לְמַדְרוֹ אַחִי! מַעֲשֵׂה הַחֲרָסָה,
אִם תִּרְעוּ וְחִדְלוּ עוֹלָתָה —
הִבָּה יִקַּח נָא מֵעַט מֵאוֹנִים!
פִּלְסוּ אֶת פְּעֻלֵיכֶם בִּישׁוֹר
וּבַהֲמִנְעֵכֶם מִהָאוֹשֶׁר
הַפִּילוּ תַחֲנָה לְאֵל הַשָּׁמַיִם! —

6

מֵאֲבִיב יָמֵי חַיֵּיכֶם, בְּחוּם יִצְרִיכֶם
אִם הַפִּיתֶם לְחֵי אֶת הַתְּבוּנָה,
עוֹרֹתֶם בְּאֵשׁ הַבְּהָרוֹת עֵין בִּינְתֶכֶם;
פְּעוּלוֹת הַשֶּׁמֶשׁ לְמוֹפֶת תְּבוּאָנָה
בִּי לִקַּח טוֹב יוֹצֵא לָהּ מִכְלָנָה •

מֵאֵת נָצִי בּוֹיַעַר צֵן כֶּה"ר מֵרֶכֶּי
הַנְּזָקֶה מִסְעֵנִיטִי

הִהוּ, אִזְ חֲסַנִּי בְּצִלָּה!
מְקוֹם אֲשֶׁר לֹא תִמָּצְאֵנִי עֹצֵב,
אַתָּה אֲשֶׁר וְאַתָּה נִעְצוּץ,
אַתָּה תַּחֲנוּת תַּצִּיר רַךְ וְעֲנוּג!

אִז מִן הַגְּבֻעָה וּמִן הַבְּקָעָה,
מִן מַעֲבֵה יַעַר וּמִן נְאוֹת הַדֶּשָׁא,
וּמִן כָּל פָּרַח מִפְּרָחֵי הָאָבִיב
שְׂמִיחָה וְגִילָה יִנְהַר לִי.

הָאֶקְנָא מְלָכִים וְרוֹנֵי אֶרֶץ,
אִם לְנִגְדֵי הַמְּשֻׁבָּרִים מִשְׁחָקִים,
וְהַבְּקָבָקִים בְּנִחַל הַקָּר
עִם יִין יֶשֶׁן נִעְרָמִים.

וְאִם בְּצִלָּה הַקָּר לִי יִצְלַח,
שִׁיר נְעִים, אֲשֶׁר חִיק בְּנֵי בָנִים
עַד דּוֹר אַחֲרוֹן
בְּשִׂמְחָה נִקְיָה יִמְלֵא?

שְׁמוּאֵל בִּירְגֶּער מִטְשֶׁעֲנוּגֶער.

זֶה בְּכוֹרִי

פְּרִי יִגִּיעַתִּי בַלְשׁוֹן הָעֵבְרִי, וְאִם יִמְצָא חֵן כְּעִינִי מִבְּקָרִי, עוֹר אֵינֶנּוּ
לְהַמְצִיא דְּבָרִים טוֹבִים וּמוֹעִילִים כְּפִי כַח תְּבוּנָתִי.

שיר על אשר המים בעת צנת חורף *

הִזָּה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר לִפְנֵים
מִשׁוֹשׁ בְּצֵל הָעוֹנֵג עָלַי רָעָף?
הָאֵתָה זֶה, סֵלַע! אֲשֶׁר מַעֲיִנָּה
מִתַּחַת הַחֲרוּלִים מִיָּמִיו הַרִיק?

כֹּה אֲשֶׁר לִפְנֵים מַעֲיִנָּה הַנָּגֵר
זָרְמוּ עָלַי הַצִּיר נָעַר,
כֹּה תִצִּיץ מִן הַסֵּלַע
עֲתָה עָמוֹד מִקְפָּאוֹן *

אֵיךְ גָּשְׁמוּ וְנָחֲשׁוּ הַשָּׂחִים,
אֲשֶׁר לִפְנֵים בֵּין פְּאֵרוֹת סְבוֹתָם
הַדְּרוּרִים קָנְנוּ, וְעָנְנוּ
עִם פְּרִחֵיהֶם וְעִנְפֵיהֶם הַמְּרִחִפִּים!

מִהֲרִית תְּעוֹפֶת נְצוּצֵי הַשֶּׁמֶשׁ
אֲשֶׁר עַל הַמִּשְׁבָּרִים וְעַל הַחֲצִיר,
כְּמֵאוֹרוֹת בֵּין הַצֵּל הַבְּרִיקוֹ;
אֵיךְ שָׁאִיָּה וְעֲרִיָּה תֵאֵירוּ עֲתָה!

אֵךְ מִהֲרָה קָל יָשׁוּב הָאֵבִיב,
יִפְרוֹשׁ עָלֶיךָ עָלִי רָעָן,
וְיִפְתַּח מַעֲיִנָּה הַמִּסְגֵּר
לְמַעַן יִקִּיר שׁוֹב מִיָּמָיו *

הה

(*) איבערזעצט אויב געכנערט שרייטען דעם דריטטען טהייל *

יתר וג' תנועות יתר וג' תנועות יתר ותנועה א', ולפעמים ב' תנועות.

דְּבָרִי רִאשׁוֹן לְהוֹעִיל אָדָם בְּהִמָּה
וְסוֹפִי אֲמָנָם כְּלִי מִשְׁחִית עַל אֲדָמָה
וְכָל מַלְאֲכֵי כְּפוּלָה מְכַסֶּה לְזִיו מַיִם
אֲבָל לֹא אָבֹא בְּכַפְלִי הִרְבּוֹת תְּכוּנָתִי
בְּלִשׁוֹן מֵאֵז הָלֹא חֲמִשָּׁתִּי תְּמוּנָתִי
לְבַל יִתְחַלְּפוּ בְּנִפְרָד שְׁנֵי שְׁנֵי
יְהוּדֵי הָיָה אֲשֶׁר לָרַבִּים הִבִּינִי
וּמִסֵּפֶר הִנְבוֹאָה זְכוּרֹן לְשִׁנִּי.

יוסף פלעש.

היודע פ' תום' י"ט על סדר קדשים
יפתור תדתי כאחד חכם חרשים.*

(*) פתרון יעיון צהום' י"ט חולין פ"ב משנה ז' צד"ה כל שיש לו סופיר
וקשקש ומה שחמרתו יהודי הים כוונתי על דברי ר' יהוד' שצונטה סס ומה
שחמרתו שני שנים כוונתי על שני הסינין המחלית צמלת קשקשת לצל והחלפו
צנפרד צסין ימנית והתפרש המלה צענין אחר ע"ד החזה, וע"ד זה יתזכרו
דברי תום' י"ט.

ח ד ו ת .

א

אַרְבָּעָה עֶשְׂרֵה בָּנִים
 יִלְדָּתִי לִפְנֵים
 הֵן נִקְרְאוּ בְּשֵׁמוֹתָם
 גַּם שְׁנַיִם בֵּינוֹתָם
 נִדְּלָתִי וְרוֹמְמָתִי
 עֶזֶר וְמִמֶּתִי
 לְהִדְבֵּק בְּעֵשְׂרִי
 לְמַעַן לֹא יוֹסִיף
 אַחֵר עַל מִסְפָּרִי
 וְאֵין אוֹתִי מִי יִכְזֹּיב. *

ה — מן

ב

אנדרוג'נוס חדש

ט' תנועות

יֵשׁ חֹדֶשׁ זָכָר וְיֵשׁ חֹדֶשׁ נִקְבָּה
 פַּעַם בַּחֲמִישִׁי בְּשֵׁם אָב קוֹרָא
 פַּעַם בַּתְּשִׁיעִי כְּמוֹ אִם הוֹרָה
 אֶה טָרָם קִרְבָּה שְׁנַת הַשָּׁבָה
 שִׁבְעָה בָּנִים יִלְדָה כָּל חֹדֶשׁ
 נִמְנֶנּוּ לְשִׁמוֹתָם בְּסֵפֶר הַקֹּדֶשׁ. **

יתר

(*) פתרון מקומו ד"ה ה' כ"ה ד'.

(**) פתרון מקומו ד"ה ח' ח' ט' ושידוע הפתרון יתבאר מלת בבל שזכרת
 החמישי וזה הפסוק שעיניו כלל, ומלת חֹדֶשׁ נמשך על ילדה. —

כנור נעים

ספר כולל

שיר משירים שונים

כדת המשקל מתוקנים

לעמדת התענוג והתועלת מכוונים

מלאכת עבודת

שמואל דוד לוצאטו

איש טריאסטי

Kinor Naim.

ו ו י ן

גערדוקט בײַא אנטאָן שמײַד ק' ק' פּריווילעגירטעם כּוכרדוקער •

Wien, gedruckt bey ANTON SCHMID, k. k. priv. und
n. ö. Landschafts-Buchdrucker. 1825.

מכתמים

אנשי חיל.

שני אנשים נצים חרנפר ויותם.
שלפו בחמה שפוכה את חרבותם.
התפחד בעבורם תאחוך שער?
המח הריקון — להשיבן לתער.

אין מעשה בלא סבה.

יובב נשבע לסגור במנעול ובריה
ארגזיו בעד כל איש. ודברו הקים;
גם אוהביו ורעיו ממנם מבריה.
לבל יבואו ויחזו כי המה — רקים.

תוכחת מוסר.

שמעו לי אחי והאזינו לניב שפתים!
חלום יעוף וצל עובר הם ימי החיים!
כמה אנשים ישכבו לערב בריא אולם,
ולבוקר יעמדו בהיותם — מתים כלם.

אבות משכילים.

נבל ואשתו צוברים כחול רכושם והונם
ולמען ירשו בניהם כספם וזהבם
בל יניחום עתה לשבור רעבונם —
יראו מיתתם ולא יכלכלו יהבם.

יששכר בער שלעזינגער.

א

לנכח יהונתן בן שאול .

אהב אמת ! הֵה יִזְנָתָן , גִּנְבָתָּ ;
 וּבְמוֹתָהּ גַּם אֶהְבֵּת-נֶפֶשׁ מִתָּה ;
 אֶת רֶם וְנִשְׂא , וְגֵאוֹן לֵב שְׁנֵאתָ ;
 עָנִי נִכְה־רוּחַ אֶהֱב אֶהְבָּת .
נִרְדָּה בְּעִבְרַת-מֶלֶךְ לֹא עֲזֹבָתָ ,
 מְקוֹם לְמַלִּיץ לוֹ לֹא אֶת גַּחֲבֵאתָ ;
 יִרְשׁ יִרְשָׁתָהּ אַתָּה חֹבֶבָתָּ ;
 וַתִּבְכֶּה הַקִּנְיָנָה , כִּי לֹא קִנְיָתָ *
נִחְמַד לְרִיחַ טוֹב , נִחְמַד לְעֵיִן ,
 שִׁשָּׁן , אֶהְה ! שִׁשָּׁן , מַה־זֶּה מַה־רֶּת
 וַתִּחְלַף , טָרִם יְפוּץ רִיחָהּ ?
אהב טָהֳר־לֵב ! אֲנַחֵם עָלֶיךָ :
 יָמִים מִתִּי מִטָּפֶר בְּאַרְץ גִּרְתָּ ,
 כִּי אֶהְבֵּה בָרָה בְּאַרְץ אֲיִן *

ב

על המשלם רעה תחת טובה .

בִּימִינָהּ , נָבֵל , תִּמְהֵר קַחַת
 אֶת-כִּתְנֵת יָדִי , וּבִשְׂמֵאלָהּ
 תִּקּוֹם לְהַכּוֹתִי : אֶהְה ! כְּשִׁמָּה ,
 נָבֵל , נִבְלָה אֶת : רִדָּה לִשְׁחַת .

אוֹלָם מִשְׁנָעִים בְּגִיל חֲטָאוֹ;
וַיְהִי בְּכַא יוֹמָם עֲלוֹת לַשַּׁחַק,
וַיֵּצְאוּ לִלְקוּט, וְלֹא מִצָּאוּ.

ד

לראש השנה.

הַיּוֹם הַזֶּה הַזְכָּרוֹן: הִנֵּה שָׁבְתָנוּ,
וְנִתְקַע בְּדִבְרֶיהָ בַּתְּקוּעַ:
שָׁמַעְנוּ לָךְ שְׂדֵי, וּשְׁמַע שְׁמוּעַ
אֵלֵינוּ גַם-אַתָּה, אֲהֵ-אִם שְׁחַתְנוּ.

הִנֵּה עַד-הֵנָּה פָּל־רָעָה בְּאַתָּנוּ,
וְנִהְיָה נִדְכָּאִים בְּלִתִּי מְרֻגָּע:
אָנָּה! פָּל־גִּזּוֹר רָע הוּאֵל לְקְרוּעַ,
פֶּן-תִּדְבְּקֵנוּ הָרָעָה וּמִתָּנוּ.

צִוִּית בְּתִירוּעָה בִּי נִקְרָאָה
פֶּרֶעַת-צָרָה, יוֹם מְלַחְמָה וְחֶרֶם:
אֶל-רִנָּתִי הִקְשִׁיבָה, בִּי רְלוּתִי.

חֲסִדָּךְ הִתְעַטָּף, לֵאמֹר: בִּיָּךְ
לַחֵב, אֵשׁ אוֹכֵלָה, נִפְץ וְזָרֵם;
פָּלָה הַזֶּעַם, וּבִכּוֹרֵי חֲנוּתִי.

יֵדַע אֲדָנָיו שׁוֹר, וְלֹא רִצְחַת
 לָבִיא בְּעֹלֶיהָ: וְאִיךָ קִרְבָּה
 תִּשְׁפּוֹן דַּמּוֹת אֵל? — לֹא, אֲבָל נִפְשָׁה
 שְׁעִיר מִגָּאֵל מִשְׁאֹל מִתַּחַת.

רוֹצוּ, לָכוּ שְׁנַעַר, רְדוּ מִצָּרִים,
 חֲכָמִי חֲרָשִׁים יִגְשׁוּ יָבֹאוּ,
 וַיִּגְרְשׁוּ שֵׁד זֶה לָּגִיא צִלְמוֹת.

כִּי כָל־גִּעְרָה שְׂוֹא, וּמוֹסֵר תִּהְיוּ:
 עַל־טוֹב יִשְׁלַם־רָע, לָרָע כְּפָלָיִם:
 וְאֵן תַּעֲלֶה לוֹ לִבְר בְּמָוֶת?

ג

בְּיוֹם מִלֵּאת לִי שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה.

הִנֵּה כְּמִנֵּן טו"ב הֵלֵא נִגְלוּ
 עָלַי שְׁנוֹת יָמַי, וְאֶל־חִט"א בָּאתִי:
 נִפְשִׁי! עָלַי עַל־כֶּסֶם, הִי שָׁרְתִּי
 עַל־עֶרְקִי כָּלֶם, וְאֵל יִהְיוּ.

שֶׁלֶשׁ כִּפְתִּים הֵם, וְשֵׁם יִפְלוּ:
 הוֹן, תַּעֲנוּג, כְּבוֹד, שְׁמִם קָרָאתִי.
 רַבִּים מְאֹד הָאֲמָרִים מִצָּאתִי:
 טוֹכָה עֲצַת חוֹשִׁי, וְהֵם יִמְשׁוּלוּ.

בִּינִי, יַחֲדָתִי, אֲשֶׁר כָּל־אַלֶּה
 מִר מִדְּלִי יַחֲשָׁבוּ וּכְשַׁחַק
 נִגַּד אֲשֶׁר נִירַשׁ כְּצֶאת מִכְּלֵא.

Severini Boëtii
de consolatione Philosophiae
Carmen quintum libri quinti.

Quam varius terras animalia permeant figuris!
Namque alia extento sunt corpore, pulveremque verrunt,
Continuumque trahunt vi pectoris incitata sulcum.
Sunt quibus alarum levitas vaga, verberetque ventos,
Et liquido longi spacia aetheris enatet volatu.

Haec pressisse solo vestigia gressibus gaudent,
Vel virides campos transmittere, vel subire silvas.
Quae varius videas licet omnia discrepare formis,
Prona tamen facies hebetes valet ingravare sensus.

Unica gens hominum celsum levat altius cacumen,
Atque levis recto stat corpore, despicitque terras.
Haec nisi terrenus male desipis admonet figura:

Qui recto coelum vultu petis, exerisque frontem,
In sublime feras animum quoque; ne gravata pessumi
Inferior sidat mens corpore celtius levato.

Sonetto del Petrarca.

LXXV.

Io son dell' aspettar òmai sì vinto,
E della lunga guerra de' sospiri,
Ch' i' aggio in odio la speme e i desiri.
Ed ogni laccio onde 'l mio core è avvinto.

ה

תרגום

יִשְׁנֻ צוּרוֹת הַיּוֹת לְיוֹ מִלְּוֹ •

יֵשׁ עַל־גֶּחֳזֹן זֹחֵל עֶפֶר יִלְחֻכוּ •

יֵשׁ בְּנֶף יִפְרֹשׁוּן, מָרוֹם יִהְלְכוּ •

כֹּה וְכֹה יָפוּ רוּחַ, וַיִּפְּזוּ •

יֵשׁ לַצֶּעֶד בְּאֲדָמָה עָלוּ עָלוּ •

יֵשׁוּטוּ בִיעָרִים, שָׂדוֹת יִדְרֻכוּ •

בָּלֶן חַיּוֹת הַחֲמָרִיּוֹת, יִהְפְּכוּ •

אֲרָצָה כְּגִימָו, שִׂאת רֹאשׁ לֹא הָעִזוּ •

וַיִּבְדֵּל אָדָם זָקוֹף לִלְכֹּת •

יִמָּאֵם אֲדָמַת עֶפֶר, יָבִיט שָׁמַיִם •

זָכְרוֹן לָנוּ בִלְגִיטָבָע בְּרַפֶּשׁ •

אֲתָהּ, כִּי לִשְׁחָקִים תִּשָּׂא עֵינַיִם •

רָם הַקּוֹמָה, רוּמָם גִּם־אֶת־הַנֶּפֶשׁ •

אֵיךְ יִגְבֶּה גֵלָם, וְתִהְיֶי זֹאת מְשֻׁלָּכֶת •

ו

תרגום

תִּקְוָה מִמְּשַׁכָּה עָרִי גִלְאִיתִי •

בְּכִי וְעֶצְבוֹנִי, וְהַמְלִחְמָת •

רוּחִי עָלַי כָּל־אֵל מֵאֵד וְעֵמָת •

אִמָּאֵם תְּשׁוּקָתִי, וְרַב שְׁנֵאתִי •

Ma 'l bel viso leggiadro, che dipinto
 Porto nel petto, e veggio, ove ch'io miri,
 Mi sforza; onde ne' primi empj martiri
 Pur son contra mia voglia risospinto.

Allor errai, quando l'antica strada
 Di libertà mi fu precisa e tolta:
 Che mal si segue ciò c'agli occhi aggrada.

Allor corse al suo mal libera e sciolta:
 Or a posta d'altrui convien che vada
 L'anima, che peccò sol' una volta.

Sonetto del Casa.

XVII.

Io, che l'età solea viver nel fango,
 Oggi, mutato il cor da quel ch' i' soglio,
 D'ogni immondo pensier mi purgo e spoglio,
 E 'l mio lungo fallir correggo e piango.

Di seguir falso ducè mi rimango;
 A te mi dono, ad ogni altro mi toglio;
 Nè rotta nave mai partì da scoglio
 Sì pentita del mar, com' io rimango.

E poi c' a mortal rischio è gita invano,
 E senza frutto i cari giorni ha spesi
 Questa mia vita, in porto omai l'accolgo.

Reggami

אולם יפת מראה אשר הראיתי
נפשי בדמיונה אהה! חלמת;
ובלא רצון לבי תהי נהמת,
ובאף וזעם, אהבה מלאתי.

אך עותה נפשי בעת הלכתי,
רק אחרי עיני, בדרך שחת;
כי אברה חרות, ואין בי טעם.

חפשי בדרך רע אני דרכתי;
עתה, כגבר אין איל, מכרחת
נפשי, אשר לא חטאה רק-פעם.

ז

תרגום.

על-רוב זדונותי אני הגבר,
על-כל-אשר עד-כה אהה! אשמת,
נחם אני, בשתי וגם נכלמתי;
ולבר בך, אדני, אבקש שבר.

שבת, לשורתך עדי הקבר,
ובתאות לבי מאד זעמתי;
נס משאון ימים ביום השבר
ילאה להנחם כמו נחמתי.

נפשי יהידתי, אשר עד-הנה
יוזם ולילה לחטוא נתתי,
צר לי בצרתי, ואושיענה.

Reggami per pietà tua santa mano,
 Padre del ciel; che poi c'a te mi volgo,
 Tanto t'adorerò, quant'io t'offesi.

Sonetto del Casa.

XVIII.

S'io vissi cieco, e grave fallo indegno
 Fin qui commisi; or, ch'io mi specchio, e sento
 Che ho tanto di ragion varcato il segno
 In procurando pur danno e tormento;

Piangone tristo: e gli occhi a fermò segno
 Rivolgo, ed apro il seno a miglior vento:
 Di me mi doglio; e 'ncontro Amor mi sdegno,
 Per cui 'l mio lume in tutto è quasi spento.

O fera voglia, che ne rodi, e pasci,
 E suggi il cor, quasi affamato verme,
 C'amara cresci, e pur dolce cominci;

Di che falso piacer circondi e fasci
 Le tue menzogne! e 'l nostro vero inermie
 Come sovente, lasso, inganni e vinci!

Sonetto

תִּמְוֹךְ יְמִינִי נָא, אֲדֹנָי הַיֵּשֶׁע!
כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי בְרִית כָּרְתִי :
תִּרְבֶּה עֲבֹדָתִי כְרוֹב הָרֶשַׁע *

ח

ת ר ג ו ם .

אם מַעֲשֵׂי עֲרֹכָה כָּאִין עֵינִים ,
אם כְּשִׁלְּה רַגְלִי וְרַב עֲוִיתִי ;
אֲכִין מְשׁוֹנָתִי אֲשֶׁר שָׁגִיתִי
יוֹם בָּחָרִי עָמַל וּמִיֵּן אֲפִים *

עַל־כֵּן בָּמֹר אֲבָכָה , וְאֶזְל־מִים ,
וּשְׁבַע כָּאֵב אֶל־הָאֵמֶת כְּנִיתִי ;
וּבִאֲהַבְתָּ נָשִׁים מָאֵד חֲרִיתִי ,
כִּי לִקְחָה שְׂכָלִי בְּמִלְקָחִים *

הוּא תִאָּוָה קִשָּׁה, אֲשֶׁר תִּשְׁכֵּי
לְב־אִישׁ, וְהוּא יָמוּת וְיִמָּצֵא־נַחַת;
כִּי אַחֲרֵיתֶךָ מָר, וְרֹאשֶׁךָ מְגֹד *

שָׁקֶר וְשׂוֹא, הַטּוֹב אֲשֶׁר תִּמְסֹכִי
אֶת־כּוֹס כְּזָבִיךָ, וְאֶת מִצְלַחַת,
בְּל־תַּעֲמֹד גַּם־הָאֵמֶת לָךְ נְגֹד *

Sonetto del Marini.

Apre l'uomo infelice allor che nasce,
 In questa vita di miserie piena,
 Pria c' al sol gli occhi al pianto, e nato appena
 Va prigionier fra le tenaci fasce.

Fanciullo poi, che non più latte il pasce,
 Sotto rigida sferza i giorni mena.
 Indi, in età più ferma e più serena,
 Tra Fortuna ed Amor more e rinasce.

Quante poscia sostien, tristo e mendico,
 Fatiche e morti, infin che curvo e lasso
 Appoggia a debil legno il fianco antico!

Chiude alfin le sue spoglie angusto sasso,
 Ratto, così, che sospirando io dico:
 Dalla culla alla tomba è un breve passo.

Sonetto del Silvio.

Donna vidi raminga in nuda arena,
 Languida ed arsa dal calore estivo;
 Pianta sorger di pomi e frondi piena,
 E un ruscello apparir limpido e vivo.

Ella

ט

תרגום.

יפתח אָנוּשׁ אָנוּשׁ בְּיוֹם הַלָּחֶת
עֵינָיו בְּקוֹל דְּמָעָה וַיִּזְל־מַיִם;
אֹז בִּשְׂבִי יֵלֶךְ, וְהַמִּלָּחֶת
חֵישׁ תַּחבּוּשׁ אוֹתוֹ כְּבִנְחָשׁתַּיִם.

יְגִדֵּל, וְהַמִּלָּחֶת בְּיַד שְׂקֵרֶת
נִצָּב לְעֻמָּתוֹ כְּאִישׁ בְּיָנִים;
אַחֵר יִבְקֹשׁ הוֹן וּבֵת נִחְמָרֶת,
וְיִהְיֶה עֹמֵל נַפְשׁוֹ מְלֹא חֲפָנִים.

כָּמָה וּכְמָה אַחֲרָיו יִדְלָקוּ
הַוּוֹת וּמִכְאוּבוֹת, וְרַע וַיִּגִּיעַ,
עַד־אֵם שְׁחוֹת יַחֲזִיק בַּפֶּלֶךְ!

יָגוּעַ מִהֲרָה קָל, שְׁאוּלָה יֵלֶךְ;
עַל־כֵּן בְּאַנְחָתִי אָנִי אֲבִיעַ:
לָדָה וַיּוֹם מִיתָה מְעַט רַחֲקוּ.

תרגום.

חזיתי גִּלְמוּדָה בִּישִׁמוֹן הָרֶךְ.
תִּיעֵף, כִּי כְּגִבּוֹרָה חֲמָה תִּגִּיעַ:
יִדְאֵל רַחוּם, חֲנוּן, חָסִיד אֵין עֶרֶךְ
תַּפּוּחַ גִּסְיוֹכֵל פֶּתַע הַמִּצִּיָּאָה.

הרגיעה

Ella assisa alla dolce ombra serena,

Or di pomi si pasce, or beve al rivo:

Spirto ripiglia, e ristorata appena,

E quelli prende, e prende questi a schivo.

Alfin superba in piè si leva, e poi

Con atti oltraggia sconoscenti e rei

Il ruscello, la pianta, e i frutti suoi.

Seccansi e l'acqua e i rami in faccia a lei.

Pastorelle, scacciatela da voi:

L'iniqua ingratitudine è costei.

הִרְגִּיעָה הָאִשָּׁה מִמְּבֹאֹב פֶּרֶךְ;
הָיָה לָהּ צֵל, מִיָּם, פְּרוֹת אֶל־פִּיהָ;
וַיְחִי רוּחָהּ, וּלְאֵל לֹא־תִכְרַע בֶּרֶךְ;
נִחַל וַעַץ תִּנְאֵץ, רוּחָהּ תִּגְבִּיהָ. *

קָמָה בְּשֵׁאֵט וְכוּ אִשָּׁת הַמָּרִי,
אֶל־הַפּוֹדָה מִשְׁחַת מַתְרַגְּזוֹת,
וּתְאֹזֵר אֶת־הַיָּאֹזֵר, הָעֵץ, הַפָּרִי. *

פֶּתְאוֹם הַפֶּלֶג גַּם־הָעֵץ יָבֵשׁוּ.
אוֹתָהּ רַעִים הִרְחִיקוּ נָא, גִּרְשׁוּ;
מִשֵּׁיב־רָעָה תַּחַת טוֹבָה רְמִיזָה. *

אָהר ב' מִכְאוּבֵי נֶצַח
 הֵיטִי דָבָא עַד־רָצָה.
 מַה־תִּבְכֶּה, מַה־תִּתְיַפֵּת,
 מַה־תִּנּוּד עַל־קוּרֹתַי?

אָז כָּל־עוֹד נִשְׁמָתִי ב',
 וַיִּקּוּד חֶשֶׁק בְּלִבִּי,
 אָז תִּקְרַב, אָז תִּסְעָרְנִי,
 אָז תִּחַבֵּשׁ אֶת־מִכּוֹתַי.

הֵן הַיּוֹם לִשְׂוֹא לַהֲבֵל
 תִּסְפָּר־לִי, תִּגְדֹּל־לִי אֵבֶל:
 צָר אוֹיֵב, הִרְף מִמֶּנִּי;
 אֶל־תִּדְרוֹךְ עַל־בְּמוֹתַי.

ג

מִשַּׁל מִמִּשְׁלֵי אֲזוּפּוֹ.

זוֹנָה רוֹדֶה רֹאֲתָה
 מִקְרִיתָה נִסֵּעַ
 בִּיהָ בִּבְכִי פִצְתָה
 וַיְהִי עֵינָה דֹמֵעַ.

אַחֲרֵת זֹאת חֲזַתָה,
 וַתֹּאמֶר לָהּ: עַל־רֵעַ
 מַה אֲנִקְחָהּ עֲלָתָה,
 לָמָּה תִרְעִי רֵיעַ?

יא

לנער שמו אהרן

ביום בואו במספר אנשים •

הבן יקר! מי יתמשל אליך

אל-רוח דעת ותבונה ירשת?

לתת בתהום חכמות מעגל רגליך

טַרם בַּבֶּטֶן תוֹצֵר הַקִּדְשָׁת •

היום איש תקרא; ובהוד שכלך

הן זה ימים רבים להיות איש השת:

נקלה תושיה לפני חילך,

אל-כל-מדע עמוק עמוק נגשת •

התאזר-עז ילד נעים, אל-תרף:

יקר מכל-יקר * אל-תשחיתו;

הצל תציל אותו, כל-יהיה-טָרֶף •

חבל טוב נפל לך: נטעי תפארת

הוסף לטעת בו: יום יום תשקהו:

ויהי מטה אהרן גפן אדרת •

יב

הרפה-לי, אכזרי, לכה,

ובקברי אמצא כף-נחת;

הרפה-לי, ובקול נבלך

אל-תרגז את-עצמותי •

אהר

וְאִשֶּׁר מָאוֹס נִמְאָס, וְאִשֶּׁר גָּעוּל נִגְעָל,
סָבַל, עָמַל, חֶסְרוֹן, הוּא אֲשֶׁרנוּ יַפְעֵל *

אֲךָ עֵינֵיכֶם הִשַּׁע נִפְשׁוֹתֵיכֶם הִחְמוֹסוּ
וּבִשְׁחַתְכֶם לָכֶם, בְּמִצּוֹא שָׁלָל, תַּעֲלוֹסוּ *
אַחֲרֵי הַשּׂוֹא זָנָה, אִישׁ אֶת נִפְשׁוֹ הוֹנוּ;
לְהִכָּל לֹא יוֹעִיל בְּמוֹת יוֹם יוֹם תִּכְנוּ;
בְּמוֹת הַתּוֹפֶת הֵן, מוֹיָקֵד בְּשֶׁר וְרוּחַ *
לְשִׁגּוֹת בְּרוּאָה, אוֹי! אֵיךְ לֵב אָדָם פְּתוּחַ!
לְקִרְאָת אָדוֹם וְצַח כָּל-שְׂרַעֲפֵי זִוְנִים
לְחֶמוֹ, טוֹבוֹ, אֲשֶׁרוֹ, שֵׁת לָחֶם הַפָּנִים *

אֲךָ לֵהֵב הַחֲמָדָה, הַחֲמָדָה הַבִּעֵרָת,
מִנֶּפֶשׁ עַד-בְּשָׁר אֲכָלָת אוֹ עִכְרָת;
חֲרָפָה וְכוּז, וּמַעַט מֵאֲכָל, וּמַעַט שְׁנוֹת:
הִיא רָעַת הָרָעוֹת, עֲצָבוֹן הָעֲצָבוֹנוֹת;
רָעָה אֵין לָהּ תִּכְלָה, עֲצָבוֹן אֵין לוֹ קֶצֶב *
אוֹלָם מִכֶּטֶן מִי יֵצֵא יֵצֵא הָעֵצָב?
מִכֶּטֶן הַטּוֹבוֹת: הָעֵדֻנָּה הִיא אָמוֹ;
אֵיךְ הָעָנָג יִנָּעַם אֶס-הִנָּגַע עִמּוֹ?
אוֹ אֵיכָכָה אֶפּוֹא לֹא-נִרְחִיק טוֹבוֹת רָגַע,
וּבְרִיהֵן רָע וְזָר, מִכָּאוֹב, יָגוֹן, וְנָנַע?

מֵה-טָבוֹ מִטַּעֲמִים! חֵף אֲכָל יִטַּעַם-לוֹ:
יִשִּׁישׁ בְּמִשְׁוֹשׁ חֵתָן כְּבִלּוֹעַ גּוֹזְדוֹ *
יָקָר הָדָר שְׁלָמָה, הוֹד תִּפְאֶרֶת הַכֶּגֶד;
בְּרֹאוֹת הַמּוֹן רַבָּה הַמִּבִּיטִים מִנֶּגֶד *
וּמֵאֵד נִמְלֵץ מִרְפָּה, וּמֵאֵד תַּעֲרֹב עֲצָלוֹת,
תִּמְתַּק הַבִּטְלָה, תִּנָּעַם הַהוֹלָלוֹת *

וּתְקַם הִיא וַתַּעַן:
 לַנֶּגַע, אִם נִשְׁפִּילָהּ,
 אֵין חֶקֶר, אֵין מַתְכַּנֶּת:
 לָזֹאת, לָזֹאת אֵילִילָהּ
 לַעַד, יַעַן וּבִיַּעַן
 הַשְׁאֲרָתִי לוֹ בַּתְּנִת *

יֵד

תַּכְזֹּזת מוֹסֵר
 לַרֹדֶפִי הַתַּעֲנוּגִים

חַוִּי הַנִּטְבָּע בְּטִיט, נִשְׁקָע בֵּין אֹלֶת!
 נִגְזְרָת, אֵין מְזֹר; לֹא, אֵין עוֹד לָךְ תַּחֲלֵת *
 לֹא תַעַל מִשֵּׁם עוֹד, לָרִיק תִּרְפּוֹס קִרְקַע;
 תִּשָּׂא רֶגֶל אַחַת, הָאֲחֶרֶת תִּשְׁקָע *
 אַךְ אִם מִבִּלְתִּי לֵב נֹאֲלֵת, לָךְ שְׁחָת;
 אֶל־יִתֵּר הָאָדָם תִּיטִיב, תֹּעִיל מַעֲתָה *
 תִּיטִיב, תֹּעִיל לְכָל, בִּי־תִהְיֶה אוֹת, מוֹפֵת;
 גַּעַר יִרְאֶה אוֹתָךְ, אִזּוּ יִחְרַד, יִלְפֹת *
 יְחִישׁ, יִסִּיר רִגְלוֹ מִדְּרֹכֵי־שׂוֹא, רוֹאֶךְ;
 לֹא לִקְחָת מוֹסֵר, יִקְחוּ מוֹסֵר מִמֶּךָ *

עַד־אֵן טוֹב יִקְרָא כָל־עֹנֵג, כָּל־עֲדָנָה?
 עַד־מָתִי מִי־דַצֵּר נִקַּח כָּל־מַתָּנָה?
 כֵּן, בַּחוּרִים עוֹרִים! כָּל־עֹנֵג הוּא צִרְנוּ;
 אֲרֵב בְּמִסְתָּרִים, וּמִכֶּקֶשׁ רַעֲתֵנוּ *

וְאִשְׁר

מציאות היוצר

הַיּוֹצֵר בְּדַבְרֵי-פִיו הָעוֹלָם וּצְבָאוֹ!
 אֵיכָה יִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ הַזֹּחֵל בְּגִבְעָיו?
 הֵן יִבְהַל פֶּתְאוֹם לוֹ רִגַע יִפְרֵץ-פֶּרֶץ,
 לוֹ יִשָּׂא אֶת-עֵינָיו אֶל-כָּל-חַיַּת הָאָרֶץ *
 מִה-יִתְרוֹן לָאָדָם עַל-הֶרְמֶשׁ הַהוּא?
 יִהְיוּ גַם-אִישִׁים מִנְּפִלְאוֹת יִרְאוּ *
 יִשְׁפִּילוּ בְּנִמְלָה, אִזּוּ יִשְׁתָּאוּ, יִשְׁמוּ;
 יִשְׁמֹו יָד עַל-פֶּה, יִירְאוּהָ, יִדְמוּ *
 לַהֲבֵל נִתְחַבֵּם, שׁוֹא נִגְדִיל תּוֹשִׁיָה:
 יִדַּע פִּי לֹא-יִדַּע, נֶאֱלַם דּוֹמִיָּה *

אוֹי לְכִסִּיל עוֹר־לֵב, נִבְעֵר מִדַּעַת, פָּחוּ!
 יִלָּכּ לוֹ בַּל-יִבִּין, עֵינַיִם לוֹ בַּל-יִחוּ *
 מֵאוֹר יַעֲצוֹם עֵינָיו, עֲשֶׂה-כָּל לֹא-יִרְאֶה;
 וּמִלְּאוֹת נִשְׁגָּבוֹת יֹאמֹר: קְרוּ מִקֶּרֶה *
 חֲכָמַת בְּנִין בַּל-חִי, בַּל-עֵץ, מִמִּי נֶעְלָמַת?
 מִקֶּרֶה לֹא-יִקְרָא לָהּ הַחֲמָט, הַתְּנַשְׁמַת *
 שְׂכָלוֹל נִתְחִי בַל-גּוֹף, סֶדְרָם וְצָבִי עֶרְפָּם,
 מִי לֹא-יִבְחֵן בָּהֶם אֶצְבַּע חָרֶשׁ חָכָם?
 עֲצָמוֹתֶיהָ, מִכְּחִישׁ! יִכְוִיבוּ שְׁפָתוֹתֶיהָ:
 נַעֲרֹכְנוּ בַתְּבוֹנָה יַעֲדוּ עַל-פָּנֶיהָ *

פֶּתְאוּם שׁוֹאָה תָּבֵא, הַמּוֹתְרוֹת תֵּאבְדֶּנָּה;

עֵינֵי הָאִישׁ הָרָךְ בְּכִי יִגֹּן הַרְדֵּנָה:

פֶּאֶבֶל-אִם יִתְיַפֵּחַ, לֹא אֵכֵל, לֹא יִשֵּׁן,

וּכְבֵּר בְּשִׁלִּישׁ הַזֶּה אַחֵר שִׁמְן דָּשֵׁן *

אַךְ לֹא-לְמַד הָרָךְ, אֶךְ לֹא-נֶסֶה בְּאֶדָּה;

עַל-כֵּן לֹא-יֻכַּל שְׂאֵת, רוּחוֹ תִּבְהֵל, תֵּלֵא *

אֵיכָּה עַל-הָאֲדָמָה טוֹב קִיָּם יִמָּצֵא? -

פֶּתְאוּם יִהְיֶה כָּל מְקַצֶּה אֶל-קֶצֶה *

כָּלָנוּ, אֵין מָנוֹס, לְמַסְכּוֹת הַתַּעֲתִידֵנוּ:

לֹא-נִירָא תַּהֲפֻכּוֹת, אִם עֲצָמָה הַצִּטִּידֵנוּ;

שׁוֹד כִּי יָבֵא, נִצָּחֵק, עַל-כְּמוֹתָיו נִדְרוֹךְ:

אַתָּה לָמָּה תִּבְכֶּה? מִהֵת עֲנֵג מֶרֶךְ *

אוֹי לָךְ, עֲנֵג וְרָךְ! עַד-כֹּה כָּל-טוֹב שְׂכָעָת,

מִה-נָּעִים גּוֹרֵלָךְ עַד-הֵנָּה לֹא יִרְעָת *

אֲכִלָּת בְּטוֹבָה, בְּלִיתִי שְׁשׁוֹן חֲרוּה;

הַנֶּפֶשׁ הַרוּה יוֹם יוֹם תּוֹסִיף תֵּאֲוָה *

לֹא-תִכִּיר אֶת-הַטּוֹב רַק עַת אֲבִיר מִכֶּיךָ *

אַךְ מִה-תִּכִּיר? הֵנָּה הַנִּסְיוֹן עֶרֶךְ

כִּי לֹא-טוֹב הָיָה הוּא, רַק טוֹב שְׂקָר, טוֹב שׁוֹאָה

טוֹב, אֶל-לַעֲנָה וְרוּשׁ יִהְיֶה לְמִכְקָשִׁיו *

עֲנֵג קֶרְאֵת טוֹב, וְרַע עָמַל וַיִּגִּיעַ:

לְדַעַת טוֹב וְרַע הַיּוֹם הַזֶּה תִּגִּיעַ *

תִּבִּין כִּי מִעֲדָנִים לְשׁוֹאָה קֶרְאֵת טוֹב,

כִּי רַב מִמֶּךָ אֲשֶׁר אִישׁ אֶלְנִים יִחְטֹא *

אֲשֶׁרִי מִטָּה שְׂכָמוֹ מוֹסֵר הַשֶּׁכֶּל לְקַחַת,

מָרָם מוֹסֵר אֲכֹר יִקַּח בְּנִפּוֹל בְּפִתָּה!

טז

מ ש ל

אֶת־צֶלֶם הַמָּקוֹה הַגָּדֹל תַּחֲלֹת.

יז

מצבת קבורה

הַלֵּל וּבֶן־חֶרְסוֹם דְּמִיתָ בְּעוֹדָה:
רָשִׁים וְגַם שָׂרִים חִיבָתָ לְבִדָּה.

יח

מ ש ל

יַחֲשֹׁב לִדְעַת כָּל שְׂפּוֹר מִיָּין.
יֵדַע אִישׁ הַמִּשְׁנָע כָּל־דְּבַר־יַחֲלֹד.

יט

מ ש ל

מַח־יֶשֶׁבּוּ, מָה אֵין בּוֹ, לְכָל יָרוּעַ:
אֶךְ אִישׁ אִישׁ לְאֶשֶׁר־בּוֹ יִתֵּן תַּפְאֶרֶת.
וְאֶשֶׁר אֵין בּוֹ יַחֲשֹׁב דְּבַר גְּרוּעַ.

משל

כה

מצבת קבורה

ויקונן עליו אביו ויאמר

נפלת, בן יקיר, בבחורותיה!
דוד! דוד! הן תוחלתני נכזבה*
איכה תטוש, איכה תטוש הוריה?

ובנו יענה

מה־תבהל אם בעפר אשכבה?
דויד זכרי: זה־פתרונו אליה:
רוחי מספר דויד כסדר ישבה,
בעת למעון שדי חפשי אלכה*

כו

מצבת קבורה

האלמנה,	אני חנה
בא שברון*	לפני זקנה
נהפך גילי,	לחבל לי
ולעורון*	גם אל־חולי
ירח טבת	ויזם פה־בית
כל־החרון*	ויהי שבת
בפרתי,	יהי מותי
בשנת פשוץ*	בי מיתתי

הִנֵּה לְעוֹלָמִים בְּעֹרְתָּהּ
הָאֵל אֲשֶׁר תִּירָא בְּכָל־יְוֹתֵיהּ *

כג

ב ס כ ו ת

סֹרֶה

גָּבַר, סֹרֶה גָּא;
זאת האִזְנָה, זאת הקִישׁב:
כֹּה שְׁבַעַת יָמִים תֵּשֵׁב
תַּחַת אֹהֶל הַמְּלוּנָה:
דַּע אֲמָנָה, כִּי לִשְׁנָה
הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם *

כד

מצבת קבורה

רֵאִיתִי

בְּתֵבֶל כְּבוֹד וְעֶשֶׂר,
וּבְזֹרַע מְבָרָךְ זִקְנֹתִי שְׁבַתִּי;
כִּי כָל־מַעֲלָלִי חָסַד וְיֶשֶׁר,
וּבְכָל־מַחֲשָׁבוֹתִי אֶךְ־טוֹב הִשְׁבַּתִּי;
עָלִיתִי מְרוֹמִים, וְאֶמְצָא נַחַת,
אֶךְ־הֶבֶל כְּנִגְדָּה תֵּבֶל מִתַּחַת *

מצבת

אִין בְּשִׁפְתֵי דְּבֶר גִּבּוֹן ,
 כִּי בְּשִׁרְיָן יַעֲטָה עֶרְמָה •
 וְלִבֵּר מִזֹּאת הֵן עוֹד שְׁנִית
 יִכְשֹׁל בָּהּ הוֹלֵךְ רוּמָה •
 אַחֵר הָרֹב תִּמְיֵד יֵלֵךְ ,
 אִם עֵת־שָׁלוֹם , אִם מִלְחָמָה •
 אִם הָעַם רָב , יִרְיֵב גַּם־הוּא ;
 אִם־הוּא אוֹהֵב , לֹא יִתְמַהֲמָה •
 כִּי הֶהְמוֹן חוֹלֵק הִיקָר ,
 עַל־כֵּן אֱלִיו בְּקוֹף נִדְמָה •
 אֲמָנָס גְּלוּי כִּי הֶהְמוֹן
 מְשַׁחִית דִּרְכוֹ בְּסֻדּוֹס אֲדָמָה •
 לִכֵּן גֵּאָה רָשָׁע מְכַל ,
 כִּי הוּא הֶמוֹן הִרְבָּה אִשְׁמָה •

כו

ימי אדם אשר חי

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה לְמֹד.

יָגַע בְּחִקְמָה *

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה חֹמֶר,

רוֹדֵף יַפְעֵת עֲלָמָה *

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה עוֹבֵר,

לֹא-יֵדַע תְּרֻמָּה *

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה עוֹמֵד

בְּמַעַט בְּמִלְחָמָה *

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אוֹבֵר

זֵיו, וְכֶרוֹן, עֶצְמָה *

אַחֵר, מָזָה יֵרֵד

לְמָקוֹם עֶפְרָי, רָמָה *

הַנֶּפֶשׁ הַפָּרִד:

אוֹיָה! אֲנִשִּׁי אֶשְׁמָה *

כח

על הרודף אחר הכבוד

אָדָם גָּאָה רוֹדֵף כְּבוֹד

הוא איש כָּזוֹב, הוא איש מְרָמָה *

עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו יִסְתִּיר תְּמִיד,

הַטָּף יִטִּיף בְּלִשׁוֹן חֲכָמָה *

Di Anacreonte

Ode II.

Traduzione del de Rogati.

Saggia natura e provvida

Le corna al toro diè

E d'unghie armato il piè-fece il destriero.

Al corso pronta ed agile

La lepre ammaestrò,

Ed il leon formò-vorace e fiero.

Da lei volando in aria,

Da lei nuotando in mar,

Appresero ad errar-pesci ed augai.

Diede il valore agli uomini,

Il senno, e la ragion:

Niente le donne in don-ebber da lei?

Ah! che diè lor le grazie,

I vezzi, e la beltà:

Tanto poter non ha-lo scudo e l'asta.

Un volto, un volto amabile

Ha in se tanto valor,

Che il ferro, il fuoco ancor-a vincer basta.

כט

תרגום

אל רם רקע שמים
נתן לשור קרניים;
לסוס פרסה וצבי — נתן ויחן *

לרוץ קלות נשנבת
נתן אליהארגבת;
ויעש הלביא — גבור בארץ *

ממחת היבשת
נתן לדג קשקשת;
בנה לעוף עשה — יעוף רקיע *

נתן לאיש טוב טעם,
עצה, וגבורת רעם;
האם מן-האשה — מנע פל-חסד?

הה! כי נתן אליה
יפיה, חנה, מראיה;
וכאלה לא יועיל — מין ורמח *

טוב תאר מה-פמהו?
ברזל ואש אכתהו;
מגן גבור יגעיל — ישתית פל-קלע *

לא

סדר עבודת יום הכפורים

רשות

ברוך אתה לנצח.

האל הבוחר בנו.
חקיקה חוננתנו.
בם נמלט מרצח.
לנצח גרים מצח.
נצחק אל-שור ולפרץ.

אין חקר אל-חסדך:

הנה פתחת שער
אל-כל-חוטא ובער
לשוב בבכי נגדך.
לך תתן ידך.
כי אין צדיק בארץ.

ובעצם צדקתך

הואלת צויתנו
ענות ביום נפישנו.
ובצום לשוב עדיך:
או תכה מספרך
מזכרת חטא ורשע.

אף לידרך אהרן.

ולכל-כהן הרב.
צוית פי יקרב

מצבת קבורה

אָהָה' אָמִי.	רְאִי דָמִי:
בְּנֶה הָלֶךְ	בְּלֹא חֲמֻדָּה *
בְּנֶה הַטּוֹב	בְּגֵן רְטוֹב,
וְכַתְרֵשׁיִשׁ	וְכַפְטָדָה,
חֲמֻשִּׁים יוֹם,	בְּלִי פְדִיּוֹם,
יָמֵי חַיָּו:	וְלֹא נִפְדָּה!
אָהָה! תִּבֵּל	בְּצִיץ נוֹבֵל,
וּמְרַכָּה	מְרַקְדָּה *
לְמַקְטוֹן	וְעַד שְׁלֵטוֹן
הָלֹא תִשְׁלַח	שְׁאוֹל יָדָה *
וְלֹא תִרְאָה	אֲנוּשׁ גֵּאָה?
וְלֹא תִכִּין	לֶךְ צִידָה?
וְמִה־תֵּאמָר	בְּבֹא יוֹם מָר?
וְאִיךָ תִּקּוֹם	אִזִּי נִגְדָה?
לָכֶה אֵלַי,	שְׁמַע מִלִּי;
וְלִתְרוּהָ	וְלִתְעוּדָה
הִיָּה חֶבֶק	וּמִדְבָּק,
וְלִיזָר	תִּנָּה תוֹדָה *

מִלְכּוֹ יִפְרוֹס סָבוּ.
תַּחֲתָיו יִשְׁקוּט יִנְפֹּשׁ *

הִנֵּה כִּי־כֵן אֶף־אָנוּ
בְּכָה נַעַשׂ הַיּוֹם;
אוֹלֵי נִמְצָא בְּדִיּוֹם,
אוֹלֵי תִמְצָא לָנוּ:
בְּלָנוּ הִנֵּה בָּאנוּ,
הַבִּיטָה כִּי נֶאֱנַחְנוּ *

הַבִּיטָה כִּי נֶאֱנַחְהָ
נִפְשָׁנוּ, צוּר שָׁמַיִם!
מַעֲתָה בְּשִׁפְתַּיִם
קָרְבֵּן אִשָּׁה נִזְבַּחָה:
וּסְלַחָה אִם נִדְּחָה,
כִּי טִיט וּרְפֹשׁ נֶחֱנוּ *

ע ב ו ד ה

לִפְנֵי יוֹם הָעֶשׂוֹר כִּהֵּן יִבְרִישׁוּ (יומא 3)
שְׁבוּעַ מִבֵּיתוֹ, וּלְתֹא יִתְּנוּ;
וּלְכִיָּהּ בְּמִקְוֶמוֹ אַחֵר יִקְדִּישׁוּ,
מִפְּחַד בְּלִילוֹת מְקַרָּה יִקְרְנוּ *
כֹּזֶאת מִיָּמֵי עוֹלָם הֵן לֹא קָרְהוּ, (כ"ב)
אַךְ לֹא לִנְפִלְאוֹת נַפְשָׁם יִשְׁאוּ *
שָׁמָּה אֶל־אֵל אֱלֹיִם יִהְיֶה פִלְחָה, (י"ד)
אֶת־הַדָּם הוּא יִזְרַק, וּמִנְרָה יַעֲלֶה,
וּקְטֹרֶת הוּא יִקְטִיר, גַּם לַמִּזְבֵּחַ

כיום אל-הָאָרֶז;
יָרֵן, יִשְׁבִּית חָרוֹן;
וְתִתֶּן-לָנוּ יֵשַׁע *

עֲתָה אֵין עוֹד כָּל-אֱלוֹי,
אֵין עוֹד שְׁרוֹת מְקֻדָּשׁ;
הֵר אֵל שָׁרָה הוֹדֵשׁ,
כִּי חָטָא וּמְרִי גִדְלוֹ;
חִדְלוֹ, הֵה! חִדְלוֹ
עוֹלוֹת אֶף-חָטָאוֹת *

בְּמָה יִתְרַצֶּה-נָא
אֶל-הָאֱדוֹן הָעֶבֶד?
מִה-יַּעֲשֶׂה נָא עִם כְּבֹדִי
עוֹן, אִם-רַב זָנָה?
אָנָּה יִמָּצֵא אִמָּנָה
לְמִנֹּת הוֹצָאוֹת?

אִם-לֹא יִדְבֶּה יְשׁוּחַ,
אֶת-חַטָּאתָיו יִפִּיר,
סָדֵר הַיּוֹם יִזְכִּיר,
יִזְכִּיר רֵיחַ נִיחָח;
וּבִכְתּוֹ יִסִּיר חַח,
יִסִּיר מִדְּוֵי הַנֶּפֶשׁ *

אוּלֵי אִם-יַעֲשֶׂה כֹה
אֵל חֵי לוֹ יִמָּצֵא,
אוּלֵי לְכוּ יִרְצֶה
אוּלֵי יֵאִיר חֲשָׁכּוֹ;

אותו יוליכו: הם היטב יורוהו.
אחר כדברים אלה ישביעוהו:

כהן! עבדי בית דין ושלחיו אנו.
ואת שלח לנו אף להמה:
הן השבענו אותך באל עשנו,
ואשר רק היכל זאת אליו נעמה;
אסתסור ממלינו אל-ההכל,
אם בקהל צדוקים תשליך החכל.

יען החמס קם אל-מטה-רשע (י"ט)
בימי בית שני, כזאת יפעלו;
כי-אז נפרץ גדר, ויגדל פשע,
ודבר האל נרמס, ויתנכלו
לתור אחר לבם אנשי אין-דעת.
מתלמידי צדוק עדה מרשעת.

ובאולתם רבה המה האמינו,
כי את-קטור יום זה, יום הסלת,
באש נקטיר מחוץ, כי כה הבינו;
וכרום עשן לרום, וכצאת הריח,
הפהן הגדול אותו ישימה
אל-לפני הארון לפני לפנימה.

לא-בן אנשי השפל; אמנם יקטירו
לפני ארון כיום כי-כן שמעו:
לבן את-הפהן עתה יזכירו,
כי אם-מעשיו להם לא יורעו,
לפני שכן בסנה נגדו בקמו;
לבן, לבלי יתעם, ישבע למו.

(עֲתִים יַחְפִּץ) רָגַל וְרֹאשׁ הוּא יַעַל;
וּשְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי כַּאֲשֶׁר בַּסֵּפֶר (ח)
מִן־הַפָּרָה יִזוּ עָלָיו הָאֲפֹר *

וּלְהוֹרוֹתוֹ כָּל־חֶק לוֹ יִמְסְרוּ (י"ח)
מִזִּקְנֵי הָעֵדָה. קוֹמָה וּקְרָאָה,
אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, אֱלֹיו יֹאמְרוּ,
פֶּץ־יֵשׁ חֶקָה דָּקָה מִמֶּךָ נִפְלְאָה;
כֵּן יִמְצֵא דָבָר לֹא הִתְבּוֹנְנָתָ,
אוֹ שִׁכְחָתָ אוֹתוֹ כַּאֲשֶׁר זָקַנְתָּ.

עֶרֶב יוֹם הָעֵשׂוֹר כֹּהֵן יִנְהֹגוּ (י"ח)
שָׁעַר קִדְמָה מִזְרָחָה, וּלְפָנָיו
אֵיל, כֶּבֶשׂ, בָּקָר שְׁמָה יִצְגוּ,
עַד עַל־כָּל־פֶּלֶס יִתֵּן אֶת־מַעְיָנָיו;
וּלְמַעַן כִּרְאוֹתָו יִתְבּוֹנֵן בְּטוֹ
אֵיכָה לְפָנַי מָלְכוּ יִקְרִיב אוֹתָמוּ.

כָּל־שִׁבְעַת הַיָּמִים לֶאֱכֹל לְשִׁבְעַ (י"ח)
מִנּוּ לֹא יִמְנַע, חִפְצוֹ יִפְּקוּ;
רַק עֶרֶב הָעֵשׂוֹר, הָאוֹר בְּנִסְעוֹ,
מְרֹב אֲכֹל שְׁתֵּה יָדָיו יִרְחִיקוּ;
כִּי דֶרֶךְ הָאָדָם כַּאֲשֶׁר שִׁבְעַ
אֱלֹ־יִם הִתְרַדְמָה לְהִיּוֹת טִבַּע.

וּלְמַעַן עוֹד יִלְמַד לַחֲפֹץ חֲפִנִים, (י"ח)
אֵלֶּה לְבָנֵי אֶהְרֹן אוֹתוֹ יִמְסְרוּ;
הֵם אֱלֹ־בֵית אַבְטִינָם (כִּי מִיָּמִים
לְמִלְאֲכַת הַקִּטֹּר בָּנָיו יַעֲצְרוּ)

בְּרֹאשׁוֹנָה יִתְרוֹם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ (כג)
 כָּל־הַחֶפֶץ, כָּל־הַקֹּדֶם רֵעָהוּ;
 אִךְ כֵּן יִסְכֵּן אִישׁ, אוֹ יִפְסֹחַ,
 כִּי יִכְנוּ אָחִיו, אוֹ יִפִּילֵהוּ
 (כ"ד) כָּל־לֶם לַעֲבוֹד אֶל גִּיל רַב יִגִּילוּ,
 אִךְ לַתְרוֹמַת הַדָּשֵׁן פֹּר יִפִּילוּ.

הַפֹּר אֵיכָה יִפִּלוּ? יִקְהִלוּ (כ"ה)
 כְּדָמוֹת גֶּרֶן עָגֹל; אֲמָנִם יִרְמֹו
 כָּבֵעַ מֵרֹאשׁ אַחֵר, כִּי בֹ יִחֲלוּ
 לְמָנוֹת מִסְפָּר שְׁנִיא, עַד־אִם יִשְׁלִימוּ.
 וּלְבָלְתִי שְׂאֵת רֹאשׁ אֶצְבָּע יִגְבִּיהוּ, (כ"ו)
 אֲפֹס כִּי אֶת־הַבְּהֵן לֹא יוֹצִיאוּ.

סָבִיב לְקָרֵב הַיּוֹם, עֵת יַחֲשֹׁךְ נִגְהַ, (כ"ז)
 קוֹמוּ אַחִי, יֹאמֶר הַפְּקִיד לְמוֹ,
 וְרֹאוּ אִם יֵאִיר שֶׁמֶשׁ אוֹר וְנִגְהַ,
 וּשְׂאֵר הַכִּכְבִּים חֹשֶׁךְ אוֹרְמוּ;
 אִם אֶת־כָּל־הַמְּזוֹרַח חֲמָה הָאִירָה,
 וּבִפְעֻתָה עַד אֶל־חֲכָרוֹן הַזֹּהִירָה.

הֵן, הָאִיר הַמְּזוֹרַח, אִם־גָּבֵר יַעַן, (כ"ח)
 אֶל־שַׁעַר הַמִּקְוָה כִּהֵן יוֹבִילוּ
 לְרַחוּץ אֶת־כָּל־גּוֹפּוֹ; יַעַן וּבִיעַן
 לֹא בִלְתִּי־זֹאת בּוֹא לְחַצֵּר יַעֲפִילוּ;
 אֶף־הַמִּיֶּסֶךְ יִרְחֹץ, אִךְ מִטִּיל מַיִם
 טַעוֹן קִדּוּשׁ יָדַיִם אֶף רַגְלָיִם.

מִיָּד יִכְרוֹשׁ לִבְכוֹת בְּלֹתִי מִרְגּוֹעַ, (י"ח)
הִקְשִׁיב כִּי יִחְשֹׁב גֹּבֵר פִּשְׁעִי;
גִּסְתֵּיהֶם עֵינִים בְּבִכִּי תִדְמַע דְּמוּעַ,
פֶּן־הִכְלִימוּ חֲנֹם אֹהֶב וָרַע;
כִּי הַחוֹשֵׁר אִישׁ תָּם לֹא נָקָה נֶצַח,
גִּסְתֵּיהֶם צָרַעַת תִּזְרַח־לּוֹ בַּמָּצַח.

בְּלִילָה מַעֲיִנָיו שִׁנָּה יִרְחִיקוּ, (י"ט)
עֲפַעֲפִיו יִשְׁמְרוּן לְבָלִי יָנוּמוּ,
וּבַעֲסָק זֶה אוֹ זֶה אוֹתוֹ יַעֲסִיקוּ;
אֲךְ אִם רָגַע יָנוּם, פֶּרַח־חַ יִקְוֶמוּ,
וּבְאֲצָבָעִם יָכוּ אָנָּה וְאָנָּה,
לֵאמֹר: עוֹרָה אֲדוֹן, מִה־זֶּה תִישָׁנָה?

אִם אֶת־בְּטָנוֹ מֵאֵז בֶּשֶׁר וַיֵּין, (כ)
מִחֻקִּי אֵל מִלֹּא, בָּהֶם יִשְׁיחַ;
רָגִיל לִקְרוֹא יִקְרָא; אָכֵן אִם־אֵין,
אֶל־דְּבָרֵיהֶם הֵיטֵב הֵיטֵב יִשְׁגִּיחַ;
אֶף־הֵם בְּאֲשֶׁר יוֹאֵל אֱלֹיו יִקְרָאוּ,
אִי־ב, אוֹ דְנִי־אֵל, אוֹ בְנִחֲמִיהוּ.

אֶת־הַמּוֹבֵחַ פְּחָצוֹת יִתְרוֹמוּ, (כ)
אֶת־דִּשְׁן הָאֲשִׁים מָנוּ יִמְיִשּׁוּ;
לֹא עַד יִקְרָא שְׁכֹוִי הַיּוֹם יִדְמוּ
בְּשֶׁאֵר כָּל־הַיָּמִים; אוֹדֶם יִחִישּׁוּ;
כִּי הַמְּלָאכוֹת רַבּוּ, דָּבָן יִפְחָדּוּ,
דָּבָן מֵאֵז בְּלִילָה יִתְעַמְדּוּ.

כִּי הָיָה סִפְּלָ כְּסָף בְּמִזְבַּח
נָכוֹב כָּלוּ, כִּי בּוֹ יוֹם יוֹם יִשְׁכְּבוּ
אֶת־כָּל־נִסְכֵּי הַיִּין הַמְּשִׁימָה,
וְלַעֲמֹק הַשִּׁיתִּין מִשֶּׁם יִהְלֹכוּ;
אֶף־אַחֵר הָיָה שֵׁם, רַק־דֶּק מִמֶּנּוּ;
בַּחֲג נִסְכֵּי הַמַּיִם בּוֹ יִהְנוּ.

יִתֵּן אֶל־הַפְּהִיֹן כּוֹס מִלֵּא מִסֶּךָ;
יִתְקַעוּ, גַּם יִרְיעוּ, אֶף יִתְקַעוּ;
וּסְגֵן אֶצְלוֹ יִהְיֶה, וּבְנִסְכּוֹ נִסֶּךָ
יִפְרֹשׁ הַמִּטְפָּחוֹת; וּבִכֵּן יִרְעוּ
כִּי הַפְּהִיֹן נֹסֶךָ, וּבִכֵּן יִפִּירוּ,
וּבִכֵּן גַּם־הַלּוּיִם בְּשִׁיר יִשִּׁירוּ.

וַיִּשְׁנֵי כִבְשֵׁי שָׁנָה אַחֵר כָּל־אַלֶּה,
אִם יוֹם שַׁבָּת הַיּוֹם, לְמוֹסָף יַעֲשֶׂה;
וּכְפָקוּדֵי הָאֵל הָעֹשֶׂה כָּלֵא
בִּרְךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל, וַיִּפָּר כָּעֵשׂ;
כִּי אֵיךְ אֵבֹוא רִיקָם מִלּוֹ יִשׁוּבוּ,
אִם שַׁפְּתוֹתָיו שֵׁם הַיּוֹצֵר יִנּוּבוּ?

עֲשִׂירוֹנֵי סֵלֶת בְּשֶׁמֶן נִכְלָלוּ
יִקְטִיר, אִזּוֹ לָחֶם הַקֹּדֶשׁ יִסִּיעוּ
מִשְׁלַחַן הַזֹּהֵב; רַק לֹא יוּכְלוּ
קַחַת אוֹתוֹ טָרֶם חֲדָשׁ יַצִּיעוּ;
לָכֵן עוֹר זֶה לָחֶם יִשָּׂן יַעֲתִיק,
חֲדָשׁ יִשִּׁית אַחֵר תַּחַת עֲתִיק.

לֵכֵן גְּבוֹר כְּאִרִי אֶף־קֵל כְּנֶשֶׁר (ב')
 חֲמִשׁ יִטְבּוֹל בַּיּוֹם הַנֶּתֶן כֶּפֶר
 אֶל־אִישׁ כּוֹ לֹא כִפֵּר, וּפְעָמִים עֶשְׂרִי
 יִרְחֹץ יָדָיו וְגִלְיוֹ מְהִיר כְּעֹפֶר;
 וּמְבִילוֹת אֵלֶּה בְּקֹדֶשׁ תְּהַיְיָנָה,
 וּלְבַר הָרֹאשׁוֹנָה בַּחֹל יַעֲשֶׂנָּה.

סֵרִין בֵּינוֹ לָעַם אִזּוֹ יִשְׁטַח, (ב')
 פֶּן לִטְבּוֹל אֶל־עֵין כָּל יַחֲפִיר, יוֹבִישָׁה:
 פֶּשֶׁט, יָרֵד, טָבַל, וַיִּקְנַח; (ב"ב)
 אֶת־בְּגָדֵי הַזֹּהָב לְלִבֵּשׁ יַחֲיִישָׁה:
 עוֹד יִתְקַדֵּשׁ; אֶךְ אֶס־כָּא בִּימִים
 הַטִּילוּ בַּמִּקְוָה מַיִם חֲמִים.

לִשְׁחַט אֶת־הַתָּמִיד אַחֵר יֵצֵאֵה, (ב"ב)
 וַיִּמָּרֵק עַל־יָדָיו אַחֵר הַטֵּבַח;
 כִּי לוֹ רִקְדֵּה־רֶף עֵין יִתְמַהֲמַה,
 אֵיכָּה יֵאָסֶף אֶפּוֹא אֶת־יָדָם הַזֹּבַח?
 כִּי מִי מִבְּלָעָדָיו יֵאָסֶף הָדָם,
 אִם רַחֵק וּזְלוֹתוֹ כָּל־הָאָדָם?

קָבַל הָדָם פָּלוֹ, וַיִּזְרְקֵהוּ; (ב"ב)
 אִזּוֹ הַגְּרוֹת יִיטִיב, וְקִטְרֶת יַעַל:
 אַחֵר אֶת־רֹאשׁ הַזֹּבַח, וְנִתְחַהֵּוּ,
 אֶף־מִנְחָתוֹ יִקְרִיב אֶל־אֵל מִמַּעַל:
 וַיִּנְסֶף בְּשִׁיתֵין גִּסָּף הַיֵּין:
 אֵלִימוֹ קֶץ וַחֲקָר בְּמַעַט אֵין.

בַּשָּׂחַר יִלְבַּשׁ בּוּץ מִנִּי מִצְרַיִם, (ל"ד)
 נִכְבֵּד מִכָּל־מִין בָּד, פִּשְׁלֹג צָחָר;
 אֶךְ בַּד־הַדּוֹ יִלְבַּשׁ בֵּין הָעֲרָבִים.
 שְׁלִישׁ יִמַּעַט עָרְכוֹ מִשְׁלֵשָׁחַר;
 פְּשָׁנִים עֶשֶׂר מָנָה בְּגֵדֵי הָעָרֶב,
 וּלְהִרְבּוֹת אִם־יִחַפֵּץ מִבֵּיתוֹ יָרֵב.

בְּאֵלֹו אֵצֶל פָּרוֹ, הוּא פֶרֶח־חֲטָאת, (ל"ה)
 וּשְׁתֵּי יָדָיו יִסְמוּךְ עָלָיו, וּבִכְחַ;
 אֶף־יִתְיַדֶּה עָלָיו מִכָּל־חֲטָאת,
 וְהִי שׂוֹאֵל מֵאֵל יֵאֵל לְסִלָּה;
 וּפְעָמִים שְׁלֹשׁ אֶת־הַשֵּׁם יִשְׁמִיעַ,
 כִּכְתָּבוֹ, כָּל־שָׁנוֹ, וְכֹה יִבִּיעַ:

אָנָּה יְהוָה! חֲטָאתִי, אֶף־עֲוִיתִי,
 וּלְפָנֶיךָ הִרְבֵּה פָשַׁעְתִּי אָנִי,
 וּבְגִי בֵיתִי: אָמֵנָם הִנֵּה רָאִיתִי
 כִּי רַק לְטִיב אֵלֵינוּ צוֹיָתָנִי
 לַעֲבוֹד תַּחַת אֲחִי בְדָבִיר הַקֹּדֶשׁ,
 לָבֹא בֵיתְךָ בָּעֶשׂוֹר לַחֲדָשׁ.

אָנָּה יְהוָה! כִּפֹּר וּמַחֵל וּסְלַחָה,
 חֲנוּן, רַחוּם, עַל־כָּל־עוֹן וּפָשַׁע,
 עַל־כָּל־חֲטָאת נַפְשָׁנוּ כּוֹ נִדְחָה;
 כָּל־מַעַל כִּפֹּר־נָא, וּשְׂכַח כָּל־רָשָׁע;
 עַל־רֹאשׁ גִּבֹּר צָעִיר הַגִּדֵּל חֲסִדָּה,
 כִּפֹּתוֹב עַל־תּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבֹדָה:

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
 מִכָּל חֲטָאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ.

אֶת־כַּפּוֹת הַלְבָנָה הַקָּטִיר וַיַּעַל;
 אֹז לְמוֹסָף יִסֹּף נִסֹּף הַחֶמֶר,
 בְּדָבָר הָאָמֹר מֵאֹז מִמָּעַל.
 הַיּוֹם יוֹם צוֹם, לָכֵן כָּל־אִישׁ יִשְׁמֹר,
 וְדָחַלַק אֶת־הַפֶּת לֹא יִקְהִלוּ
 בְּשֹׁאֵר יָמִים, וְלַעֲרֹב יִיחָדוּ.

כַּאֲשֶׁר עָשָׂה כָּל־אֱלֹה עַד אִם־תָּמוּ,
 מוֹסֵף הַיּוֹם יִקְרִיב עַל־הַמִּזְבֵּחַ;
 וּבְדַבְרֵי־אֵל, כִּי מִכָּל־הוֹן יִנְעָמוּ,
 פָּר וּבָבָשִׁים שִׁבְעָה יִהְיֶה זִבְחֵהוּ,
 מִנְחָתָם, נִסְפֵיהֶם: אֲמָנָם הָאֵיל
 וּשְׁעִיר חֲטָאת יִקְרִיב עִם קָרְבָּן־לֵיל.

אֹז יִתָּא לַפְּרוּחַ (וּשְׁמָהּ מִזְכָּרַת) (ל"ה צְנוּסוֹת)
 אֶל־גִּבֹּר קוֹסִם קָסִם, חֵבֶר חֶבֶר:
 הוּא בְּכַשְׁפֵּיו בָּתָא חֲתַר מַחֲתָרַת
 לִרְאוֹת פֶּהוּ, אֲמָנָם חֶפֶר לוֹ קָבֶר:
 רַבִּים קָמוּ עָלָיו וַיִּהְרָגוּהוּ:
 אֶל־הַלְשִׁכָּה הַזֹּאת אֹז יוֹבִילוּהוּ:

סָדִין בִּינוּ לָעַם אֹז יִשְׁמַח, (ל"ד)
 פֶּן לְטָבוֹל אֶל־עֵין כָּל יַחֲפִיר, יוֹבִישָׁה:
 קָדַשׁ יָדָיו, רַגְלָיו, וַיִּקְנַח;
 טָבַל, אֹז בְּגָדֵי־כֹהֵן לְלִבָּשׁ יַחֲיִישָׁה:
 וּשְׁתִּי יָדָיו קָדַשׁ, וּשְׁתִּי רַגְלָיו,
 לֹא בְכִיּוֹר, כִּי־אִם בְּכָלִי בְּרוּסִים.

וּלְשׁוֹן תִּלְעַע שְׁנֵי עַל־הַשָּׁלוֹחַ (מ"ב)
 עַל־קִדְקָדוֹ יִקְשׁוֹר, אִף יִצְיָגְהוּ
 נָכַח בֵּית שְׁלוּחֹ; אִךְ לִטְבוֹחַ
 יִקְשׁוֹר אֶת־הַתִּלְעַע עַל־צִוְאָרְהוּ;
 יַעַן מִבִּלְתִּי־זֹאת אֵיכָה יִכָּרוּ?
 וּבִמְרֹאֶה וּבִקְוֶמָה שְׁוִים נִבְחָרוּ. (ס"ז)

שָׁב לוֹ אֶצֶל כְּרוֹ, הוּא פֶרֶח־חֲטָאֵת, (מ"ב)
 וְשִׁתִּי יָדָיו יִסְמְךָ עָלָיו, וּבִכְחַ;
 אֶף־יִתְּוֶדֶה עָלָיו מִכָּל־חֲטָאֵת,
 וְיִהְיֶה שׂוֹאֵל מֵאֵל יִשְׁאֵל לְסִלָּה
 וּפְעָמִים שָׁלַשׁ אֶת־הַשֵּׁם יִשְׁמִיעַ,
 בִּכְתָּבוֹ, כָּל־שׁוֹנוֹ, וְכֵה יִבְיַע:

אָנָּה יִהְיֶה! חֲטָאֵתִי, אֶף־עֲוִיתִי,
 וּלְפָנֶיךָ הִרְבֵּה פָשַׁעְתִּי אָנֹכִי,
 וּבְנֵי אֶחָרִין: אֲמָנָם הִנֵּה רָאִיתִי
 כִּי רַק לְטִיב אֵלֵינוּ צִוִּיתָנִי
 לָעֲבֹד תַּחַת אַחִי בְּדָבָר הַקָּדָשׁ,
 לְבֹא בֵיתְךָ בְּעֶשׂוֹר לַחֲדָשׁ.

אָנָּה יִהְיֶה! פֶּפֶר וּמִחַל וּסְלָחָה,
 חֲנוּן, רַחוּם, עַל־כָּל־עֲוֹן וּפָשַׁע,
 עַל־כָּל־חֲטָאֵת נִפְשֵׁנוּ בּוֹ נִדְּחָה;
 כָּל־מַעַל בְּפֶרֶר־נָא, וְשָׂכַח כָּל־רֶשַׁע;
 עַל־רֹאשׁ שִׁבְטֵי צִעִיר הַגִּידֵל חֲסִדָּךְ,
 בִּכְתוּב עַל־תּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְךָ:

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
 מִכָּל הַטָּאֲתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ.

הָעַם הַקָּמִים שָׁם, בְּאֶשֶׁר יִקְשִׁיבוּ (ס"ו)
 אֶת־הַשֵּׁם הַמְּפֹרָשׁ יִשְׁפִּילוּ מִצָּח;
 יִפְּלוּ עַל־פְּנֵימוֹ, אִף יִשְׁיבוּ:
 בְּרוּךְ שֵׁם מַלְכוּתוֹ עוֹלָם וָנֶצַח.
 אִף־הוּא יִגְמַר הַשֵּׁם רַגַע גָּמְרוּ,
 וַיִּחַזַק תְּקוּתָם, לֵאמֹר: תִּטְהָרוּ.

אֶל־מִזְבֵּחַ הַהָצֵר אֹז יָבֵא לוֹ, (נ"ז)
 שֵׁם לְצִפּוֹן הַמִּזְבֵּחַ אֹז יָבֵאָה:
 לִימִינוֹ הַשְּׁלִישׁ, אִף לְשִׁמְאֵלוֹ
 רֹאשׁ בֵּית אָב הָעֶבֶד הַיּוֹם לֵאלֹהִי:
 וּשְׁעִירֵי הָעֲזִים גַּם יִמָּצֵא שָׁמָּה,
 וּקְלָפֵי גִּוְרָלוֹת שָׁמָּה הוֹשָׁמָה.

בָּרַךְ בְּשֵׁמִי יִדְיוֹ, הוֹצִיא כּוֹרִיָּה: (נ"ח)
 אִם בִּימִינוֹ חֲטָאת עֲלָה מִמַּעַל,
 יֹאמַר הַשְּׁלִישׁ לוֹ: יָמִין הַגִּבִּת;
 אֲמִנָּם אִם־בְּשִׁמְאֵלוֹ יֵצֵא וַיַּעַל,
 יֹאמַר רֹאשׁ בֵּית הָאָב: הִרֵם יָדָהּ,
 אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל: בָּא בְּשִׁמְאֶלָּהּ.

אֹז עַל־רֹאשׁ כָּל־שְׁעִיר גִּוְרָל יִשֵּׁם:
 אַחֵר יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּשְׁתַּלַּח,
 אַחֵר עַל־הַחֲטָאת, אוֹלָם בְּשֵׁם
 אֹז לִיהוּהַ חֲטָאת יִהְיֶה צִוּחַ;
 אִף כָּל־מִקְשִׁיב יָשִׁיב, אִף יִשְׁפִּיל מִצָּח:
 בְּרוּךְ שֵׁם מַלְכוּתוֹ עוֹלָם וָנֶצַח.

בְּהִיכַל יְתֹהֵלֶךָ, עַד־כִּי יָגִיעַ (כ"ב)
 לְשֹׁתֵי הַפָּרִכּוֹת הַמְבְדִּילוֹת
 בֵּין יְתֵר הַהִיכָל אֶל־הַיָּצִיעַ
 הַמְקַדֶּשֶׁת מִכָּל־הַהִיכָלוֹת;
 וּפְרוּכָה הָאֶחָת נִגְבָּה תִּמְנָה, (כ"ג)
 וּפְנִימִיָּה אֲמָנָם לְשִׁמְאֵל הַזִּכְנָה.

הֵלֶךְ מִבִּינֵיהֶן, עַד־אִם יָגִיעַ
 אֶל־הָאָרֶץ: אֹז יִשֹּׁת בֵּין בְּדִיו
 מִחֲתַת הָאֵשׁ, וּכְרַב בִּינָה וַיִּגִּיעַ
 עָרָה אֶת־הַקָּטָר אֶל־תּוֹךְ יָדָיו.
 מֵאֹז נָטַל אָרֶץ אָבֵן הָיְתָה (כ"ד)
 לְתֵת עָלֶיהָ, וּשְׁתִּיָּה נִקְרָאתָה.

וּקְטָרֶת אֹז יִתֵּן עַל־גַּחֲלִיהָ: (כ"ה)
 יוֹחִיל עַד יִמְלֵא עֶשֶׂן וְרִיחַ
 כָּל־הַמָּקוֹם הַהוּא, וְאֹז יֵצֵאָה;
 וּקְדֻרָנִית אֲמָנָם יִהְיֶה כֶּסֶח:
 עוֹדְנוּ בְּהִיכָל בָּאֵל יִפְגִּיעַ,
 רַק לֹא יִכְבִּיר מַלְּיָן, וְכֹה יִבִּיעַ:

אָנָּה אֵלִי!	הַעֲתֵר לִי: (כ"ו)
וַשִּׁיעָה אֵל רַב	אֶל־אִישׁ קָטָן.
אוֹצָר מָטָר	אֶל־נָא הַמָּטָר,
אֶף אִם־יִשְׁ־אִישׁ	מָטָר יִשְׁטָן.
אָנָּה עֲלִיוֹן!	יַחֲדֵל אֲבִיוֹן,
רַק לֹא יַחֲדֵל	אִישׁ הַשְּׁלֵטָן.

הָעַם הַקָּמִים שָׁם, כְּאֲשֶׁר יִקְשִׁיבוּ (ס"ו)
 אֶת־הַשֵּׁם הַמְּכֻרָשׁ, יִשְׁפִּילוּ מִצֶּחַ:
 יָפְלוּ עַל־פְּנֵימוֹ, אֵף יִשְׁיבוּ:
 בָּרוּךְ שֵׁם מַלְכוּתוֹ עוֹלָם וָנֶצַח:
 אֲף־הוּא יִגְמור הַשֵּׁם רָגַע וְגָמְרוּ,
 וַיַּחֲזֵק תַּקּוּתָם, לֵאמֹר: תִּטְהָרוּ.

בְּמִשְׁפָּט הִירוּעַ יִזְכְּחוּ, (מ"ג)
 וְלִקְבֹּץ אֶת־דָּמוֹ לֹא יִתְמַהֲמַה:
 וְלִמְעַן לֹא יִקָּפֵא, אֹז יִפְקִידֵנוּ
 בְּיָדֵי כֹהֵן אַחֵר, עַד־אִם יֵצֵאה;
 וְלִמְרִס בּוֹ תָּמִיד לֹא יִבָּצֵר
 בְּרִבְרֵי הָרִבִּיעִי שֶׁבַחצֹר.

יִקַּח מִחֶתֶה, יָבֹא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ,
 וַיִּפְנֶה גִחְלֵיו הִנָּה וְהִנָּה,
 וְאֲשֶׁר אָפְלוּ בַּמֶּחֶתֶה לִקַּח;
 בְּרִבְרֵי הָרִבִּיעִי אֹז יִנִּיחָנָה:
 וְאַחֲרֵים אֶת־הַכֹּפֶף אֱלֵיו יוֹצִיאוּ, (מ"ד)
 וְכִלִּי מִלֹּא קִטֹּר אֱלֵיו יָבִיאוּ.

בְּהַפְּנִים יַחְפֹּז כֹּהֵן מִנְהוּ, (מ"ה)
 וְלִתּוֹךְ הַכֹּפֶף יִתֵּן, וּבִלֹּא כָל־כְּלִי:
 כִּכָּה צֹוֶה אֵל חַי, וְאֲנִי אֲנִיחֶהוּ;
 קוֹלוֹ לְעַד אֲשַׁמֵּעַ, אֲף אִם־הוּא פִּלְאִי.
 אֹז אֶת־מִחֶתֶת הָאֵשׁ יִתֵּן בַּכֹּפֶף
 הַיְּמָנִית: בְּשִׁמְאָלוֹ יִשָּׂא הַכֹּפֶף.

עָרָה אֶת־הַדָּמִים יִהְיוּ פְעָמִים,
וּבְמִזְבֵּחַ הַזֶּהֶב יִזָּה אוֹתָמוּ;
לְמַקְצָעוֹת הַהֲרָאֵל בִּירְכָתִים (נ"ח)
אֲרִבַּעַת הַזֵּיוֹת אִזּוּ יִזָּה־בָמוּ;
אֶךְ שִׁבְעַת הַזֵּיוֹת אַחֵר כָּל־זֶה
עַל־טָהָר הַמִּזְבֵּחַ גַּם יִזָּה.

בָּא לוֹ אֶל־הַשָּׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח, (ס"ו)
וְשָׁתִי יָדָיו יִסְמוֹךְ עָלָיו, וּבָכַח;
אֶךְ יִתְנַהֵג עָלָיו אֶל־הַסֵּלַח,
וַיְהִי שׂוֹאֵל מֵאֵל יוֹאֵל לְסִלָּה;
וּפְעָמִים שְׁלֹשׁ אֶת־הַשֵּׁם יִשְׁמִיעַ,
בְּכַתְּבוֹ, כָּל־שְׁנוֹ, וְכֵה יִבִּיעַ:

אָנָּה יְהוֹה! עֲמֹךְ חֲטָא חֲטָאוּ,
עוֹו עוֹה, וַיִּפְשְׁעוּן פִּשְׁעוֹעַ;
הַיּוֹם בְּכִכִּי וָצוּם עָדִיךָ בָּאוּ,
כִּי בֵן אֲמַרְתָּ יִתְפַּכֵּר כָּל־רַע;
וּכְפָקוּדִיךָ, בָּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ
גַּם־אֲנִכִּי אֶעֱבֹד בְּדַבִּיר הַקֹּדֶשׁ.

אָנָּה יְהוֹה! כִּפֵּר וּמִחַל וּסְלַחָה,
חֲנוּן, רַחוּם, עַל־כָּל־עוֹן וּפִשְׁעַי,
עַל־כָּל־חַטָּאת נִפְשָׁמוּ בּוֹ נִדְחָה;
כָּל־מַעַל בְּכָר־נָא, וְשִׁכַח כָּל־רִשְׁעַי;
עַל־עַם בְּחִרְתָּ לָךְ הַגִּדֵּל חֲסִדָּךְ,
בְּכַתּוֹב עַל־תּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדָךְ:

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטָהָר אֶתְכֶם
מִכָּל הַטְּאֵתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוֹה תִּטְהָרוּ.

מִיֵּד מִגִּים הָדָם אִזּוּ יִקְחֵנוּ.
וּבְפֶעַם רֹאשׁוֹנָה יָבֹא הַבִּיתָּה;
וּשְׁמֹנֶה הַזִּזִּית יִזָּה מִמֶּנּוּ
בֵּין בְּרֵי הָאָרֶן שָׁמָּה מִבִּיתָּה;
רַק לֹא־יָרִים, אִף לֹא־יִשְׁפִּיל אוֹתָנָה.
אִף מִן־הָרֹאשׁוֹנָה יִכְדִּיל כָּלָנָה.

אִף בְּמִנּוֹתוֹ אוֹתָן יִכְדִּיל בִּינְתָיִם,
יִכְדִּיל הָרֹאשׁוֹנָה מִרְעוֹתֶיהָ:
לֹא כַּמֶּשֶׁפֶט יִמָּנֶה: אַחַת, וּשְׁתֵּי;
לִפְנֵי כָל־הַזֶּה יָשׁוּב יִמָּנֶה:
וּשְׁאֵר הָדָם, כַּאֲשֶׁר הַשְּׁלִים וְיָבֵל,
יִתֵּן עַל־כֶּן־זֶהֱב שְׁבֵה־יָכֵל.

וּשְׁעִיר הַטָּאֵת יִנָּבֵא: הוּא יִזְכָּחֵנוּ,
וּלְקַבֵּץ אֶת־דָּמּוֹ יַחֲיִשׁ וַיִּמָּהֵר;
וּשְׁמֹנֶה הַזִּזִּית יִזָּה מִמֶּנּוּ
בֵּין בְּרֵי הָאָרֶן: אֶכֶן יִזָּהֵר
עַתָּה כִּי יִזָּה, כַּאֲשֶׁר מֵאִזּוּ אֶמְרָנוּ.
אִף בְּמִנּוֹתוֹ אֹתָן, כַּאֲשֶׁר דִּבְרָנוּ.

וּדְמֵי הַפֶּר לָקַח, וַיִּזּוּ מִהֶמָּה
בְּפִרְכַּת מַחוּץ, כַּאֲשֶׁר בְּפֶעַם
הָרֹאשׁוֹנָה בְּכַנִּים; וּמֵאֵד נָעֲמָה
שִׁירוֹתוֹ לְאֱלֹהִים, אִף אִם־הִטָּעַם
מִמֶּנּוּ יִפְּלֵא הַפְּלֵא וּפְּלֵא:
אִף לְדְמֵי הַשְּׁעִיר יַעֲשׂ כַּאֲלֵה.

הודע אליו כי למדבר הגיע. (ס"ח)

עם-האיש העתי, המשתלה:
יבא כהן גדול אל-היציע,
לקרא דברי צורו עליו שמים;
בבגד שעליו, אם-כה רצה,
או מביתו בגד לבן ימצא.

אז אחרי-מות יקום לקרא בספר, (ס"ח)

אחר באמור יקרא אך בעשור;
אותו אחר יגלול, מכלול כל-שפר,
אף במשפט אותו היטב יקשור:
ולכל-העם יאמר: אחי! עדי-הנה
יותר משקראתי כתוב הנה.

אך בעשור שנית יקרא מפיהו, (ס"ח)

כן. כי-יחפש אתה עדה יטריח:
ויברך אל שדי על-תורת פיהו,
אף על-שרות אחיו, אף ישפך-שיח
על-כל-חטא, על-בית אל, על-ישראל,
על-העיר, על-אחיו, באשר יואל.

סדין בינו לעם אז ישטח, (ע)

כן למבול אל-עין כל יחפיר, יובישה:
קדש ידיו, רגליו, ויקנח:
טבל: בגדי זהב ללבש יחישא:
ויקדש את-רגליו, אף את-ידיו:
כי כן יעש כל-עת ימר מדיו.

הָעַם הַקָּמִים שָׁם. כַּאֲשֶׁר יִקְשִׁיבוּ (ס"ו)
 אֶת־הַשֵּׁם הַמְּפֹרָשׁ, יִשְׁפִּילוּ מַצָּח;
 יִפְּלוּ עַל־פְּנֵימוֹ, אָף יִשְׁיבוּ:
 בָּרוּךְ שֵׁם מַלְכוּתוֹ עוֹלָם וָנֶצַח:
 אָף הוּא יִגְמַר הַשֵּׁם רַגַע וָזָמַן.
 וַיַּחֲזִק תְּקוּנָתָם, לֵאמֹר: תִּטְהָרוּ *

הַשְּׁעִיר עִם־עֵתִי אֲזִי יִשְׁלַחְנוּ. (ס"ז)
 וְלִהְיוּ לִיכֹ אֶף־הַזָּרִים יִשְׁפִּיקוּ;
 אָךְ זוּלָתִי כִּהֵן לֹא יוֹלִיכֵנוּ.
 וּבְנֵי אֶהְרֹן אֶת־הַזָּרִים הִרְחִיקוּ.
 הָאִישׁ מִה־יַּעַשׂ בּוֹ כַּאֲשֶׁר יִגִּיעַ
 אֶל־רֹאשׁ הַדָּר אַחֵר אַחֵר עָמַל וַיִּגִּיעַ *

תִּלְעַת הַשָּׁנִי יִחַלֵּק לַשָּׁנִים: (ס"ח)
 אֶת־חֲצִי הָאֶחָד יִקְשֹׁר בְּסִלַע,
 וּשְׂאֲרֵיתוֹ יִקְשֹׁר בֵּין הַקֶּרְנַיִם:
 וּבִגְבֹר כִּי יִקְלַע אָבֶן בְּקִלַע
 הַשְּׁעִיר מֵאַחֹר מִטָּה יָדִיחַ,
 וּבְכַמְעַט־רַגַע אֶת־נַפְשׁוֹ יַפְרִיחַ *

אֶל־כָּר וּשְׁעִיר חַטָּאת הַנִּשְׂרָפִים (ס"ט)
 כָּאֵלּוּ כִּהֵן גְּדוֹל, וַיַּחֲזֵן בְּטָנְמוֹ:
 לֹא יִרְאֶה בְּכָבֵד כַּאֲשָׁפִים,
 רַק חֲלִבֵיהֶם יוֹצִיא מִמוֹשָׁבָמוֹ:
 וּשְׁנֵיהֶם, גַּם־הַכָּר, גַּם־הַשְּׁעִיר,
 יִשְׁלַח בֵּית הַמוֹקֵד מִחוּץ לָעִיר *

יום טוב אל-כל-איש טוב מעתה יעש,
 ישיש את-איש ישיש, זקן וילד:
 גיל לא פרש יירש, גרש כל-כעש,
 אחר כי הוא נבחר מאנשי-חלד:
 יצא גם לא מצא מצה ופגע,
 כי אין קרבו ארבו, לבו בל-נגע.

אל רב! הנה מה רב אז לנו אשר!
 חסדך לכהן מאן לא יהי:
 אביון ורל יחדל, יגדל העשר;
 לא הומיה קריה בכיה ונהי:
 קטר יקטר, שוטר יהיה בדבר:
 ימצא פדיוס יום יום לפשעיו גבר.

הן כך נפגע אס-רע יגע ער-נפש;
 לא מצרה נירא, נצחק אל-פרץ:
 שמך מבצר עת-צר, וצר יהפש;
 שמך אביר, הוא המשביר הארץ:
 אתה האל, וב ישראל תשכנה;
 ולקול נענה תפנה מן ההרמונה.

הן פשימון ארמון, אלמון גוי שוע;
 אבר עדיו יפיו, ויאבר כפר.
 תעה טהר מהר, מהר מרגוע;
 רויץ, ריב ריבי, אבי! בצבי ועפר:
 שור עם גרפה הקה, ספה נפלת;
 בנה הורק נורק, אין רק תחלת.

אֵיל הָעוֹלָה שָׁלוֹ. אַף אֶת־הָאֵיל (ע')
 שְׁלֹמוֹסָף, אַף אֶת־חֲלָבֵי חֲטָאת,
 יִקְרִיב אֶל־אֵל הַבּוֹרָא יוֹם וְלַיִל,
 סוּלַח אֶל־עַמּוֹ אֶת־כָּל־חֲטָאת,
 נָתַן אֶל־צָרֵיהֶם כְּעֹפֶר הָרֶב:
 אֹז כַּמִּשְׁפָּט יִקְרִיב קִרְבֵּן הָעָרִב.

סָרִין בִּינו לָעַם אֹז יִשְׁטַח, (ע')
 כֵּן לְטָבוֹל אֶל־עֵין כֹּל יַחֲפִיר, יוֹבִי־שָׁה:
 קֹדֶשׁ יָדָיו, רִגְלָיו, וַיִּקְנַח:
 טָבַל: אֹז בְּגָדֵי־בַד לְלִבֵּשׁ יַחֲשָׁה;
 וּשְׂתֵי יָדָיו קֹדֶשׁ, וּשְׂתֵי רִגְלָיו,
 לֹא בִפְיֹר, כִּי־אֵם בְּכָדִי פְרוֹיִם.

מִבֵּית קֹדֶשׁ כָּל־קֹדֶשׁ אֹז לִקַּח (ע')
 הַכֹּף עִסְתִּי־מִחֲתָה, כִּי שֵׁם נִשְׁאָרוֹ:
 קֹדֶשׁ יָדָיו, רִגְלָיו, וַיִּקְנַח:
 טָבַל: יִלְבֹּשׁ בְּגָדֵי זָהָב יִקְרוּ:
 וַיִּקְדֹּשׁ אֶת־רִגְלָיו, אַף אֶת־יָדָיו,
 כִּי בֶן־יַעַשׂ כָּל־עֵת יָמִיר מִדָּיו.

מִזֶּד יִקְטֹר קֹטֵר בֵּין הָעֲרֻבִים, (ע')
 גַּם שִׁבְעַת הַנְּרוֹת כַּמִּשְׁפָּט יַעֲלֶה;
 וַיִּקְדֹּשׁ־עוֹד יָדָיו עִסְתִּי־הָרִגְלָיו,
 וּבִכָּה הַשָּׁלִים חֲקוֹ, וַיִּכְפֹּר־מַעַל:
 כָּשַׁט מִדָּיו, וַיַּעַט אֶת־מַעֲטָהוּ,
 וַיִּלְווּהוּ הָעָם עַד אֶל־נְהוּהוּ.

אוֹתֵי הָרֶף

אוֹתֵי רֶדֶף

עָנָה נָשִׁי

אֶת-פִּלְגָּשִׁי

קָטַן וְשָׁב

גֵּר, גַּם-תּוֹשָׁב

בְּבִכִּי וַיֵּלֶל

יוֹמָם וָלַיִל

פֶּקֶשׁ נִדָּף.

עַד-הֶחֱרָמָה.

תִּלְמִי שִׁשִּׁי;

הֶרְבֵּה זָמָה.

הוּא לֹא חָשָׁב;

נִדְמָה נִדְמָה.

הָהָה! נִתְגַּלֵּל

בְּכֹאֵב אָנוּשׁ.

עַל-הֶחֱרָקָה

חֶרְבוֹ תִקַּע

אוֹי! נִשְׁחָטִים,

עַם-הַשּׁוֹטִים,

אוֹי! מִיִּנְקוֹת

אוֹי! תִּינּוֹקוֹת

בְּבִכִּי וַיֵּלֶל

יוֹמָם וָלַיִל

הָרוֹת בָּקַע,

עַד-אֶל-לֶבֶן.

אוֹי! נִשְׁרָטִים,

אוֹ בִּדְרָבָן.

הַנֶּאֱנָקוֹת:

שֶׁל-בֵּית רָבָן.

הָהָה! נִתְגַּלֵּל

בְּכֹאֵב אָנוּשׁ.

בְּטֵל תָּמִיד,

צִלְמוֹ הַעֲמִיד

בֵּית אֵל הַשִּׁים

לְחֵם נָשִׁים

מֵהֶם עָרָף,

מֵהֶם טָרֶף

בְּבִכִּי וַיֵּלֶל

יוֹמָם וָלַיִל

בְּנֵי הַשְּׁמִיד,

אֶצֶל כֶּסֶד־יָהּ.

כָּלִיל אֲשִׁים,

פָּרִין הִיָּה.

מֵהֶם שָׂרָף,

לְרֵבּוֹת שְׂבִיָּה.

הָהָה! נִתְגַּלֵּל

בְּכֹאֵב אָנוּשׁ.

תִּקְוָה, חֲרוֹה, נֹאֵה אֶל־דֶּל כְּמוֹנִי;
 וּבְכַל־חֲזֶה תִּחְזֶה רִקְזָה, רִקְסָבֶל.
 נִבְעָה, נִנְעָה, נִפְעָה, נִכְנְעִי עֲנִי;
 קָבֶל אָבֶל נִבֵּל סָבֶל כָּל־חָבֶל.
 אֶל־אִישׁ יִזְחַל וְיִחַל תִּמְחַל כָּל־פְּשַׁע;
 סָלַח! תִּסְלַח נֶאֱלַח, וְשָׁלַח הִישַׁע.

לב

לתשעה באב.

רב מְכַאוֹבִי:	לִבִּי ! לִבִּי !
יִשָּׁן נוֹשָׁן *	הִנֵּה עֲצָבִי
עוֹרִי צָפֹד:	אֲבָכָה, אֶסְפֹּד;
עַל־הַשָּׁשׁן.	כִּי־קָם סִרְפֹּד
בְּמָקוֹם צִיּוֹן.	הִנֵּה צִיּוֹן
תִּמְרוֹת עֲשָׂן.	גִּיא חֲזִיּוֹן
הָהָה! נִתְגַּלֵּל	בְּבִכְי וְיִלֵּל
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ	יוֹמָם וָלַיִל
עִיר פּוֹרִיָּה	אוֹי לִי! אוֹיָהּ!
כְּסֻדּוֹם הָעִיר.	הִנֵּה צִיָּה
עָמִי גִרְשׁ.	בֵּית אֵל שִׁרְשׁ.
רַב עַם־צָעִיר.	עֲשִׂיר וָרֶשׁ.
אֵף לֹא חָמַל.	אוֹתִי קָמַל.
יֹשֵׁב שִׁעִיר.	הִרְבָּה עָמַל
הָהָה! נִתְגַּלֵּל	בְּבִכְי וְיִלֵּל
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ.	יוֹמָם וָלַיִל

מֶה־רַב חֲבָלַי !	אֲנִיָּה ! אֲנִי לִי !
אֲבָכָה בָּכָה *	יֹמֵי , לַיְלִי ,
וְרָאָה דָּמִי ,	הִבֵּט צֶלְמִי .
עוֹלָלָת כַּה * .	וְזָכוֹר אֶל־מִי
אוֹתִי חִנֵּק ;	אֲרִיָּה זָנֵק ,
דָּבֵק חֲבו * .	לְלִשׁוֹן יֹנֵק
הֵה ! נִתְגּוֹלָל	בְּבָבִי וַיִּלֵּל
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ *	יֹמָם וְלַיְל

וּלְטֹשׁ הַצּוֹר ;	הַבִּיטָה צוֹר .
כִּי עַד־מָתִי ?	הוֹצֵא עֲצוֹר :
אֵין עוֹר שְׁלוֹה :	אֵין עוֹר חֲדוּה .
אֶל־צְרוּתִי ?	מִי־הוּא שְׁוֹה
רַבָּתִי עִם ?	אִיכָּה יוֹעַם
אֶת־אֲנָחוֹתִי ?	מִי־זֶה טַעַם
הֵה ! נִתְגּוֹלָל	בְּבָבִי וַיִּלֵּל
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ *	יֹמָם וְלַיְל

אִשָּׁב נִכְלָם ?	הַעַד עוֹלָם
הִתְיָה מְנִי ?	עַד־אֵן נַעֲלָם
פָּרֶם , מְדִי ,	עַד־אֵן , שְׂדֵי !
יֹאכֵל גִּפְנִי ?	יֹאכֵל בְּדִי ,
תַּחַת חֲפָה	עַד־אֵן סוּפָה
יִהְיָה גִבִּי ?	עַד־אֵן אֲשַׁפָּה
הֵה ! נִתְגּוֹלָל	בְּבָבִי וַיִּלֵּל
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ *	יֹמָם וְלַיְל

מִשְׁהַת נְבוֹהָ !
אֶל־יִרְאָה אֹר!
יִמַּח זְכָרוֹ!
כִּי לֹא טָהוֹר •
אֶל־דָּרַע אָרוּךְ:
יוֹם לֹא נָאוֹר •
הֵה! נְתַגּוּלִל
בְּכֹאֵב אֲנוּשׁ •

אָרוֹר יוֹם זֶה
יוֹם הַלְוָה
יִדְעָה גֵרֹ!
יִחַשֶׁה שְׁחָרוֹ!
כִּי הוּא עָרוּךְ
יוֹם לֹא בָרוּךְ •
בְּכֹכְי וִילִל
יוֹמָם וְלַיִל

מִשׁוֹשׁ גִּילָה;
כָּל־אֲבִירי •
מִקְדָּשׁ אֵל רַב •
הַשְּׁבִית שִׁירי •
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
מִיֵּד צָרִי •
הֵה! נְתַגּוּלִל
בְּכֹאֵב אֲנוּשׁ •

כִּי בּוֹ גִלָה
כִּי בּוֹ סֵלָה
כִּי בּוֹ חֶרֶב
כִּי עָרַב רַב
כִּי בּוֹ הוֹדֵשׁ
יִשָּׁן, חֲדָשׁ •
בְּכֹכְי וִילִל
יוֹמָם וְלַיִל

עַם הַפְּצִי־בָה •
אֹר כִּי יִהְיֶה •
עָלִי צָחַק •
מִמֶּנִּי אֵל •
עָלִי אֲבוֹר •
צוֹר יִשְׂרָאֵל •
הֵה! נְתַגּוּלִל
בְּכֹאֵב אֲנוּשׁ •

כִּי בּוֹ נִשְׁבָּה
כִּי בּוֹ כָּבָה
גּוֹי מִמְרָחַק
כִּי בּוֹ רָחַק
כִּי בּוֹ נָאוֹר
כִּי כֵן גָּזַר
בְּכֹכְי וִילִל
יוֹמָם וְלַיִל

וּבָנָה הָרֵאֵל:	הָבֵא גֵּאֵל,
יִלְכֹּשׁ מִדִּיּוֹ *	כֹּהֵן בֵּית אֵל
יַעֲדָה בַּחֹר:	כִּרְפֹּס וַחֹר
הָדָה יָדָיו *	גָּמוּל עַל־חֹר
אוֹתֵי צָפִיר,	לֹא־עוֹד יַחֲפִיר
וּמַרְיָא יַחֲדוּ *	עָגֹל וּכְפִיר,
לֹא נִתְגּוֹלָל,	בְּבִכִּי וַיִּלֵּל
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ.	לֹא יוֹם, לֹא לַיִל,

אֵלֵי יִקְדּ:	אִזְכָּר־קִדְקִד
אֵלֵי חֲשִׁים.	שְׁמִשׁוֹת בְּרַכּוֹ
כָּל־צֶאֱן קִדְר	וּכְרוּב הָדָר
נִקְרִיב אֲשִׁים *	אֶל־אֵל נֶאֱדָר
בְּכָרִי מִדִּין	וּכְרוּב קִנְיִן
יִהְיוּ חֲשִׁים *	אֶדְהִבְנִין
לֹא נִתְגּוֹלָל,	בְּבִכִּי וַיִּלֵּל
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ.	לֹא יוֹם, לֹא לַיִל,

שָׁבַט אֶהְרֹן	אִזְכָּר בְּגֵרוֹן
בְּרַבִּיר שְׁלֵם *	יִשִּׁיר, יֵרֵן,
זָקֵן, יִשֵּׁשׁ,	גֹּי מִתְרוֹשֵׁשׁ
לֹא יִכָּלֵם *	לֹא יִתְבוֹשֵׁשׁ,
אֶדְלֹא רִיקָם:	כִּי עֲזָרִי־קָם,
כִּי־לוֹ שְׁלֵם *	כִּי־לוֹ נָקָם,
לֹא נִתְגּוֹלָל,	בְּבִכִּי וַיִּלֵּל
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ.	לֹא יוֹם, לֹא לַיִל,

קום בְּאַרְיָה:	אַהֲיָה! אַהֲיָה!
אַל מִסְתַּתֵּר?	עַד-אֵן תִּהְיֶה
כָּל-הַמּוֹלִים,	עַד-אֵן תִּכְלִים
לֹא תַעֲתֵר?	וְלִקְוֹל דָּלִים
הַנִּדְבָּאִים	הַחֲלָפָאִים
יִמְרֹב בִּתְרִי *	הִנֵּה נְלָאִים
הָהּ! נִתְגּוֹלֵל	בְּבִכִי וַיֵּל
בְּכָאֵב אָנוּשׁ *	יּוֹמָם וַלַּיִל

הִקֵּץ נִחָתָם:	אוֹרֵי נִעְתָם,
הַסִּפְתָּ, הִקְשִׁיב *	רִגְתָּ גּוֹי תָם
לְצַרְף כְּבוֹד:	צֵא אֶל גְּבוֹר
כְּסָף יִשְׁיב *	בְּעַל הַבוֹר
הַגְּלִמוֹדָה	אֶת-הַיְלָדָה
בְּטַח תּוֹשִׁיב *	אֶרֶץ חֲמֻדָה
לֹא נִתְגּוֹלֵל,	בְּבִכִי וַיֵּל
בְּכָאֵב אָנוּשׁ *	לֹא יוֹם, לֹא לַיִל,

כִּדָּה וְעִמָּךְ:	שׁוּב אֶל-כְּרֻמָּךְ,
תִּשְׁכַּח אֵימִים *	חֲטֹאת עִם מָךְ
מִהֵר תִּמְלֹךְ:	יֵשֶׁר הוֹלֶךְ
בְּמִצְלוֹת יָם *	כָּל-חֲטֹא הַשִּׁלְךְ
מִהֵר יִהְיֶה:	גֵּר יִשְׂרָאֵל
וַיִּנָּח מְרִיס *	הָבֵא גֵאֵל,
לֹא נִתְגּוֹלֵל,	בְּבִכִי וַיֵּל
בְּכָאֵב אָנוּשׁ *	לֹא יוֹם, לֹא לַיִל,

לג

חנניה, מישאל, ועזריה.

בִּקֵּשׁ אָרוֹן

הַשְׁקֵט מְרוֹן,
הִרְחַק צְרוֹת,
וּבְרִית תִּכְרֹת,
וּבְשִׁיר וְגִיל
כּוֹמֶז, עֲגִיל,
בְּכִבִּי וְיִלֵּל
לֹא יוֹם, לֹא לַיִל.

הַפְּקֵדוֹן:
וּתְקַע שֹׁפָר *
הִרְבֵּה שִׁירוֹת;
כִּי לֹא תוֹפֵר *
בְּנֶה יְגִיל:
יַחֲשֹׁב עֵפֶר *
לֹא נִתְגַּלֵּל,
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ *

אֶל-גּוֹי נִכְנָע,

אֶל-תִּמְנָע
קִדָּשׁ שְׁמֶה
הַקָּרֵב בְּנֶה
מִהַר הַבּוֹן
עָלִיו תִּשְׁכֵּן
בְּכִבִּי וְיִלֵּל
לֹא יוֹם, לֹא לַיִל.

וְנָד וְנָע,
מִהֲיוֹת סִיעָד *
עַל-גּוֹי נִדְפָא,
אֶל-בֵּית מוֹעֵד *
עַל-הָר נָכוֹן,
עַל־ס וְעָד *
לֹא נִתְגַּלֵּל,
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ *

הִיָּדֵד! הִיָּדֵד!

לֹא יִתְנוּדֵד,
גִּילָה נַעֲדָה,
אֶד-הַפּוֹדָה
תִּלְמִי, שִׁשִּׁי,
אֶל-בֶּן-יִשִּׁי
בְּכִבִּי וְיִלֵּל
לֹא יוֹם, לֹא לַיִל.

כִּי נִתְעוֹדֵד:
לֹא עוֹד, עֲמִי *
גִּשִּׁיר, נוֹדָה:
לֹא-עוֹד הוֹמִי *
יֻבִּילוּ שִׁי
בֵּית הַלְחָמִי *
לֹא נִתְגַּלֵּל,
בְּכֹאֵב אָנוּשׁ *

בית חנניה מישאל ועזריה

מישאל ועזריה

עזריה • הִהָּ! מִיִּשְׁאֵל אָחִי, אוֹיְהָ! עַרְאָנָה
מֶרְמֶס כְּטִיט נְהִיָּה? שָׁמֶס נִנּוּ,
חֶרֶב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ,
נָשִׁינוּ כָּל־טוֹכָה, בָּאֵנוּ בְּכֶלָּה,
הֵינּוּ דִרְאוֹן אֶל עַס־הָאָרֶץ:
כָּל־אֱלֹה לֹא רַב־לָנוּ;
כִּי־גַם לָסוּר מֵאֵל, וּלְכַבֵּד פָּסֵל,
מֶלֶךְ עָרִיץ יִפְקֹד • הִהָּ! עַת אֲרֹאךְ,
צֶלֶם אֲרוּר, עֹצֵב נְכוֹזָה, יִמְעֲדוּ
בְּכֹאֵב וּבְעַס קְרוֹסוּלִי • וְאַתָּה,
הָאֵל הַגִּיּוֹר אֲמַר,
וַיֵּשֶׁת אֶת־הַיִּם תִּכְנִית יִפְשֹׁת:
אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּנֶה אֵיכָה דְּחִית?
הִלְעוֹלָמִים תִּזְנַח עִס־וּ קִנִּית?

מישאל • לֹא, לֹא יִזְנַח גַּם־רִגַע
צֹאן מִרְעִיתוֹ: אֶל־תִּבְהֵל עַל־אֱלֹה:
אֶל־יֹרֵעַ אֲבִרָהֶם תִּמְיֵד יִשְׁגִּיחַ •
הוּא בְּבִרְיָתוֹ תִּמְיֵד עֲמֵד, אַךְ נָחֵנוּ
אֶת־תּוֹרָתוֹ שִׁכְחָנוּ,
הִלּוֹךְ אַחֵר הַבַּעַל, אוֹ הַמֶּלֶךְ;
וַיִּתְּעֵבֵר, וַיּוֹלֶךְ

אותנו

שמות המדברים

חנניה .

מישאל .

עזריה .

אריוך .

נבוכדנצר .

המלכה .

העם .

מקום המעשה בעיר בבל.

חנניה והאמורים •

חנניה • (אס־רע דוֹרֶךְ? הֵה! כִּי רַע מְכֻמֹּת
הַדּוֹר הַזֶּה) •

מישאל ועזריה • שְׁלוֹם, שְׁלוֹם, אֲחֵינוּ •

מִה־זֶה רָעִים פָּנִיךְ? מִה רְאִיתָ?

חנניה • מִה לֹא רְאִיתִי?

מישאל ועזריה • לָמָּה?

חנניה • הַמֶּלֶךְ הַמְרָשִׁיעַ הַקִּים פֶּסֶד:

גַּם־יִשְׂרָאֵל כָּרַע,

וּבְכָל־חֻצוֹת הַמְלָשִׁינִים הִחָבְאוּ •

הָאֵם לִב־אֶבֶן לִי, בְּרוֹז וּנְחָשֶׁת?

אֵיכָה לֹא אֶת־מַרְמֶר? לֹא אֶת־יַפֶּת?

הָבוּ לָכֶם יַעֲצָה •

חַדַּת נִתְּנָה •

עזריה •

נִחַנוּ נִצִּיל נִפְשֵׁנוּ מִן־הַמַּעַד,

לְשָׂאֵר בָּנָיו יִשְׁגִּיחַ שׁוֹפֵט חָדָל •

הָשֵׁב אֶתְּהָ אַחֲזֹר לֹא יוּכַל גָּבֵר,

רַק מִי־רֵאֵל יָבֹא מִרְפָּא לְשָׁבֵר •

מישאל • אֱלֹהֵי שִׁיחַ נִשְׁפָּךְ: הִנֵּה שִׁמְעַ

הוּא אֶת־רִנָּת כָּל־פֶּה • מִי הַיּוֹדֵעַ?

אוֹלֵי אֱלֵינוּ יֵשַׁע,

כַּאֲשֶׁר שָׁעָה אֶל־דְּנִיָּאל, וַיִּגְדֹּר

אֱלֹהֵי רִזִּים נַעֲלָמוּ •

אוֹתָנוּ בְּגוֹלָה: וּבְכֵר מִקֶּדֶם
בָּנוּ כָּל־זֹאת הָעִיר, וַיֹּאמֶר לָנוּ:

אִסְחָקוֹתֵי תַמָּאָסוּ,

אִסְחָתוֹרֵתִי תִפְרוּ;

אֶל־עַם לַעֲזוֹ תֵּלְכוּ,

תַּעֲבְדוּ עֵץ וָאֶבֶן:

תִּשְׁבֹּת הָאָרֶץ אוֹ בְיַמֵּי הַהֶרֶם,

אַחֵר תָּשׁוּבוּ וַיִּשְׁבַּתֶּם לְבַטָּח *.

עוריה * אוֹלָם בְּמַעַט עָבַר הַקֶּץ: חָלְפוּ

בְּמַעַט שְׁבָעִים * * *

מִישָׁאֵל * מַעְצוֹר לֹא־לֵהִים אֵין:

מַעֲבָדוֹת צִעֵן תוֹךְ שָׁנָה נִפְקְדָנוּ *

עוריה * אוֹלָם אֵיךְ נִפְקֵד אִסְרוֹר עֲבָדָנוּ?

מִישָׁאֵל * אָחִי, אִסְרוֹר עֲבָדָנוּ, לֹא נִכְשְׁלוּ

בַּחֲטָא הַזֶּה כָּל־יִשְׂרָאֵל: כָּמֵנוּ

רַבִּים יִשְׁכַּעְדָּה * יְהִי בְּנִלְלָמוּ

אֶת־אֲזָרְעוֹ יַחֲשֹף * אֶל־עִיר הַקֹּדֶשׁ

מִהָרַ יָשִׁיב עָמּוֹ * וְלֹא־נִשְׁרָשַׁע

אֲדָיו מַעְצוֹר לֹא יְהִי

לִתֵּת אֶת־מִשְׁכָּרְתָם יְגוֹן וְנָהִי *

אֶל־פֶּחֶד, אֶל־מְגוֹר;

קַח־מִצּוֹתֵי וְחִיָּה:

אֵף אִסְחָחִיד תִּהְיֶה — עֹבֵד צוֹרֶה *

יֵרָאֵת שְׂדֵי תַחְגּוֹר,

אִסְקָמָה הִרְשָׁעָה:

קִנְיָה־אֵלֵי־הִשְׁוָעָה — אִסְרָע דּוֹרֶה *

אך מה אהיה שאל?

אמר: אתי זכרה.

אמעיט את-לחשי,

אשפיל את-ראשי,

אפרש הכפים:

אשא את-נפשי

אל-אל בשמים *

אריוך והאמורים *

אריוך * (מה-רכ נבער משכל

הגוי הדל הזה עני והלה)!

חנניה * מי-זה ?

מושאל * אריוך!

עזריה * שר טבחי המלך!

אריוך * בדבר המלך הגדול שלחתי

לבי א אתכם לפני כסאו *

חנניה * מדוע ?

אריוך * הוי גוי היטא, לרעת זאת אין צרך;

ממנו תשמעוה *

רוצו עתה אתי; ולבד תדעו,

כי רע, לא טוב, תפגעו *

חנניה * הוי פתי; אם מרגע

הפקדנו לנשיאים על-הממלכת

אחר צדק ודין אהבנו לכת;

אם באמונה שפטנו;

עזריה • הֵה! מַה־נִּשְׁאַל, מַה־נִּתְפַּלֵּל? מִי יֵדַע

מַה־הוּא הַטּוֹב, אוֹ מַה־הָרָע? יִשְׁדָּרְךָ

יִשְׂרָאֵל לְפָנַי אָדָם, וְלֹעֲגִיו נִפְתָּה;

וּבְסוּפוֹ רָע וּמָר, וְשָׂכִיל הַתַּפְּתָה *

הֵה! מַה־נִּשְׁאַל מִעֲתָה?

כִּי לֹא יִשְׁתַּחֲוֶה יִשְׂרָאֵל לַצֵּלָם?

הַצָּר יִשְׁמִיר בְּלָנוּ *

נִבְקָה יָמוֹת דְּשָׁחַת?

מִשְׁרַשׁ הַנֶּחֱשׁ יֵצֵא הַצָּפֶע *

הָאֵם נִחַפֵּץ אַחֲזֹר אֶת־דָּתוֹ יָשָׁב?

הַנִּסְיוֹן הַזֶּה (מִי יוֹדִיעֵנוּ)?

אוּלִי אֶל־טוֹבֵי־נַו,

אוּלִי בּוֹ נִגְאֵלָה:

הֵה! מַה־נִּשְׁאַל מֵאֵל? מַה־נִּתְפַּלֵּלָה?

חֲנַנִיָּה • הִם! הִם! לֹא־בֶן דְּבָרָתָה *

חֲלִילָה אֵל שְׂדֵי בָצָר לְשִׁכְחָה *

לֹא, כִּי אֱלֹהֵי יוֹם יוֹם נִשְׁכַּף שִׁיחֵנוּ *

אוּלָם מַה־נֶּאֱמַר לוֹ?

נֶאֱמַר: אַתָּה הַטּוֹב אֱלֹהֵינוּ תַעֲשֵׂה,

כִּי רַק־אַתָּה מַה־רָע מַה־טּוֹב יִדְעָתָה *

יִרְאֵת אֵל שְׂדֵי כָכָה תִּכְאֵ בְנוֹ,

כָּכָה גִרְחִיק מִמֶּנּוּ מִפַּח־נֶפֶשׁ,

וְהַמֶּזֶן מִעֵינֵינוּ אֹז יִשְׁקֹט יִנְפֹשׁ *

לִבִּי לֹא יִבְהֵל,

אֶסְבֹּאתִי בַצָּרָה:

מִחֲסִי יִהְיֶה הָאֵל *

יִשְׁלִיכֵדִיו הַחֶלֶת:
 וַיַּהֲדִתְנוּ אֹז הַהִיָּה נֶחֱלֶת
 רִב־מֶגֶד וַיִּשְׁוּעָתָהּ,
 כָּל־עֵין לֹא רָאָתָה *
 הֵן נִבְרָאת תִּבֵּל אֶרֶץ
 בַּחֲסֵד וּנְדָבָה:
 בָּיִם, בַּחֲרָבָה — הַטּוֹב שׁוֹפֵעַ *
 אוֹלָם, אִסְיָבָא קָרִין
 עֵת לִרְאוֹת טוֹב נָהֵל:
 אִסְכֵּן הָיָה הָאֵל — אֵל מִתְעַמֵּעַ *
 לֹא־כֵן; אֵךְ בִּכְרֵץ־כְּרֵץ
 אֲבָאָה גֵן רְטוֹב;
 לְגוֹר בְּמַעוֹן הַטּוֹב — וְלִהְשִׁיבָה *
 אֲרִיךְ * הֶבֶל וְרִיק רִב מִלֵּלָתָם * הַחִישׁוּ
 אֶל־הָאֲדוֹן גִּלְכָּה *
 חֲנַנִיָּה מִישָׁאֵל וְעוֹרִיָּה * הִגְנוּ עִמָּדָה *
 בֵּית הַמֶּלֶךְ
 נְבוֹכַדְנֶצַּר וְהַאֲמֹרִים, וְאַחַד בֵּן הַמֶּלֶכָה *
 נְבוֹכַדְנֶצַּר * הָעֵל־נִכּוֹן בֶּן־הוּא, בִּי אֶל־הַפֶּסֶל
 שִׁשְׁמָה בִּכְקָעָה הָקָם הַקִּמְתִּי
 לֹא תַעֲבֹדוּ אֹתָם, אֵךְ לֹא־תִסְגְּרוּ;
 לֹלֵא אֶהְבֵּתִי חֲכַמְתְּכֶם, בִּי עָתָה
 אֲשׁ תֵּאכְלֶכֶם גַּם־יַחַד * הַשְׁמִרוּ
 מִרְגַּע זֶה וְהִלָּאָה *
 כָּל יִשְׁמַע כְּאֵלָה *

אִם כָּל־נָקִי מִלְטָנוּ;
 אִם־הִצֵּלְנוּ אֶבְיוֹן מֵעֶשֶׂק עֶשֶׂק;
 אִם־אָב אֶל־בֶּן יְתוֹם וּלְגֵר הָיִינוּ;
 אִם־רָבֵנוּ רֵיב כָּל־נִדְפָאֵי הָרוּחַ;
 אִם־מָאֲסָנוּ מָאוֹס מִתֵּן וְשֹׂחַד;
 אִם לֹא־הִסְתַּרְנוּ מִמֶּלֶכְנוּ קָשָׁר;
 אִם־פָּעַלְנוּ אֶךְ־טוֹב יוֹמָם וּלְיָלָה;
 מִה־זֶּה נִגּוֹר? לִפְנֵי מֶלֶכְנוּ יַחַד
 עָתָה אֲתָךְ נִבְא, אֶךְ בְּלֹתִי־פֶתַח *
 נִכָּר צְדִיק תָּמִיד
 מִה־זֶּה יִשָּׂא אֵימִים
 לִבָּא דְּפָנֵי מֶלֶךְ?
 יֵשְׁרוּ — יִהְיֶה עֲזָרוֹ,
 וּבִלֹּא מִגּוֹר יִלָּךְ *

מִישָׁאֵל • אִם־שָׁקֵר עָנָה בָּנוּ
 אָדָם יָד וּבִדְיָעַל,
 דִּינָנוּ יוֹצִיא אוֹר הָאֵל מִמַּעַל;
 כִּי לֹא־יָטוּשׁ אִישׁ מִתְּהִלָּה בְּצָדִיק *
 לְרַעוּץ נִכָּר צְדִיק
 עֶצֶם עָרִיץ לֹא דִי;
 יִזְיַע, אֶךְ רִיקָם;
 כִּי כָל־עֹבֵד שָׂדֵי
 שָׁבַע יְפוֹל וְקָם *

עֲזַרְיָה • אִם־לָנוּ פֹה בִּשְׁפֹל
 לֹא יִיטֵב לוֹ תַת־עֶזְרָא,
 לֹא נִשְׁתַּאֲהַ; כִּי־גַם אַחֲרֵי הַמּוֹתָה

אִיכָה נִטּוּשׁ אֶתוֹ
לְקַחַת זִוְלָתוֹ
לְעֵבֶד צֶלֶם זָהָב?

מִישָׁאֵל • כְּפִיר בֶּח צוּרָנוּ, אָף רַב־חֶסֶד:

עֲזְרוּ שְׁלַח תַּמִּיר לְתַמִּימֵי דָרְךָ •
אֶהֱבֶה מֵאֵז אֶת־נַח,

וּבְמֹת כָּל־הָאָדָם מָצָא מְנוּחַ;
יֹסֵף נִמְכָּר, וַיְהִי מִשְׁנֶה לְמֶלֶךְ;
וַיַּחַן חֵיל אֲשׁוּר עַל־חִזְקִיהוּ,
לִיָּדָה מִלְּאָךְ הִכָּהוּ •

הָאֵל הַזֶּה דָּנוּ מַעַז וְסָלַע •
הוּא שְׁלַח רוּחַ, וַיִּבֶשׂ הַמַּיִם;
וַיַּצּוּ אֶל־הָעֶפֶר, וַיִּבְלַע־קֶרַח •
בָּאֵל הַזֶּה נִבְטַח: אֶל־תִּדְקֶךָ רֶהֱב;
אוֹתָנוּ הוּא יַצִּיל גַּם מִן־הַלֵּהָב •
עֶפֶר, מַיִם, וְרוּחַ,

יְהִי בְשִׁלְשֶׁתָם יַעֲצֹר:
מָה לֹא־יִמְשַׁל בָּאֵשׁ?

מִהֵר אֶת־הַמְּפֹחַ:

אֵין לֹאדָנִי מַעֲצֹר:
מִדּוּעַ אֶת־יָאֵשׁ?

עֲזִירָה • יַצִּיל, אוֹ לֹא־יַצִּיל; נִחֲיָה, נִמּוּתָה;

בְּדִשָּׁן נִתְעַדֵּן, אוֹ יִקְרַב־רֹצַח:
מִגֵּן אֲבָרִם לֹא נַעֲזֹבָה לְנִצָּח •

הָאֵם לֹא נִירָא אֵל רַק בִּימֵי עֲנָג?

כְּשִׁמוֹעַ קוֹל שׁוֹפָר, כְּנֹר וְנָבֵל.

וּשְׁאֵר מִיְּנֵי הַזָּמֶר;

אֶל-צֶלֶם זֶה עָשִׂיתִי

כָּרְעוּ אַפִּים אֲרָצָה: לָמָּה יָחַר

אִפִּי בָכֶם? וּבְכַבְשֵׁן-אִשׁ תִּסָּפּוּ *

אֶת-כָּל-אֵילֵי מָרוֹם אֲזִי יֹאחֲזֵי רָעַד,

וְמִי יוֹבֵל אִפּוֹא לָכֶם תֵּת-סֶעֶד?

הַנְּנִיחַ. חֲלִילָה לָנוּ! הֵם! חֲלִילָה לָנוּ

מִסּוֹר מֵאֵל יְשָׁדִי, הַמוֹצִיאֲנוּ

מֵאֶרֶץ חָם, לְזִנוֹת אַחֵר פֶּסֶלָה *

מִלִּפִּי, אֶדְ-זֹאת לֹא-נָעַשׂ *

אֵלֵינוּ רַב פָּעַל, גָּמַל רַב-חֶסֶד

לְאֲבוֹתֵינוּ מֵאֶז, גַּם-לָנוּ הִנֵּה *

אֲבָרֶם, יִצְחָק, אֶהְ-יִשְׂרָאֵל הוֹשִׁיעַ,

וַיִּפֹּר אֶת-זֶרַעַם; פָּרַעַה הִכְנִיעַ,

חִילוֹ בַּיָּם רָמָה; לָחֶם שָׁמַיִם

לָנוּ הִמָּטִיר; חָקִיו אֵלֵינוּ יָחַן;

זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ נָתַן אֵלֵינוּ,

אֶף אֶת-מִשְׁכַּן קֹדֶשׁ נָטַע בֵּינֵינוּ;

גַּם עֵת-הַטָּאֲנוּ לוֹ וַנִּלְךָ שָׁבִי,

לִפְנֵי שׁוֹבֵינוּ הַמְצִיאֲנוּ חֵן:

אוֹתָנוּ אֵלֶּה פֹּה שָׂרִים בְּאֶרֶץ

בְּגִדוֹל חֶסֶדוֹ נָתַן: אֵיךְ נַעֲזִיבֵהוּ?

רַבּוֹ חֶסֶדִי הָאֵל

עַל-זֶרַע יִשְׂרָאֵל,

עַל-כֵּן אוֹתוֹ נֶאֱהָב *

נבוכדנצר • נָכַשׁ-לִּפִּי מְרוֹב הַפַּעַשׁ •

לָךְ • לָךְ • אֲרִיֹךְ •

אֶת-פְּקוּדֵיךָ אָעֵשׂ •

אֲרִיֹךְ •

שָׁלוֹם רַב אֶל-מַלְכִּי •

יְחִיָּה הַמֶּלֶךְ •

חֲנַנִיָּה •

מִיִּשְׁאֵל וְעִזְרִיָּה • יְחִיָּה הַמֶּלֶךְ • וּדְבָרָיו יָקוּמוּ •

נבוכדנצר • שָׁגַל • שָׁגַל •

הַנִּנִּי •

הַמַּלְכָּה •

אֲתִי בָּאִי •

נבוכדנצר •

הַמַּלְכָּה • וְאַנְהָ?

לְחֵלוֹן • אֲנִיִּנְנוּ חָחוּ •

נבוכדנצר •

נָקַם בְּגִבּוֹתַי לֵב מָרֹד מָרְדּוֹ •

הַמַּלְכָּה • אֵךְ מִהֲיַעַשׂ לָהֶם?

בְּאֵשׁ יִקְרְדוּ •

נבוכדנצר •

חֵלוֹן בֵּית הַמֶּלֶךְ

אֲשֶׁר יִרְאֶה מִשֵּׁם רָחוֹב הָעִיר • זֶהוּא סֵלָא הָכֵן דְּבַר • וְהַכְּבֵּשׁ בּוֹעַר כְּתוּךְ הָרָחוֹב
וּבְשִׁלֻּכִים בּוֹ חֲנַנִיָּה מִיִּשְׁאֵל וְעִזְרִיָּה •

נבוכדנצר • וְהַמַּלְכָּה • וְאֲרִיֹךְ • וְחֲנַנִיָּה מִיִּשְׁאֵל וְעִזְרִיָּה • וְכָל הָעַם •

הַמַּלְכָּה • מִהֲרִיב הָעַם הַזֶּה! כָּלֶם כְּמוֹנִי •

בְּאִים לְרֹאוֹת: לֹא אֶפְלִס מַעֲתָה •

מִהֲדִיפָה הוּא כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ! מִהֲדִרְבוּ •

הָעֵצִים בּוֹ! חֵישׁ תַּעַל הַשְּׁלֵהֲבָת •

אִיָּה הַנִּשְׂרָפִים?

נבוכדנצר

אם נעבדנו רק בהיות אִתָּנו
 שלום, כבוד, ועֶשֶׂר?
 האם נִכְעַט בְּצוּר עֲתוֹתַי לַחֵץ?
 לֹא-כֵן, לֹא-כֵן: הֲאֵל הַזֶּה אֶהְכֵּנו:
 חֲשִׁקְנוּ הַטְּהוֹר בְּלִי-יְהִדֵּל רָגַע,
 אֶף אִם-נִשְׁבַּע מְצוֹק, וּבָאֵב וְנִגַּע *
 חֲשֵׁךְ אֶת-צִוְּאָרוֹ
 מַמּוֹת לְכָבוֹד צוּרוֹ,
 תָּמִים לֹא יִקְרָא *
 תַּחַת קוֹנוֹ הַסּוּם
 יֵשִׁישׁ אִם-יַעֲקֹר,
 יִשְׁמַח אִם-יִדְקֹר,
 יִגִּיל אִם-יִיָּרָה *

(מִיֹּם מַלְכָּתִי

נְבוּכַדְרֶנֶצַּר *

אֲזַנִּי כְּדִבְרֵי־אֱלֹה לֹא שָׁמַעוּ
 הוּא עֲזִי-מִצַּח, הַשִּׁבְחָתָם מִי-אֲנִי?
 עוֹד רָגַע קֵל מִי-אֲנֹכִי הַזְכֹּרוּ,
 עוֹד רָגַע קֵל הֲאֵל הַזֶּה תִּשְׁכַּחוּ *
 קוֹמָה אֲרִיזָה * * *

הַנִּנִּי *

אֲרִיזָה *

נְבוּכַדְרֶנֶצַּר * הַבָּעַר הַבִּבְשָׁן שֶׁבַע

יָדוֹת עַל-מִשְׁפָּטוֹ, וּשְׂרוּף אֶת-אֱלֹה:
 עַל הַחֲלוֹן עַם-הַשָּׁגֵל אֲנֹכִי
 הִנֵּה נֹצֵב אֱהִיָּה דְרֹאוֹת הַפֶּלֶא *

אֲרִיזָה * הַפֶּלֶא?

אריק • לא-בן, מלכי: איבכה

אסור במצוה?

לשלשת הילדים בדבר המלך

עשיתי אנכי; אף לא גרעתי.

אף לא הוספתי: כל! אתה ידעת •

נבוכדנצר: הנה! לא-עורב כל, לא עור • — עתה ידעתי •

אלה עבדי אל חי, ויושיעמו;

את-מלאכו שלח, ויצילמו •

זה מלאכו, זה מלאכו: מראהו

מה-נעים! מה-נורא! אתיו, צאו,

עבדי אל חי, אתיו:

אשק את-רגליכם, לכם אשתחו •

חנוני נא, ולחטאתי תסלחו:

העתירו נא עלי, מדרך כשע

אל חי אתי ישיב אל-דרך ישע •

חנניה מישאל ועזריה: שלום, מלכי: הנה מליך קמו:

ראית את הפלא: מגישחק

שלח שדי את-מלאכו, ויסר

בח האש, ויהפך אל ענג •

אנשי-חרל: מה-זה תקהלו?

מה-תשמו • על-מה תבהלו?

הורו לו, השכן בשמים •

הורו לו, ובכל-נפש עבדוהו:

הוא יצליח בנים יראוהו •

הוא יושיע צדיק שח-עינים •

נבוכדנצר •

הַבִּיטִי שָׁמָּה:

הֵנָּם בְּכוֹשֹׁרוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי-חַיִּל •

המלכה • וּשְׁלֹשָׁתָם?

נבוכדנצר •

וּשְׁלֹשָׁתָמוֹ יִתְחַדְּכוּ •

הַבִּיטִי: הֵן עָתָה בָּאֵשׁ יִשְׁלָכוּ •

המלכה • אוֹיָהּ! מִלְפִּי, הַבִּיטָה •

הַלֵּהב הַגָּדוֹל שָׂרַף וַיָּמַת
אֶת-גִּבּוֹרֵי עַמּוּנוֹ
הַמְּשֻׁלִּיכִים בָּאֵשׁ אֲנָשֵׁי הַמָּרִי •

אוֹיָהּ! רוּחִי נִבְעָת •

נבוכדנצר •

אִין זֶה רַק-קָרִי •

המלכה • מַה-זֶּה? מַה-זֶּה אֶרְאֶה? חַיִּזְנוֹת לֵילָה?

יֵהם תוֹךְ הָאֵשׁ, וְאֵשׁ לֹא תִשְׁלַט-בָּמוֹ;
וּכְלָכַת הָאָדָם בְּרַחֲבוֹת קָרָת,
יֵהם כֹּה וְכֹה בַּלְהָבָה יִצְעָרוּ •

אוֹיָהּ! אִין זֶה מְקַרָּה: אִין זֶה רַק-פֶּלֶא •

נבוכדנצר • הוֹ! הוֹ! עוֹד רַב מֵאֵלָה •

אַרְבָּעָה הֵמָּה (וּשְׁלֹשָׁה צוּיָתִי),
וּכְנִי אֶחָד מֵהֶם כִּפְגִּי הַשָּׁמַשׁ •

הָהּ! הָהּ! רוּחִי נִבּוּכָה •

המלכה • אֱלִי-אִמֵּר נָא כִּאֵלָה אִישׁ כְּמִכָּה •

נבוכדנצר • אֲרִיֹן, אֲרִיֹן, הַקְּשִׁיבָה •

מָה לֹא-עָשִׂיתָ מְצוֹתִי? לְשִׁלַּשְׁתָּ
הַנְּשָׂרָפִים מַה-זֶּה אֶחָד הוֹסַפְתָּ,
וּבִלֹּא מְצוֹת מִלֶּכֶךְ אִישׁ שָׂרַפְתָּ?

לד

און בן פל ת

גבוה נצח וכל העם ברוך שם צור ישראל.

שגיא-לח, רבוקם:

ברוך שם מגן אברהם:

אחד הוא, אין זולתו.

הוא הטוב, הוא הגאול;

כל-אל זר יאבד אבוד:

ברוך שם אל הכבוד:

אשרי-איש עבד אתו.

און בן פֿלֿת. ואשֿתו.

אשֿת און. מֶה־הַיּוֹם מִיָּמִים? לָמָּה אֲחֵרוּ

רַגְלֵי רוּדִי אֶהְבֵּתִי?

מֶה־זֶּה לֹא־בָא עַד־הֵנָּה?

בְּמַעַט מִיֵּחַל לוֹ עֵינֵי תַכְלִינָה.

עַד־אָן בּוֹשֵׁשׁ לָבֹא? נַפְשִׁי נִבְהָלָה,

וּבְאַלְף רַעֲיוֹנוֹת רוּחִי חִבְּלָה.

מִי־זֶה אֲמִיץ לָבוֹ.

בְּיָמִים בְּלָהוֹת לֹא תִשְׁיָגְהוּ,

אִם־בֶּן אֹרֶבֶת, אֲשֶׁתוֹ אוֹ מִרְעָהּ.

פֶּתְאוּם יֵאבֵד מִמֶּנּוּ?

הֵן לֹא יִכְר הַטּוֹב רַק עַת אֵינְנוּ.

מִרְעַ הַנֶּאֱדָה

תִּקּוּם אִשָּׁה תִּרְחַק:

אוּלֵי לֹא־עוֹד תִּצְחַק,

אִם אֶלְמָנָה תִּכְבֶּה.

מִן־הָאֵם, מִן־הָאָב.

יִרְחַק אֶפּוֹא הַבֶּן:

אוּלֵי יִשְׁכֵּיל, יִבֶּן.

אֵיכָה יָתוּם נִדְרָה.

און. (אֵיכָה יָדוּם נִדְרָה? אֶת־צוּאֲרֵנוּ

עַד־אָן, מִשָּׁה, נִהֵן תַּחַת עֵלְהָ?)

אשֿתו

שמות המדברים

און בן פלת.

אשת און בן פלת.

מגידי השמועה.

מקום המעשה במרבר, באתל און בן פלת.

אִכָּה יִשְׁפִּיל אֶרְחוֹ מִגְבִּיתָ לָכֵת,
לֹא יָד עֲשֵׂה כָל שְׁלִיטָה בְּמַלְאכָתָּה?

אִי! אַךְ לָמָּה הַשְׁתַּרְרָה גַּם יִשְׁתַּרְרוּ
עָלֵינוּ?

אִי! כִּי בָּאלֹהִים מְרִדָּה.

וְיִסְתַּוֶּךְ בְּנִים לֹא אֱמוּנָה בָּמוֹ.

אֶךְ אֲנָשִׁי-מִרִּי יִלְקֹטוּן פְּרִימוֹ.

מִדֶּרֶךְ חֲטָאִים הִרְחֵק דֶּרֶכָּה.

לָמָּה תֵּאֱבֹר אֶתְמוֹ?

אִי לוֹ אִישׁ הַזֶּדֶן!

אִי רַב אֶת-עֲבֹד אֱלֹהִים

אִכָּכָה תִּגְאֹל

רָגְלוֹ מִדְּרָחִי?

יָקָר הוּא לְאֶרֶץ

כִּי לֹרֵא אֶל-אֲבִיהוּ:

יִתֵּן בְּעֶפְרָה כִּי הוּא

מִבְּהוֹ לֵהִי.

וְלִמְעַן מִי תִצָּעֵק, וְלִמִּי רִיבוֹת?

הָאֵם לָךְ וְלִירְעָה?

הַכְּבוֹד אֶל-אִישׁ זָר, וְלָךְ הַטָּרַח;

וְלִמִּי אַתָּה יָגַע? לְכָבוֹד קָרָה.

מִה-יִסְכַּנָּה רִיבָה?

וּכְאוֹלֶתָּה מִי רָאָה אֹלֶת?

יִמְשׁוֹד מִשָּׁה, אוֹ יִמְשַׁל-קָרַח בָּנוּ.

לְנֶצַח לֹא תִהְיֶה רַק אֶזְרוֹן בְּדִפְלֹת.

אשתו • אישי, שלום בואה.

מה אחרת ערבה. ותרגיני?
ודברמה בלאשמע חרש בטית?
מהזה זעף אתה? איפה היית?

אין • (משכבת חיקה)

שמור את-שפתותיה •
מרה כבר חלה דתן אחינו:
את-העני הזה היום בקרתי,
ובאלה התאחרתי.

אשתו • למה תשלה אתי? חלה איננו:
על-משה יתיצב: בא בקהל-קרח •
אשריו לו חלה הוא! כי טוב ממנו
נגוע ומענה, גס-מת, גס-נפל.

אין • לא טוב עשה? האם ישב בשפל
תמיד; ובני עמרם רקיהם ימלכו,
ולבדם המה כל-כבוד יתמכו?

אשתו • דום מדבר סרה על-ישרי-דרך,
בדבר שדי, לא מלכם יפעלו •
האם בגבורתם תאמר גאלו
אותנו ממצרים,
וברב עוזו ידם נערמו מים?
איך הכו זרע חם שבר על-שבר?
אם גס-המן הזה תחבולת גבר?
שכחת יום נורא ראו עיניך?
חרד ההר, וארץ התמוטטה,
ותרד להבה מפרוס מטה •

לְכַטָּה עַל-עֲרֻשׁוֹ!

יֵן כִּי יִתְאַדָּם

יִשְׁתָּה, יִשְׁכַּח רִישׁוֹ •

מַגִּידֵי הַשְּׁמוּעָה וְהָאִמּוּרִים •

מִה־קוֹל אֲשַׁמַּע אֶפּוֹא כָּאוֹב מֵאֶרֶץ?

מִה־קוֹל אֲשַׁמְעָה? קוֹל מֵתִים יִנָּאֲקוּ,

קוֹל נִרְצָחִים יִצְעֲקוּ,

קוֹל כָּל-הָעַם נָסִים • אוֹיֹ מִי יוֹדַע

מִה־נִּהְיָה בְּעֶדְהָ, מִה עָשָׂה קֶרֶחַ

מִה עָשׂוּ מִרְעִיו? הֵה! אוֹלֵי קָמוּ,

כָּל-הָעֶדְהָ הִקְהִילוּ,

וּבַעֲבִדֵי-אֵל נִלְחָמוּ,

וַיָּקָם כָּל-הָעָם אִישׁ עַל-רֵיעָהוּ •

עַל-יִשְׂרָאֵל חוֹסֶה, אֲדוֹן;

חֲמִלָה עָלָיו, רֹכֵב שָׁמַיִם:

תִּכְבֶּה הָאֵשׁ, יִשְׁקֹט מְדוֹן;

אֶל-יִשְׁפָּךְ דָּמָם כְּמַיִם •

אֶךְ מִה־אֲרָאָה? אֵלֵי רַבִּים יָבֹאוּ,

בִּינֵיהֶם יִתְלַחֲשׂוּ •

הַמְגִידִים • צָדִיק הוּא הַיּוֹצֵר: כִּי מְרוֹ פִּיהוּ,

הִרִימוּ עֵינֵיהֶם, לָבָם הִגְבִּיהוּ.

וּבְיַד רָמָה בְּנִבְיָאִי צָדִק רָבוּ,

כְּבוֹד רָאוּ לָהֶם מֵהֶם לִקְחַת •

עָתָה בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתִית וּבְעֶמְק שַׁחַת

הִנֵּה חַיִּים יָרְדוּ.

תחת

אִישׁ בֶּרֶכְפִּים לֹא יִגַּע
לְגֹזֵל כְּבוֹד מִבֶּן־גִּילּוֹ:
אוֹלָם אִישׁ פָּתִי וּמִשְׁגָּע
אִישׁ מִתְעַבֵּר עַל־רֵיב לֹא דוּ.

און • רב־לך • הַלְיוּעֵץ לִי אוֹתָךְ לְקַחְתִּי?
זְכֹרִי כִי־אֵת אִשָּׁה, וְאֲנִי הַגָּבֵר •
וּלְשֵׁרֶת אֶת־אִשָּׁה אִשָּׁה נוֹצֶרֶת,
אֶדְלָא לְעוֹץ אֶתּוֹ עֵצָה נִבְעָרֶת •
רב־לך • עֵיף אָנֹכִי •
עָרוֹךְ שְׁלֶחֶן, אֵף יִין הַטּוֹב תִּמְסֹכִי •

אשתו • טָרַם תִּבְאֵ, כָּל־מִטְעָמִים אֲהַבָּת
הַכֹּל עָרַכְתִּי: בֹּא אֵתִי הַחֲדָרָה:
בָּאָה אֵתִי וּסְעָדָה •
עָרַכְתִּי לְאֲדָנִי בֶּשֶׁר וַיִּין:
תֹּאכַל, תִּשְׁתָּה, תִּשְׁבַּע, יֵטֵב לָבֶךְ •

און • נְקוּמָה נָא גִלְכָּה •
מָה עָרִב הַנְּזִיד! מַה־טּוֹב הַחֲמֹר!
אֶת־קוֹלְךָ הַשְׁמִיעִנִי, פִּצְחִי־זֹמֶר •

אשתו • מַה־יִּתְאוּנֵן אָדָם,
רַבּוֹת רָעוֹת נִפְשׁוּ?
יִין כִּי יִתְאָדָם
יִשְׁתָּה, יִשְׁכַּח רִישׁוֹ •
בְּזַעַק הַמַּלְחִים,
כְּלָבִב יָמִים כָּכִים,
כִּי־קָרוֹב יוֹם אָדָם:
אֲשֶׁרִי אִישׁ הַנְּרָדָם

אשת און • עוד לארנ' אוהילה :

אולי נמלט, אספה צוה ויואל •

סורו אלי האהל ,

סורו אלי , הביטו

ישן זה : תפירוהו ?

המגידים • האח ! האח ! און הוא • מיזה פדהו ?

מיזה חשך היום נפשו משחת ?

הן שפור הוא , הנה חכלילי עין •

מתו רעיו , מלאו עפר בטנמו ;

ויחי בן-פלת , וימלא יין •

עורה , בן-פלת , קומה ;

הסירה את-ינה מעליה •

און מתעורר • מה ? מה ? מה-זה ?

המגידים • פי מתו כל-רעיה •

און • מי ? מי ? מי-מת ? מי-מת ?

המגידים • כל-אנשי-קרח •

מיזה חלץ אפוא נפשך ממות ,

עיניה מן-דמעה , רגלך מדחי ?

און • אשתי , לנצח תחי !

אשתי היום הזה אותי הצילה •

הבינה מה-זממתי ,

ותאבילני , ותשקני חמר ,

ותשפירני , ולחיים נרדמתי •

תהת כפא מלכות חמד חמדו.
הלך הלך גמל לשאול קרננים.
נגזו מראשו גסהאונים.
שחר טוב לאלו יפון.

מה יסכן? זה תגבולו:
מה ישרו יאבד ממנו.
אך מי אפוא ממנו.
מי זה יגיד לאלמנה הלזו
בימת אישה בן פלת?

אחד מן המגידים לעמת חבריו. אנכי אנני לה.

לעמת אשת און. אשה משפלת.

בתבונתך ידעת.
כי לא יקום לעד שבט הרשע.
כי אם לצדיקים ימצא ישע:
על כן לא יראה חרש אליך.
אכן גלוי מקדם.
דבר זו לגיד לך. אוי! עתה באתי.

מה דעה היזה? מה הרעה? הגידה.
דבר; למה תהיה עלי לטרח?

תמו כל אנשי קרח. המגיד.

כל מרגיזי שדי ככה יאבדו! אשת און.

אמנם... אמנם... מעי, מעי אוחילה...
ידעתי כי גס-און בא בקהלמו.
על כן אולי גס-הוא ירד אהמו;
ירד, ויספה.

רבות עלמות היופי,
 חכמה למעט נתנה:
 פתח על-פני תצנופי,
 את עלית על-כדנה.

בחכמה, לא בעשר,
 תקום סבה נפלת:
 אשריך! איש האשר
 בעל אשה משפלת.

אֶל-אִישׁ חוּטָא שְׁנָה טוֹבָה;
טוֹבָה הִיא לוֹ, וּלְכָל-בָּשָׂר;
יַחְדָּל מִרְשָׁע וּמְרִיבָה;
חוּטָא יֵשֶׁן צַדִּיק יִשְׂרָאֵל.
בְּנִבְיָאֵי אֵל רַבָּתִי בִשְׂאֵט,
וַיְהִי הַמּוֹת תַּגְמוּלִי;
בָּרוּךְ טַעֲמֶךָ, וּבְרוּכָה אַתְּ;
יִשְׁנֹתִי, אֲזַיְנוּחַ לִי.
נִפְשִׁי הוֹמָה תִּשְׁכֵּן הַיּוֹם,
וּתְתֵן-לִי אִשְׁתִּי בְּדִיּוֹם.

הַמְּגִידִים. אֲשֶׁרִּיהִ! אִישׁ הָאִשָּׁר,
בַּעַל אִשָּׁה מִשְׁפָּלָת,
נִתְּנָה לָקוּ יִשְׂרָאֵל,
וּצִדְקָה לְמִשְׁקָלָת.
לָקַח אִשָּׁת עֶשְׂרִי,
לָקַח אִישׁ אֶכְלָת;
יָגִיל יוֹמָם וָלַיִל
לָקַח אִשָּׁת חָיִל.

כָּל-רֵגַע תִּיעָצְנוּ,
נִכּוֹנוּ עֲצוֹתֶיהָ;
בְּמַלְאכָתוֹ תַעֲזָרְנוּ,
יֹאכֵל בַּעַל כַּפִּיָּה;
אִם-יַחַל תִּסְעָרְנוּ,
נִרְפָּא בִּיגִיעוֹתֶיהָ;
יָגִיל יוֹמָם וָלַיִל
לָקַח אִשָּׁת חָיִל.

La partenza.

Canzonetta di Metastasio.

Ecco quel fiero istante ;

Nice , mia Nice , addio :

Come vivrò , ben mio ,

Così lontan da te ?

Io vivrò sempre in pena .

Io non avrò più bene ;

E tu , chi sa se mai

Ti sovverrai di me !

Soffri che in traccia almeno

Di mia perduta pace

Venga il pensier seguace

Su l'orme del tuo piè .

Sempre nel tuo cammino ,

Sempre m'avrai vicino ;

E tu , chi sa se mai

Ti sovverrai di me !

Io fra remote sponde

Mesto volgendo i passi ,

Andrò chiedendo ai sassi :

La ninfa mia dov'è ?

Dall'

לה

תרגום

הנה

בא מועד לְכַתְּבִי ;
שְׁלוֹם לָךְ, וּלְשְׁלוֹם לְבִי ;
אֵיכָה גַּם אֶחָיָה מַעֲתָה
מִרְחוֹק מִיָּפְתִּי ?

הֵהָ! לֹא-עוֹד אֶמְצָא מִרְגּוּעַ ,
רַק-רְעוֹת אֲשַׁבֵּעַ שְׁבוּעַ :
וּלְבַבְךָ מִי הַיּוֹדַע
אִם-יָשׁוּב יִזְכֹּר אוֹתִי ?

אֶה-אִם-כִּי עוֹד לֹא תִחַפְּצִי .
אֵת אֶל-גַּם בְּשִׁמִּי תִקְצִי ;
וּבְכָל-אֶרֶץ אֵת נִסְעַת
אֶל-גַּם תִּשִּׂי עֲנוּתִי .

וְכִרּוֹנִי בְּהַלִּיכוֹתֶיךָ
יִהְיֶה-גַּם קְרוֹב אֵלֶיךָ :
וּלְבַבְךָ מִי הַיּוֹדַע
אִם-יָשׁוּב יִזְכֹּר אוֹתִי ?

אֲנִכִּי אֶבֶל חִלְכָּה ,
עַתָּה בְּקִצָּה תִבֵּל אֶלְכָּה ,
אֶרֶץ-כָּל-אֶבֶן, וּלְכָל-סִלַּע ,
אִזְּ אֲשַׁאֵל : אֵי רַעֲיָתִי ?

Dall'una all'altra aurora
Te andrò chiamando ognora ;
E tu, chi sa se mai
Ti sovverrai di me !

Io rivedrò sovente
Le amene piagge, o Nice ,
Dove vivea felice,
Quando vivea con te .

A me saran tormento
Cento memorie e cento ;
E tu, chi sa se mai
Ti sovverrai di me !

Ecco, dirò, quel fonte ,
Dove avvampò di sdegno ,
Ma poi di pace in pegno
La bella man mi diè ,

Qui si vivea di speme ,
Là si languiva insieme ;
E tu, chi sa se mai
Ti sovverrai di me !

Quanti vedrai giungendo
Al nuovo tuo soggiorno ,
Quanti venirti intorno
A offrirti amore e fe !

Oh

אֶקְרֹאךָ בְּאֶשֶׁר אֲשַׁכֵּנָה
מִתִּימָנָה הַצְּפוֹנָה;
וּלְכַבֵּךְ מִי הַיּוֹדֵעַ
אִם־יָשׁוּב יִזְכֹּר אוֹתִי?

הִהוּ! עֵינִי, הֵן עוֹר אֶתָּנָה
כָּל־חֲלָקָה טוֹבָה תִּרְאֶינָה.
זוֹ עַל־רֹב שָׁלוֹם וְעֶנְג
גִּרְתִּי בָּהּ אֶת־יוֹנְתִי.

עַל־זִכְרוֹן טוֹבוֹת תִּדְּלוּ
עֲצָמוֹתַי אֲזוּ יִבְהִלוּ:
וּלְכַבֵּךְ מִי הַיּוֹדֵעַ
אִם־יָשׁוּב יִזְכֹּר אוֹתִי?

אֲזוּ אֹמֵר: פֹּה עַל־הָעֵין
הִיא הִרְחִיקָה מִנִּי עֵין;
הָאִמָּנָם אַחֵר שָׁכְבָה,
וַתֵּבֵא בְּבֵרִית אֹתִי.

פֹּה מְשׁוֹשׁ קָרוֹב יַחֲלֹנוּ.
לֵהֵב יִחַשֵּׁק שֵׁם אֶפְלָנוּ:
וּלְכַבֵּךְ מִי הַיּוֹדֵעַ
אִם־יָשׁוּב יִזְכֹּר אוֹתִי?

כָּמָה אֲזוּ יְרוּצוּ, כָּמָה,
שֵׁם בְּאֶשֶׁר מְשַׁכֵּנֶךְ שָׁמָּה,
לֵאמֹר לָךְ: אֵל־נָא תִמָּאֵסִי
חֲבֹתִי וְאַמוֹנְתִי!

Oh Dio! chi sa fra tanti
 Teneri omaggi e pianti,
 Oh Dio! chi sa se mai
 Ti sovverrai di me!

Pensa qual dolce strale,
 Cara, mi lasci in seno:
 Pensa che amò Fileno
 Senza sperar mercè:

Pensa, mia vita, a questo
 Barbaro addio funesto;
 Pensa . . . Ah! chi sa se mai
 Ti sovverrai di me!

כְּרֹאוֹתֶיךָ רַבִּים יִכָּרְעוּ,
וּבְמֶרֶת רוּחַס יִדְמְעוּ,
הָהָה! לִבְךָ מִי הַיֹּדֵעַ
אִם-יָשׁוּב יִזְכֹּר אוֹתִי?

בִּי תִשָּׂאֵרִי רֹאשׁ הַנֶּשֶׁק,
בְּלִבְךָ מַחֵץ הַחֶשֶׁק:
זְכִיר־זֹאת, יָפָה; וְזִכְרִי
בִּי-חַנּוּם כָּל-אַהֲבָתִי.

צָרְתִּי יָפָה, הַבִּינִי;
בִּינִי נָא אֵיךְ תַּעֲזֹבֵנִי:
בִּינִי נָא . . . הָהָה! מִי יֹדֵעַ
אִם-יִזְכֹּר לִבְךָ אוֹתִי?

והפלה

הלא תשיש	בבן-גילה
צבי ועדין	בטוב טעמו
הדר פניו	והור יפיו
הלא שלח	בבור צלמו
אשר שאל - - -	אלהים לך
שאי שירים	ת מעמו
לגורלך	לדור דורים
ועד-עילום	אשר עלה
וקול חתן	יהי שלום
	וקול בלה!

תברכון

שנות שמחה	וחאריכון
ותעלה	יקר והון
ובא גאל	לאום גלה
ויובל שי	לבת-ציון
ועל כל-גוי	לבן-ישי
ועד-עילום	יהי עליון
וקול חתן	יהי שלום
ועד-עילום	וקול בלה!
וקול חתן	יהי שלום
	וקול בלה!

להכנסת

לו

שיר ידידות .

הלא תגיל

בְּרֹן וְגִיל ;

הלא תשמח .

יִפֶּה מְרָאָה .

וְהִתְדוּהָ

לָךְ נְאוּהָ .

וְהִשְׁשׁוֹן

לָךְ יֶאֱהָ .

עֲדָה גָּאוֹן .

בְּעַל כָּל־הוֹן ;

יִפִּי חֶלְקֶךָ

הלא תִּרְאֶה .

רֵאָה חֶלְקֶךָ

מִנֵּת חֵיקֶךָ

בְּתוֹלַת חֵן

מִהֶלְלָהָ .

וְעַד־עֵילוֹם

יְהִי שָׁלוֹם ,

וְקוֹל חֲתָן .

וְקוֹל כְּלָה !

רֵאָה

עַלְמָה

כְּלִיל חֲכָמָה ,

וְיֵרֵאת־אֵל

וְשִׁכַל טוֹב .

רֵאָה טוֹכָה

דְּכָלָא בָּהָ ,

וְשִׁמְחָתָ

בְּכָל־הַטּוֹב .

וּבָהּ תִּהְיֶה ,

וּבָהּ תִּשְׁגֶּה ;

וְסִיכ וּבְלָהָ ,

כָּגֹן רְטוֹב .

רֵאָה חַיִּים

מִמְּחַיִּים ,

בְּרוֹכַ שְׁלוֹם ,

וְרוֹב גִּילָה .

וְעַד־עֵילוֹם

יְהִי שָׁלוֹם ,

וְקוֹל חֲתָן

וְקוֹל כְּלָה !

והכלה

יחל הדרך?

לכל? ואיך

אך מי ומי?

אך מי דורך?

אתה יחיה?

ומי יהיה

חלמיש צור?

איה, איה

בי ישתעשע;

צור רם, רב־דע,

ואני אליו.

ויהי לי רע.

אליו נשאתי;

אליו נקניתי.

מגבר טוב.

אולם נשפיתי

משה גבר:

טוב הדבר:

זכה ויטב.

האיש נבר

אף לקהלי;

ויטב לי,

היה היתה.

ומשוש גילי

הדרך בפשר;

היה איש יושר,

תורה קבל.

מאם העשר,

אז בן־זכר,

קבל רב־זכר

אל־אל מהור.

ויבנה עבר

לו

להכנסת שבת

מַאֲיִן בָּאת?	שַׁבָּת, שַׁבָּת,
מֵה־טוֹב מֵרֵאָה!	שָׁלוֹם לָךְ, בֵּת:
אַתְּ גַּן רְוָה:	מֵרֵאָה נְאוּה,
יָבִישׁ וְהִי *	כָּל־הַדָּוָה

תִּהְיֶה מַעֲתָה:	יְחִי גַם־אַתָּה
עוֹרָה אֶפּוֹא *	מִדּוּעַ תִּתָּה?
רַק־זֹאת אוֹאִילָה:	אֶפּוֹא קוֹם גִּילָה;
מִרְגּוּעַ לָךְ *	הִנֵּה אוֹכִילָה

מְכַלֵּל עֲדָנָה;	לָךְ אֲשַׁמַּע־נָא,
אֲדַרּוֹשׁ דָּבָר *	כִּמּוֹךְ אִמְנָה
קָדָם וְרֹאשׁ:	דָּבָר אֲדַרּוֹשׁ
מִתִּי? וְאֵן?	מָה רֹאשִׁיתָךְ?

וְאֵן בִּרְכָתִי,	וְאֵן גַּם־בְּרָכָתִי,
הַקָּשֶׁב דּוֹר צָח *	וְאֵן מַלְכָּתִי,
וַיִּמְלִיכֵנִי;	דּוֹר צָח עֲשֵׂנִי,
עֲנֵג לְכָל *	וַיִּקְרָאנִי

לכל

מִגִּיד מֶרֶאֱשׁ,	וְאַתָּה רֹאשׁ,
עוֹלָם נִבְרָא:	אֲשֶׁר תִּפְרֹשׁ
שְׁשׁוֹן שְׁמָחָה,	לָהּ וּלְהָ
דְּבָרִי נִזְרָא *	בְּהַחֲלָה
צִרְיוֹ יִבְחִיד,	וְאֵל יַחֲיד
יִרְבֶּה מִשְׁרָה *	וּבִן־דָּוִד
אֶל־יִשְׂרָאֵל,	וַיִּשְׁמַע־אֵל
בְּגִלְלֵי הַזֶּרֶחַ *	וּבֶאֱגָל

לט

ליום הפורים

בְּיוֹם פּוּרִים,	שִׁירִים
לְאִישׁ אֲבִיו *	וּבְרִבּוּרִים
בְּכָל־פְּנֵה,	שִׁאוֹ רְנָה
בְּמוֹת הַמֶּן *	שִׁתּוֹ, שִׁבְרוּ.

♦♦♦♦♦

לְאֵל נִזְרָא;	שִׁאוֹ וּמָרָה
קָחוּ עֹגֵב *	קָחוּ בְּנוֹר,
הִנּוּ קוֹלוֹת,	בְּמִקְהֵלוֹת
לְאֵל נִשְׁגָּב;	הִנּוּ תוֹרָה
לְעַס־חֲמָדָה,	אֲשֶׁר פָּדָה
וְהוּא מִשְׁגָּב *	וְהוּא מָעוֹ,
שִׁאוֹ שִׁירִים,	צִאוֹ שָׁרִים,
כְּמוֹ הַיָּמִן *	כְּמוֹ דָּוִד,

מִזְהוֹר הַיּוֹם , לָנוּ פְּדִיּוֹם ;
 גַּם סִבְטִיּוֹם יְעוֹדוֹת נִתֵּן *
 נִתֵּן אֵלֵינוּ יוֹם שְׁבִיתָנוּ ;
 פִּצְחוֹ , רִנְנוּ עַל־הַמָּתָן *

לח

לַיּוֹם שְׁמַחַת תּוֹרָה

בְּשִׁנְיוֹן

לֵאלֹאֵל עֲלִיוֹן
 וְעַם־חֲמֻדָּה
 וּבִיהוּדָה
 כְּדוֹר רֹאשׁוֹן
 וְכַל־לְשׁוֹן
 וְשִׁיר מְזֻמּוֹר
 בְּיוֹם נִגְמּוֹר
 תִּגַּל צִיּוֹן ,
 תִּשָּׂא זְמֶרָה *
 יִתֵּן תּוֹדָה ,
 תּוֹפֵעַ אוֹרָה *
 יִשְׁבַּע שִׁשׁוֹן ,
 תִּשְׁיֵר שִׁירָה *
 נֹאמֵר אָמּוֹר
 אֶת־הַתּוֹרָה *

וְגִיל חַתָּן

וַיִּתְעַדֵּן
 הָלֹא יִירָשׁ
 אֲשֶׁר אֶרֶשׁ
 וּבִרְבָּתוֹ
 וּמִנָּתוֹ
 תִּנּוּ שְׁכָר
 לְאִישׁ יָקָר
 יִהְיֶה אֵיתָן ,
 בִּקְרוֹא מִקְרָא *
 גִּיל לֹא פֶרֶשׁ
 יָפָה בָּרָה *
 תִּשְׁכֵּן אֹתוֹ ,
 מִלֵּין יִקְרָא *
 שִׁשׁוֹן וִיקָר
 הַשְּׁלִים תּוֹרָה *

ואתה

וּמִשְׁכָּנֵנוּ

וְאֶפְרָדֵנוּ

בְּרוֹם עוֹלָם	שְׁמִי שְׁמִי;
וְשֵׁם יִשְׁקִיָּה	גִּבֹּר תִּקְיָה.
וְחִטָּאתוֹ	וְכָל-מוֹמִי *.
וְהוּא יַגְעַל	אֲנוֹשׁ יַפְעַל
אֲשֶׁר לֹא-טוֹב	בְּתוֹךְ עַמּוּי;
וַיִּפִּיל צָר	בְּאֵין מַעֲצָר
בְּמִכְמַרְתּוֹ	אֲשֶׁר טָמֵן *

תְּשׁוּאוֹת חַן

לָהּ בְּחַן

עֲצַת לֵבָב	הִלֵּא נִשְׂא *
בְּמוֹ גְרוֹן	הִלֵּא גֶרֶן
לִבְרָא יָם	וַיִּבְשָׁה *
לָהּ נוֹרָה.	לָהּ פֹּדָה.
מֵאִבֶּר צָר	אֲשֶׁר הִקְשָׁה;
וְלֹא נִשְׁעָה	לָעַם הַתְּעָה.
וְאֶל-כִּסְלִים.	וְאֶל-צִלְמָן *

אֱלֹהִים רַב.

וְכֹ מִי־רַב?

וְרַב כַּחוֹ	וְאֶזְרְעוּ *
וְהוּא יִרְדּוֹף.	וְהוּא יִהְיוֹף.
לִיד יְהִיר.	בְּמוֹ פִרְעָה.
אֲבֵל יֶאֱהָב	לָעַם נִכְאָב.
וַיִּתְּהֶלֶךְ	לְהִרְגִיעוּ *
הִלֵּא כָל-אֵל	פְּעֻלוֹת אֵל.
וְלֹא מַעֲשֵׂה	יְדֵי אָמֵן *

וְלֹהֶסֶס־פֶּה ?	הַטּוֹב מִרֶּפֶה .
גְּבוּרָתוֹ ?	וּמֵה־נִּסְתִּיר
בָּרוֹן וְגִיל ;	הֲלֹא נְגִיל .
אֲמוֹנָתוֹ *	הֲלֹא רִבָּה
כָּבֵד נָשָׂא	וְלֹהֶפֶשֶׁה
בְּאֲבָרָתוֹ *	לְיִשְׂרָאֵל
בְּיָרֵעַ הֵם ;	וְגַם גִּלְחָם
וְהַמְטִיר מָן *	שָׁלוֹ הֵבִיא .

הֲלֹא נָקוּם .	בְּכָל־הַיָּקוּם
נִתְּנָה־נָא *	וְצִדְקוֹתָיו
וְעוֹ יְדוֹ .	וְרוֹב חֲסִדוֹ .
בְּכָל־פִּנָּה *	הֲלֹא נְגִיד
דְּזַכְרוֹן	הֲלֹא גֵרֹן
בְּכָל־שָׁנָה *	בְּמוֹעֵד זֶה
לִפִּי מַחֲסוֹם ?	וּמֵה אַחֲסוֹם
בְּצוּר רַחֲמָן .	בְּטַח רוּחִי

לְאִישׁ נֶאֱלַח .	וְהוּא יִסְלַח
כָּבֵד יִלְבֵּן ;	וְכִד־חֲטָאת
שִׁפְת יֵרָא .	וְהוּא יוֹרֵה
פְּתִיּוֹת בֵּן *	וְהוּא יַחַן
(וְאַף אֶס־מַח	הֲלֹא אֶבְטַח
וְלֹא יִבֵּן)	מֵאֲדַר עֵינִי
לְדַבֵּר שִׁיר .	בְּאֵל מִי־שִׁיר
לְכָל־נְאֻמָּן *	וְשֵׁם שְׁפָה

חֲזוֹן אֲחִי	אֱלֹהִים חַי,
לְיִשְׂרָאֵל •	אֲשֶׁר עָשָׂה
וְאוֹתוֹתָיו •	גְּבוּרוֹתָיו
בְּאוֹן וְאֵל •	אֲשֶׁר הִפְלֵא
רְאוּ אִפּוֹא •	יָמִין תִּקְפוּ
וְהִבְהִיל •	זְכוֹר עַמִּי •
בְּעַם־חֶלְקוֹ	זְכוֹר צַדִּיקוֹ
וְעַתָּה וְזָמַן •	בְּכָל־שָׁעָה

אֱלֹהֵי עֵל	וּמַה־פֶּעַל
יָדִיד נִפְשׁוֹ;	וְאֵיךְ מַלֵּט
וְאֵיךְ הַגִּדִיל •	וְאֵיךְ הַבְדִּיל •
בְּחִיר קִדְשׁוֹ;	וְאֵיךְ רוֹמֵם
בְּבֶן־רַחֵל •	וְאֵיךְ הֵחַל
עָלֵי עֲרֻשׁוֹ;	בְּהַעִיר שָׁר
לְאִישׁ אֲבִיר •	וְאֵיךְ כָּבֵד
לְאִישׁ נִסְמָן •	וְאֵיךְ נִהַפֵּךְ

וּמִשְׁתַּדֵּר •	אֲנוֹשׁ צוֹרֵר •
בְּלֵב יִשְׁטוֹן;	וּבִרְלֵב
וְלַתְלוֹתוֹ •	לְהַכְרִיתוֹ •
לְאִישׁ שְׁלֹטוֹן •	לְדַבֵּר בָּא
כְּבֹר נִשְׁלָם •	וְהַסֵּלֵם
כְּהֹר קִטּוֹן;	וְעֵץ נִשְׁגָּב
לְאֵל גְּלוּי •	וְהַתְלוּי
וְדֹא זָמַן •	וְלֹא הוֹכֵן •

אֶחָשׁוּרוֹשׁ

עֲמִלְקִי

וְהוּא שׁוֹבֵב

מְאֹד קֶצֶף

וְרוֹב בְּסֶפֶו

אֲזִי נָדָב

וּבֹכִיָּה

וְהוֹמִיָּה

לְשָׁר וְרֹאשׁ

בְּבֵר נִדְלָ*

בְּרוֹם לֶבֶב

בְּעַם נִבְדָּל*

בְּחַם אָפוֹ

לְהַשְׁמִיד דָּל*

קָהֳלֹת-יָהּ

בְּשׁוֹר שִׁלְמָן

וּכְל־הָעַם

וְכָאֵבֶל

וְקוֹל קִינָה

וְעַת לִבְנוֹת

וְעִיר מַלְכוּת

וְכָל-אָדָם

וְיוֹם וְלֵיל

וְיִשְׂרָאֵל

בְּאִישׁ נִפְעָם

חֲבוּי קִרְקָר*

בְּכָל-פְּנֵה

וְלֹא לִרְקוֹד*

מְלוֹן בְּנוֹת

בְּצוּם יִקְדָּ*

בְּכִי וְיִלֵּל

בְּאִישׁ אֶלְמָן*

וְיִתְעַטֵּף

וְיִתְחַתֵּן

מְאֹד יִזְחַל

בְּלֵב נָגִים

וְהַמְלִכָּה

בְּמֵר תִּבְכֶּה

וְקָם שְׁאוֹן

וְהַשְׁמָה

וְשָׁב וְטָף

וְהַכְלָה*

וְיִתְחַלְחַל

וּבִהְלָה*

בְּאִישׁ נִדְכָּא

בְּהִיכְלָה*

וְתַמְהוֹן

מִקּוֹם מִשְׁמָן

אָבֶל אָבֶל	אָבֶל אָבֶל
וְלֹא אַחֵר	אָמֶת כָּלֹ.
הָלֹא לֹא־לֹא	אֲשֶׁר־יָגוּר *
הָלֹא אֱלֹוֹ	וְאוֹן וְאֵל.
וְהוּא אֹהֶה.	חֲנִית וְסִגוּר *
וּמִי יִפְתָּח	וְהוּא צֹוֶה ;
וּמִי יַחֲמֹס.	וְהוּא יִסְגּוּר ?
יֵרָא אֵל חַי	וּמִי יִרְמָס.
	כָּלֵב נֶאֱמָן ?

בַּעַת־מִשְׁתָּה.	וְהוּא שְׁתָּה
עָלִי שְׁדָחַן	אַחֲשֹׁרוֹשׁ ;
וּמַחֲפִינֵק	בְּכֹס הַיֵּק.
וּמַחֲעִיג	בְּמִשְׁקֵה־רוֹשׁ :
וְלֹא הִכְמָה.	וְרֵק אִשְׁמָה .
וְרֵק זָמָה	לִבֵּר יִדְרוֹשׁ ;
וּבֹזָה יָהּ	וְתוֹשִׁיָּה .
כָּרָךְ אִישׁ	אֲשֶׁר־שָׁמָן *

וְלֹא יָדַע	אֲשֶׁר־נִגְדָּע .
וְלֹא הִבִּין	אֲשֶׁר־הִכָּה *
אֲזִי נִגְדָּו .	וְנִגְלָה רֹו ;
וְאִין כִּחֲסָה .	וְאִין סָכָה *
וְהִנָּקִם	אֲזִי הוֹקֵם .
וְלֹא רִיקֵם	דִּבֵּר מִלֻּכָּה *
וּבֹא קִצּוֹ	עָלִי עֲצוֹ .
אֲשֶׁר־הִבִּין	תָּמוֹל וַיָּמָן *

כִּצְאֹת חֲמָה .

מִמֶּהֱרָ בָּא
וְתוֹךְ קִרְבוֹ .
אָנִי (אֶמֶר)
וְאֲנֹכִי
מֵאֵד אֶהְיֶה .
וּמִי־טֵמָא
לְשֵׁר־שָׂרִים .

מִלֵּא חֲמָה
לְבֵית הַשָּׁר ;
בָּרוּם לְבוֹ ,
מֵאֵד אֲשֶׁר ;
לְמוֹ מִדְּבִי
מֵאֵד נִקְשָׁר ;
אֲשֶׁר־יְדָמָה
לְאִישׁ חֲשָׁמָן ?

אֵוִיל נִמְהָר ,

בְּרֹאשׁ נִשְׂא
הֵלֵא כִי־בֵן
בְּפִי נִזְקֵשׁ
אֲוִי שָׁפֵל ,
וְכֹא שׁוֹדוֹ ,
בְּצִלְמוֹנֶעַ
בְּמוֹ פִרְעָה ,

וְלֹא נִזְהָר ,
וְעֵין גְּבָהוֹת ,
בְּאִישׁ מִסְכֵּן
בְּרוּב גְּאוֹת *
אֲוִי נָפֵל ;
וְאֵין רַבָּאוֹת *
אֲוִי נִבְנֶעַ ;
כְּמוֹ נִעְמָן *

אֲוִי צָוָה

לְהִלְבִּישׁ אִישׁ
בְּרִפְּבוֹ
בְּסוֹם נִבְבֵּר
וְעַל־פִּרְחוֹ
קִרְא אֲבִירָךְ
אֲנוֹשׁ נָבֵד
וְשֵׁת לְבוֹ

(רְאוּ הִזָּה) !
אֲשֶׁר־שָׁנָא ;
לְהִרְפִּיבוֹ
כְּשֶׁר מִשְׁנָה ;
בְּכַל־רוּחוֹ
לְאִישׁ נִעְנָה *
אֲוִי נֶאֱבָל ,
אֲלִי סִימָן *

וְעַד-עֵלֹם
יְהִי שָׁלוֹם,
וְרַק שִׁירִים
וְגַר נָמִיר
בְּבֵית הַשּׁוֹר
וְהַצֶּפִּיר
וְרַב יַעֲבֹד
וּמֶלֶךְ שָׁר
וּמְמִשְׁלָתוֹ
וְקוֹל זְמֶרָה *
בְּאֵין שִׁמֵּר
וְהַפֶּרָה *
מֵאֵד יִהְיֶה פִּיר,
לְעַם נִבְרָא *
בְּכָל-בֶּשָׂר,
בְּכָל-מִכְמֶן *
לְבֶן-יִשְׂרָאֵל

יֹבֵל שִׁי
אֲשֶׁר-יִמְלֹךְ
וְלֹא יִמְעַד
לְעוֹלָמִים
שָׂאוּ שִׁירִים
וּבְרֹבוֹרִים
שָׂאוּ רִנָּה
שִׁתּוֹ, שִׁבְרוֹ,
בְּעִיר צִיּוֹן
וְלֹא יִרְעַד;
יְהִי עֲלִיּוֹן *
בְּיוֹם פִּזְרוֹם,
לְאִישׁ אֲבִיוֹן *
בְּכָל-פְּנֵה,
בְּמוֹת הָמָן *
לְבֶן-יִשְׂרָאֵל

מ

עַל חֹדֶשׁ הָאֲבִיב

הַפְּרָטִים בְּנֶכֶל,

הַמְשׁוֹרְרִים כָּל־מֹו,
אֶךְ שׂוֹא וְשִׁקֵּר יִפְצְחוּ יְרֵנו *
הֵן רַק בְּדַבְּרֵי-חֶבֶל
תִּתַּע נְגִינְתָמוֹ.

ולשוא

וְרֵשׁ וְדָל

אֲזִי גִדְּלָהּ

כִּמּוֹ הֶמֶן

וְעוֹד יוֹתֵר;

וְכָל-חֵילוֹ.

וְכָד-גִּדְּלוֹ.

הֲלֹא כֵלֹ

לְאַב אֶסְתֵּר.

וְהוּא פָּלִיט.

וְהוּא שְׁלִיט.

וְהוּא מִשֵּׁל.

וְהוּא שֹׁמֵר.

בְּאֵין מִצָּה

אֲזִי יָצָא

בְּתַכְרִיךְ בּוֹץ

וְאַרְגָּמָן.

לְאֵל אֱלִים.

בְּמִקְהֵלִים.

וּבִנְבָלִים.

הֲלֹא נִפְצָח.

וְנִתְּבֹנֵן.

וְנִתְּחַנֵּן.

אֲשֶׁר יָבֹא

בְּרוּחַ צָח;

וַיֵּרָא רֶשׁ

אֲשֶׁר-נָרָשׁ.

וְגַם-נִגְזַל.

וְגַם-נִרְצָח.

וְאֶל-מִזְרַח

תְּנִי יִצְרָח.

וְאֶל-צָפוֹן.

וְאֶל-תֵּימָן.

אֶסּוֹף אֲחִי.

וְנִדְחִי.

וַיִּשְׂרָאֵל

קִבּוּץ עַל-יָד.

תִּנָּה רִשְׁיוֹן

לְעַם-צִיּוֹן;

וַיִּבֶן עִיר.

וַיַּצִּיב יָד.

וַיִּשְׁבֶּר-מוֹט.

וְלֹא יִמוּט.

וְלֹא יִירָא

פָּנֵי צִיד.

וּמֵאַרְבָּה

מְאֹד יִרְבֶּה.

וְלֹא יִמָּד.

וְלֹא יִמָּן.

פֶּן־תִּהְיֶה רִגְלִי בְּאַרְחוֹתֵימוֹ *
 אֲשָׁנָא נְתִיבוֹתֵימוֹ;
 אוֹלָם, אֲדוֹן הָאָרֶץ,
 לְכַבֹּדָהּ אֲשִׁירָה,
 וּלְבַר לָהּ אֲעִירָה
 בְּנוֹר אֲשֶׁר־יִנָּעַם וַיִּפְרֹץ־פְּרִיץ;
 אֲגִיד לְכָל־יָבֵא גְבוּרָתָהּ;
 לִילָה, וּכְל־הַיּוֹם, גִּדְּלָתָהּ *.

שֶׁלֹּג, בְּפוֹר, וְקָרַח.

מֵרֹאשׁ אֲרָרְט זָבוּ,
 אֲבִיב יִבְשָׁרוֹן אֲשֶׁר הִנִּיעַ *
 נֶחֱמָר לְמִרְאָה פָּרָה
 פָּרִים לְהַדְשִׁיא שָׁבוּ,
 וַיֵּצְאוּ צִיִּצִים בְּכָל־נְטִיעַ *
 קוֹל צִהְלָה תִּשְׁמִיעַ
 עֲגוֹר, אֲשֶׁר אֶהֱעֶתָה
 מְבוֹשׁ וּפְתָרוֹם שָׁבָה
 אֶל־קֶן אֲשֶׁר עֲזָבָה
 מֵאֶז בַּחֲרֹף יִרְאָה וְחִתָּה *
 הִז רַעְנָן שִׁקְדַּת בְּהָר וְגִבְעָה,
 וַתַּעֲטֹף בְּגִדִּי פֶּאֶר הַמִּטְבְּעָה *

אוֹרוֹת אֲשֶׁר בְּאָחוּ.

הַצִּיר, וַיִּרְק עֵשֶׂב;
 אֶהֱבִי בְרוֹשׁ, תִּדְהָר, וּכְל־עֵץ־יָעַר;
 יִחַדּוּ הֵלֵא יִצְוָחוּ,
 וּלְכָל אֲשֶׁר־לוֹ קֶשֶׁב

וּלְשׁוֹא וּדְבַר־חֹל פֶּאֶר יְחֹנּוּ*
 גָּבַר אֲשֶׁר גָּבֹנּוּ
 אֵלָיו פְּלִמּוֹת נִצַּח.
 אֶךְ לוֹ זֶהב פְּרוֹיִם;
 חֵי רוֹמְמוֹ שְׁמַיִם,
 מֵת קוֹנְנוֹ עָלָיו בְּחֹזֶק מַצַּח
 בִּי־הוּא יְסוֹד עוֹלָם וְהוּא הָאֶדֶן,
 וַיִּקְנֶאוּהוּ כָל־עֵצִי גִן־עֵדֶן*

גַּם חֲשָׁקוֹ בִּיּוֹפִי.

וַיִּתְּנוּ תַּפְאֶרֶת
 אֶל־כָּל־יִפְתַּמְרָאָה וְסֶרֶת טַעַם*
 לֵאמֹר: כָּלִיל הַצִּנּוֹפִי
 עַל־כָּל־בְּתוּלוֹת קָרָת:
 אֲבִישׁ מְאוֹר גְּגִהָה, וְאִם יִקְרָעֶם,
 יִתֵּם וְכָלָה זַעַם;
 גַּם־אֲשַׁכְּחָה שְׁכַחַתִּי
 כָּל־מַחֲשָׁבוֹת הַחֶלֶד:
 בַּחֹר וְשָׁב וַיֵּלֶד
 בֶּךְ יִמָּצְאוּ הַטּוֹב וְהַמְּנוּחַ;
 בֶּךְ יִחַסּוּ תַמִּיד וַיִּתְּמִכּוּ.
 וּמֵאֲהַבֶּיךָ בְּשִׁבִי יֵלְכוּ*

כֵּן יוֹדְעֵי הַזֶּמֶר

יִשְׁעוּ בְּדַבְרֵי־שִׁקָּר;
 אוֹלָם אֲנִי אֶמְאָס הַמּוֹן שִׁירֵימוֹ:
 וּכְמֵאֲרִי וְזֶמֶר
 אִירָא אֲנִי אֵין חֶקֶר

פֶּתְאוֹם עֲטָקִים בָּר דְּבֶשׁ וְשֶׁמֶן •
 שִׁמְר אֲמוֹנָה אוֹמֵן
 בָּטֵן שְׁאוֹל מִתַּחַת
 פֶּתַח, וּמִנִּי־קֶבֶר
 אֶל־רַעְבוֹנוֹ שֶׁבֶר
 הוֹצִיא לְחוּסָה בּוֹ; וּמִנִּי־שַׁחַת
 יָקִים יִשְׂרָאֵל בְּנֵי נָקִי בְּפִים,
 לְשֹׂאת עָלֶי חֶסֶדוֹ גְּמוּל בְּפָלִים •

וְאַתָּה, אֲשֶׁר בְּנִפְתָּ

אֶת־נִפְשֶׁךָ תִּשְׁכַּע,
 בַּל־תִּחְקֹר לְעַד לְמִי כָל־אֵלֶּה:
 לֹא־פָה, לִבְר בַּתִּפְתָּ,
 גַּם־לָךְ זְמַן יוֹדִיעַ
 אֶצְבַּע אֱלֹהִים חֵי, אֲשֶׁר לֹא תֵּלֵא •
 כִּי עוֹד, וְקַל הַפִּלָּא,
 אַחֵר אֲשֶׁר בַּשַּׁחַת
 מֵת נֶאֱלַח נִרְקֶבֶת
 תָּקוּם וְהִתְיַצֵּבֶת
 חֲלָף עֲבוֹדָתְךָ גְּמוּל לְקַחַת •
 אֵיךְ מֵאֵבֶל הַלָּע, תִּבְקַשׁ־דַּעַת,
 יָקוּם וְחִיָּה עוֹד? שְׁאֵל הוֹלָעַת •

הַדֶּרֶת בְּנֵי הַשָּׁמֶשׁ

הַלָּע תִּמּוּל הוֹצִיאוּ
 מִמַּחְבֵּא בִּיצָה אֲשֶׁר נִבְקָעָה;
 וַיֵּאָרֶג הָרָמֶשׁ
 בְּגֵד בְּרוּחַ פִּיהוּ;

יִרְאֵל יִבְשָׁרוֹן • וְעַל־אִישׁ בָּעַר
 אֶת־מָה וְאֶשְׁעַר־שְׁעָרָה •
 הַמַּעַט בְּעֵינָיו סָדָר
 קוֹר, חֵם, וְקִיץ, חֶרֶף?
 מִה־זֶּה וְיִפְנֶה עֶרֶף
 מִנִּפְלְאוֹת רָעָה בְּחֻכְמָה עֶדֶר?
 יָדַע מִרִּיא קוֹנוֹ, וְאַתָּה שִׁשָּׁה
 עַל־מִתְנוֹת נָדִיב אֲשֶׁר בְּחֻשָּׁה •

נָדִיב! וְאֵן בְּמַכָּה

נִסְתָּר וְיָד פֶּתַח
 לְטוֹב וּלְנָכַל סְתוּם הָעֵין?
 אֵךְ גִּבְהָלָה גִּבְבָּה
 נֶפֶשׁ בָּךְ בְּטֶחַח:
 יִתְרוֹן לְצִדְקָתוֹ יָקוֹ, וְאֵין • —
 שְׂכוֹר וְלֹא מִיֵּין,
 בַּהוֹלָלִים קִנְאָה;
 נֹאֵל! הַתְּפֹאֲרֶתָךְ
 תִּהְיֶה בְּכָר בְּפִיָּךְ,
 לוֹ חֶלֶקְךָ מִה־טוֹב בְּכָר הָרְאִיתָ?
 אֵךְ טוֹבְךָ צָפוֹן לְחַיִּי־נֶצַח,
 לֹא יִגְלוּהוּ שְׂדֵדִים יוֹם רָצַח •

יָגַע וְלֹא יָנוּחַ

חֶרֶשׁ תִּמּוֹל שִׁדְהוֹ,
 אֲכָלוּ מִפִּיֹר עַל־פְּנֵי הַדָּמֶן •
 עָבַר סָתָו וְרוּחַ:
 הִבֵּט: הֲלֹא מָלֵאוּ

אִישׁ עֶשֶׂר וּנְכָסִים, זָהָב וְכֶסֶף;
 אִישׁ צֶדֶק, אִישׁ הָסִיד, אִישׁ אֲרָחוֹת יוֹשֵׁר;
 אִישׁ תֹּאֵר, אִישׁ מְרֹאֶה, בָּנוֹת אֶהְיוּ;
 לֹא יוֹשִׁיעַם כָּל־זֶה עַתָּה הִקְצָף־קִצָּף *
 טוֹב תֹּאֵר, בְּר־כַּפִּים, הוֹן וְעֶשֶׂר,
 כָּלֶם יוֹם זַעֲמָה אָפֶס נִחֲשָׁבו *
 יַחַד עָבַר יִשְׁכָּבוּ,
 כְּמֶלֶךְ, כְּאַבְיוֹן, כְּתוֹר, כְּלִישׁ *
 הַגִּבֹּר הָאֲמִיץ, גִּבּוֹר מִשְׁחַל,
 אִם — תִּגּוֹר — אֲמַר יִחַל —
 יָגוּעַ — אֵין ? — שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שִׁישׁ *
 אֶךְ־שָׂוֵא עֵינִים לוֹ, לָשׁוֹן וּזְרוּעַ;
 לֹא־יִרְאֶה, לֹא־יִשְׁיחַ, לֹא־יָנוּעַ *

וּשְׁאֵרוֹ הַנוֹתָר, כִּי לֹא־אֲבִית
 לְשִׁלּוֹחַ אֶל־נֶפֶשׁוֹ אֶת־מְלֶאכְכָּה;
 רָעוֹת יִשְׁבַּע, רַבּוֹת כִּנִּי עַד־הֵנָּה *
 הַבִּיטָה אֶל־מָנָה אֶתָּה דְּבִית;
 הִבֵּט יְתוֹם יְנָאק, יֵרֵד בְּבִכָּה;
 עִוֹר אֵב שָׁכּוֹל, עֵינָיו כִּכְכִּי הַבְּלִינָה;
 שׁוֹר עֵינִים תִּכְבְּיָנָה
 עַל־הַפֶּרֶד מֵהֶם אֵהֵב זֶרַע;
 וּבִמְפַח־נֶפֶשׁ כְּמָה יִתְגּוֹדְדוּ,
 כִּי מִשְׁעֲנָתָם אָבְדוּ!
 מִי־כְמֹכָה אִם־כֵּן מִשְׁחִית, פֶּשַׁע?
 הֵן בְּמַכִּים, אִיוִם, נוֹרָא גִגְעָה;
 אֶף עַל־הַנְּשֹׂאִים תִּכְבֵּד יָדָה *
 שֶׁא־

שם נכלֵאָה נִפְשׁוֹ, וְעוֹד לֹא נָעָה *
 אֶת־אֶהְלֶה קִרְעָה
 נֶפֶשׁ אֲשֶׁר נִכְחָדָה,
 גַּם שָׁרְצָה בָּאָרֶץ *
 בֶּן אֲהֲרִי בֶן קֶרֶץ
 תָּשׁוּב תִּחִי נֶפֶשׁ כְּבֹד אֲבֹדָה *
 נָבֵל, אֲשֶׁר גַּם צוּר יִדְדֶךָ תִּשִּׁי,
 אֵימִים הֵלֵא תִלְכֹּשׁ בְּלִבְשֶׁךָ מוֹשִׁי *

מֵא
 עַל הַמּוֹת

מָוֶת! שְׁלַח־בְּתִיָּה! לֵהֲט הַחֶרֶב!
 מִפֶּת בְּלִתִּי סָרָה! יָחִיד בָּאָרֶץ!
 קָשָׁה אַתָּה מְכֹל: מִי־זֶה בְּמִכָּה?
 הִנֵּה אֲרִיָּה שֹׁאֵג, וְזֹאבֵי עָרֵב,
 תַּחְתִּיךָ יִפְלוּ בְּכַעֲרִי וְשָׁרֶץ;
 וְלִבֶּר בְּזֹכֶר שִׁמְךָ נִפְשֵׁי נְבוֹכָה *
 הֵן אֵין עַל־מִי נִסְמָכָה
 עַת חֲרַמְשֶׁךָ תִּקַּח, וַיִּמְיֶנְךָ תָּרֵם:
 לֹא־יִוָּעִיל הוֹן, לֹא־יִוָּפִי, גַּם־לֹא צֶדֶק *
 פֶּשַׁעֲנָה, כִּחְדָּק,
 פִּתְאוֹם יָבֹא אֲיִדָם, אִם־תִּשְׁכַּח־גִּרָם *
 רֹאִיתִי בִי־דִקְדָּרַע בְּלִי־הַיּוֹם תַּעֲשֵׂה,
 רֹאִיתִי בִי־אַתָּה עֹמֵל וְכָעֵשׁ *

אִם-תִּקְטֹל אִישׁ רִשָּׁע פֶּשַׁע פֶּשַׁע,
הֲלֹךְ אַחֲרַי עֵינָיו, גִּיל רֵעֵהוּ,
עֹשֶׂק, גִּבּוֹ, נֶאֱפָה, אֵיב לֵאלֹהִים;
הִנֵּה נָתַתָּ לוֹ חַיִּים וַיֵּשֶׁע,
לֹא מוֹת, לֹא רָעָה: מַה-טוֹב מִקִּרְהוּ!
מַה-טוֹבָה רָעַתוֹ! אֵין טוֹב כְּמוֹתוֹ *
גְּבוּהַ עַל-גְּבוּהַ
לֹא-יִמָּרָה עוֹד, לֹא-יִתְהַלֵּךְ עוֹד קִרִּי;
לֹא-יִרְצַח, לֹא-יִנְאַף, עַתָּה יִהְיֶה רֶפֶשׁ *
טָרַם תִּסַּע הַנֶּפֶשׁ
יִתְיַדֶּה מִכָּל-פֶּשַׁע, מִכָּל-מִרִּי:
אֲזִי יִמָּחֶה רִשְׁעוֹ, יָהּ יִשְׁפָּחֵנוּ;
אֲדַמִּי יִפְדֶּה אֹתוֹ? מוֹת יִכְדֵּנוּ *

אֲךָ אֲמַלְלִים בָּכִים, כִּי-הִפְרִיד מוֹת
בֵּינֵם לִידִיד נִפְשָׁם, לָהֶם מַה-יֵּיטֵב?
אֲמָנָם טוֹבָה רַבָּה יֵיטִיב אֱלִימוֹ *
הֵן רַבִּים בְּרֹאוֹתֶם בְּלֹהוֹת צִלְמוֹת,
וּבִיעַת יִרְאוּ מִדּוֹה, נִגַּע וְקָטָב,
כְּאִם פֶּתַח בֵּיתָם וּבַחֲצוֹתֵימוֹ:
אֲזִי יִפְקַחֹן עֵינֵימוֹ,
יָשׁוּבוּ לֵאלֹהִים, יֵיטִיבוּ צַעֲדוֹ
אֲךָ לֹלֵא גִהָה זֹאת יַעֲזִיזוּ מִצַּח,
לֹא יִרְאוּ-אֹר עַד-נֶצַח *
אִם-כֵּן אִפּוֹא לָמָּה אֲחַזְנוּ רָעַד,
מוֹת, בְּזֹכֶר שְׁמֶךָ? חָגַם נִבְהָלְנוּ *
מוֹת, טוֹב טוֹב אַתָּה: נִחַנּוּ נוֹאָדְנוּ *

שֶׁאֵינָא אֶת־חַטָּאתִי, מָוֶת! חַטָּאתִי:
 דֶּרֶךְ הַמּוֹן סָכַל דֶּרֶךְ דִּרְכָתִי,
 וְאוֹצִיא דִבְתָּךְ רָעָה הַחוּצָה *
 לִקְרֹאתְךָ אֲמָנָס הַיּוֹם יֵצְאתִי:
 אֲדַע בִּי־דֶרֶךְ רַע הֵלֶךְ הִלַּכְתִּי,
 תִּקֵּן עֲוֹתַתִּי עֵתָה אֲרוּצָה *
 אֶת־הַקִּדְקֹד אֲרוּצָה
 אֶל־כָּל־נִדְבָרִים בָּךְ, אֲנִשִּׁי אֲוֹלֹת *
 מָוֶת! מוֹעִיל וְטוֹב כָּמֻכָּה אָנָּה?
 שָׁטְתִּי קִדְמָה, תִּימָנָה;
 כָּמֻכָּה לֹא־מִצָּאתִי רַב־תַּעֲלֹת *
 מָוֶת! חֶסֶד שְׂדֵי הֵן אֶקְרָאךְ;
 כִּי, לוֹ הֵיטֵב נִחָקְר, אֵין טוֹב מִמֶּךָ *

אֶם־אִישׁ צָדִיק חָסִיד לְקוֹחַ יְהִי,
 חֶסֶד עֲשִׂיתָ לוֹ; יַעַן וּבִיעַן
 תִּגְאֹל אֹתוֹ מִכָּל־מַכְאוֹב וּפָגַע,
 מִכָּד־צָרָה מִכָּל־יָגוֹן וְנָהָי:
 לֹא־עוֹד יִהְיֶה לְצַחֵק אֶל־הֶם וּבִגְעוֹן,
 לֹא עַל־חַטָּאת דּוֹרוֹ יִשָּׂא עוֹד נִגַּע:
 אֵף תִּטְעֶנּוּ רָגַע
 בֵּין אֲרָאֲדִי מְרוֹם, מֵעַל יָרַח:
 יֵצֵא עִם־שִׁרְפֵי־אֵל בְּגֵן לְשׁוֹחַ,
 לְכַטֵּחַ שָׁם יָנוּחַ,
 שָׁמָּה יִהְיֶה לְנִצָּח אֶךְ־שָׁמַח *
 אֶל־חֶסֶד זֶה אֵיךְ מִדָּה מַעֲתָה?
 עֵיף יָגַע בְּמִנוּחוֹ נִתְתָּה *

תִּבְטַח יָמִין וְרָאָה דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ ,
 דֶּרֶךְ אֲנָשֵׁי הַיּוֹשֵׁר ,
 עֲבָדֵי אֵל חַי , וּמִגִּמְתָּם צוּרְמוֹ .
 אֲשֶׁר־י הָאִישׁ בְּנִתִּיבוֹתֵימוֹ יֵלֶךְ !
 שְׁלוֹם , כְּבוֹד וְעֹשֶׁר ,
 הֵיחָה יִהְיוּ לְעַד מוֹרְשָׁה לָמוֹ .
 הַיּוֹם תִּחַד אֶת־מוֹ .
 הִנֵּה הַיּוֹם הַזֶּה בִּקְהָלָם בָּאת ,
 כִּי מִלְּדוֹת יֵצְאתָ .
 אֶסְכֶּה חֲפֻצָּת , מִהַיּוֹם וְהַלָּאָה
 נִפְשָׁךְ תִּשָּׁלֵם , הַגִּבְיָה הַשְּׁפֵלָה
 רָגַע לִשְׂמָאל הַשֶּׁקֶף : שֵׁם דֶּרֶךְ מָרִי ,
 שָׁמָּה זָמָה וְאֵין ,
 שָׁמָּה אֲנָשֵׁי חָמֶס , חֲטָאת וּפֹשַׁע ;
 וּבְמִכְעָלֵימוֹ יִלְקֹטוֹן הַפֶּרִי ,
 צוּקָה , עָמַל וְאֵין ,
 וּבְטוֹב הַצְדִּיקִים לֹא יִרְאוּ־יֵשַׁע .
 אֶסְתַּתְּאוּהָ לְרֹשַׁע ,
 הַיּוֹם הַזֶּה תִּחַל ; וּבֶה תִּיָּצֵר
 יִירֹשׁ מִהַיּוֹם עֹצֵר .
 אֶסְכֶּה תֹאמֵר , תִּשְׁעָה לַתְּשׁוּקוֹת אֶרֶץ ,
 שְׁלֹחַן , כֶּסֶף , מִטָּה , כִּבְעִיר וְשִׁרְץ .
 הֵן קִבְלָהּ אֲחִי יוֹשֵׁר וְרַע :
 לֹא־תִכְשֵׁל בְּאֶרֶח ,
 אֶסְתַּשְּׁעַן עַל־מִקְלָהּ , וּבְחִיל .
 תוֹרָה , זֶה מִקְל־עוֹ , בָּהּ כָּל־מְרִגּוּעַ :
 לֹא תִהְיֶה־לָּךְ לְטִרַח ,

מב

לנער כהן שמו ישראל.

ביום בואו במספר אנשים
וחימים ימי הנכה.

אֲשֶׁרִיךָ יִשְׂרָאֵל! קוֹמָה וְגִלָּהּ.

גִּבֹּר הַיּוֹם גִּהִיִּית;

יִלְדוֹת עֲזוֹכָת, וְהַשְׁלֵם וְיִתְּכֵל.

גִּיל רַב יֵאוֹת אֲדִיךָ, אִם־נִשְׁפִּילָה:

הַיּוֹם נִקְרָא נִקְרָאתָ

לְשֹׁכַח שׁוֹא, וְלַהֲתַהֲלֵךְ בְּשִׁכָּל.

מִרְמָס תִּתֵּן הַסִּכָּל;

וּבֹאִישׁ תִּתְחַשֵּׁב, וּבֹאִישׁ תִּתְפַּעַל מִעֲתָה.

כֹּהֵן לֵאלֹהִים אָתָּה:

טָהֵר נִפְשֶׁךָ מִשְׁמִיר וְשִׁית,

וַיְהִי הַיּוֹם הַזֶּה חֲנוּךְ הַבַּיִת.

בָּבָה מֵאָז מִקֶּדֶם מִתְּיָהוּ

הֵן בְּיָמִים הָאֵלֶּה

הֵיכֵל טָהֵר מִגַּעַל שֶׁלֶף פֶּתַח.

בְּדַרְכֵּיו לָךְ, אִף אִם־רָמוּ גָבְהוּ:

לֹא־תִרְפָּה, לֹא־תִלָּא,

מִטָּהֵר חֲדָרֵי־לֵב, כָּל־גִּיר, כָּל־נֶתַח.

הֵינָה נִגְדָּךְ פֶּתַח,

כּוֹ תִכְנֵס כָּעֵת: שָׁם יִפְרְדּוּ,

יָמִין וּשְׂמָאל יִרְדּוּ,

נָתִיב סָקוֹל, וְנָתִיב רָעָה וּפָגַע:

אִךְ מִשְׁעֲנִתְךָ יִשְׂאֲתָךְ כָּל־רִנֶּעַ.

ער אָן, עוֹלָה, תְּשֻׁטוּפִי,
 יִשְׂרִי לִבִּי תִנְקוּפִי?
 חֲדַל גָּאוֹן רִשְׁעָה, זְרוֹן הַמֶּרֶץ.
 כִּי בָא לִשְׁפוֹט הָאָרֶץ,
 לִפְרוֹץ בְּזוּרִים פָּרֶץ;
 וּבְמַעֲשֵׂימוֹ יִלְקֻטוּ הַפְּרִי.

וּמִרָה הָרִים יִשְׁמִיעוּ,
 וְשָׁמִי מָרוֹם יִרְעוּ;
 אָרֶץ, וַיִּם גְּדוֹל יִרְחֹב יָדַיִם.
 שִׁפְתֵי תֵבֵל תִּרְנָה.
 הַמַּמְלָכָה נִכְוֹנָה
 בְּיַד אֱלֹהִים חֵי אֲדוֹן שָׁמַיִם.

בָּא יוֹם מָאֵז קוֹיֵנוּ
 עוֹלָם בְּרוּר רָאִינוּ;
 לֹא עוֹד בְּתֵהֱפֻכּוֹת יְסוּבֵב חֶלֶד.
 לֹא עוֹד תַּחַת רִגְלֶיהָ
 תִּדְרוֹךְ עוֹלָה צָרֶיהָ,
 תִּרְעוֹץ בְּאַנְתָּהּ וְשֹׁב וַיָּלֶד.

אוֹר צְדִיקִים יִגִּיהַ,
 עוֹלָתָהּ תִּקְפֹּץ-בִּיהָ;
 כָּל-אֲזִיבֶיהָ יִמְלְכוּ, יִשְׁרוּ.
 שִׁשְׁוֹן וַיָּקֶר יִשְׁבָּעוּ,
 כִּי לְצִדְקָהּ זָרְעוּ;
 וּבְכַפֵּעֶלֶם הַבּוֹשְׁעִים יִקְצְרוּ.

לְבַטַח אִזְּ תִלַּךְ יוֹמָם וּלְיָל •
 יִשְׂרָאֵל עָשָׂה חֵיל •
 לוֹ יִדְבַק-בָּהּ לְשָׁקוֹר עַל-דִּלְתוֹתֶיהָ •
 לְשָׁמּוֹר אֶת-פְּקוּדֶיהָ •
 אִזְּ יִלְדוּתָהּ לֹא בִשְׂוֹא אִבָּדָתָּ •
 הִנֵּה לְשָׁמּוֹר-אֶתָּה תוֹרָה לְמַדָּתָ •
 כֵּן בְּלִבִּי, אֶרֶב-בְּלִבָּהּ כָּכָה;
 בְּרוֹר אֲדַע כְּחֶרֶסָה;
 לִבִּי אֶת-פִּי אֶחְסוֹם, בְּלִעְזוֹר הָרָנָה •
 שָׁרִי תַחַת סִכּוֹ יִנְצוֹר אוֹתָכָה;
 יִרְיֵק בְּרִכוֹתָיו אֶרְצָה •
 וּלְקַדְקֹדֶךָ אֶחָת אֶחָת תִּבְאֲנָה •
 דּוֹרִי, בְּטַח תִּשְׁכְּנָה;
 וּבְשׁוֹרְרֵנוּ הַיּוֹם שִׁיר זֶה אֶלֶיךָ •
 כֵּן-עוֹד יוֹם שְׂמִיחָתְךָ;
 וּכְבֹּאתָ בְּגִבֹּרִים קָטָן פֶּרֶח •
 כֵּן-תִּבְאֵ בְּגִבּוֹרוֹת יִשְׁיֵשׁ שְׁמִי •

מג

רננת כל ברואי מטה.

ביום התחיה.

קוֹמָה, שִׁכֵּן דְּקִיעַ;

שֶׁפֶט צָדִיק, הוֹפִיעַ;
 גִּלָּה כְּבוֹד מַלְכוּתָהּ עָלֵינוּ •
 רִבְלָה, רִבְלָה, עוֹלָתָה;
 רִשְׁעַת יָדִים שָׁבְתָה;
 יִמְלֹךְ בְּעוֹלָמוֹ אֲדוֹן עֲגוֹ •

וְלָמָּה מְנִי־רַחֵם עַת־לָלֶדֶת
 אֹרֶר הַחֲמָה רָאִינוּ כֹּה בְשִׁפְלִי?
 וְלָמָּה זֶה חִיתָנוּ הַמִּילָדֶת?
 מָה לֹּא גִוַעְנוּ אֹז? מָה לֹּא בְנָפַל
 מִבֶּטֶן יוֹלְדָה נִסַּע אֶל־קֶבֶר?
 אֲרוּר יוֹם נִוְלַד, לֵיל הָרָה גָּבֵר!

כִּי עַתָּה דֶּרֶךְ רָשָׁע לֹא הִלְכָנוּ,
 לֹא פָעַלְנוּ עֲוֹנָה יוֹמָם וָלַיְלָ;
 דֶּרֶךְ עֲמָל וְאֶזֶן לֹא דִרְכָנוּ,
 לְגֹזֵל לְרֹצֵחַ לֹא אָזְרְנוּ הָיִל.
 לוֹ־מִתָּנוּ אֹז! לוֹ לֹא חִיָּנוּ רַגַע,
 וּבְעַמְק הַחֲרוּץ לֹא נִירָא פָגַע!

וְהֵב מִשְׁחִית הַבֵּל, יוֹעַם זִינָה!
 מִבֶּטֶן הַהָרִים לָמָּה נִגְלִיתָ?
 עוֹר עֵינֵי בָשָׂר נִגַּה מִרְאִיָּה;
 קוֹנָה קוֹנִיָּה (אֹז אֲדוֹן!) נִהְיִיתָ.
 הָפַר תּוֹרוֹת, חָלַף הַקִּים, פָּקַדְתָּ;
 גָּבַהּ, רָצַח, כָּל־חַמָּם! לְמָרְתָּ.

אֶהְבָּה בַת־עֲנוּגִים, עֲקָבֶת נֶפֶשׁ!
 נָעַם גִּיב לִבִּי, אֲרוּר לְנִצָּח!
 תִּשְׁקִיעַ דֵּל תַּעֲהַ בִּיּוֹן וְרָפֶשׁ,
 קִנְיָאָה, חֲמֻדָּה, זָמָה, גֹּזֵל וְרֹצֵחַ.
 רוּחַ זְרַעְנוּ, וּנְקָצָר סוּפָתָה;
 נָעַם דִּרְשָׁנוּ, וּנִכְאָ מָרְתָה.

בְּרִי לֵבָב, הָעִירוּ;

שִׁמְחוּ, עֲלוּ, וְשִׁירוּ:
נָשׁוּ הַלּוֹם, לִפְנֵי אֱלֹהִים נָשׁוּ.
גִּילוּ, עֲלוּ, וּשְׂמְחוּ;
כִּתְּרֵי צִדְקַתְכֶם קַחוּ:
נִרְאָה בְּשִׂמְחַתְכֶם, וְהֵם יִבְּשׁוּ.

יִדְּנוּ מִלְאָךְ,

וַיִּרְעַם הָיִם,
וַיַּעֲלוּ שָׁדִי,
אֲרָנֵי מִלְךְ
לְתִקְוֹן עוֹלָם
בְּמַלְכוֹת שָׁדִי.

מד

צַעֲקַת חַטָּאִים.

בְּיוֹם הַתַּחִּיָּה.

לִמָּה מִקְבֵּר, לָמָּה זֶה עָלֵינוּ,
לִרְאוֹת עֲמָל, יָגוֹן, אַחֲרֵי הַמּוֹת?
מִדּוּעַ לֹא לִנְצָחָה שֵׁם הַיֵּינוּ,
שָׁכֹב בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִית וּבְגִיא צִלְמוֹת?
מָה לֹא לִנְצָחָה הַכֶּרֶת נִכְרַחְנוּ?
לוֹמְתָנוּ עַד-עוֹלָם! נִצָּח לוֹמְתָנוּ!

ולמה

מה

רננת ישרים.

ביום ההחיה.

האֵת רַבְתִּי הָבֵל?

האֵת תֵּבֵל מְרַשֶּׁעַת?
העוֹד אֲדַמַּת עֶפְרַת תִּבְט עֵינָנו?
רַבַּת סָבְלָנוּ הָבֵל
בָּךְ, וְנִשְׁתָּה קִבְּעַת:
העוֹד תִּבְיָאִי בַּמְצוֹרֶךְ רִגְלָנוּ?

גִּיָּא נִסְיוֹן נָטָשָׁנוּ

מִכּוֹר בְּרוֹל עָלֵינוּ:
מִדּוּעַ עוֹד שְׁנִית תּוֹכוֹ נְפוּלָה?
מִבֵּית עֲבָדוֹת חֲפָשָׁנוּ,
חִירוֹת עוֹלָם קוֹיָנוּ:
מִה־טוֹב מִמֶּךָ, תֵּבֵל, קֶבֶר וְשְׁאוּלָה!

הָהָ! לֹא, לֹא-עוֹד; וּבוֹשִׁי.

גִּיָּא תִּהְפּוּכוֹת, תִּחְפְּרִי:
לֹא תוֹסִיפִי תִּהְיִי זוֹנָה שְׁלֵמַת +
לֹא-עוֹד נָכַר תִּכְתּוֹשִׁי,
לֹא-עוֹד נָכַל תִּכְתּוֹרִי,
בְּבֶשֶׁר יִשְׂרָאֵל לִבְךָ שְׁרוּט שְׁרָטָת +

תחת

כְּבוֹד, הָדָר וְשֵׁם, וַיִּקַּר תַּפְאֲרָת!
רוּחַ, וְצֵל עֵבֶר! תִּמְנַע מִרְגּוּעַ
תַּפִּיחַ מְרִינִים בְּמִרוֹמֵי קֶרֶת,
חֶמֶס וְשׂוֹר, אִישׁ אֶת-אָהֳיוֹ לְבָלוּעַ.
תִּשְׁמִיעַ קוֹל שׁוֹפָר לְקִצּוֹת הָאָרֶץ,
בּוֹקֶה וּמַבְלִקָה, פָּרֶץ עַל-פָּרֶץ.

הָהָה! כִּי פָתוּ אוֹתָנוּ וַיּוֹכְלוּ
כָּל-מַהְמֵדֵי תִבְל, כָּל-דְּבַר-הַבֵּל.
הַשְׁוֹא, הַשְׁקֵר, אוֹי! בָּנוּ מִשְׁלוֹ;
בְּגִלְל עֲנָג אֶבֶד פָּעֵלְנוּ עוֹל.
הַמֶּר מְתוֹק, הַמְתוֹק מֶר קָרָאנוּ;
אוֹי לָנוּ! אוֹי נָא לָנוּ כִּי חָטָאנוּ!

הַנִּשָּׂא עַל-כֶּסֶּא, שִׁפְט הַיּוֹשֵׁר!
אֶל-חֵיק אָדָם בְּגִמּוּל יִדְיוֹ הַשִּׁיבָה.
לִנְקִי כַפִּים יָמֵן טוֹבָה וְאוֹשֵׁר:
צְדִיק תָּמִים, אֶל-הַטּוֹבִים הַיְטִיבָה.
יִדְעֵנוּ הָהָה! יִדְעֵנוּ אֶת-רִשְׁעֵנוּ:
אֲתָה צְדִיק עַד-כָּל-הַבֹּא עָלֵינוּ.

לַת־שׁוֹקוֹתֵינוּ בְּנוּנוּ .

לְרַעוֹת רוּחַם לְעֲנֵנוּ ;
נִגְעֵי לִבָּנוּ מִרְחוֹק הִבְטָנוּ .
עַל־הֶבֶל לֹא רָגַזְנוּ ,
עַל־שֶׁקֶר לֹא דֹאגְנוּ ;
נִכּוֹן לִבָּנוּ , וּבִשְׁלוֹם שֶׁקָּטְנוּ .

הִנֵּה אַחֵר כָּל־אֱלֹהִים

הַעוֹד נִשְׁאֵל מִשְׁפָּרַת ?
וּנִקְצוֹר זֶה־כִּפִּיר זֶרַע הַיּוֹשֵׁר .
אִסִּיר חֲפָשִׁי מִקְּלָא ,
דָּג נִמְלֵט מִמִּכְמֶרֶת
הַיֵּינוּ : מַה־מִּזֹּאת טוֹבָה וְאוֹשֵׁר ?

אֲמַנִּים אֵל אֲמֵן אֶתָּה .

לֹא יִפְלוּן מִלִּיָּה :
דְּבַרְתָּ זְמוּת מֵאֲזִי , וְקָמוּ .
אַךְ אִסְדִּחֲתָנָם נִתַּת
עֲקֵב רַב לִירְאִיָּה ,
חֲתָנָם רַחֵם תּוֹעִים : אֵל־נָא יִאֲשָׁמוּ !

מו

זֶד יִהִיר לֵץ שְׁמוֹ .

לֹא אוֹלִי אֶרְפָּא־לָךְ , לֵץ , אוֹכִיחָךְ :
וְאַנְהָ לָךְ גִּהָה , לוֹלֵא בִשְׁחַת ?
אַךְ . זֶד יִהִיר , אִם לֹא תִקַּח תִּבְחַת ,
הֵן יַחֲכַם־פִּתִּי , כִּי יִבִּין אֶרְחָךְ .

תחת שֶׁבֶט עוֹשִׁיךָ.

תחת שֶׁבֶט הַצֶּדֶק.

גַּם־אַתָּה תִּקְחֵי מוֹסֵר, תִּיטִיבִי לָכֶת.

לֹא־עוֹד בְּשִׁדְמוֹתֶיךָ.

תִּפְרִיחִי קוֹץ וְחֶרֶק.

וּלְמַרְפֵּס־רֶגֶל שְׁשָׁנָה מְשַׁלֶּכֶת.

אָמֵן אִם אֲשׁוּרֵנוּ

לֹא שָׁמָּה מִגִּידֶרְךָ.

מִה־זֶּה, מֶלֶךְ עֲלִיוֹן, לָנוּ עֲלֶיךָ?

דִּינֵנוּ, יְהוָה, דִּינֵנוּ.

אֲשֶׁר, מוֹכֶה אֵין עֶרֶךְ.

שֹׁבְעֵנוּ אָז, הַלֹּחַ בְּנִתְיבוֹתֶיךָ.

מִיָּהר מְהֵרָה נִפָּשׁ.

אִמָּץ אִמְצָנוּ רוּחַ,

לִבְּךָ רוּמָמָנוּ, וּנְשָׁמָה קִדְשָׁנוּ:

אָז נַחֲנוּ וְנִנָּפֵשׁ;

לֹא־עוֹד הִרְתִּיתָ רוּחַ

בָּנוּ גִּפְּי חֲמֻדָּה לֹא־עוֹד נִגְרָשָׁנוּ.

יֹשֵׁב חוּף יָם דְּמִינוּ,

יָבִיט מִיָּם יִקְצֹפוּ,

צִים נִשְׁפָּרִים יִרְאֶה, בַּל־יִירָא שָׁבֵר.

פָּכָה תוֹעִים רְאִינוּ

הֶבֶל וְשׂוֹא יִרְדְּפוּ,

לָכֵם סֵעַר יוֹם עַד־רֶרֶת קָבֵר.

לתשוקות־ימו

פַּח אֶתָּה לְבִנְיָאִישׁ, פָּחַת וּפָחַד,
הַחֲרָם, הָאֶבֶדָן, הַשּׁוֹד, תִּשְׁבֵּר;
מָה לֹא נָגוּר, מָה לֹא נֹחֵל מִגֹּבֶר
הַכָּבֵשׁ עַם־הָדוּב יִקְפֹּץ גַּם־יָחַד?

יֹשֵׁב בְּטַח אֶתָּךְ אָרוּר לְנֶצַח;
הִנֵּה יוֹם בָּא, מֵאוֹלָתוֹ יִנָּחֵם;
הֵן בִּידֵיךָ בְּמִסְתָּר תִּלְחָם;
וּבִפֶּה תִּשְׁק, וּבִפֶּה תִּשׁוּף עַד־רֹצַח.

עַל־מָה תִּפְּחָה, אִם־עוֹד תּוֹסִיף הִירֵעַ?
עַל־מָה תּוֹכַח, וּלְמוֹכִיחְךָ יִקְשֶׁת?
נִכְלָם, נִכְנַע אַחֲאָב: אֶתָּה לֹא־בִשְׁתָּ;
תִּרְגֹּז, תִּשְׁחַק, תִּלְיִץ, תִּרְיַע רַע.

קִשֵּׁט דּוֹבֵר, אַךְ בְּמִקְנֵא שִׁנְאָתָ:
מִי־זֶה אֲמָנָם קִנְיָה יִלְבֹּשׁ עֲדִיךָ?
אַךְ תִּשְׁפֹּט גֹּבֶר עַל־פִּי מְדוּתִיךָ,
כִּי בְצַעֲרִי הִצֵּאתָ אֶתָּה קִנְיָתָ.

בָּעַר בִּיקוֹד קִנְיָה בָּקָר וְעֶרֶב,
תִּתּוֹר כֹּה וְכֹה לְמִצּוֹא מוֹם וְדָפִי:
אַךְ לֹא מוֹמִים תִּבְחֵן, אַךְ־לֹא הִיפִי;
רַק הִרְחַכְפָּה תַּחֲבוּץ וּשְׁלוֹף הַחֲרִיב.

חִי אֵל אֲמָנָם, חִי אֵל יֹשֵׁב שָׁמַיִם;
לֹא־יִתֵּן לִידֵיךָ מִשְׁחִית לְגִשֶׁת:
אֶתָּה הָרִיב תִּשְׁלֹף, תִּדְרוֹף הַקִּשֶּׁת;
וּשְׂאֵת וְעַז תּוֹסִיף לָהֶם כְּפָלִים.

נָבֵר מִחוּץ, אוֹלָם נָבֵל מִבֵּית,
 לִפְנֵי עוֹרֵי לֵב תִּפְרוֹשׁ מִכְמֶרֶת.
 חֲלָקֶת לְשׁוֹן רָבָה תִּבּוֹן בְּקִטְרֶת,
 לֹא תִבָּא שָׁם יִרְאֵת שְׁמִיר וְשִׁית.

בְּאַגְמוֹן רֹאשׁ תִּכְף, אֶרְצָה תִּשְׁתַּחוּ,
 וְלֹה־כָל-אִישׁ אֲדוֹן, כָּל-אִישׁ אֲחִיָּה;
 כָּל־כֵּב אִישׁ אִישׁ לִבָּהּ, וּכְפִיו בֶּן פִּיָּה;
 יִתְעַלֶּס־בָּהּ פִּתְּהָ, עוֹרִים יִשְׁמָחוּ.

חֲקֹר עַם-חֲקֵר־יֵלֵב, אֶךְ עֶרְף־תִּתָּה
 אֶל-כָּל-מַחְקֶר, בְּתַמִּימֵי לֵב בְּפִגּוּעַ;
 בְּסִפְיָנָה בְּלִב־יָם נוֹעַ תִּנוּעַ
 אַחֲרֵי הָרוּחַ: אֶךְ מִי אַתָּה? לֵץ אַתָּה.

יִשְׁמוּ חֲכָמֵי-לֵב עַל-עֲנוּתָהּ,
 כִּי-לֹא לִפְנֵי מִשְׁכִּיל עָתֵק תִּבְיַע;
 אֶת-אוֹלָתָהּ תִּסְתִּיר; וּמַעַט תִּשְׁמִיעַ.
 לִפְנֵי נָבוֹן מִלִּין יִבְחֹן, קוֹלָהּ.

וּמֵאֵד עַל-רֹחַב חֲכָמָתָהּ יִשְׁמוּ
 הָמוֹן רָבָה, יַחַד סָכַל וּבָעֵר;
 כִּי בִשְׁאוֹן יָם זָעַף, סוּעָה וְסָעֵר,
 בֶּן מַלְיָהּ אֲזַנִּי יִקְרִים יְהוֹמוּ.

סוֹת יִשָּׁר וְצִדְקָה תִּתְּכֶם, צָבוּעַ;
 מִי-כַמְכָּה טָהוֹר פִּרְשׁ טִלְפָּיִם?
 הֵן רַק־הוֹעִיל תִּחְפוֹץ; אֶךְ אִישׁ עֵינָיִם
 עֹכֵר יִקְרָא לָהּ, וּלְכָל-דָּרַע מִכּוּעַ.

את כָּרֶם יִין טוֹב , גִּבֵּן אֲדָרֶת :
עָלֶיךָ חֲסִידֵי־לֵב שֶׁקָּר יָדֵינוּ ,
לֵאמֹר כִּי דִרְכֵי־לֵב אֵינְךָ גִּדְרֶת ;
אֲךָ לוֹ אֲנָשֵׁי־לֵב הֵם הֵבֵן יָבֵינוּ
כִּי אֶל־רוּחַ וְלֵב עָשִׂיתָ מְשֻׁמֶּרֶת ,
כִּי לֵאלֹהִים אָהֵב מְבַל צִוִּינוּ :
פֹּה כָל־מוֹסֵר הַלֵּב : לֹא , לֹא־שָׁגִינוּ :
אֲתָךְ גָּטַע מֵאֵז בּוֹרֵא רָקִיעַ .

אֲתָךְ גָּטַע מֵאֵז בּוֹרֵא רָקִיעַ :
וְאַנְהָ הַשְּׂדֵּה ? הַשְּׂדֵּה נָחֵנוּ .
נָחֵנוּ , נָחֵנוּ שְׂדֵּךְ : לָנוּ הוֹפִיעַ :
מִמֶּלֶכֶת אֲנָשֵׁי־קֹדֶשׁ אֵז נִמְשָׁחֵנוּ .
אֲבִינוּ אָהֵב יְהוָה , שָׁמְעוּ הַשָּׁמַיִם ;
וּפְרִי הַסֶּדֶן אָנוּ בָּנָיו לְקַחֲנוּ .
וְנֹאמֶר לֵאלֹהִים מְגִיל שְׂמֵחָנוּ :
לֹא נִקְהַלְנוּ עוֹד תּוֹרָה אַחֲרֶת .

לֹא נִקְהַלְנוּ עוֹד תּוֹרָה אַחֲרֶת ,
כִּי לֹא יָשִׁיב אַחֲזֹר אֶל שְׂדֵי אֹמֶר .
אֵיכָה יִעֵץ אֶל רֶם עֵצָה נִבְעָרֶת ?
הָאֵם כְּמוֹנוּ הוּא קְרוֹץ מִחֲמָר ?
מֵאֵז כְּזֹאת יֵעֵץ , תֹּאמֶר עֹנֶת :
הַיּוֹם , עוֹלָם , וּבִסְפָּר זֶה , אֵיךְ יֹאמֶר ?
אֵיךְ יִזְנֹתוּ יוֹנָה , וַיִּמְטֵר־עֹמֶר ?
לֹא ; כִּי רִקְדָּךְ נִיגַע , רִקְדָּךְ גִּזִּיעַ .

יֵבֶשׁ הַכִּי, לוֹ בָא עַד־קֶץ פִּלְלָתִי;
אוֹלָם בְּזָכַר שְׁמֶךָ תִּקְוֶיָה הִנָּפֶשׁ;
שׁוֹבָה, נָבֵל, שׁוֹב לַעֲכָר וּרְפָשׁ;
וּבְשִׁמְךָ הִמָּגֵד רַב הַתְּגַאֲלָתִי.

מז

כ ת ר ת ו ר ה .

תּוֹרָה מְכַלֵּל אוֹרָה וּכְלִיל תַּפְאֶרֶת,
אֶת־מִי, אִם־לֹא אוֹתָךְ, נִכְתְּרָה כְּתָר?
מִי־זֹאת בֵּין הַפְּנוּת כְּמוֹךָ נִהְדָּרֶת,
אֶף־אִם־תִּרְבֶּה בְּרִית, חֲמִין עַל־נֶתֶר?
תִּבְלָה כָּל־פֶּה אִם יִפְעֶתְךָ מִזִּפְרֶת,
אוֹלָם גַּם אַחֵר בֶּן הָרֶבֶה יוֹתֵר.
וּבִלֹּא כָזָב וְחִנָּף וּשְׁפַת־יִתֵּר
מִכָּל דְּבָרֵי תִּבֵּל זִיוָךְ יוֹפִיעַ.

מִכָּל דְּבָרֵי תִּבֵּל זִיוָךְ יוֹפִיעַ,
וּבִכְוֹרָה אַתָּה אֵל־צוּר שֶׁבֶן שָׁמַיִם;
כִּי אֵל שֶׁדִּי לֹא לְשַׁחֲקִים הִרְקִיעַ,
לֹוֹא חָשַׁב עָלֶיךָ מִיּוֹמָיִם.
צִמָּא, רָעַב, פָּרִיךְ יְרוּחַ, יִשְׁבִּיעַ;
לֶךְ יֵין, לֶךְ חֶלֶב, לֶחֶם וּמָיִם.
תִּכְלִימִי כָל־יָקָר, כָּל־טוֹב עֵינַיִם;
אַתָּה בָּרַם יֵין טוֹב, גִּפֶּן אֲדָרֶת.

את

בעלי בתים.

תורה מכלל אורה וכליל תפארת.
 מכל דברי תבל ויוה יופיע.
 את פרס יין טוב, גפן אדרת,
 אתך נטע מאז בורא רקיע.
 לא נקח־לנו עוד תורה אחרת:
 לא; כי רק־כך ניע, רק־כך גזיע.
 אל־פי בזה אתך תתך עפרת;
 נחנו כך נשתעשע, נשיר, נריע.

מח

א ב ל א ס

אוי לי! אהה ליום! אמרר בכי.
 אמי, במר את־אבלה עליך.
 אל־יום פקדתך, ליום מותכי,
 הוה! יהמו מעי. אהה! אליך
 הוה! נכספה נפשי; ואת תלכי
 לאור באור שדי, ומעגליך
 בין מלאכי מרום; ופה תשא
 נפשי במחשכים, ואין איש יאר.

הה

לֹא כִי רִקְדָּךְ נִיגַע, רִקְדָּךְ נִיגַע,
 אַף אֶסְנֶהֶיהָ טוֹבִים, וּכְרָאשׁ וּמִלָּךְ;
 וּבִאֲהַבְתָּךְ נָבוּ עָמֹל וִיגִיעַ,
 אַף אֶסְדִּילִים נִהִיָה, וּכְרָשׁ וְהִלָּךְ;
 גַּם אֶסְנַנְגֵּבֶר, וּמִשְׁנֵאִי־אֵל נִכְרִיעַ;
 גַּם אֶסְעֵרוֹם עֲרִיָה בְּגוֹלָה נִלָּךְ.
 אַף מוֹאֵס בָּךְ יִדֹל, יַחֲזִיק בְּפִלָּךְ;
 אֶל־כִּי בִזָּה אֶתָּךְ תִּתָּךְ עֲפָרָת.

אֶל־כִּי בִזָּה אֶתָּךְ תִּתָּךְ עֲפָרָת;
 כִּי־לֹא אִישׁ סָכַל הוּא, אַךְ מוֹעֵל מוֹעֵל.
 רְאוּ שִׁשְׁמֵאוֹת אֶלָּךְ אִשׁ בְּעֶרְת
 יוֹרֶדֶת עַל־הָהָר מִטָּה מִמוֹעֵל.
 מִתּוֹךְ הָאִשׁ שָׁמַעְנוּ כֹּה דְבָרָת,
 עוֹנָה אֶל־קוֹל מִשָּׁה • יָד וּבִלְיַעַל
 מִה־יֹּאמֶר עוֹד? שָׁתָה יִשְׁתָּה כּוֹס רַעַל.
 נִחְנוּ בָךְ נִשְׁתַּעֲשַׁע, נָשִׁיר, נָרִיעַ.

נִחְנוּ בָךְ נִשְׁתַּעֲשַׁע, נָשִׁיר, נָרִיעַ;
 נִשְׁמַח, נִגִּילָה בָךְ לָעַד כְּלָנוּ.
 מִדֶּרֶךְ אֶת־רִגְלֵינוּ לֹא־נִכְרִיעַ;
 לִילָה וַיּוֹם יִהְיֶה זִכְרָךְ אֶתָּנוּ.
 נִזְדָּה תָּמִיד אֵל חַי, חֲסִדוֹ נִזְרִיעַ;
 כִּי פָרַם יַיִן הִרְקַח נָטַע בָּנוּ.
 נִזְדָּה תָּמִיד לֹאֲשֶׁר חָנַן אוֹתָנוּ
 תּוֹרָה מְכַלֵּל אוֹרָה וּכְלִיל תִּפְאָרֶת.

עָתָה בָּצֵל שְׂדֵי בְּגִיל תִּשְׁבִּי,

תִּתְעַנְּנִי הַשָּׁקֶט בְּצוּרָה שָׁמָּה;

עֲרֵכָא דְּבִרְקָדְשׁוֹ וְיִפְקֹד־שְׁבִי.

יָשִׁיב שְׁבוֹת בְּתוֹ אֲשֶׁר נִכְלָמָה;

יִתֵּן שְׁכִינָתוֹ בְּאַרְצָן צְבִי.

יָשִׁיב שְׁבוֹת אֶרְצוֹ אֲשֶׁר נָשָׁמָה:

יָבִיא לְבֵית מִשְׁפָּט בְּיוֹם תִּכְחַת

כָּל־יֹרְדֵי עֶפְרַיִם יִשְׁנִי שְׁחַת.

יֵרֵן בְּנֵי אָדָם, וּבְדֶרֶכֵימוֹ

יָשִׁיב עָלַי רֹאשָׁם; וְעַל כָּל־מְרִי

אֹז יַעֲנוּשׁ רַעִים, וּכְל־חַיִּימוֹ

מִי לַעֲנָה יְרוֹם בְּעִבְרַת־קְרִי:

אֶךְ אוֹהֲבֵי יֵאָהֵב, וּמִפְעֻלֵימוֹ

מֵאָה שְׁעָרִים יִתְּנוּ הַפְּרִי.

גַּם־אֵת אֹזִי, גַּם־אֵת אֹזִי תִזְרַחִי

וּשְׁכַר פְּעֻלָּתְךָ אֹזִי תִקְהִי.

וְאֲנִי כְּאִישׁ נִדְהָם, וְאֵין מְנוּחַ,

אֹזִי! עֵינַי נִפְשִׁי: אֵהָה! נִגְזַרְתִּי.

אֹזִי! נִפְלָה רוּחִי, וְאֵין בִּי כֹחַ:

הִנֵּה בְּאֵין מִשְׁעָן אֵהָה! נוֹתַרְתִּי.

תָּמִיד אֶקוֹ חֲטָה, וְאֵין רַק־חוֹת;

רַק אֲשַׁבְּעָה רָעוֹת, וְטוֹב חֲסֻרְתִּי.

גִּיל צָמְאָה נִפְשִׁי, וְתִרְוָה אֶכֹּל;

וְאֵי־חֲלָה לְאוֹר, וְהִנֵּה הֶכֶל.

הֵה! עֲנֶמָה נִפְשִׁי וְהִתְחַלְחֵלָה,
 בְּזִכֹּר יָמֵי עוֹלָם אֲשֶׁר־חָלְפוּ.
 בְּזִכֹּר שְׁמֶךָ הַטּוֹב, אֲהֵה! חֲבֵלָה
 רוּחִי, וְגַם עֵינֵי כָעֵב יִרְעֻפוּ.
 עַת אֶזְכְּרָה כִּי נִגְדָּעָה נִפְלָה
 אִמִּי מִשׁוֹשׁ יוֹמֵי, וְאֲהֵה סָפוּ
 זָכָה, וַיַּעַלְתֵּה־חֵן, וְאִשְׁתׁ חֵיל;
 תָּמִיד בְּמַר אֲבָכָה, וַיּוֹם וְלַיִל.

זָכָה מְאֹד הָיִית עָדִי אֵין עָרָךְ;
 צָדֵק וְחֶסֶד לָךְ, וְלָךְ הַיּוֹפִי.
 הֵה! הוֹד וְהָדָר לָךְ, וְלָךְ תִּסְדֶּרֶךְ;
 עֲצֻמָּה וְעֻזּוֹ לָךְ, וְאַפָּס הוֹפִי.
 תִּבְנוּ גְבוּרָתְךָ עֲבֹדַת פָּרָךְ;
 לָךְ חֵן וְשִׁכְל טוֹב, דְּבֶשׁ תִּטְפִּי.
 תָּמִיד יְחִידָתְךָ לְקוֹל אֵל חָמָה,
 אֲמַרְתָּ לֹאֲדָנִי אֲדָנִי אָתָּה.

זָכָה מְאֹד הָיִית; וְלָךְ הַשִּׁכְל
 הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר; וְכוּ תִשְׁכִּילִי
 אֶת־כָּל־עֲבֹדָתְךָ עֲשֵׂה עַד־תִּכָּל,
 וְתִהְי כְּמִשְׁפָּטָה, וְאִז תִּגִּילִי.
 הֵה! תִּם וַיּוֹשֶׁר לָךְ, וְאַפָּס נִכָּל;
 לֹא תִדְעִי הָרַע, וְרַק תּוֹעִילִי.
 רַק־הָאֲמַת אֲהַבְתָּ עַד־אֵין חֶקֶר;
 רַק־הָאֲמַת, וְתִשְׁנֵאִי הַשִּׁקֶּר.

רוצי, עלי, נפש מהורה, מושי
 נבח פני עליון בתחנוניך *
 התנהמי, הרגעי ופושי;
 שאלי ואחן: יענה עושיך *
 התעוררי אפוא, מהרה חושי,
 אמי; ומה יתאפקו מעיך?
 כך נקשרה נפשי, ובי נפשכי:
 שפכי לאל שיחך, ותם הכבי *

כ"ט

תנחומין של אבל
 אל מעלת הרופא החכם המפורסם
 כבוד רבי

בן ציון רפאל הכהן פריצי

על דבר

צרת הבת

—

גבר חכם-לבב, ואמיץ כח!
 חכם בכל-מדע, ושוא יסתר
 מרום ובת-הומות וְהַרִי בְּתָר,
 מעין בחינתך, יציר, לברוח *
 חכם בכל-מחקר, ביד התרת
 ממחבוא תוציא אמת נהדרת *

בָּאתִי אֶהֱיָ! אוֹי לִי! בְּמִי מִתְּנִים,
וְאֲנִי בְּרוֹב עָמֹל מְאֹד יָגַע.
בָּאתִי בְּטִיט וּבְמַעֲמָקֵי מַיִם,
לֹא אִדְעָה לְצֹאת לְהוֹשִׁיעַ.
אֵין רַק אֲשֶׁר-יִשְׁכֵּן שָׁמַי שָׁמַיִם
יֻכַּל לְהַצִּיל רֶשַׁת אֲשֶׁר-טִבַּע.
רַק-הוּא בָּעֵת יַחְפֹּץ יַחֲזֹק-בְּדָק;
רַק-הוּא תָּמִיד דְּעִים, אֱלֹהֵי צֶדֶק.

אֱלֹו פָּנַי אָמִי, וְהִתְחַנְנִי
אֶל-רֶשֶׁת וְדַל הַנֶּאֱנָחַת יִשְׁגִּיחַ;
יִפְנֶה לְשׁוּעָתִי, וְיוֹצִיאֲנִי
מִקֵּיל מְבוֹכָתִי, וְאוֹר יִזְרִיחַ.
יְחוּס יְרַחֵם, יַחֲמֹל; יוֹרְנִי
דֶּרֶךְ יִשְׁרָה אֶלְכָּה, אֶצְלִיחַ.
יָסֹל לְפָנַי מַעֲגָלִי הָאוֹשֶׁר,
תִּיִם וְשָׁלוֹם, וְאַמֶּת וְיוֹשֶׁר.

אֶל-תִּשְׁאַלֵּי אֱלֹו יְקָר תִּפְאָרֶת,
אֶהְיֶה דָּכוּשׁ גָּדוֹל, וּפֹז אוֹ בְּצָר:
רַק אֶחֱפָצָה, בִּלְתִּי שְׂאוּנִי קָרָת,
בְּטַח אֶכֹּל חֶקִי אֲשֶׁר לֹא-יִצֹר.
נִפְשִׁי בְּתוֹרַת אֵל תִּהְיֶה חֶקֶרֶת,
כִּי-זֹאת תִּשְׁוֹקֶתִי; וְאֱלֹו יִצֹר
כָּל-מַחֲשָׁבוֹת לִבִּי הֵלֹא נִחְשָׁפוּ,
סִתְרִי כְּלִיּוֹת נִתְּכָנוּ, נִצְרָפוּ.

אֵיךְ תִּשְׁכַּח גִּלְמוּד , וְאֵיךְ נִבְדְּלָה
מִגִּילָה , מִבֵּת יְהִידְתָּהּ ?
אֵין נֵין וְאֵין שָׂרִיד , וְזִכְרוֹנָה
אִם עֲמָה יָמוּת , לְמִי עֲמָלָה ?
חֲכָמָתְךָ אַךְ־שׂוּא , וְשׂוּא הַפֶּסֶק :
יְהִיו כֹּלָא הָיוּ בְיוֹם הַתַּאֲסָף .

שְׂכּוּל . . . וּמָה ? שְׂכּוּל ? אָהָה ! חֲטָאֵתִי :
מַה־מִּסְגּוּר שְׁנֵי אֲמָרִים נָסוּ ?
רַב־לָהּ , לְשׁוֹן כָּזָב ! שְׁפָתַי ! חֲסוּ .
שְׂכּוּל לְרַב־בָּנִים אָהָה ! קָרָאתִי .
כֵּן ; רַב לָהּ בָּנִים : וְלָמָּה יָרַע
אֶל־עֵינָהּ מוֹת בַּת , וְרַב־לָהּ יָרַע ?

יִשְׁכַּל אֲנוּשׁ סָכָל , אֲשֶׁר יוֹם רָצָה
יִרַד שָׁמוּ וְזָכְרוּ בְּגִיּא צִלְמוֹת :
אוֹלָם , וְאֵיךְ יִשְׁכַּל אֲשֶׁר בְּמָוֶת
עוֹד שֵׁם כְּבוֹדוֹ חַי לְעוֹלָם נִצָּח ?
כֵּן בַּת לָהּ תַּחֲסֹר ; וְעוֹד יִשְׁאַר
יָרַע בְּלִי יְסוֹף , וְלַעֲד יָאָר .

שׁוּר מִכְתָּבִי הַכְּמָה , אֲשֶׁר בְּהִכָּה
עִם רֹשׁ וְדָל , בַּת־עֵקֶב , הַכְּמָת ;
וּבְמִשְׁפָּטִי הַהוֹלָלִים גִּלְחָמָה ,
הַמְחַלְלִים תּוֹרָה אֲשֶׁר נִעְמָה .
כִּם מוֹסְדוֹת חֲכָמָה הַנוֹף לְגֹעַר :
הַנוֹף דְּבִיר כָּל־טוֹב , וְהֵם הַשְּׁעָרִי .

משלי

חכם בכל-מפעל, למי לא תיטב?
 חסדי אלהים חי בך גיהו:
 הן איש ואיש יקראה אביהו
 אביון במלטה ודל מקטב *
 יועץ ומורה טוב באמרי-פיך,
 כשל תחזק, כל-אנוש אחיך *

אמיץ וגבור, הן כשיבתך
 תרוץ ולא תרפה לרפא פצע:
 הינה למותר לך בצוע בצע,
 אך תאזור האהבה מתניה;
 האהבה, הרחמים, הצדק,
 ליטיב, להועיל, לחזק כל-בדק.

גבור וגבורת לב, הלא גברת
 על-כל תשוקות שוא ודרכי-הבל,
 האסרות רוח אנוש בכבל;
 וברב עזו בינתך, טהרת
 את-רוחך מכל אמונות שקר
 הכחילות אל ואנוש אין חקר *

חכם וגבור, אוי! ומה-מפעל
 על-ראשך ירד ושור ושבר?
 הו! כי משוש לבך אחזת-קבר,
 ותשף בוקונים אהה! כוס רעל *
 בת-הן וישבל טוב. . . ולא יכלת
 למצוא מזור נגעה: אהה! שכלת *

על השרפה אשר שרף ה'
בית קדשנו ותפארתנו היה לשרפת אש
ושיציא ביתא דנה ביום תלתא לירח אדר
שנת כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה'.

בֵּית אל, אָהֶה! מְקַדֵּשׁ מַעַט, אֵיכָּה?
אֵיךְ גִּלְ-אֲבָנִים, אֵיךְ מְעִי נִהַפְכָּה?
מִי הָאֱמִין בֹּאת? וְלֹא דִיךְ,
שֵׁפֶט אֱמֶת, כִּי קִצְפָּה שִׁפְכָּה
עַד-מִשְׁפָּנוֹת דְּלִים בְּקִרְיָתֵנו? (*)
גַּם-בֵּיתְךָ, גַּם-בֵּיתְךָ אֵינָנו.

אוֹיֵה! דְּבִיר קְרוֹשׁ, כָּלִיל תִּפְאָרֶת,
הַמַּעֲלָה מְרוֹם תְּכֵלֶת-גָּבֶר:
אֵיךְ נֶאֱסַף הוֹדוֹ בְּאֵשׁ בְּעֶרְת?
אֵיךְ בְּאֲדָוִיו אֵשׁ, וְשׂוֹד וְשֹׁבֵר?
אֵיכָּה לְעַפֵּר שָׁח, שְׂאוֹל הַגִּיעַ,
הַיִּכְלָה, עֲלִיזֹן, וְלֹא תוֹשִׁיעַ?

צָרִיק אֲדָנִי הוּא, וּבָיו מְרִינוּ;
וַיְקוּ מִצּוֹא מִשְׁפָּט, וְהִנֵּה רָשָׁע;
חֶסֶד, אֱמֶת קִנָּה; וְהֵן עֲוִינוּ:
אֵיכָּה בָּלֵב טָמֵא נִקּוּ לִישָׁע?
קִנָּה שְׂמוֹר מִצָּוָה, וְהִנֵּה רָחֵב;
וְנִיחָלָה לְאוֹר, וְהִנֵּה לְחֶב.*

להב

(*) חמשה ימים לפני שדפת צית קדשנו, דלקה אחרת גפלה צעירנו, ונשחרו ונשפחוּ
רצות ערוס ועריה.

מִשְׁלִי חֲכָמִים בָּם וְחִירוֹתֵימוֹ.
 מָה עָמְקוֹ, מָה-יִשְׁרֹ הוֹכְחָת;
 בִּינוֹת עֲרָפֶל צָר וְאוֹר הַזְּרִיחָת,
 בַּל-יִלְעָגוּ עוֹד בָּעָרִים עֲלֵימוֹ.
 בָּם שִׁכְנִי דוֹמָה לְקוֹלֶה קָמוֹ;
 בָּנִיתָ בְּמִדְוֵיהֶם אֲשֶׁר נִעְלָמוּ.

בָּנִים מִהֲלָלִים לָךְ כָּל-אֵלֶּה,
 יִלְדֵי לֵבָב חֲכָמָה וְלֹא הֶרְחָם:
 אֵיךְ זִהְרָם תִּרְאָה, וְלֹא תִנָּחַם
 עַל-כֵּת אֲשֶׁר הִתְכַּתְּחָה מִכָּלָא?
 הֲאֵין לָךְ שָׂרִיד? הֲלֹא בָּאָרֶץ
 עוֹלָם יְחִי שִׁמְךָ, וּפְרִץ פְּרִץ.

מָה עוֹד לָךְ נִרְדָּם, וְעַד-אֵן דִּמְעָה
 אֶת-לִחְיָה יִשְׁהִית בְּמִפְּחֵ-נֶפֶשׁ?
 עוֹרָה וְהִתְעוֹרֵר, שְׁקוּט, הִנָּפֶשׁ;
 שׁוֹבָה בְּקֶדֶם לַעֲשׂוֹת לָךְ שִׁמְעָה:
 שׁוֹבָה, וְשׁוֹב דִּלְתִּי אֶמֶת לַפִּתּוּחַ,
 גִּבֹּר חֲכָמִים לֵבָב וְאַמִּיץ כֹּחַ.

לֹא־כֵן * וְאַתָּה, אֶת־תִּרְעֵי צִדְקָנוּ *
 אִשׁ אוֹכֵלָה, אֶת־תִּרְעֵי אֵיכָבָה
 תוֹךְ הַהִפְכָּה דְרָכָה רִגְלָנוּ;
 בַּל־יִמְנְעוּ, בֶּן־אַהֲרֹן, אוֹתָכָה
 אוֹדִי עֲצֵי סָפּוֹן, אֲשֶׁר יְפּוּצוּ,
 וְהֵם כְּפֶשַׁע רֹאשָׁה יְרוּצוּ * *

בְּעַר בָּאֵשׁ קִנְאָתְךָ אֲנִי בָאתִי,
 בָּאתִי בַמִּפְלָה, וְלֹא יֵרָאֶת;
 לֹא בָעֲרָה בִּירָה עָדִי יֵצֵאתִי,
 כָּל־מִכְתָּבִי אֲשֶׁדֶּת עָדִי הוֹצֵאתִי:
 בֵּית אֵל אֲנִי אָפֵל, וְתוֹרַת צֶדֶק
 הִיא נֹתֶרָה, הִיא תַחֲזִיק כָּל־בְּרֶקֶת *

תוֹרַת אֱמֶת, תוֹרַת אֱמֶת וַיֹּשֶׁר,
 לָנוּ הִ"י מַחְסָה: וּבִלְעָדִי
 מָה עוֹד לָעַם נִפְעַם יָקָר וְעֶשֶׂר?
 מָה עוֹד, לְבַד דְּלוֹת, יִלֵּל וּבְכִי?
 תוֹרָה, הִ"י מַחְסָה, וּבִכְנָפֶיהָ
 גּוֹי רֶשַׁת קַחִי, וְרַב שְׁלוֹם בְּנִיךָ *

תורה

(*) הלא הוא הזקן הנכבד ונשוא פנים, כמ"ל יצחק צן אהרן מרפורבו, אשר הש
 נפטו כפמו, זכה וזכה את אחרים, ובעזרת האנשים אשר זרזו צקנחתו לחלכו,
 הוליד את כל ספרי הקדש אשר צארו וימלטם, צעוד עליו העליה צועדים
 ומתפוללים ונופלים סביביו, עד אשר גם מבצעתו אשר על קדקדו נחרכה:
 ישלם ה' פעלו!

להב מקרקר קיר, ואש יקרת,
 בית אל, אהה! בא בעליותיה,
 ולתוכה ירד: ואיך מרדת
 לא-מנעה אותו קדשתה?
 משפנה, ארון, באש כבדת:
 איך ביתה היום באש אבדת?

ראו בני קדם, ולא כמנו
 כבו, ברדת אש במקדשמו *
 ראו, וכל-העם בגיל ירנו,
 ברצות אלהים חי עבדתמו *
 אך יבך דור יתום, אשר כאדה
 ראה בחטאתיו, ולא על-פלא *

הוי אש נקם שדי, אשר ציונה
 אכלת מקדשים, ולא תשבעי;
 ותאכלי היום דביר ארמונה:
 בטן שאול תחתית הלא תשקעי *
 מתוך ישרון מהרי הרמי;
 אש אכלה, הרגעי ודמי *

האין בקרבי עוד מטיבי לכת?
 אם נאספו כל-המימי דרך?
 ההיתה עד-כזה אמת משלכת
 ארצה ואחר גו, כעברות פרך?
 אם מבני דורי אמונים פסו?
 כל-יעקב תורת אמת מאסו?

אָן ילְמְדוּ, אָן יחַכְמוּ בְּגִינוּ?

בִּי־פֶסֶט דְּבִיר חֲכָמָה, וְחֶרֶב בַּיִת *
 אִיהָ נִחֲזָה סָבִיב לְשִׁלְחָנֵנוּ
 הַמְשַׁמְּחִים אָבוֹת שְׁתִּילֵי זֵית?
 אֵיכָה בּוֹרְעוּ עוֹד יְבָרֵךְ גָּבֵר,
 אִם־נִהְפֵּךְ מִדֶּרֶשׁ אַחֲזֵית־קֶבֶר?

בְּמָה תִּיחַל עוֹד, וּמִי יוֹשִׁיעַ
 לָךְ, יַעֲקֹב גִּדְּפָא? אָהֳהָ! נִגְזַרְתָּ *
 בָּא שְׁמִשָּׁה מֵאֹן, וְלֹא תִרְגִּיעַ;
 וּבַעֲנִיָּה תוֹרַתָּה שְׁמִרְתָּ *
 אִם־זֹאת אָהֳהָ! מִיָּדֶךָ נִלְקַחְתָּ,
 הַעוֹד לָךְ מְזוֹר לְבַד בְּשַׁחַת?

הַחֲחֹקִי אֶפּוֹא עֲדַת הַקֹּדֶשׁ,
 אֶל־הַתָּנִי בּוֹגֵת לְקִנְיָתְכִי;
 אֶל־יֹאכְדוּ יָמִים וַיֹּאכֶד חֹדֶשׁ;
 הַתְּאֲזִירִי מֵהָר גְּבוּרַתְכִי *
 הַתְּאֲזִירִי, הַתְּאֲזִירִי: אֵיכָכָה
 תַּעֲצֹלִי, בַּת־יַעֲקֹב, עַל־כָּכָה?

רוּצִי בְּגִדְּבַת־לֵב; וּמֵה־תַּצְפְּנִי
 לִישׁוֹן שְׁנַת־עוֹלָם, זֶהֱב פְּרוּזִים?
 אִם־תִּירְאִי דָלוּת, וִירֵשׁ וַעֲנִי,
 עַל־כּוֹנֵנְךָ מִקֹּדֶשׁ לֹאֵל שְׁמַיִם?
 הַתְּאֲזִירִי אֶפּוֹא, וְהַקְבִּצִי;
 רוּצִי בְּלֵב אַחֵר, וְהוֹעֲצִי *

הַקְבִּצִי

תורה? ואיך? הו! פי באש להבת
 גס-פית מנוחתה דאל ולאין.
 אן תרביצי, תורת אמת נשגבת?
 איה מקור חיים, ואיה עין?
 איך להבות אש פרצו עדיהנה
 למשול במי חיים, ולא תכבינה?

אי נחלת שדי, שירה הדעת?
 מדרש לזרע יעקב איפה?
 תורה ותושיה באר נבעת,
 מעין משוש אבות, אהה! אינה.
 איך יחכמו בנים בבית הספר?
 אויה! והוא יושב בתוך האפר.

אויה! וגנזיו אשר מלאו,
 ששם ילדי ירויון מדרשן
 תורת אלהים חי: ואיך ידהו
 לא בסתה אתם, והיו דשן?
 נשרפת תורת אל. לאש נמשלת;
 נשרפת תורת אש, ולא נצלת.

בין להבות האש כבר שלחת,
 להיות לשמש באשר תגיה:
 עתה כלפת-אש אהה! לקחת;
 מרום ברכב אש עלות תגביה:
 ותטשי עם דל, אשר ישאר
 כשל במחשכים, ואין איש יארי.

נא

ויהי לתשובת השנה

ותקהל העדה בבית הכנסת הגדול

אשר הציל אלהים

ויקם מתוך העדה הרב המורה

וידבר לפניהם דברי כבושין

או ישיר ישראל את השירה הזאת

הציה לפני הדרש וחציה אחריו

ליל

חֶשֶׁךְ, עִפָּה;	וְלַעֲפָה,
שְׁבֵרוֹן מִתְּנִי *	לֵיל פְּלָצוֹת,
לֵיל תִּבְעֶרְהָ:	הוּא לֵיל צָרָה,
נִכַּח פָּנַי?	הַעוֹד תִּבְאֵ
(אוֹי וּפְרוֹן)!	לֵיל שְׁבֵרוֹן
אִמָּסָה עֵינַי.	אֲזַכּוֹר אוֹתָךְ,
הֵה! יִתְגַּלֵּל	בְּבִכִּי וְלֵיל
לֵיל תִּמְרוֹרִים *	זִקֵּן, עוֹלֵל

זְכֵרוֹן שְׁבֵרִי,	צָרִי, עָרִי,
מִה־תִּתְּרָאָה?	נוֹס, הַסֵּתֵר,
אֶל-יִרְאָה אוֹר!	לֵיל לֹא טָהוֹר
יוֹעַס, יִכָּהָה:	כָּכָב נִשְׁפּוֹ
וְאוֹר אֲבָזָר,	תַּחַת אוֹר זָר,
וְיִתְגַּאָּה *	הַבִּיא אֶתוֹ
הֵה! יִתְגַּלֵּל	בְּבִכִּי וְלֵיל
לֵיל תִּמְרוֹרִים *	זִקֵּן, עוֹלֵל

ליל

הַקִּבְצִי, הַיּוֹעֵצִי? וְאַנָּה?

הֵה! כִּי בַעֲצָמוֹתַי רִתַּת וְרַעַד •
כִּי מֵאֲכָלֶת אֵשׁ אָהָה! נִתְּנָה
מִצָּפָה, מְקוֹם עֵצָה, וּבֵית הַיּוֹעֵד •
אֵיךְ מְקוֹם בִּינָה, אֲשֶׁר הִקְשַׁבְתָּ
סוֹד יוֹעֵצִי הַטּוֹב? אָהָה! חֲרָבְתָּ •

” אֵיךְ תַעֲמֹד תִּבֵּל, וַיָּקוּם חֶלְדִּי? “
אֲבָל יְסוֹדוֹתָיו שָׁבִיב אֲשֵׁנֹו •
בִּי-פֶס דְּבִיר תּוֹרָה, וּמִדְּרַשׁ-לָד;
גַּם-בֵּית עֲבוֹדָה, בֵּית תַּפְלִיתָנוּ;
גַּם-בֵּית גְּמוּל חֶסֶד, מְקוֹם יַחֲקֵרוּ
שָׁרִים עָנִי עַמָּם, וְטוֹב יְגוּרוֹ •

אֵיךְ אֲרִצָּךְ תַּחֲסֹר יְסוֹדוֹתֶיהָ?
תִּכּוֹן וּבִלְתִּמּוֹט, בְּרַב־חֲסִדָּךְ!
חֲזֹק יְדֵי עֲדָה, רֹהֵב בְּנֵיהָ,
לִבְנוֹת לָךְ בֵּית לְשֵׁם קִדְשֶׁךְ •
מִשְׁעָן וְעֹז בְּלִתֶּךָ מֵאֵין?
יּוֹלֶתֶךָ לְגֹאֲזִל, אֱלֹהִים! אֵין •

חֲזֹק יְדֵי עֲדָה • • • וּמַה-מַּעֲתָה,
מָה קוֹל דְּמָמָה אֲשַׁמְעָה מִבֵּית?
אֵךְ קוֹלָהּ הוּא יְהוָה, אֱלֹהֵי אֲמָתָה •
עֲדָה, בְּתוֹךְ לִבֶּךָ בְּנֵי לִי בֵּית;
מֵעַל כְּלִיּוֹת צִחָנָה הָדִיחִי •
אִז הִגְנִי עִמָּךְ: עֲשֵׂי, הַצְלִיחִי •

בת בוכיה
את-ילדיהם
ובער אשנב
בכלי מפץ
בבכי וילל
זקן, עולל

תוציא עדיה,
ישאו אבות *
יבא גנב
ובמקבות *
הה יתגולל
ליל תמרורים *

זעף מוקד
ירד מעל,
שם לשאיה
פגע תחתית,
פרץ חמות
מעין ישעי
בבכי וילל
זקן, עולל

שויטט, רקד,
פשט פגוד *
את-העליה;
שמה יקוד *
משכן חכמות,
פתאום שדוד *
הה! יתגולל
ליל תמרורים *

בית תפארה,
תקות אבות,
אוי! ובקרבי
ויחידתי
איך תתערער?
מים חיים
בבכי וילל
זקן, עולל

היכל תורה;
תוחלת טף;
יתר לבי,
הה! התעטף;
איכה תבער?
להב שטף *
הה! יתגולל
ליל תמרורים *

זאת מוצא
אהל מועד
איך ירד צר?
איכה גס-בך

המועצה,
לנדיבי עם;
איך לא נעצר?
אל טוב זעם?

לֵיל מֵאֲפִלְיָה!

הֵן בָּךְ הוֹיָה
בְּמַעוֹן הַצּוּר
הַרְבֵּה שְׁמוֹ
כִּי עַת־לָדָתוֹ
וּבְלֹא עֵתוֹ
בְּבִכְי וִילָל
זִקְנֹן, עוֹלֵל

לִשְׂאֵי יְרוּשָׁן

שֹׂאֵב, דָּלָה,
אֲכַל סָפוֹן
פָּתַח כְּלוּא
יָצָא נְחוּץ,
אֵיךְ עָצַר?
בְּבִכְי וִילָל
זִקְנֹן, עוֹלֵל

מִקְדָּשׁ אֱלֹהֵי

אֲכַל אוֹי לִי!
קוֹרוֹת עֵבִים
מִן הַמִּקְרָה,
נוֹס בְּרִלְכָב
מִהַתְתַּגְּבֵר
בְּבִכְי וִילָל
זִקְנֹן, עוֹלֵל

אִישׁ אֶל־נַפְשׁוֹ

יִצִּיל מִחֲמַד

שְׁלֵהֲבִתָּהּ

בְּדָבִיר אֲרָמּוֹן *
הָאֵשׁ עָצוּר
וְלִשְׁמָמוֹן;
אֶת הַסִּתְרָתוֹ,
יַגַּע הָמוֹן *
הֵהָ! יִתְגַּוֵּל
לֵיל תְּמָרוֹרִים *

הָמוֹן חָרוּץ,

בָּיִם, בְּבוּר *
מוֹקֵר צָפוֹן,
אֶת־בֵּית הַבוּר *
פָּשַׁט בַּחוּץ:
אֵיךְ גְּבוּר?
הֵהָ! יִתְגַּוֵּל
לֵיל תְּמָרוֹרִים *

שְׂמַחַת גִּילִי

כָּלִיד אֲכַל *
אוֹי! נִצְרָבִים:
נִמְוָג הֵיכָל *
פֶּן־תִּקְבֵּר:
כִּי־לֹא תוֹכֵל *
הֵהָ! יִתְגַּוֵּל
לֵיל תְּמָרוֹרִים *

נֹס בְּרִכְשׁוֹ

מִלְּהָבוֹת *

בְּכִי וַיִּלֵּל	בַּל-יִתְגַּדֵּל
זִקְנֵי עוֹלָל	לֵיל תְּמָרוֹרִים *
אֶף בְּרִנָּה	כָּל-אִישׁ בִּינָה
יִשְׁמַח יָגֵל	יִשִּׁישׁ יָרֵן *
יִשְׁרֵי יוֹדָה	אֶל-אֵל פְּדָה
עַל-הַעֲצִים	שָׁפַךְ חֲרוֹן *
יְרוֹ הַרְאָה	וַיִּסְתֵּי רָה;
לֵאמֹר: חָדְלוּ	מִעֲרוֹן *
בְּכִי וַיִּלֵּל	בַּל-יִתְגַּדֵּל
זִקְנֵי עוֹלָל	לֵיל תְּמָרוֹרִים *
עֲזוּ חֲשָׁה	הִפָּה הַסָּף;
שָׁלַח אֲשׁוּ	תֹכּוּ נָחַר *
וּבָרַב-חֲסֵדוֹ	הַיִּשִּׁיב יְרוֹ
וּבְיוֹם רָגְזוֹ	רַחֵם זָכָר *
פְּדָה תוֹרָה	מִתְבַּעֲרָה;
מָלַט מִחֲמָד	הַצִּיל מִבְּחָר *
בְּכִי וַיִּלֵּל	אֵיךְ יִתְגַּדֵּל
זִקְנֵי עוֹלָל	לֵיל שְׂמוֹרִים ?
עָצַר כָּלָה	עֲשֵׂה כָלָה
תּוֹרַת חַיִּים	עַד-תִּמְדֹּט *
רָגַע צֶאֱתָךְ	פֶּתְאוֹם נִמָּךְ
מִשְׁחִית עֲצוֹם	כֶּךָ לֹא שָׁלַט *
אָכַל אָכַל	יְרוֹ בְּכָל;
אֶךְ מִיָּדוֹ	אֲשֶׁר-דָּת פָּלַט *
בְּכִי וַיִּלֵּל	אֵיךְ יִתְגַּדֵּל
זִקְנֵי עוֹלָל	לֵיל שְׂמוֹרִים *

אֵיכָה נִפְלֵתָּ?	אֵיכָה אֶפְלֵתָּ?
בֵּיתִן אֹרֶה	אֵיכָה יוּעֵם?
בְּבִכִּי וַיִּלֵּל	הֵהָ! יִתְגַּוֵּל
זָקֵן עוֹלֵל	לַיִל תִּמְרוּרִים*
כֶּךְ לַיִל זָרוֹן	רוּחִי יָרוֹן:
הָאֵין אָדוֹן	עַל־הַיְלִלוֹת?
אֵיכָה תִשְׁלַט	לֵאכּוֹל בְּלֹט
הַמִּקְדָּשִׁים.	הֵהָיְכָלוֹת;
וּבִלֹא מוֹרָא	תִּגְדֵּל צָרָה.
וּלְעַם נִבְרָא	תִּפְעַל עוֹלוֹת?
בְּבִכִּי וַיִּלֵּל	הֵהָ! יִתְגַּוֵּל
זָקֵן עוֹלֵל	לַיִל תִּמְרוּרִים*

הֵהָ! כִּי נִפְתָּה	לִבִּי יִשְׁטָה.
וַיְהִי חֵטָא	בְּתִלּוּנוֹתָיו.
מִה־יִתְרָעַם.	וּבְמִי זַעַם.
אִישׁ הַמִּכָּה	עַל־חֲטֹאתָיו?
אֵיךְ בַּמוֹסֵר	יִקוּץ בְּשָׂר.
שִׁינֹרֵד עַל	כִּי מִדּוֹתָיו?
בְּבִכִּי וַיִּלֵּל	מִה־יִתְגַּוֵּל
זָקֵן עוֹלֵל	לַיִל תִּמְרוּרִים?
יִשְׁתּוֹק מְדוֹן	לִפְנֵי אָדוֹן;
יִתְדֵל זָרוֹן.	מוֹסֵר נִקָּח*
יִשְׁפִּיל רוּחוֹ	מִשְׁחִית אֲרָחוֹ.
עַם־מוֹכִיחוֹ	בַּל־יִתּוֹכַח.
עֶשֶׂר יָדוֹת	יִתֵּן תּוֹדוֹת
אֶל־אֵל רַחוּם	עֵינָיו פָּקַח*

חתימה

מכתב לבן-הזקיהו בכלותו למנצח בנגינות:
 מקים מעפר עפר ואפר רם ונשא אל-
 שפלים תביט: על דבאי-רוח רוחך תשפך ובינת
 נבונים תבלע תספיל: יושב אהלים לבו תמלא יבערו
 יבסלו קראי הסדם: לתם לבב ו לבב תוסיף לגא
 מורה ו אתה מורה לגא רועה אתה מנהל ובאור
 פניה כושל יאמץ: שחר תושיה ו הופש אמת צדקה
 וחסד לזרע בארץ קצירו יאסוף גם-זרעו יזרע: יושב
 בחשך ויהיה אור-לו שכן בערפל יזרח שמשו: לנפל
 אשת יצו התגל לשכב קבר עיה והצלח: חדרי
 כליות אלהים בחן זרע צדקה צמחו תברך: ישמעו
 נרדמים ו כנור יערים יראו נרפים עבדת גער יחיו
 ויבשו יפכו וישובו: נמלה קלה עדה-ארץ תרמש
 וממנה נאלף מוסר: יראו גדלים פעלת צעיר חילם
 יאזרו יגדילו תושיה יתר שאת עשר ידות: מורה
 אחר ו ומזה אחר אלה מפה ואלה מפה אנשי לבב
 ילבבו יעזרו מירפתי-ארץ: הדר יוסיפו לשפה נהדרת
 ללשון קדשים יחדשו-חן: דברי חכמים ו פדרבנות
 אמרי-נעם יקחו נפשות עם פרוע יקום יחרונן תבער-
 בם אש-יהיה: השפיל גאותו ו נבזה בעיניו עם סגלה
 לתפארתו יביט יבין ערפה יבין ערפו: גאות ילבש
 יתאזר-עו יחדש פגשר נעוריו: יציצו מעיר ו דרשי
 לשון-עבר שחקי הטוב והתושיה יקראו בשם יעקב
 ובשם ישראל יתהללו: זה יטיף ו נפת מתוך אמרות

הַשְׁמִיעַ : דִּי ;	רְחוּם שְׂדִי
עַד־פֹּה תִכְאֹ	פֶקֶד לָאוֹר :
כִּישְׁחִית וְצֹר ;	עֲצֹר עֲצֹר
כִּי גָעַר בּוֹ *	וַיִּסְתֵּר ,
הַהִיבְלוֹת	וַיִּשְׁאַר־רֹאשׁ
מִצֹּר הִרְבּוּ *	הַנִּבְהָלוֹת
אִיךָ יִתְגַּזְּלוּ	בְּכִבִּי וַיִּלֵּל
לֵיל שְׁמוֹרִים ?	זָקֵן , עוֹלֵל
שִׁירִי שִׁירָה ,	לֵכֵן בִּירָה
תִּשְׁאִי קוֹלְךָ *	לֵילָה הַזֶּה
רָגַע אֶפּוֹ	הִרְאָה תִקְפוֹ
וַיִּגְאָזְךָ *	רְחוּם חֲנוּן ,
יִדְּאֵל תִּזְכִּיר ,	אֲבֹן מִקִּיר
כָּפִים יִלְךָ *	וּבְקוֹל זִמְרָה
אִיךָ יִתְגַּזְּלוּ	וּבִשְׁיר הַלֵּל
לֵיל שְׁמוֹרִים *	זָקֵן , עוֹלֵל
יִלְבֹּשׁ תִּקְוָה ,	יַעֲטֶה חֲדוּה ,
בֵּית יִשְׂרָאֵל *	שִׁמְר מִצְוָה ,
זָכוֹר יִזְכּוֹר	אֲדָה יִחְקוֹר ,
כִּי־יֵשׁ גֵּאֵל ;	כִּי־יֵשׁ פֶּדָה ,
נִטֵּר בְּרִמּוֹ ,	שִׁמְר עֲמוֹ ,
יָקִים הִרְאֵל *	יִבְנֶה עִירוֹ ,
אֲזִי נִתְגַּזְּלוּ	וּבִשְׁיר הַלֵּל
עַד־דּוֹר דּוֹרִים *	יוֹמָם וָלַיִל

פתשגן הכתב

השלוח אל המחבר

לעמית מחברתו

מאת הרב המופלא המהולל בשערים

כמוה"ר אליהו אהרן לאטאש נר"ו

היושב לכסא מורה צדק בעיר ואם בישראל ויניציאה רבתי
הפיץ זהרו מלפנים בעיר טורין המפוארה

טְהוֹרוֹת מְלִיצָה וְזִמְרָה לְתַהֲלָה וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת :
זֶה יַחַפֵּשׁ תְּעַלּוֹמוֹת לְשׁוֹן יַחֲשֹׁף וַיַּעֲרוֹת דְּבַשׁ בְּיַעַר
בְּרַמְלָה : וְזֶה יַעֲשִׂיר וַעֲנִיָּה שְׂדֵדָה יִרְחִיב גְּבוּלָה
מִכָּל-עֲבָרֶיהָ מַלְּיִם יֶאֱגוֹר מִשְׁכָּתִי חֲכָמִים פְּזוּרִי זִוְיוֹת
בְּאַוְצָרָה יִכְנֹס : זֶה יֹאמֶר וַלִּיהוָה אֲנִי יָרִיב רִיבֹ
בְּכַרְקִי עַל לַתּוֹרָה וּלְתַעֲוָדָה יוֹסִיף אִמְץ יִרְאוּ מִנְּאֻצִּים
וַיַּחֲפוּ רֹאשָׁם : וְזֶה יִפְאָר דְּבָרִי חֲזוֹן בְּמִכְתָּב־קֹדֶשׁ וַיַּעֲמִיק
חֲקוֹר פְּנִינִים יִדְלָה פְּלִיאֹת יִגְלָה וְהוֹפִיעַ אֹזֶר
בְּעִנְיָנָם מִתּוֹק לִנְפֶּשׁ : זֶה יִדְרֹשׁ וַלְיָמִים רֹאשֵׁי קוֹרוֹת
אֲבוֹת יִגִּיד לְבָנָיִם וְהוֹצִיא בְּמִסְפָּר צִבְיָה תְּלָאוֹת חֲסָדִי
יִהְיֶה וְצִדְקַת יִשְׂרָאֵל : וְזֶה יִתְעַפֵּר וּבְאֵבֶק סִפְרִים מִשְׁנֵי
זִמְן יִשְׁלִיךְ טָרֶף חֲמֻדוֹת יִלְקֹט וּמִלֵּאכֶת רֹאשֵׁינִים
נַעֲלֻמוֹ מֵעֵינַי כָּל-חֵי וְהוֹצִיא לְאֹזֶר צִלְמוֹת : זֶה יִתֵּן וַיַּחֲכֹמֶת
זֵלִים נִחְלָה לְיִשְׂרָאֵל עָמּוֹ יִגְלָה מוֹסְדוֹת תִּבְלֵ
אֶל-הַיְּהוּדִים בְּכַתְּבָם : וְזֶה יַעֲרֹף וּמוֹסֵר הַשִּׁבְלִי
בְּחִכְמָה וּבִירָאֵת יִהְיֶה בְּאַצְרוֹת רֹאשֵׁינִים יִבְאֵ וְשִׁלֵּל
לֹא יִהְיֶה : תִּשׁוּב תּוֹרָה בֵּית מְלוֹנָה וְהִדָּר וְעַל-גּוֹי
נִהְדָּר יִשׁוּב : נִדְרֵי לֵב יִפְרֹשׁ-כֶּף תּוֹרָה וְתוֹשִׁיָּה
יִתְמָכוּ : עוֹלָלִים יִשְׁאֲלוּ-לֶחֶם וּפְרֹשׁ לֹא-יִחַסֵּר לָהֶם :
בְּלֵב טוֹב יִינֶק עֵגֶל וּבִשְׂמִיחַת-נֶפֶשׁ פָּרָה תִּינִיק : דּוֹר
אֱמוּנָה יִצְיָן וּפְרָח עֲלִיֹן יִירָא וָאָדָם יֶאֱהָב : יֶאֱמֹן
יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹ בְּנֵי צִיּוֹן יֶאֱמְנוּ לְמַלְכָּם : וְהַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁמַח
בְּאֱלֹהִים סְמוּךְ לִבּוֹ בְּנֶאֱמָר-לֵב יִרְאֵת יְהוָה :
יְסוֹד עוֹלָם :

מִזְמֹר־תְּהִי הָאֵרֶשׁ כְּכֹלֵי קוֹל לֹא קוֹל חֲלִינִי בָּא יִבָּא בְּרִנָּה, זַעֲמִי
 לַחֲנֹנֶה, זַמְגֵּלֶת סֶפֶר כְּתוּב שִׁירִים מְשׁוּבָּחִים, זַעֲלִיזִת וַנְרוּחִים,
 מִיָּנִים מִמִּינִים שׁוֹנִים, לְמַשְׁמָחִילִים וּלְמִינִינִים, זַמְדוֹת וּזְדֵעוֹת,
 מִרְחֵלֹת קִלְעוֹת, אֲשֶׁר עַל כֵּן יִפֶּה דָן זְדֵעוֹ, לְהוֹדִיעַ אֶת
 גְּבוּרָתוֹ, וּלְהַרְאוֹת אֶת צִית נְכוּתָהּ, וּלְהַצִּיחוֹ עַל מִזְבַּח הַדְּפוֹס,
 בְּחֻמֵּי פוֹר־חֹת, בְּפִתּוּחֵי חוֹתֶם וּנְפוֹתֶחֶת, וְיִדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל,
 כִּי נֶחֱמָן שְׂמוּאֵל: וּלְגִבּוֹה מַעַל גְּבוֹה עֵינִי לוֹפִיָּה, תְּהִי כוֹנֵנוֹ
 רְלוּיָהּ, וְנִפְשׁוּ לוֹ חִיָּה, עַד יִחְסֹף בְּחִפְנֵי, רִצְצוֹת נַחֲלֵי רִנְנִי, וְהִיָּה
 לְדָק חֲזוֹר מִתְנִי, וְהִיָּה לְמַחֲרוֹת, סִפּוֹת כֶּסֶף מִזְמֹר־תְּהִי, וּבְכָל אֲשֶׁר
 יִפְנֶה, יוֹסִיף ה' אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְמַשְׁנֶה, וְלֹא יִדְעֵתִי אֲכֹנֶה, חוֹהֵב
 דָּבָק, מִתְחַבֵּק, וּמִתְחַבֵּק, הִבֹּחַ פֶּה וִינִי צִיָּאָה יוֹסֵף לְסֹדֶר
 קְדוּשִׁים, ל' לְרַחֲשׁוֹן לְחֻדְשִׁים, וּרִחֲחִיר וְחֲחֲחִיר לְשִׁירָה, לְעֹטֶרֶת לְצִי
 וּלְסֶפֶר יִרְתֵּם מִפְּאֻרָּה בְּרִכָּה רוּחָהּ הַצִּלָּחָה לִפְקֵי לִילִירָה •

מִזְמֹרֶת דְּיוֹסֶף שְׁלוֹם, וְיִקַּח חֲלִינֵהוּ אֶת חֲדָתוֹ וּיְגַלֵּס,

הַצִּי אֲלֵיהֶו אַחֲרָן לְאַטָּאשׁ סִטִּי

ב"ה

אהוב וחביב נחמר ונעים, בן יקיר וילד שעשועים,
האלוף המשכיל ע"ד ל"נר"ו.

אחרי מופלג בהשכיח שאון ימים, ימי הכניסה, ואזן מעמסה,
שאון גליהם והמון תלחותי אשר כתרונני, רדפוני, וננוחה
הדריכוני, לתאזה נפשי גרסה, ואנרתי אתעלסה, ושוטטתי
בארבע פנות גן עדני ונלילותיו, אשר עשו אלבעותיו, וישא הר"ן
את ידיו, ונועז ארזי לבנו"ן לבנ"ת הספיר אשר נטע לקטתי פרי
מגדים, כפרים עם נרדים, יחדו ילאו לרופי"ם, מתוקים מדבש ונפת
לופים, אחזתי בסנסניו, דבר דבור על אפניו, וזרכתי על הרחיה,
צרוך שאמר והיה, צרוך הוא וצרוך טעמו, צרוך שככה לו
בעולמו, שור"ר צביתו ומדבר כלשון עמו, לכן שמח לבי ויגל
בבדלי, כי החזיק בכנף איש יהודי, להחזיר עטרה ליושנה, ומעביר
חבלי שינה, מעפעפי לשון קדוש אשר מעולם היתה לראש פנה,
חכו ומנתקים וכלו מחנודים, ה' אהים נתן לו לשון למודים, בחור
בארזים, וש"צ אור"ו בחר"זים, עד כי קלרה יריעה מהכיל, שירות
ותשבות לדוד משכיל, אשר פעל ועשה, שירה חדשה, ויקה
נזמר"ת

יגנוז חמרים, יקצץ פזורים, יעתיק ספרים, יחדש הצלים, תענוג חוילים; ידבר באזני עם הארץ, ויעש מטעמים כאשר אהב, לפי המקום ולפי הזמן; ועל גפי מרומי קרת, יתן ויכתזון מליו בעט צרזל ועפרת, לשלול שלל ולבזוז בז, למלא טרף חוריו ומעונותיו גנבה, למלאכת משאלות לבו לטובה, להעביר הנשונה המשכלת אל הרוח המתאווה, וביד השפחה הגבירה להפיל, השפלה הגבה והגבוהה השפיל.

ויש מתעשר ואין כל, ותבונה אינכם רואים זולתי קול, נצח וחלל אישים, נפל חשת כל חזה שונש, אשר בחשך שמו יכוסה, באות נפשו שאף הרוח, לעלות על שפת לשון, ישיחו בו יושבי שער; לכן שעפיו ישיצוהו, יכין צחון מלאכתו, ויולא אותה החולה, ימהר יחיתה מעשהו למען כרחה, לא דעת ולא בתבונה, לא צושפט ולא באמונה, יציע ידבר עתק, בגאווה וצגל לצב, בכל תושיה יתגלע, שפה צרורה לא ידבר, פן כאחד העם יחשב, רק בלשון חכמה ישא משלו, ומלילה חידות לו, ילוד פתאים, צפלאי פלאים, ונפל בעלומיו חלכאים; וריקה נפשו מצינה ותושיה, קיש קיש קריא, וחולפא מנהיג, איש שפתים ילדק, כבוד חכמים ינחל, ומי יודע החכם יהיה או סכל? עשה יעשה וגם יכול יוכל, משגה עור צדק, וענו כל העם ואמרו חונן.

אתה עתה צרוך ה', כבוד הספר הזה אליך, הלא תבקש לעוני ולחטאתי תדרוש, ודרשת וחקרת ושאלת בלבבך, מבטן מי משלש אלה ילוא ילא הכנור הזה אשר אנכי נותן לפניך היום: ההרתה אותו גאווה, אם ילדתו תאווה, ואם הקנאה באנשי השם היא חמו.

ואולם כי תשא עיניך, ידידי, ותראה (אוי לעינים שכך רואות!) איכה ישבה צדד, ציונים האלה וצומן הזה, השפה האלהיה, האמונה העבריה, והיא מונחת בקרן

הקדמה

הצעיר המחבר

זנכח אחיו בני ישראל היושבים בארץ איטליאה מדבר.

הקנאה והתאווה והכבוד מוליחין את האדם לחור עולם.

יש אדם שעמלו בחכמה, שקרא הרבה ושנה הרבה ושמש תלמידי חכמים הרבה, ידע את כל אשר נעשה, ספרי חיים וספרי מותים פתוחים לפניו; ועבר עליו רוח קנאה לאמר: אני הנה הגדלתי והוספתי חכמה, לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי, יגעתי ומלחתי; ועתה למה אגרע מהיות גם אני כאחד חנשי השם, אשר מלאו פני תבל תנובת הצונתם, ויהללום צעירים מעשיהם היקרים? ולא נתן ה' לי לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע, רק לשמוע בלמודים, ולא חוליד גם אני ילדים? לכן יאזור מתניו, לא יתן שנה לעיניו, לעפעפיו תנומה, קנאת סופרים תרצה חכמה; יקנא החוקר בגדולי החוקרים, יקנא הסופר בחשובי הסופרים, יקנא המשורר בזכזדי המשוררים, יעלו אבר כנשרים, המה הגבורים.

ויש אשר יהיה הענן על פני לבבו הערל, לא לבו הלך

דרך חכמה ותושיה, רמות לאויל חכמות, רק רחמות וגביש ישר, ואחר כל ירוק ידרוש, כל היום יחרוש למען ספות הרוע, כל היום התאווה תאווה, לזכור כסף כעפר, וחרון ישא רגליו וילך ארלה בני קדם, לקחת לו מים מעט לרי ומעט דבש, והוא בלויי הסחבות ילבש, ויתכסה בהם כשמלה חדשה; ילקט שבלים בעמק רפאים,

יגנוב

אז ימנע; וכשוך חנות הנעיקים, ושונש נדקה זרחה עליו, ינתקו מוסרות משטונה, וחרלצות כסילות התפתחו, אז רפתה יוחו, נטיו רגליו, מדרכי זקניו ימנע וינש חשך, רחוק מלכס לבו, ולשונס נכריה צפיו, ויהי דבר ה' אליו כדברי הספר החתום, גם כי ירצה תפלה איננו שומע.

שבר על שבר נקרא, עברה גוררת עברה, ולרגלי שכחה הלשון בא יבא צרילה מעוט הקריאה בספרי בני עמנו, חדשים גם ישנים אין קורא בהם; כי איכבה ינתק על חך איש קרוא דברים לא יצין לבו? אך אוהבי הקריאה רבים: כל היודע ספר, איש ללשונו, יבקש לו מנוח לעת מרפה מעלצון ומלאכת עבודתו, בחזרת המיתים הנכבדים, אשר שלחו פרי עמלם, מנחה שלוחה לדור אחרון. ואף כי האנשים אשר חלק ה' להם עושר ונכסים וכבוד, אשר ידיהם לא חסורות במאסר העבודה, הלא חלה כלם או מרבייתם, ומצחר עתותם מתנה נתונים למכתבי תושיה.

ועתה כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם, התמלא בהם אחד למאה אשר יהיו ספרי בני עמו שעשו עוין לעתות הפנותו ומלאכת עבודתו? ווי (ומלכד האנשים אשר תורתם אומנותם וחכונתם נחיתם) ישא על שפתיו שמות הנפילים בני ענק אשר היו תפארת עמו, יגלול לבקרים ספריהם היקרים, יתענג בצקרו קורות קדמניו בשבתם על אדמתם ואחרי גלותם ומנה; ידרוש לתאור דעות חכמי אומנתו בהקי האלהים, במליכות הנביאים, למשפטי החכמה והמוסר, ובחקירות מה שאחר הטבע והאלהות; ישתעשע בקריאת מלילי בני עמו ומשורריהם, ראשונים ואחרונים; או ידבנו לבו גם כן לקרצה אל המלאכה לעשות אותה לקחת קסת הסופר במתניו, לכתוב על ספר עשתונותיו בשפת אבותיו, להועיל את בני עמו, ולהחיות את שמו? על זאת חספדה ואילילה, מעי מעי אחילה, כי ארחה

זוית, ואין דורש ואין נזקק; הלל ילל כנגה לדקי לפניך, ובחנת ותדע, כי לא להתכבד בעיני עם הארץ יצקש, ולא להרחיב את גבולו יתאזה, ולא בקנאת אדם יעשה מעשהו, האיש אשר יבחר למנות חלקו ומלאכת עבודה אשר אין לה תוצעין, והיא ננוצה ומאמת בעיני בני דורו *

ועתה, קורא בלדק! אם לא חמדת הכבוד המדומה נכלי וכנורי העירה, ולא חל בלעי היו עיני ולבי בהוליא פרי עמלי החולה, ופעלי פגול הוא לא ירזה, חוץ למקומו וחוץ למנונו; אף לא בערה בקרבי קנאת אנשים, ומי יקנא במקום שאין אנשים? ואחרי אשר השלכתי את נפשי מנגד, וחלך מנגד לכל ההמון הרב: האף אין זאת, כי קנאת ה' לזאת תעשה זאת? אך זאת אשר הרהיבה בנפשי עוז, ותאמר חלי: ומה לך נרדס? איבכה תוכל וראית באדן מולדתך? חזק והתחזק לעמוד צפרן, ואם עפר אתה לא תירא ולא תחת, באשר ה' אתך, הבוחן כליותיך, ודרך את כל מעשה ידיך: זאת עשה: הנבל וכנור העירה, יפולו מנגינותיך חולה, והיה כנגן המנגן, וראו כל עמי הארץ את יקר תפארת לשון אבותיהם, ויכלמו ונעונוניהם, ודרשו את שלום אדם השכולה והגלמודה, יראו אליה בלואר, יעשו שדי זקוניה, והיתה נושאת חן בעיני כל רוחיה, תחת אשר היתה שמונה, עזובה ועלוזה רוח, וימרו זה הצנים, ויפנו אליה ערף ולא פנים, אין מחזיק בידה מכל צנים גדלה, כבודה לכלמה יאהבון ריק יצקשו כזב סלה *

ואידך אחריש אתאפק? ועלור במלין מי יוכל? וכדי ציון וקלף, לעם הפכפך דרכו, אשר צימי הרעה, בהתקשר אפסי ארץ, בהתאכזר יושבי חלל, להרחיקו מדרכי אבותיו, להשכיחו תורת אלהיו, גוון נתן למכים, ורכושו למשקה, וכל בשרו למאכולת אש, וישם פניו בחלמיש, ממקומו לא

אפס אם נדי בואו באנשים, לתורה ולתעודה יפנה הנער ערף, למודי ילדותו יטוש, ואל כל ספר ידו לא תגע (אשר כה משפט הנער ומעשהו בדור טהור צעיריו, כי ספר לא למד קרוא לא ידע) או אז... תם לריק בחכם, מלמדיו להועיל! זרעתם לריק זרעכם, זורעי לדקה! אתם מאין ופעלכם מאפע, כל למודיו כחלום יעופו, סופת התשוקות תחלוף, תאבד כל זכר לנו; ודברים מתי ומספר אשר שמר על לשונו ולבבו לא הציץ, הם יהיו בעוכריו; מהתלות יחשבו לו, ונוקש צם ונפל.

התורה חוגרת שק, כי מפי עוללים ויונקים הורד עוזה, כי יתאחר המוקדם ויוקדם המאוחר, נעשה עקר טפל וטפל עקר, וזה זה לא יעלה בידם, ויגדלו הנערים, והונה נעורים ורקים מכל; ותחת אשר לפנים היו צנינו כנטיעים מגדלים צנעוריהם נטע ה' להתפאר, ראום זרים ויאשרום, חכמים ונבונים ויהללום, ומקלתם בחלרות חלהינו יפריחו, בארזי הלצנון ידמו בגדלם, המה הגבורים חנשי השם, בתורה בתבונה וצלעת, ביראת אלהים ובאהבת האדם, עושי חסד משפט ולדקה בארץ, זכר לדיקים לצרכה; ועתה — עלי תשתפך נפשי, קירות לצי הונה לי לצי, ואיך אחריש? — אין דורש ואין מצקס, כשלה ברחוב תורה, הזילו הודה והדרה, ויסירה מגבירה; ואיך יעבור כח ילד קטון להציץ ולדעת חום יקרה, ולהשתוקק אליה תשוקת נפש ולהתאזר חיל ועלונה וגבורה, עד יכתיר קדקדו בצורה ובתרה, והוא רואה אותה נמצאה ונמאסת חשך משחור תארה? ואף אם יהיה אחד נעיר אשר גגע האלהים בלבו ונפשו טהורה, ולאמרת ה' תשוקתו בוערה, על מי יפנה לעזרה? ואיה תורה לפניו הדרך הישרה? ועל מי יתענג לחצרה? ואיה משען ומשענה לעתות בצרה? ואין דורש ואין מצקס! —

רב לי יגון ואנחה, רצ! עתה ארץ ידיי חי אל! ישראל קדושים הם, לא יטשו תורת אמת, לא ישכחו את לשונם;

בקרצ עמי בחורי חמד אהבי תושיה, אשר לללו צמים חדירים
 בכל דבר חכמת צינה, ושפת אצותם היתה להם לזרה, וספרי
 אומתם נכרים המה להם. המעט צעיניהם הדר כבוד לשון
 יהודה, ותפארת רום ונלילות הנביאים ושיר ה' ? לא כן, לא כן;
 אפס כי לא צחנו הודם, ולא ראו את כבודם. וצאנת, מי האיש
 מכל אומה ולשון, אשר ידע לשון יהודה, ולא נתן לה תודה, ולא
 דבר בכבודה ? ומי האיש אשר נגע על חכו דבש ספרי הנצואה
 ושירי הקדש ככתבם וכלשונם, ולא הגדיל מעלתם על כל
 זולתם ? והעדים על זה רבו למעלה, ולא יכולם ספר בפני עמנו.
זה לנו היום שלש מאות שנה, אשר החלו גויי הארץ לתת לבם ל
 לשוננו, ומן אז ועד עתה לא חדלו חכמיהם לעמול בלמודה
 בכל מאמלי כהם, ולחשוף יערות דבש צמנמקי סתריה, וצמולות
 ספריה; והספרים אשר כתבו בחלה, כצירים צמנמק, כדדים
 צמנמק, ונכדדים צמעלתם: ואנחנו... אנחנו השלכנוה
 אחרי גונו! הלא נכלם ?

ונקל זאת צעיני, עתה החרשתי, לו רק חרפה היא לנו; אפס
 כי נעוט הקריאה בספרי בני עמנו, אשר צא לרגל שכחת
 הלשון, ונפץ היה לתורתנו, כלי מלחמה, לנחוש ולהרוס
 ולהאבד מלכות בני יהודה האהבה והיראה לתורת ה'.

מי צער לא ידע, כי למודי ימי הילדות לא יעלרו כח להשריש
 שרשי תורת אלהינו בנפש בנינו, עד עץ החיים הזה הנטוע
 בקרבם, שאון קדים וסערות תימן לא יירא עוד ? גצחו דרכי
 התורה, עמקו יסודותיה תלחה רוח ילד מהגיע עדיהם: קלה
 כבודה יצחן, וכלו לא יצחן; כי לא לבני גילו בלד ממרוונים
 שולחה. והיה אם יגדל הילד, ולפי רוב השנים, כן ירצה לשקוד
 על דלתותיה יום יום, וכאשר רוח תצונתו עלמה ירצה, כן ירצה
 להעמיק חקור דצריה וצצרי וצצריה, אז גם היא תעמיק
 בנפשו שרש למטה, ילין ופרח, כל ינווט לעולם.

ואם יום או יומים ירפו ידיהם ממנה, הלא נקרה הוא, חין זה
מרוע לב, רק נעט שנה נעט תנומה, דבר שאין לו קיימא, לא
ייעפו ולא ייגעו נעיריהם, קרובים הם לכל קוראיהם *

אפס כי זה דרך האדם וכה נשפטו, לרגל ההולכים לפניו
יתנהל לאטו, וכאשר זאת תורת החומר לאהוב המרגוע,
ובלא תניע לא ינוע, גם הנפש לא תמלא רוח עלה וגבורה, לעזוב
ארה אשר זו הדרכה, ולנטוש מנהגה אשר זו ננושכה, אם
לא יעירה נעיר, אם רב ואם לעיר, ויקשה עליה לשוץ ללכת
בדרכה הראשון, אשר סרה ונעליו מתמול שלשום, אם לא
יקרה לקראתה הנניע הראשון *

זאת חשיב אל לבי: ולא מחכמה לחייתי בי, מתברך בבליבי
לאמר אני אפתנו את ההמוץ הגדול הזה, אפתה וגם
אוכל להרים את הדשן ונעל אהבה נסותרת, והיתה בלבו
כאש צוערת; חוננם חסדי ה' כי לא תמנו צינני הרעה,
המה יעמדו לנו צינני המרגעה, ישלח עזרו ונקדש על רמה
ותולעה, חמת מארץ תלמח מן האזוב אשר יולא בקיר, ולדק
נשמים נסקף ויעשה פרי תבואה, ונולאה הארץ דעה *

NOT FOR
HOME CIRCULATION

Brandeis University Library

141318

RESTRICTED
CIRCULATION

1.10
S. C. 10. 10
10. 10. 10

